

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA**

**Komparace míry nezaměstnanosti venkovských obcí regionu Písek
s mírou nezaměstnanosti venkovských obcí regionu Strakonice**

Diplomová práce

vedoucí práce:

Ing. Marie Klímová, Ph.D.

2008

autor práce:

Petra Martíšková

Abstract

The thesis deals with unemployment in the countryside (rural areas). Showing specific economic problems, the countryside can be considered as a specific part of the Czech Republic from this point of view. One of the most serious issues is unemployment, when unemployment in the countryside reaches higher rates than are those in towns and cities. One of possible solutions to territorial development is building industrial zones which facilitates development of entrepreneurial activities and creation of new job opportunities. These activities may have favourable impact on the economic development of the whole area including its countryside.

To get a deeper insight into the issue I focused on individual aspects of unemployment. I give a definition of employment, refer to the importance of having a job to point out the negative impact of becoming jobless. I also mention basic information on unemployment rates. If a person becomes unemployed, social security is crucial. In the following section of the thesis I define the countryside and specify its various types. Important components are industrial zones which can be included into territorial development and planning.

The aim of the thesis is to compare unemployment rates in people living in villages in the Písek region and those living in villages in the Strakonice region with regard to the function and quality of industrial zones in both regions. I refer to the Certificate of accreditation of the industrial zone in Písek which guarantees quality and functioning of the zone. The influence of the industrial zone on unemployment rates was examined in villages which are not further than 15 km from the town of Strakonice and the town of Písek. This distance is considered to be economically acceptable for working people to commute.

The research is divided into four sections. The first one gives the statistical comparison of unemployment rates in Strakonice and Písek regions in 2003 – 2007. The next section contains the evaluation of the questionnaire investigation in unemployed people who are registered in the unemployment office and are residents of a village located within the determined circle not further than 15 km from the towns of Strakonice and Písek. I also refer to the questionnaire investigation aimed at finding out

opinions of local government representatives on the influence of the industrial zone on unemployment in the countryside. The closing section of the research mentions the interview with representatives of the towns of Strakonice and Písek about the industrial zone and its benefits or negative impacts on the development of the region.

In the ending part of the thesis results of the research of both industrial zones and their influence on unemployment in villages are summarized.

Poděkování

Děkuji vedoucí diplomové práce Ing. Marii Klímové, Ph.D., za cenné rady, připomínky a pomoc, kterou mi poskytla v průběhu zpracování mé práce.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Komparace míry nezaměstnanosti venkovských obcí regionu Písek s mírou nezaměstnanosti venkovských obcí regionu Strakonice vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě/ v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zdravotně sociální fakultou elektronikou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích 17. 08. 2008

podpis

Obsah

<u>Kapitola</u>	<u>strana č.</u>
Úvod	10
1. Současný stav	13
1.1 Definice práce	13
1.2 Význam práce pro člověka	14
1.3 Tržní hospodářství a trh práce	15
1.3.1 Minimální mzda	16
1.4 Pracovní právo	17
1.4.1 Funkce pracovního práva	17
1.4.2 Pracovně právní vztah	18
1.4.3 Pracovní poměr	19
1.4.3.1 Vznik pracovního poměru	20
1.4.3.2 Skončení pracovního poměru	21
1.4.3.3 Hromadné propouštění	21
1.5 Rizikové skupiny na trhu práce	22
1.6 Nezaměstnanost	25
1.6.1 Definice nezaměstnanosti	25
1.6.2 Typy nezaměstnanosti	25
1.6.3 Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost	27
1.6.4 Plná zaměstnanost	28
1.6.5 Měření nezaměstnanosti	28
1.6.6 Negativní dopady nezaměstnanosti	29
1.6.7 Životní situace – ztráta zaměstnání	32
1.6.7.1 Postup při evidenci na úřadu práce	33
1.6.8 Možnosti zabezpečení v nezaměstnanosti	36
1.6.8.1 Podpora v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci	36
1.6.8.2 Dávky hmotné nouze	37
1.6.8.3 Dávky státní sociální podpory	38
1.6.9 Jak hledat a získat zaměstnání	38

<u>Kapitola</u>	<u>strana č.</u>
1.6.9.1 Plán při hledání zaměstnání	39
1.6.9.2 Hodnocení pracovních inzerátů	40
1.6.10 Zdroje pracovních příležitostí	41
1.6.10.1 Úřady práce	41
1.6.10.2 Personální agentury a agentury práce	42
1.6.10.3 E-recruitment	43
1.6.11 Strategie ke snižování nezaměstnanosti	43
1.6.11.1 Částečný pracovní úvazek	45
1.6.11.2 Domáctí zaměstnanci	45
1.7 Venkov	46
1.7.1 Definice venkova	46
1.7.2 Venkovské sídlo	47
1.7.3 Obec versus venkovské sídlo	48
1.7.4 Charakteristika českého venkova	49
1.7.5 Typologie venkova	49
1.8 Územní rozvoj	53
1.8.1 Ekonomika územního rozvoje	53
1.8.2 Územní rozvoj obecně	54
1.8.3 Projekt územního rozvoje	55
1.8.3.1 Projekt spojený s výstavbou	55
1.8.3.2 Hodnocení investičního projektu	56
1.8.3.3 Technicko-ekonomická studie	58
1.8.3.4 Požadavky projektu na infrastrukturu	59
1.8.4 Město a vesnice jako prostředí pro investice a inovace	60
1.9 Průmyslové zóny	61
1.9.1 Význam dopravní dostupnosti a bydlení	62
1.9.2 Vlastnosti regionu	63
1.9.3 Základní pojmy	63
1.9.4 Management kvality	64

<u>Kapitola</u>	<u>strana č.</u>
1.9.4.1 Normy ISO	66
1.9.4.2 Akreditace průmyslové zóny	67
1.9.5 CzechInvest	69
1.10 Region Strakonicka	70
1.10.1 Město Strakonice	72
1.10.2 Průmyslová zóna ve Strakonicích	72
1.10.2.1 Průmyslová zóna Na Jelence	75
1.10.2.2 Průmyslová zóna Kání vrch	75
1.10.2.3 Průmyslová zóna U Hájské	76
1.10.2.4 Ostatní části průmyslové zóny ve Strakonicích	76
1.11 Region Písecka	78
1.11.1 Město Písek	78
1.11.2 Průmyslová zóna Písek	79
2. Cíle práce a hypotézy	82
2.1 Cíl práce	82
2.2 Hypotézy	82
3. Metodika	83
3.1 Použité metody a techniky sběru dat	83
3.2 Charakteristika výzkumného souboru	86
4. Výsledky	87
4.1 Analýza nezaměstnanosti daných regionů	87
4.1.1 Nezaměstnanost v okrese Strakonice	87
4.1.2 Nezaměstnanost v okrese Písek	93
4.2 Nezaměstnanost na venkově a průmyslové zóny	98
4.2.1 Nezaměstnanost a průmyslová zóna Strakonice	98
4.2.2 Nezaměstnanost a průmyslová zóna Písek	120
4.3 Názory venkovské samosprávy na nezaměstnanost	142
4.4 Rozhovor s představiteli měst Strakonice a Písek	157
4.4.1 Rozhovor s pracovníkem Odboru rozvoje města Strakonice	157

<u>Kapitola</u>	<u>strana č.</u>
4.4.2 Rozhovor s manažerem průmyslové zóny v Písku	160
5. Diskuze	166
6. Závěr	180
7. Seznam použitých zdrojů	182
8. Klíčová slova	188
9. Přílohy	189

***„Příroda je matkou
a práce otcem bohatství.“
(William Petty)***

Úvod

Ve své diplomové práci se zabývám nezaměstnaností na venkově. Problematiku nezaměstnanosti řeším z pohledu fungování a kvality průmyslových zón v blízkém okolí venkovských obcí. Zajímala jsem se o vliv samotné průmyslové zóny na nezaměstnanost lidí z venkovských obcí. Zjišťovala jsem jejich názory a informovanost o průmyslové zóně. Dále jejich možnosti uplatnit se a samozřejmě i vlastní snahu nalézt zaměstnání v nedaleké průmyslové zóně, která se nachází v blízkosti jejich bydliště. Zvolila jsem průmyslové zóny ve městě Strakonice a Písek a okruh venkovských obcí vzdálených od těchto měst do 15 km. Tato hranice 15 km byla určena v rámci předvýzkumu mezi nezaměstnanými lidmi na úřadech práce.

Toto téma jsem si vybrala proto, že nezaměstnanost je často diskutovaným problémem téměř ve všech oblastech společenského a hlavně politického života. Cílem všech je snižovat míru nezaměstnanosti a snažit se předcházet jejím negativním vlivům, které se objevují ve všech sférách života člověka i společnosti. Právě na venkově je problematika nezaměstnanosti aktuálním problémem. Venkov je oblastí, ve které se vyskytují vyšší míry nezaměstnanosti oproti městským oblastem. Je to dáno historickými souvislostmi a zaměřením venkova především na zemědělství. A však s příchodem tržní ekonomiky, začleněním se do Evropské unie se dostává zemědělství do značných problémů. Mnoho zemědělských podniků bylo a je zavíráno a lidé přicházejí o práci. Díky dispozicím venkova, které jsou charakterizovány téměř neexistencí volných pracovních míst, nízkou infrastrukturou, špatnou dopravní obslužností, nízkými možnostmi ubytování, je šance nalézt si vhodné zaměstnání místním obyvatelům ztížena. Proto jsem se zaměřila na průmyslové zóny v okolí těchto venkovských obcí, které jsou zdrojem pracovních příležitostí a možností uplatnit se na trhu práce.

Diplomovou práci mám rozdělenou do několika částí, které na sebe obsahově navazují. Ve své teoretické části práce se zabývám otázkami, co vlastně samotná práce

pro člověka znamená. Dále jsem se zaměřila na některé otázky pracovního práva zejména na pojetí pracovně právního vztahu a na vznik a zánik pracovního poměru, který je častou příčinou nezaměstnanosti. Dále jsem zpracovala z makroekonomického hlediska pojetí nezaměstnanosti, její druhy a možnosti měření. Důležitou součástí je popsání dopadů nezaměstnanosti na člověka a na jeho nejbližší okolí, tedy rodinu. A dále vliv nezaměstnanosti na společnost jako celek. Nezaměstnanost je nutné řešit prostřednictvím aktivní či pasivní politiky nezaměstnanosti, proto zde uvádím i zabezpečení občana při nezaměstnanosti dávkami jako je podpora v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci. Popřípadě při zhoršení finanční situace jedince natolik, že se dostává do stavu tzv. hmotné nouze, kdy splňuje nárok na některé dávky z tohoto systému pomoci. Při nezaměstnanosti je důležité vědět, jak si opět nalézt nové zaměstnání. Jak se připravit na pohovor a jak postupovat, aby se člověk mohl opět zařadit na nové pracovní místo.

V další části práce se zabývám venkovem, jeho typy a členěním. Samozřejmě zde uvádím i možnosti územního rozvoje, který je podkladem pro rozvoj regionů a následně podporuje rozvoj průmyslových zón, jejichž úkolem je také řešit otázku nezaměstnanosti na venkově. V následující části práce jsem se zaměřila na regiony Strakonicka a Písecka a na jejich základní charakteristiku. A hlavně na samotné průmyslové zóny, které se nacházejí ve Strakonících a v Písku a napomáhají řešit nezaměstnanost na venkově. Důležitou součástí práce je pohled na management kvality a akreditaci průmyslových zón, které značí záruku kvality a fungování ve všech směrech své existence.

Výzkumná část práce je tvořena zpracováním dotazníkového šetření v terénu – kdy první výzkumný soubor tvoří nezaměstnaní lidé z venkova, kteří jsou registrovaní na příslušných úřadech práce. Dále zde dokládám stanoviska starostů venkovských obcí a jejich názory na nezaměstnanost na venkově a fungování průmyslové zóny v okolí. A v neposlední řadě i informace od představitelů samosprávy měst Strakonice a Písek, které se podíleli na tvorbě průmyslových zón. Zajímala jsem se o jejich postoj k impulzu začít realizovat průmyslovou zónu. A problémy, se kterými se během své činnosti setkali. Jejich názory, zda průmyslová zóna řeší nezaměstnanost.

Na závěr uvádím porovnání nezaměstnanosti na venkově vzhledem k funkčnosti a kvalitě průmyslových zón v okolí venkovských obcí.

Práce by měla posloužit jako zdroj ke zvýšení informovanosti obyvatel a veřejných institucí o problematice nezaměstnanosti na venkově a funkčnosti daných průmyslových zón. Dále je určena všem, kteří se o tuto problematiku blíže zajímají.

1. Současný stav

1.1 Definice práce

Práci lze definovat jako činnost člověka vykonávanou za odměnu. Souhrn intelektuálních a manuálních činností člověka při výrobě ekonomických statků a služeb, za něž je odměňován. (1)

Tato moderní koncepce práce, kterou převzala politická ekonomie, se vytváří v okamžiku, kdy je práce ve své námezdní formě považována za zboží, za výrobní faktor, který je předmětem koupě a prodeje. Od té doby se odměňování stává rozhodujícím kritériem určení, zda vykonávaná činnost je v ekonomickém smyslu práce. (9)

Je tedy nutno rozlišovat tři typy činností:

- činnost v domácnosti – není práci, pokud nejde o práci za odměnu
- námezdní práci – je uskutečňována ve vztahu závislosti a podřízenosti, za předem smluvenou odměnu
- práci nikoliv námezdní – uskutečňována nezávislým pracovníkem (osoby samostatně výdělečně činné), odměna je tvořena přímo prodejem výrobku nebo služby (1)

Neoklasická teorie považuje práci stejně jako kapitál za výrobní faktor. Práce je odměňována formou mzdy podle svého přínosu k výrobě = mezní produktivita práce. V tomto smyslu se rozdíly ve mzdách vysvětlují rozdíly v kvalitě práce a ty vyplývají z rozdílů v investicích do lidského kapitálu u různých typů pracovníků. (1)

V dnešní spotřební společnosti označované také jako informační je práce vnímána jako lidská sociokulturní aktivita, která je původcem všech ostatních přírodou nevytvořených statků. Ačkoliv jsou díky vědě využívány v průmyslu, v dopravě, službách vyspělé technologie. Stále existují odvětví, která nemohou být patrně plně nahrazena lidskou prací. (6)

1.2 Význam práce pro člověka

V současnosti užívaný filozoficko-biologický pohled na práci by neměl přehlížet její přírodní a lidské účinky. I když je práce pro člověka časově náročná, namáhavá a vyčerpávající, na druhé straně mu zajišťuje osobnostní rozvoj, pocit uspokojení a životního smyslu. (6)

Práce jako přírodní i kulturní aktivita, jako jednota fyzické a duchovní námahy, totiž odpovídá hlubinné biologické potřebě člověka přiměřeně zatěžovat bytostné síly, konfrontovat je s rodově příbuznými silami a strukturami přírody. Práce přináší člověku obživu, uznání společností, pocit elementární sebeúcty, smysl života, a do jisté míry udržuje jeho fyzické a duševní zdraví. (6)

Práce zaujímá v životě člověka nezastupitelné postavení. Je důležitou podmínkou jeho důstojné existence, přináší mu nejen materiální prospěch, ale současně mu dává pocit seberealizace a společenské užitečnosti. Vřazuje člověka do řádu sociálních vztahů, uspokojuje potřebu ctižádosti, sebeuplatnění a sebeúcty. (6)

Práce tedy neslouží pouze k výrobě statků nebo k vykonávání služeb, ale vytváří sociální pole strukturovaných kontaktů s možností vést rozhovory, potkávat jiné lidi a uzavírat přátelství. Při zvládnání svých pracovních úkolů může jednotlivec objektivizovat své schopnosti a získat pocit odborné kompetence. Skupinová práce nabízí sociální prostředí, ve kterém se člověk hodnotí a srovnává s ostatními lidmi. V konkrétní práci, k níž jsou nezbytné znalosti, schopnosti a dovednosti, se rozvíjí lidská osobní identita. Z mentálně-hygienického hlediska umožňuje pracovní úsilí odvod přebytečné duševní a tělesné energie. (6)

V kontextu životní dráhy člověka práce určuje začátek a konec ekonomické aktivity. Práci ukazujeme dětem, které teprve vychováváme, platné hodnoty. Nabízíme jim možnost ztotožnění, nápodoby a osobního příkladu. (6)

Náhlá, neočekávaná ztráta práce je v naší kultuře velkým zásahem do života lidí, je dokonce traumatizujícím existenciálním zážitkem. Je tomu tak i přesto, že dnes žijeme v demokratickém sociálním státě, který umožňuje i relativně slušný život bez dočasné odměny (mzdy) za práci. Je tomu tak i přesto, že nezaměstnanému odpadají zatěžující faktory práce, že mu přibývá volného času, že vzniká nová šance na soužití s partnerem,

se členy rodiny a s přáteli a že se objevuje i naděje na nový začátek pracovní kariéry. Naprostá většina lidí nebere práci jako nutný životní úděl, s nímž je potřebné se smířit, ale pracuje s jistou samozřejmostí, která přináší radost a uspokojení. Fakticky až v okamžiku její ztráty se může postiženým lidem negativně ukázat nejen její viditelná funkce ekonomická, nýbrž i její skrytá a přehlížená funkce seberealizační, osobnostně konstitutivní, a význam práce pro jejich štěstí a zdraví. Nedobrovolné vyřazení práce z osobního života člověka má totiž podle našich i zahraničních poznatků průkazné negativní sociální, psychologické, ale i zdravotní důsledky. (6)

1.3 Tržní hospodářství a trh práce

Tržní hospodářství se skládá z různých, relativně samostatných, ale vzájemně propojených a závislých trhů. Z hlediska funkce, kterou hospodářství plní, se jako dominující jeví trh výrobků a služeb, na kterém spotřebitelé mohou nakupovat statky k uspokojování potřeb. Tvorba tržní produkce předpokládá užití zdrojů, kterými jsou práce, půda a kapitál. (6)

Práce je výrobním faktorem, který je nezastupitelný při výrobě statků. Průmyslová revoluce dovedla proces rozvoje do stadia, které práci nezbavilo nezastupitelnosti ve výrobních, ale významně proměnilo její postavení mezi výrobními faktory. (9)

Trh práce je jedním ze vzájemně propojených segmentů tržního hospodářství. Trh práce není nikdy homogenní, vždy vlastně existuje tolik dílčích trhů, kolik je územních celků, odvětví a profesí. (58) Vývoj na trhu práce je pod vlivem stejných tržních zákonitostí jako ostatní trhy, ale má řadu specifických rysů, které jsou projevem výjimečnosti výrobního faktoru práce. Práce je jedním ze zdrojů, ale neexistuje sama o sobě. Práci konají lidé, nositelé schopnosti pracovat (pracovní síly). Předmětem tržní transakce na trhu práce je koupě a prodej výrobního faktoru práce za cenu, kterou je mzda.(6)

Trh práce je ovlivňován i mnoha vnějšími zásahy, především ze strany státu a do značné míry ze strany odborů. Otázky zaměstnanosti, pracovních podmínek a mezd jsou náplní tzv. tripartitních jednání, kterých se zúčastňují podnikatelé, odbory a vláda. Výsledkem těchto jednání je tzv. generální dohoda, která je východiskem pro podepsání

tzv. kolektivních smluv na nižší úrovni, mezi odborově organizovanými zaměstnanci a zaměstnavateli. Odbory jsou považovány za tzv. vyrovnávací sílu na trhu práce, která je protiváhou zaměstnavatelů. (58)

1.3.1 Minimální mzda

Na trhu práce platí zákonné opatření o mzdě, která nesmí být nižší než minimální mzda. Minimální mzdu upravuje zákoník práce a definuje ji jako nejnižší možnou odměnu, kterou vám zaměstnavatel musí poskytnout za vykonanou práci. Méně, než kolik je aktuální výše této mzdy, nemůžete dostat ani u dohod o provedení práce či dohody o pracovní činnosti čili minimální mzda se týká všech pracovněprávních vztahů. Minimální mzda byla zavedena v roce 1991. (23)

Především je třeba zdůraznit, že zdaleka ne všichni uznávají potřebu institutu minimální mzdy. Odpůrci argumentují, že minimální mzda představuje umělý zásah do trhu práce, který by nejlépe fungoval, přirozeným utvářením podle poptávky a nabídky. Její zastánci naopak deformaci odmítají a zdůrazňují ekonomickou a sociální funkci. Minimální mzda by měla jednak zvýhodňovat pracující vůči osobám se sociálním příjmem a zároveň je chránit před chudobou. (23) Vychází se z toho, že vyšší mzda více motivuje k práci a zvyšuje pracovní morálku. Praxe přitom ukazuje, že uzákonění minimální mzdy vyvolává pokles zaměstnanosti nekvalifikované práce a současně se zvýší její nabídka. (58)

Minimální mzda pro rok 2008 je 8 000 Kč. Pro porovnání - průměrná hrubá mzda se pohybuje zhruba na 21 400 Kč. Ovšem nižší mzdu než 9 tisíc Kč pobírají v Česku pouze necelá 2 % lidí. Za minimální mzdu pracuje jen asi 1 % lidí, častěji ženy. Ve většině případů potom občané pracující za minimální mzdu mají děti. Pobírají tedy přídatky na děti či příspěvek na bydlení. Z tohoto důvodu je jejich čistá mzda, kterou mají měsíčně k dispozici (s připočtením státních dávek), vyšší než činí hranice chudoby podle evropských měřítek. (23)

Nedosáhne-li výše mzdy zaměstnance v kalendářním měsíci výše minimální mzdy, je zaměstnavatel povinen zaměstnanci tento rozdíl doplatit. Minimální mzda se nejvíce

týká nekvalifikovaných pracovníků a mladých lidí, kteří poprvé nastupují do zaměstnání. (58)

1.4 Pracovní právo

Výchozí pro určení zásad pracovního práva jsou základní práva, obsažená především v Listině základních práv a svobod. Jedná se především o úpravu smluvní svobody, stejného zacházení a zákazu diskriminace, svobodnou volbu povolání, osobní svobodu, ochranu života a tělesné integrity, ochranu osobních údajů, ochranu rodičovství a rodiny, svobodu sdružování. Sociálními právy pak jsou právo na práci, právo na odměnu za vykonanou práci, právo na odpočinek po vykonané práci, právo na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, právo zaměstnanců na kolektivní vyjednávání a stávku a zákaz zneužívání práva. S ohledem na místo, které základní práva zaujímají v systému práva, hovoříme v souvislosti s nimi o ústavních zásadách pracovního práva. Další zásady pracovního práva jsou obsaženy v mezinárodních aktech pracovního práva. Jedná se o předpisy Evropské unie, Mezinárodní organizace práce a dalších organizací. (11)

1.4.1 Funkce pracovního práva

Zkoumáme-li vliv pracovního práva na společenské vztahy, zjišťujeme, že toto právní odvětví hraje ve společenském životě důležitou roli tím, že zavádí určitý řád do mezilidských vztahů vznikajících při výkonu práce. Pojmeme funkce pracovního práva lze chápat soubor určitých trvale vymezených úkolů, směrů působení pracovního práva na společenské vztahy vznikající při výkonu závislé práce v souvislosti s ním. Jde o určité způsoby působení na vůli a chování subjektů tak, aby bylo dosaženo cílů, které upravuje pracovní právo. Pracovní právo rozlišuje tři základní funkce:

- ❖ ochrannou – ochrana zájmů zaměstnance
- ❖ organizační – ochrana zájmů zaměstnavatelů
- ❖ výchovnou – zvyšování kultury práce (11)

Funkcí pracovního práva je především upevnění nezbytného souladu v právních vztazích, to znamená vytváření funkčního celku v podmínkách faktické nerovnosti

a rozdílných (často protichůdných) zájmů účastníků těchto vztahů. V tomto smyslu pracovní právo chrání především zájmy zaměstnance, jako strany z ekonomického hlediska slabší. (11)

Ochranná funkce se projevuje především v tom, že pracovní právo posiluje právní pozici zaměstnance, dává mu v určitých případech více práv oproti právům zaměstnavatele. Svými veřejnoprávními zásahy (zákazy, příkazy, určování maximálních a minimálních mezí pracovních podmínek). Vytváří předpoklady pro to, aby byla práce vykonávána za podmínek neohrožující životy a zdraví zaměstnanců, nebo alespoň aby bylo ohrožení minimalizováno. Posiluje právní postavení zaměstnance při skončení pracovního poměru. Chrání sociální sféru zaměstnance v rámci úpravy odpovědnosti za škodu. (11)

1.4.2 Pracovně právní vztah

Pracovně právní vztahy jsou právem upravené vztahy jeho subjektů, které vznikají v souvislosti s jejich účastí v pracovním procesu, přičemž v těchto vztazích vystupují jednotlivé subjekty jako nositelé vzájemných subjektivních práv a subjektivních povinností. Základním předpokladem vzniku právního vztahu je existence následujících prvků: subjekt pracovního práva, objekt pracovního práva a obsah. (11)

Subjekty pracovněprávních vztahů rozumíme jejich účastníky, kteří v jejich rámci vystupují jako nositelé práv a povinností. Je zde vymezeno kdo a za jakých podmínek může být účastníkem pracovněprávního vztahu. Obsah pracovněprávního vztahu je tvořen vzájemnými právy a povinnostmi, které vznikají mezi účastníky. Objekt (předmět) pracovněprávního vztahu můžeme vymežit jako „to“ ohledně čehož subjekty vstoupily do konkrétního pracovněprávního vztahu. (11)

Subjekty pracovního práva mohou být: fyzické osoby, právnické osoby. Tyto subjekty musí mít právní subjektivitu, tzn. vlastním jménem nabývat práv a brát na sebe právní povinnosti a nést odpovědnost za své chování v těchto vztazích. Právní subjektivita je předpokladem k tomu, aby určitá osoba mohla vstoupit do pracovně právního vztahu. Pracovně právní subjektivitu tvoří:

- ❖ způsobilost k právům a povinnostem

- ❖ způsobilost k právním úkonům
- ❖ způsobilost k protiprávním úkonům
- ❖ způsobilost procesní (11)

Způsobilost fyzické osoby, jako zaměstnance, mít v pracovněprávních vztazích práva a povinnosti a způsobilost vlastními právními úkony nabývat těchto práv a brát na sebe tyto povinnosti vzniká obecně dnem, kdy fyzická osoba dosáhne 15 let věku, pokud není zákoníkem práce stanoveno jinak. (11)

Základními pracovně právními vztahy jsou:

- 1) pracovní poměr
- 2) právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr (dohoda o pracovní činnosti a dohoda o provedení práce)
- 3) služební poměr příslušníků ozbrojených sil
- 4) pracovněprávní vztahy soudců, státních zástupců a členů družstev (11)

1.4.3 Pracovní poměr

Pracovní poměr patří spolu s dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr k základním pracovněprávním vztahům, v nichž se fyzické osoby podílejí na společenské práci. Je však uzavírán mnohem častěji než dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, dá se říci, že je nejtypičtější z pracovně právních vztahů. (51)

Pracovní závazek zaměstnance je vymezen druhově (zaměstnanec se zavazuje vykonávat práce určitého druhu), místně (musí být dohodnuto místo výkonu práce) a časově (musí být určen den nástupu do práce, popř. určeno, do kdy bude pracovní poměr trvat). Jde vždy o osobní závazek zaměstnance, jeho povinnosti nejsou převoditelné na jiné osoby. (51)

Zákoník práce upravuje pracovní poměr všech zaměstnanců jednotně, neobsahuje tedy odlišné úpravy pro různé kategorie zaměstnanců. Někdy je však určitá diferenciací právní úpravy nezbytná. Existují různé druhy pracovních poměrů:

- pracovní poměr založený volbou nebo jmenováním
- pracovní poměr na dobu určitou a neurčitou

- souběžné pracovní poměry – vedlejší pracovní poměr, vedlejší činnost (není pracovním poměrem v pravém slova smyslu)
- pracovní poměr domácích zaměstnanců
- pracovní poměry zaměstnanců vysílaných do ciziny (51)

1.4.3.1 Vznik pracovního poměru

Pracovní poměr, tedy právní vztah mezi zaměstnavatelem jako subjektem, který bude přidělovat práci, a zaměstnancem jako subjektem, který bude podle jeho pokynů práci vykonávat, může vzniknout jen na základě takových právních skutečností, s nimiž zákon spojuje vznik pracovního poměru. Podle zákoníku práce to může být:

- pracovní smlouva
- volba
- jmenování (51)

Pracovní smlouva musí obsahovat:

- druh práce, který má zaměstnanec pro zaměstnavatele vykonávat
- místo nebo místa výkonu práce
- den, nástupu do práce (59)

Zaměstnavatel je povinen uzavřít pracovní smlouvu písemně. Jedno vyhotovení písemné pracovní smlouvy je zaměstnavatel povinen vydat zaměstnanci. (59)

Je-li před vznikem pracovního poměru sjednána zkušební doba, nesmí být delší než 3 měsíce po sobě jdoucí po dni vzniku pracovního poměru. Sjednaná zkušební doba nemůže být dodatečně prodlužována. Zkušební dobu je možné sjednat nejpozději v den, který byl sjednán jako den nástupu do práce. (59)

Pracovní poměr vzniká dnem, který byl sjednán v pracovní smlouvě jako den nástupu do práce, popřípadě dnem, který byl uveden jako den jmenování na pracovní místo vedoucího zaměstnance. Jestliže zaměstnanec ve sjednaný den nenastoupí do práce, aniž mu v tom bránila překážka v práci, nebo do týdne neuvědomí zaměstnavatele o této překážce, může zaměstnavatel od smlouvy odstoupit. (59)

1.4.3.2 Skončení pracovního poměru

Pracovní poměr může být rozvázán jen:

- a) dohodou
- b) výpovědí
- c) okamžitým zrušením
- d) zrušením ve zkušební době (59)

Pracovní poměr na dobu určitou končí také uplynutím sjednané doby. Pracovní poměr zaniká také smrtí zaměstnance. Rozvázání pracovního poměru se zaměstnancem, který je osobou se zdravotním postižením, je zaměstnavatel povinen písemně oznámit příslušnému úřadu práce. (59)

Dohodu o rozvázání pracovního poměru uzavírají zaměstnavatel a zaměstnanec písemně, jinak je neplatná. V dohodě musí být uvedeny důvody rozvázání pracovního poměru, požaduje-li to zaměstnanec. (59)

Výpověď může rozvázat pracovní poměr zaměstnavatel i zaměstnanec. Výpověď musí být dána písemně a doručena druhému účastníku, jinak je neplatná. Zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď jen z důvodů výslovně stanoveného v § 52 (např. ruší-li se zaměstnavatel, zaměstnanec se stane nadbytečným atd.). Zaměstnanec může dát zaměstnavateli výpověď z jakéhokoli důvodu nebo bez uvedení důvodu. Byla-li dána výpověď, skončí pracovní poměr uplynutím výpovědní doby. Výpovědní doba musí být stejná pro zaměstnavatele i zaměstnance a činí nejméně 2 měsíce. (59)

1.4.3.3 Hromadné propouštění

Hromadným propouštěním se rozumí skončení pracovních poměrů v období 30 kalendářních dnů na základě výpovědí daných zaměstnavatelem z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až c) nejméně:

- ❖ 10 zaměstnanců u zaměstnavatele zaměstnávajícího od 20 – 100 zaměstnanců
 - ❖ 10 % zaměstnanců u zaměstnavatele zaměstnávajícího od 101 do 300 zaměstnanců
 - ❖ 30 zaměstnanců u zaměstnavatele zaměstnávajícího více než 300 zaměstnanců
- (59)

Před dáním výpovědi jednotlivým zaměstnancům je zaměstnavatel povinen o svém záměru včas, nejpozději 30 dnů předem, písemně informovat odborovou organizaci, radu zaměstnanců a příslušný úřad práce. Sdělení musí obsahovat informace o důvodech hromadného propouštění, o počtu a profesním složení zaměstnanců, kteří mají být propuštěni, o době, v které se má uskutečnit propouštění, o odstupném, popřípadě dalších právech propuštěných zaměstnanců. (59)

1.5 Rizikové skupiny na trhu práce

Není sporu o tom, že jednotlivé sociální skupiny mají odlišné možnosti a schopnosti reagovat na změny, které s sebou vývoj na trhu práce přináší. Absentující vzdělání, vyšší věk či odlišná barva kůže jsou často větší překážkou v nalezení pracovního uplatnění než nedostatek kreativity či neochota dojíždět za prací. (16)

Výrazný nárůst nezaměstnanosti v letech 1997-1998 byl určitým předělem, který ukončil období vcelku bezproblémového vývoje a postavil nás před úkol řešit naléhavé problémy, které nezaměstnanost přináší. A podobně jako je to v jiných zemích i u nás postupně vykrytalizovaly skupiny, jejichž pozice na trhu práce je rizikovější a které proto vyžadují specifickou pozornost jak z hlediska analýzy svého postavení, tak při hledání cest z tohoto ohrožení. Skupiny obyvatel, které jsou nejvíce ohroženy nezaměstnaností – lidé nekvalifikovaní, některé skupiny žen, vybrané věkové skupiny, zdravotně postižení lidé a Romové. (16)

➤ nekvalifikovaná pracovní síla

Kvalifikace žádná, nebo jen velmi nízká. Jedná se o problém všech vyspělých zemí, zdá se, že je to jev trvalý. Změny v odvětvové a profesní struktuře ukazují nárůst úrovně složitosti práce a vyžadují vyšší úroveň kvalifikace. A ti, kteří ji nedosáhnou, budou pracovní uplatnění hledat stále obtížněji. Jejich pozice dále zhoršují zahraniční pracovníci, přicházející právě na nejméně kvalifikovaná místa a ovšem pracují za velice nízkou mzdu. (16)

Důvody nárůstu nezaměstnanosti v této skupině: restrukturalizace hospodářství a likvidace neefektivních podniků. Nahrazení domácí nekvalifikované pracovní síly zahraničními pracovníky. Nechť nejméně kvalifikovaných skupin ke vstupu do dalšího

vzdělávání, rekvalifikační či jiné kurzy. Nepříliš motivující fungování sociální politiky (výše podpor, tolerance šedé ekonomiky). (16)

➤ **ženy**

Nejedná se o všechny ženy, ale zejména ty, které ve svém aktuálním postavení spojují nízkou či neperspektivní kvalifikaci s plněním svých rodičovských povinností. Problematika postavení žen na trhu práce je předmětem genderových studií. Někdy lze vnímat mateřství i jako formu úniku před nezaměstnaností. (16)

➤ **absolventi škol**

Za absolventa je považován jedinec, kterému od ukončení studia uplynula doba do 2 let. Nejvíce potíží s hledáním odpovídajícího pracovního uplatnění mají mladí lidé po skončení přípravy na povolání. Velice specifickou skupinu zde tvoří lidé se základním vzděláním, kteří po skončení základní školy již dále nepokračovali v žádné následné přípravě na povolání. Jejich absolutní počet není velký a má v současné době vzhledem k rozšiřující se nabídce sekundárního vzdělání a růstem hodnoty vzdělání jako takového klesající tendenci. (16)

Specifickým rysem této skupiny oproti ostatním skupinám na trhu práce je absence praktických zkušeností a základních pracovních návyků. Dalším rysem této skupiny je značná věková heterogenita vstupu na pracovní trh – lidé se základním vzděláním 15 let, středoškolské vzdělání věk mezi 18-19 roky a vysokoškolské vzdělání věk 22-26 let. (16)

➤ **předdůchodový věk**

Problémová skupina je ve věku kolem 50 - 54 let. Zvyšují se nároky na kvalifikační požadavky, tak jako je to v mladších věkových skupinách. Nutné je připravit společnost na prodlužování délky odchodu do důchodu. Potřebné je nastavit systém na vytváření rekvalifikací a dalšího vzdělávání lidí ve středním a vyšším věku, aby se zabránilo vytváření zranitelného segmentu na trhu práce. (16)

➤ **osoby se zdravotním postižením**

Tato skupina lidí má výrazné problémy s nalezením odpovídajícího pracovního uplatnění. Nutno zdůraznit, že jde o skupinu, která je z hlediska charakteru postižení (fyzické, psychické aj.) značně heterogenní. Možnosti jejich zapojení do pracovního

procesu se s přechodem na tržní ekonomiku podstatně zhoršily. Dříve byl vnímán pouze medicínský rozměr postižení. Existovala silná pozice státu v péči o zdravotně postižené, která je izolovala od většinové společnosti. Dnešním trendem je vnímat tyto lidi celostním pohledem a využít pracovní a sociální potenciál těchto lidí. (14)

Poměrně rychle se snižuje ekonomická aktivita uvnitř této skupiny. Analyzovat tuto příčinu je obtížné. Vše by nasvědčovalo tomu, že uvedený vývoj by měl být spíše obrácený – snižování podílu těchto osob v populaci vlivem úrovně zdravotní péče a pokles podílu ve skupině ekonomicky neaktivních lidí díky legislativním změnám. Příčinou je ztráta motivace k práci v situaci, kdy očekávané příjmy z jimi vykonávané práce se příliš neliší od úrovně sociálních příjmů, které jim náleží z titulu jejich postižení. Nastavení podmínek pro zaměstnavatele – platba penalizace je výhodnější než vytvoření pracovního prostředí pro zdravotně postiženého jedince. Dalším problémem je kvalifikační úroveň – často lidé se základním vzděláním, vyučením, naopak vysokoškolské vzdělání mají jen 4 % z nich (v roce 2005). (16)

➤ **Romové**

Postavení této skupiny je v české společnosti specifické. Romská národnost byla uznána až v roce 1990. Obecné příčiny problémovosti Romů jsou známé: nižší adaptabilita na sociální prostředí, odlišné demografické chování. Odlišný postoj ke vzdělání, které zaujímá v hodnotovém systému okrajové místo. Obtíže způsobuje i jazyková bariéra. Zklamala zatím nepočtená, avšak postupně se rozšiřující romská elita. Dosud početně skromná romská inteligence se rychle asimiluje a stále častěji se přestává k Romům hlásit. Důsledkem toho vzniká masová nezaměstnanost. Celková míra jejich nezaměstnanosti byla v roce 1998 3,5 krát vyšší než v populaci. (16)

Jejich postavení na trhu práce je dáno: nízkou vzdělaností a kvalifikací, neodpovídající pracovní morálkou, návykem na příjem sociálních dávek, horším zdravotním stavem. Jejich pracovní síla byla nahrazena zejména Ukrajinci. V některých oblastech narůstá kriminální chování. (16)

1.6 Nezaměstnanost

1.6.1 Definice nezaměstnanosti

Populaci země můžeme obvykle rozčlenit na ekonomicky aktivní obyvatelstvo (pracovní sílu), tj. zaměstnané a nezaměstnané a obyvatelstvo ekonomicky neaktivní. (17)

Situace, kdy jedinec nebo část pracovní síly nějaké země nepracuje, ale aktivně se o práci uchází.

Nezaměstnanost je obtížně měřitelná a definování vybraných ukazatelů se liší podle jednotlivých zemí. Jednotná definice pro všechny státy vychází z návrhu Mezinárodní organizace práce. (9)

1.6.2 Typy nezaměstnanosti

Vznik nezaměstnanosti je v ekonomické teorii vysvětlován různými příčinami, a to v závislosti na uznání nebo odmítnutí určitých předpokladů. (12)

❖ frikční nezaměstnanost

Lidé někdy opouštějí své zaměstnání, aby si našli jiné místo, které jim bude z různých důvodů lépe vyhovovat. Jindy si hledají místo, protože byli propuštěni, neboť firmy neustále zanikají a vznikají, dochází v nich k technologickým a organizačním změnám. Také absolventi škol se snaží najít si své první zaměstnání. Ale nalezení nového vhodného zaměstnání vyžaduje určitý čas a po tuto dobu jsou tito lidé nezaměstnanými. (17)

Frikční nezaměstnanost je dočasná nezaměstnanost, která je spojena se vstupem na trh práce a výstupem z něho, neboli normálním obratem pracovní síly. Tato nezaměstnanost je v podstatě nevyhnutelná. Její odstranění by bylo možné jen tak, že by každý uchazeč o zaměstnání byl přinucen přijmout první nabízené místo. Určitá frikční nezaměstnanost je i žádoucí, neboť to, že si lidé najdou zaměstnání, ve kterém budou spokojeni, zvýší jejich produktivitu a tím i produktivitu celé ekonomiky. (17)

❖ **strukturální nezaměstnanost**

Strukturální nezaměstnanost vzniká na základě nedostatečné poptávky po statcích, a tudíž i po pracovnících, a to v určitých odvětvích, v jejichž vývoji probíhá útlum (hutě, doly, těžké strojírenství, loděnice apod.). Útlum určitých odvětví je přitom doprovázen rozmachem jiných odvětví (telekomunikace, elektronika, přesné strojírenství, chemie aj.). (12)

Nezaměstnanost, vyvolaná zmíněnými strukturálními změnami v národním hospodářství, se tak vyznačuje tím, že na jedné straně lidé neustále přicházejí o zaměstnání, na druhé straně jsou neustále vytvářena nová pracovní místa. Tato místa však mají odlišné kvalifikační požadavky na rozdíl od frikční nezaměstnanosti. (12)

Strukturální nezaměstnanost trvá obvykle déle než frikční, jelikož získat nové místo v tomto případě vyžaduje rekvalifikaci nebo změnu bydliště. Tím že je tato nezaměstnanost déletrvající, stává se jistým společenským problémem. (17)

Strukturální nezaměstnanost může být podmíněna bariérami v migraci za prací. Znamená to, že v daném národním hospodářství může být v daném odvětví poptávané a nabízené množství práce celkově vyrovnáno, avšak z důvodu prostorové uzavřenosti trhů práce (náklady na dopravu za prací, nedostatek bytů a dalšího sociálního zázemí) existují i nerovnováhy na jednotlivých regionálních trzích práce téže profese. (12)

Jako zvláštní případ strukturální nezaměstnanosti bývá uváděna nezaměstnanost nekvalifikovaných pracovníků, způsobená zákonem stanovenou minimální mzdou. Je-li tato mzda příliš vysoká je vytvořeno málo pracovních míst ve srovnání s nabídkou nekvalifikované práce. (12)

Existence strukturální nezaměstnanosti je zřejmě hlavní příčinou regionálních rozdílů v míře nezaměstnanosti. (12)

❖ **cyklická nezaměstnanost**

Nezaměstnanost vyplývající z všeobecné recese hospodářství je nazývána cyklická nezaměstnanost, protože je spojena s klesající fází hospodářského cyklu. V průběhu recese je celková poptávka v ekonomice nedostatečná, a tím je i poptávka po práci nízká. Někdy je nazývána nezaměstnaností z nedostatečné poptávky. V této situaci je počet lidí, hledající práci, vyšší, než počet volných míst. (17)

❖ **sezonní nezaměstnanost**

Jde o přirozené kolísání poptávky po práci, které je vyvoláno střídáním ročních období. Běžně se projevuje v zemědělství, cestovním ruchu a stavebnictví. (58)

1.6.3 Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost

Nezaměstnanost je v ekonomické teorii nazývána jako dobrovolná nebo nedobrovolná. Rozlišení mezi dobrovolnou a nedobrovolnou nezaměstnaností je založeno na předpokladu pružných a nepružných mezd. (17)

Nezaměstnanost můžeme sledovat z pohledu jednotlivce nebo z pohledu celospolečenského. (54)

1) nezaměstnanost dobrovolná: lidé mají pracovní sílu, ale nechtějí ji vynakládat, nemají potřebu pracovat, preferují volný čas (důvodem je např. dědictví). (4)

Nezaměstnaný není ochoten akceptovat převládající mzdovou sazbu nebo jiné pracovní podmínky. (17)

2) nezaměstnanost nedobrovolná: lidé chtějí a potřebují pracovat, aby si zajistili obživu, ale nemohou odpovídající práci sehnat. (54)

Nezaměstnaná osoba je ochotna přijmout práci při převládající mzdové sazbě, ale nemůže takovou práci najít. (17)

Z celospolečenského hlediska nás dobrovolná nezaměstnanost nezajímá. Dnes není zákonem předepsána povinnost pracovat, pokud se člověk dobrovolně rozhodne, že se živit prací nebude (s vědomím všech z toho vyplývajících právních dopadů), společnost to bere na vědomí, přestává se o něj starat a sleduje pouze, zda neporušuje zákon. (54)

Jiná situace je u nezaměstnanosti nedobrovolné – jsme společností sociální a není nám jedno, pokud některý z členů naší společnosti se ne vlastním zaviněním dostává do sociální tísně. Vyspělé společnosti mají pro tyto případy vybudovaný záchranný sociální systém. Sociální systém je založený na solidaritě těch, co pracují. Je vždy velmi těžkou politickou a ekonomickou otázkou najít únosnou míru tohoto přerozdělování, tak aby

sociální pomoc byla dostatečná, ale zároveň ne až tak vysoká, aby nespádala k jejímu zneužívání. Nesmí neúměrně zatížit pracující část populace. (54)

1.6.4 Plná zaměstnanost

Analýza makroekonomických veličin agregátní poptávky a agregátní nabídky obsahuje charakteristiku stavu, označovaného jako tzv. plná zaměstnanost. Jedná se o stav, kdy rovnováha na jednotlivých dílčích trzích práce znamená situaci, kdy se v rámci jednotlivých kategorií pracovníků při dané nominální mzdové sazbě poptávané množství práce rovná nabízenému množství práce.

Tzv. plná zaměstnanost neznámá, že by neexistovala žádná nezaměstnanost. Existuje při ní frikční a strukturální nezaměstnanost. Z tohoto modelu plyne, že existující počet volných pracovních míst je stejně velký, jako počet nezaměstnaných osob. (12)

1.6.5 Měření nezaměstnanosti

Nízká a krátkodobá nezaměstnanost je z makroekonomického hlediska prospěšná a umožňuje efektivně využívat zdrojů společnosti, kdežto vysoká nezaměstnanost je pro společnost obrovským zlem. Abychom se mohli rozhodovat, zda má společnost nízkou či vysokou nezaměstnanost, musíme ji umět změřit. (54)

Základní skupiny, které je třeba rozlišovat:

- **zaměstnaní:** obyvatelstvo, které má placené zaměstnání, nebo sebezaměstnání (včetně osob dočasně v práci nepřítomných, ale s formální vazbou k zaměstnání)
- **nezaměstnaní:** nemají placená zaměstnání ani sebezaměstnání, přitom práci aktivně hledají a jsou ochotni během určité doby nastoupit. Jde o osoby schopné a ochotné pracovat = **ekonomicky aktivní obyvatelstvo – pracovní síla dané země**
- **ostatní:** studenti, penzisté, invalidé, ženy v domácnosti – pokud nesplňují podmínky předchozích skupin = **ekonomicky neaktivní obyvatelstvo** (24)

Pro účely měření se využívá:

- 1) absolutní počet nezaměstnaných

2) počet pomocí míry nezaměstnanosti jako procentního podílu nezaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu (12)

Samotná míra nezaměstnanosti může být obecná, ale i specifická, jen pro jisté kategorie osob. (22)

u = míra nezaměstnanosti

U = počet nezaměstnaných

L = zaměstnaní a nezaměstnaní (ekonomicky aktivní obyvatelstvo) (58)

$$u (\%) = U/L \times 100$$

Měřit je společnost schopna pouze oficiální nezaměstnanost – tedy počty nezaměstnaných, kteří se nahlásí na úřadech práce a požadují jejich pomoc při vyhledávání práce nové, při rekvalifikaci a získávání podpory v nezaměstnanosti. Řada lidí ovšem z různých důvodů úřady práce nekontaktuje a do evidence nezaměstnaných se nedostane. Skutečná míra nezaměstnanosti by z tohoto důvodu byla o něco vyšší než oficiálně vypočítaná. Na druhou stranu je však řada lidí, kteří jsou evidovanými nezaměstnanými. (54)

1.6.6 Negativní dopady nezaměstnanosti

Vzhledem k významu práce a zaměstnání pro život v naší kultuře je nepochybné, že nezaměstnanost má značný vliv na společenský život i na život nezaměstnaných jedinců. Nejde jen o pokles životní úrovně, spojený s poklesem příjmů, ale i o hluboké důsledky nezaměstnanosti pro jejich každodenní život, společenské vztahy, hodnoty a pro řadu společenských institucí (zejména pro rodinu). Je nepochybné, že nezaměstnanost znamená různou zkušenost pro různé jedince i pro různé sociální kategorie (jinou pro muže, jinou pro ženy, jinou pro kvalifikované a jinou pro nekvalifikované osoby, jinou pro mladé a jinou pro staré, jinou pro osoby s aspiracemi a jinou pro osoby bez aspirací). Přesto jsou některé zkušenosti sdílené všemi, i když možná s různou intenzitou. Nezaměstnaný se ztrátou zaměstnání ztrácí i jeho významné

konsekvence pro osobní život a tuto ztrátu těžce prožívá. Nezaměstnaní mají příliš málo dvou věcí a příliš mnoho jedné věci: nemají práci a dostatek peněz, ale mají více než dost času. Způsob jak s nimi (penězi a časem) zacházejí, tvoří těžiště jejich pocitů a životních strategií. (22)

Obecně je akceptováno, že práce je první a základní podmínkou lidské existence. Většina lidí má symbiotický vztah k práci i k pracovišti. Porušení tohoto vztahu – trvalejší nejistota v zaměstnání či jeho přerušování – bývá prožíváno jako skutečná separace a ztráta. To se odráží na úrovni: biologické, psychologické a sociální. Významné jsou i ekonomické důsledky – zejména pokles příjmů. (6)

➤ **změna životní úrovně**

Nutnost žít jen z podpory v nezaměstnanosti či z dávek sociální podpory vymezené na základě životního minima, znamená pro nezaměstnaného a jeho rodinu velké snížení životní úrovně. Příjem z podpor stěží pokrývá základní potřeby rodiny a uvádí tyto rodiny do dluhů. (22)

➤ **zkušenost deprivace**

V souvislosti s postavením nezaměstnaného jedince a jeho rodiny se hovoří o anomické situaci a o deprivaci. Deprivace nezaměstnaných je spojena s jejich vyloučením ze sociálních vztahů. Absolutní deprivace je chápána především jako existenční ohrožení, relativní deprivace je chápána jako psychické strádání, jež nezaměstnanost provází. (22)

➤ **změny vnímání času**

Nezaměstnanost je spojena s psychologicky stresujícími změnami ve vnímání času. Rozbití časové struktury dne a změny ve vnímání času jsou považovány za jeden z nejvýraznějších psychologických důsledků nezaměstnanosti. (22)

➤ **vliv nezaměstnanosti na rodinu**

Důsledky nezaměstnanosti nepocítují jen Ti, kdo ztratili svá zaměstnání. Vliv je přenášen na širší okruh osob – rodinu. Dochází ke zvýšení napětí v rodině, ke stresu způsobeného poklesem prostředků k životu. Ale na druhou stranu lze sledovat i pozitivní vliv rodinné solidarity a podpory. Vliv na rodinu je nutno vidět ve vzniku finančních potíží, ale i v narušení rodinného systému, denních zvyklostí, ve změnách

v sociálních vztazích, v sociální izolaci, ve změně postavení nezaměstnaného, ztrátou jeho statusu a autority a ve změně v rozdělování domácí práce. (22)

➤ **nezaměstnanost a reprodukční chování**

Dochází k poklesu uzavírání sňatků a porodnosti. Alespoň v části populace jsou těhotenství, mateřství pro ženy naopak příležitostí k úniku z nepříznivého sociálního statusu nezaměstnaných do výhodnějšího statusu matek a žen v domácnosti. (22)

➤ **sociální izolace**

Ztráta zaměstnání vede k sociální izolaci v dvojím smyslu slova. Jednak samo zaměstnání je zdrojem sociálních kontaktů, jednak jeho ztráta vede k přerušení řady sociálních kontaktů. Potíž je v tom, že stejně jako nelze nahradit práci v zaměstnání volným časem, nelze nahradit ani tyto širší kontakty užšími kontakty v nejbližším okolí. Dochází ke snížení frekvence sociálních styků. Míra sociální izolace je spojena s řadou faktorů, mezi nimiž hraje významnou roli věk.

➤ **vliv na zdraví (fyzické a psychické obtíže)**

Ztráta zaměstnání a nezaměstnanost mají řadu důsledků jak somatických, tak i psychických. Následný negativní dopad se projeví různě. Zhoršení tělesného zdraví, zvýšením využíváním zdravotnických služeb nezaměstnanými. Dlouhodobé vlivy zahrnují vyšší pravděpodobnosti kardiovaskulárních chorob, bronchiálních onemocnění, vyšších hodnot cholesterolu a vyššího krevního tlaku. Jako duševní následky nezaměstnanosti se objevují např. deprese, alkoholismus, poruchy chování, sebevražedné pokusy, sebevraždy, domácí násilí. Nálezy zahrnují sníženou sebeúctu, mizí obvykle pocit zdraví a uspokojení, přibývá depresivní symptomatologie a psychosomatická onemocnění, zvyšuje se hostilita a úzkost, je zhoršena kvalita života. (6)

Trvalejší vzrůst nezaměstnanosti vede ke ztrátám odborné kvalifikace vyřazených z práce, kognitivních schopností a motivace. Objevuje se pocit závislosti na druhých, postrádání své sociální role a pocit nepotřebnosti. (6)

1.6.7 Životní situace – ztráta zaměstnání,

Ztráta zaměstnání znamená ztrátu stálého příjmu ze zaměstnání. Při ztrátě zaměstnání si vhodné zaměstnání zabezpečujete sami, prostřednictvím agentur práce nebo za pomoci příslušného úřadu práce. Uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci úřadu práce mají právo na vyhledávání vhodného zaměstnání, poradenství a poskytování informací o pracovních příležitostech, na podporu v nezaměstnanosti při splnění zákonem stanovených podmínek (§ 25 zákona č. 435/2004 Sb.), na zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání, pokud ji potřebují, na pracovní rehabilitaci, pokud jde o osobu se zdravotním postižením. (36)

Úřady práce zprostředkovávají zaměstnání na celém území České republiky a v případech stanovených zákonem i do zahraničí. Zaměstnání do zahraničí lze zprostředkovat jen se souhlasem uchazeče o zaměstnání. Doba, po kterou jste vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání, se započítává jako účast na důchodovém pojištění po dobu, kdy vám náleží podpora v nezaměstnanosti a nejvýše v rozsahu tří let po dobu, kdy vám podpora v nezaměstnanosti nenáleží. Za uchazeče o zaměstnání je plátcem zdravotního pojištění stát. Při ztrátě zaměstnání, pokud nejste vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání na úřadu práce, jste povinni platit si své zdravotní pojištění. Doba nezaměstnanosti, kdy nejste vedeni na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, se nezapočítává jako účast na důchodovém pojištění. (36)

Pokud požádáte o zprostředkování zaměstnání úřad práce a splníte zákonem stanovené podmínky, budete úřadem práce zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání. Nesplňujete-li tyto podmínky, vydá o tom úřad práce rozhodnutí. Vždy žádáte o zprostředkování zaměstnání. Nelze žádat jen o podporu v nezaměstnanosti uchazečů o zaměstnání. Také nelze požadovat zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání jen z důvodu splnění podmínky pro poskytnutí sociální dávky. Zařazení a vedení v evidenci uchazečů nebrání:

- o výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru, pokud je činnost vykonávána v rozsahu kratším než polovina stanovené týdenní pracovní doby a měsíční výdělek je nižší než polovina minimální mzdy

- o výkon činnosti na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (např. dohoda o provedení práce), pokud za období, na které byly sjednány, měsíční odměna nebo průměrná měsíční odměna je nižší než polovina minimální mzdy. (36)

Pokud máte zájem o zprostředkování zaměstnání úřadem práce, osobně se dostavte na úřad práce a podejte písemnou žádost o zprostředkování zaměstnání. (Bez osobní návštěvy úřadu práce o zprostředkování zaměstnání požádat nelze, to znamená například dopisem, elektronickou poštou, telefonicky apod.).

1.6.7.1 Postup při evidenci na úřadu práce

Obraťte se na úřad práce, v jehož správním obvodu máte bydliště. Bydlištěm je u státního občana ČR adresa místa trvalého pobytu na území ČR; u cizince, který je občanem Evropské unie nebo jeho rodinným příslušníkem, adresa trvalého nebo přechodného pobytu na území ČR, a pokud takový pobyt nemá, adresa místa, kde se na území ČR obvykle zdržuje; u cizince, který není občanem Evropské unie nebo jeho rodinným příslušníkem, adresa místa trvalého pobytu na území ČR. Uchazeč o zaměstnání může požádat příslušný úřad práce (tj. úřad práce, v jehož správním obvodu má bydliště) o zprostředkování zaměstnání úřadem práce, v jehož správním obvodu se z vážných důvodů skutečně zdržuje. (36)

Na úřadě předložte tyto doklady:

- doklad k ověření totožnosti, státního občanství a místa trvalého pobytu (občanský průkaz); občané Evropské unie a jejich rodinní příslušníci mají stejné právní postavení v právních vztazích upravených zákonem o zaměstnanosti jako občané České republiky, do evidence uchazečů o zaměstnání se zařadí na základě povolení k trvalému nebo přechodnému pobytu nebo podle místa, kde se zdržují
- doklad o ukončení zaměstnání (zápočtový list), o ukončení samostatné výdělečné činnosti nebo o ukončení soustavné přípravy na budoucí povolání (např. maturitní vysvědčení, diplom atd.), pokud nemůžete bez vlastní viny

předložit při první návštěvě úřadu práce doklad o ukončení zaměstnání, můžete být zařazeni do evidence uchazečů o zaměstnání na základě čestného prohlášení

- doklad o zdravotním omezení
- pokud vykonáváte pracovní činnost, která nebrání vašemu zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání (viz bod 6), jste povinni úřadu práce ohlásit a doložit výkon této činnosti, její rozsah a výši odměny (36)

Do evidence uchazečů o zaměstnání budete zařazeni ode dne podání žádosti o zprostředkování zaměstnání. Požádáte-li o zprostředkování zaměstnání nejpozději do tří pracovních dnů po skončení zaměstnání, budete zařazeni do této evidence ode dne následujícího po skončení zaměstnání. (36)

Uchazeč o zaměstnání je podle zákona povinen:

- ✓ poskytovat úřadu práce potřebnou součinnost při zprostředkování zaměstnání a řídit se jeho pokyny
- ✓ sdělit úřadu práce údaje o svých zdravotních omezeních v rozsahu potřebném pro vyhledání vhodného zaměstnání, rekvalifikaci a pro stanovení vhodné formy pracovní rehabilitace, a dále sdělit, zda je osobou se zdravotním postižením; uplatňuje-li pracovní omezení ze zdravotních důvodů, je povinen je doložit lékařským posudkem registrujícího praktického lékaře
- ✓ podrobit se na žádost úřadu práce vyšetření za účelem posouzení svého zdravotního stavu a vydání lékařského posudku, pokud žádá o zabezpečení pracovní rehabilitace, poskytnutí příspěvku na vytvoření chráněného pracovního místa, uvádí zdravotní důvody, které mu brání v plnění povinnosti uchazeče o zaměstnání nebo v nástupu na rekvalifikaci, nebo pokud jde o posouzení vhodnosti doporučeného zaměstnání z hlediska zdravotní způsobilosti,
- ✓ oznámit úřadu práce skutečnosti rozhodné pro vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání
- ✓ nástup do zaměstnání nejpozději v pracovní den předcházející dni, který byl sjednán jako den nástupu do zaměstnání včetně nástupu do zaměstnání, které nebrání zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání a do 8 kalendářních

dnů doložit vznik pracovněprávního vztahu (např. pracovní smlouvou, dohodou o pracovní činnosti)

- ✓ zahájení ostatních činností, které brání zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání, změnu bydliště v průběhu vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání, nástup výkonu trestu odnětí svobody, nástup do vazby a uznání plné invalidity, a to do 8 kalendářních dnů ode dne, kdy nastala některá z těchto skutečností
- ✓ oznámit úřadu práce nejpozději do 8 kalendářních dnů důvody, pro které se nedostavil na úřad práce ve stanoveném termínu (36)

Úřad práce vyřadí uchazeče o zaměstnání z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím, jestliže:

- nastala některá ze skutečností bránících zařazení nebo vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání, kterou úřadu práce bez vážných důvodů ve stanovené lhůtě neoznámil
- není podle lékařského posudku schopen plnit povinnost součinnosti s úřadem práce při zprostředkování zaměstnání
- je ve vazbě po dobu delší než 6 měsíců
- zrušil svůj souhlas se zpracováním osobních údajů
- vykonává nelegální práci

Dále úřad práce uchazeče o zaměstnání vyřadí z evidence uchazečů o zaměstnání, jestliže bez vážných důvodů:

- odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání
- odmítne nastoupit na dohodnutou rekvalifikaci nebo neplní povinnosti související s rekvalifikací
- neplní podmínky stanovené v individuálním akčním plánu
- odmítne se podrobit vyšetření svého zdravotního stavu
- maří součinnost s úřadem práce

V těchto dalších případech vyřazení z evidence a při vyřazení z důvodu výkonu nelegální práce může být uchazeč o zaměstnání znovu zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání nejdříve po uplynutí doby šesti měsíců ode dne tohoto vyřazení, a to

na základě nové písemné žádosti o zprostředkování zaměstnání. O vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání rozhoduje úřad práce ve správním řízení. (36)

1.6.8 Možnosti zabezpečení v nezaměstnanosti

1.6.8.1 Podpora v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci

Státní podpora v nezaměstnanosti je finanční výpomocí pro ty, kdo práci nemají, ale zároveň ji aktivně hledají nebo se účastní rekvalifikačních kurzů. Podmínkou je registrace na úřadu práce v místě trvalého bydliště. (33)

Podpora náleží uchazeči o zaměstnání, pokud byl v posledních 3 letech zaměstnán alespoň po dobu dvanácti měsíců, požádal úřad práce, u kterého je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti a ke dni, k němuž má být podpora v nezaměstnanosti přiznána, není poživatелеm starobního důchodu.

Za dobu zaměstnání se považuje i:

- ✓ příprava občana se změněnou pracovní schopností pro pracovní uplatnění
- ✓ soustavná příprava na budoucí povolání (započítat lze maximálně 6 měsíců)
- ✓ péče o dítě do věku 4 let nebo dlouhodobě těžce postižené dítě do věku 18 let
- ✓ péče o blízkou bezmocnou osobu nebo blízkou částečně bezmocnou osobu starší 80 let
- ✓ doba pobírání invalidního důchodu
- ✓ výkon dlouhodobé dobrovolnické služby v rozsahu překračujícím v průměru alespoň 20 hodin v kalendářním týdnu na základě smlouvy dobrovolníka s vysílající organizací, které byla udělena akreditace Ministerstvem vnitra (33)

Podpora je vyplácena nejdéle po dobu:

- do 50 let věku 6 měsíců
- do 55 let věku 9 měsíců
- a nad 55 let věku 12 měsíců (33)

Výše podpory v nezaměstnanosti je stanovena na základě průměrného měsíčního čistého příjmu v posledním zaměstnání a to ve výši

- 50 % příjmu po dobu prvních 3 měsíců

- 45 % příjmu po zbývající dobu
- 60 % příjmu po dobu rekvalifikace (33)

Maximální výše podpory v nezaměstnanosti, která může být poskytována od ledna 2008, činí 0,58 násobek průměrné mzdy, tj. částku 12 249 Kč. Uchazeči o zaměstnání si přitom mohou přivydělat 4 000 Kč hrubého. (34)

Nejvyšší podpora při rekvalifikaci činí po 1. lednu 2008 13 728 Kč. (68)

V případech, kdy doba předchozího zaměstnání je splněna započtením náhradní doby zaměstnání a tato doba byla poslední započitatelnou dobou. Uchazeč o zaměstnání bez svého zavinění nemůže osvědčit vyšší výdělek nebo vyměřovacího základu. A nebo u uchazeče nelze stanovit průměrný výdělek nebo vyměřovací základ podpora v nezaměstnanosti činí od 1. ledna 2008:

- ✓ po dobu prvních 3 měsíců 2 535 Kč.
- ✓ po zbývající dobu 2 324 Kč. (68)

Podpora je vyplácena nejvýše do částky odpovídající 2,5 násobku životního minima samostatně žijícího občana, v případě rekvalifikace do částky 2,8 násobku životního minima samostatně žijícího občana. (33)

1.6.8.2 Dávky hmotné nouze

Lidé, kteří se ocitnou ve vážné sociální situaci, která může být způsobena např. ztrátou zaměstnání. A vlivem nezaměstnanosti dochází zejména k poklesu jejich finančních prostředků. Mají nárok na zabezpečení také ze systému dávek v hmotné nouzi.

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi. Poskytnutí pomoci ze systému dávek hmotné nouze vždy předchází posouzení konkrétní situace osoby. Podle zákona jsou poskytnuty dvě základní dávky – příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení, a dále dávka souhrnně označená jako mimořádná okamžitá pomoc, která je však poskytnuta několika odlišným okruhům osob a ve vyšší stanovené pro tyto jednotlivé okruhy rozdílně. (5)

Významnou úlohu při stanovení podmínek nároku i výše dávek hraje institut životního minima. Zákonem č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, je pojem životní minimum vymezen jako minimální hranice peněžních příjmů osob k zajištění výživy a ostatních základních životních potřeb. Vedle životního minima je nově zaveden pojem institut existenčního minima. Pojem existenční minimum je vymezen jako minimální hranice příjmů osob, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití. Existenční minimum je východiskem při výpočtu příspěvku na živobytí. (5)

1.6.8.3 Dávky státní sociální podpory

Tyto dávky jsou upraveny v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. Státní sociální podporou se stát podílí na krytí nákladů na výživu a ostatní základní osobní potřeby dětí a rodin. Poskytuje je i při některých dalších sociálních situacích. Dávky jsou vypláceny v závislosti na výši příjmů. (55)

Dávky státní sociální podpory jsou:

- ❖ přídavek na dítě
- ❖ sociální příspěvek
- ❖ příspěvek na bydlení (55)

Také o dávky ze systému státní sociální podpory může osoba požádat, jestliže se nachází v sociálně tíživé situaci, v našem případě, poklesl jí příjem vlivem nezaměstnanosti.

1.6.9 Jak hledat a získat zaměstnání

Mít zaměstnání patří bez pochyb k jedné ze základních priorit každého člověka. Svědčí o tom skutečnost, že o zaměstnání bojují dnes a denně tisíce lidí. Ztráta zaměstnání přináší výraznou změnu do života jednotlivce a snad ve všech případech i do života jeho blízkých. Nezaměstnaným se může stát kdokoliv, i když si mnoho lidí tuto skutečnost nepřipouští. Ve velkém množství případů se nezaměstnanými stávají lidé bez vlastního zavinění např. absolventi škol, snižování stavů pracovníků atd. Nezaměstnanost je vnímána téměř vždy jako něco negativního, vzniká pocit, že něco

ztrácíme. Ale na druhou stranu s nezaměstnaností můžou přijít i nové a lepší možnosti pracovního uplatnění. Přesto je nutné začít svou situaci řešit. Změnu, kterou přináší vstup na trh práce, můžeme obecně rozdělit do dvou bodů:

- ❖ přijetí důsledků nezaměstnanosti (ekonomické, sociální, psychické)
- ❖ adaptace na novém trhu práce – osvojení si pravidel, nové úkoly a poznání nových věcí (43)

Hledání zaměstnání můžeme považovat za zaměstnání, avšak v poněkud odlišném oboru. Při hledání zaměstnání si povinnosti určujeme sami, rozhodujeme o své činnosti, řídíme ji a organizujeme, sami se hodnotíme, hledáme a napravujeme omyly, čelíme konkurenci ze strany ostatních uchazečů, nacházíme řešení, sami se motivujeme, vyrovnáváme s neúspěchem, a to mnohdy velmi často a dlouho. Záleží pouze na nás, co jsme ochotni pro získání nového zaměstnání udělat. Je nutné přijmout odpovědnost za výsledek našich aktivit a přijmout skutečnost, že zaměstnání si musíme najít sami. Nikdo jiný to za nás nemůže udělat. (43)

Činnosti při hledání zaměstnání:

- ✓ vyhledávání volných pracovních míst
- ✓ výběr volných pracovních míst
- ✓ zpracování životopisů a psaní průvodních dopisů
- ✓ oslovení zaměstnavatele – písemně, telefonicky, osobně
- ✓ potvrzení termínu osobního pohovoru
- ✓ absolvování osobního pohovoru
- ✓ hodnocení kvality pracovního místa (v případě úspěchu) (43)

1.6.9.1 Plán při hledání zaměstnání

Většina uchazečů se domnívá, že při hledání zaměstnání není možné nic plánovat, skutečnost je jiná. Plán se tak pro nás stává nejen návodem, jak dosáhnout potřebných výsledků, ale současně nám definuje naše možnosti a cíle.

- stanovení reálné doby nástupu – cca 6 měsíců
- úroveň zaměstnání – dle kvalifikační úrovně (stejná, nižší, vyšší)
- analýza výchozí situace – co chceme a co nabízíme

- využití regionu – ochota a možnost dojíždět do zaměstnání, nabídka pracovních příležitostí
- přijatelnost pracovní doby
- představa finančního ohodnocení
- stanovení cíle – nalézt nové zaměstnání, konkrétní pracovní pozice (43)

1.6.9.2 Hodnocení pracovních inzerátů

Nejčastějším důvodem, proč uchazeči odloží pracovní inzerát, jsou právě požadavky zaměstnavatele. V řadě případů se jedná o vyřazení více než 80 % pracovních příležitostí. Uchazeči by o pracovní pozici zájem měli, ale nereagují z důvodu požadavků zaměstnavatele. Dá se tvrdit, že uchazeči považují jeho požadavky za něco naprosto zásadního. Jestliže je nesplňují, na nabídku místa se ani nepokusí reagovat. Jsou přesvědčeni, že stejně neuspějí. To však není vůbec jednoznačné.

Nikde není dáno, že musíme splňovat všechny požadavky. Není jisté, že na nich bude zaměstnavatel trvat. Některé věci se můžeme snadno a rychle naučit. Vždy nabízíme mnohem víc, než zaměstnavatel požaduje. Požadavky mají různou hodnotu. Požadavek tak může být zásadní, ale také formální. Jestliže některé požadavky nesplňujeme, může to znamenat nižší šanci, nikoli však šanci nulovou. Šanci máme vždy, když se budeme o pracovní pozici ucházet. To je základní předpoklad. Rozhodnutí je pouze na nás. Samotným zasláním životopisu nic neriskujeme, naopak vytváříme příležitost, že něco získáme. (43)

Zaměstnavatele oslovujeme v co možná největší míře, využíváme tedy maximum volných pracovních příležitostí. Uchazeči často postupují tak, že si vyberou jednu pracovní příležitost, na kterou následně reagují a vyčkávají, jak vše dopadne. Výsledkem bývají jeden až dva kontakty, mnohdy v rámci několika měsíců. Čím více kontaktů budeme mít, tím více budeme mít také pohovorů a zkušeností. V první fázi hledání zaměstnání je právě hledání kontaktů tím nejdůležitějším. (43)

1.6.10 Zdroje pracovních příležitostí

1.6.10.1 Úřady práce

Úřady práce jsou správní úřady. V čele úřadu práce stojí ředitel. Správní obvody úřadů práce jsou shodné s územními obvody okresů. Místní příslušnost úřadu práce se řídí místem, ve kterém je nebo má být zaměstnávání vykonáváno, pokud tento zákon nestanoví jinak. K zabezpečení spolupráce na trhu práce vytvářejí úřady práce poradní sbory složené zejména ze zástupců odborových organizací, organizací zaměstnavatelů, družstevních orgánů, organizací zdravotně postižených a územních samosprávních celků. Účelem poradních sborů je koordinace při realizaci státní politiky zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů v příslušném správním obvodu. Poradní sbory se vyjadřují zejména k poskytování příspěvků zaměstnavatelům v rámci aktivní politiky zaměstnanosti, programům rekvalifikace, organizaci poradenské činnosti, opatřením na podporu rovného zacházení se všemi fyzickými osobami uplatňujícími právo na zaměstnání a k hromadnému propouštění. (62)

Úřad práce zpracovává koncepci vývoje zaměstnanosti ve svém správním obvodu, soustavně sleduje a vyhodnocuje situaci na trhu práce a přijímá opatření na ovlivnění poptávky a nabídky práce. Přijímá opatření na podporu dosažení rovného zacházení se všemi skupinami osob, které mají ztížené postavení na trhu práce. Provádí zprostředkování zaměstnání uchazečům o zaměstnání a zájemcům o zaměstnání a poskytuje další služby v oblasti zaměstnanosti. Vede pro účely zaměstnanosti evidenci volných pracovních míst, evidenci zájemců o zaměstnání, evidenci uchazečů o zaměstnání, evidenci osob se zdravotním postižením, evidenci cizinců a evidenci povolení k výkonu umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dětí. Zabezpečuje uplatňování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, vyplácí podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci. Vykonává kontrolní činnost včetně ukládání pokut. (62)

Zaměstnavatel má povinnost oznamovat podle Zákona o zaměstnanosti do 10 kalendářních dnů příslušnému úřadu práce volná pracovní místa a jejich charakteristiku a neprodleně, nejpozději do 10 kalendářních dnů, oznamuje i obsazení těchto míst.

Volnými pracovními místy se rozumí nově vytvořená nebo uvolněná pracovní místa, na která zaměstnavatel zamýšlí získat zaměstnance. Uvolňování zaměstnanců - organizační a strukturální změny (60)

Samostatné pracovní příležitosti bývají k dispozici jak přímo na úřadech práce, tak i na jejich internetových stránkách. Hledáme-li zaměstnání ve více regionech, můžeme využít nabídek více úřadů práce. (43)

1.6.10.2 Personální agentury a agentury práce

Personální agentury (agentury práce) jsou soukromé subjekty, které poskytují služby v oblasti personalistiky. Zabývají se vyhledáváním vhodných pracovníků pro určitá pracovní místa, zprostředkovávají uchazečům zaměstnání, poskytují poradenství zaměstnavatelům a uchazečům, některé pořádají i semináře zaměřené na problematiku lidských zdrojů. Pracovníkům poskytují své služby bezplatně, firmám za úhradu. Činnost personálních agentur je upravena zákonem o zaměstnanosti (zákon č. 435/2004 Sb.). Agentury práce zprostředkovávají zaměstnání na základě povolení, které vydává ministerstvo na základě žádosti právnické nebo fyzické osoby. Personální agentury mohou na základě povolení zprostředkovávat zaměstnání na území ČR nebo z ČR do zahraničí a pro cizince ze zahraničí do ČR. Existují však určité podmínky pro udělení povolení k zprostředkovávání zaměstnání:

- dosažení věku nejméně 23 let
- způsobilost k právním úkonům
- bezúhonnost
- odborná způsobilost
- bydliště na území ČR

Za odborně způsobilou se považuje fyzická osoba, která má ukončené vysokoškolské vzdělání a nejméně 2 roky praxe v oboru nebo osoba s ukončeným středoškolským vzděláním a s nejméně 5letou praxí v oboru. (30)

1.6.10.3 E-recruitment (získávání pracovníků pomocí počítačových sítí)

E-recruitment či online recruitment využívá při získávání pracovníků prostředků založených na počítačových sítích - jako je firemní veřejnosti přístupná internetová stránka nebo veřejnosti nepřístupná intranetová stránka. Tento způsob stojí pouze jednu dvacetinu toho, než když se při získání, výběru a přijetí téže osoby použijí tradiční metody. E-recruitment nejen šetří náklady, ale zároveň umožňuje organizaci poskytnout uchazečům mnohem více informací, které lze ještě snadno aktualizovat. Existuje tu větší prostor pro prezentaci nabídky zaměstnání způsobem, který zvyšuje atraktivitu podniku jako pracoviště, kde je dobré pracovat. (3)

Možnosti, které nabízejí při online výběru, zahrnují sebehodnocení, elektronické třídění a elektronické testování osobnosti uchazeče. Elektronické testy lze snadno standardizovat a vyhodnocovat. (3)

V dnešní době je mnoho nabídek práce zveřejňováno na internetu nebo v dalších médiích (tisk, televize, teletext, rádio). Existuje řada internetových serverů nabízející zaměstnání. Jsou členěny podle regionů a podle povahy pracovního místa. Někteří zaměstnavatelé mají přímo na svých internetových stránkách odkazy na volná pracovní místa v jejich společnosti. (43)

1.6.11 Strategie ke snižování nezaměstnanosti

Politika zaměstnanosti je nedílnou součástí sociální politiky jako politiky hospodářské, měla by především zabránit nezaměstnanosti a vůbec eliminovat tvrdost „tržního“ trhu práce. Vytváří ji stát, ale podílí se na ní i zaměstnavatelé a odbory („tripartita“). Jde především o rozdělování finančních prostředků na aktivní a pasivní politiku zaměstnanosti (na aktivní lze přitom dát jen to, co zbude z pasivní), dohlížení na zákaz diskriminace a o organizaci a koordinaci zaměstnanosti. (35)

✓ aktivní politika zaměstnanosti

Aktivní politika zaměstnanosti je souhrn opatření směřujících k zajištění maximálně možné úrovně zaměstnanosti. Aktivní politiku zaměstnanosti zabezpečuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a úřady práce. Podle situace na trhu práce spolupracují při

její realizaci s dalšími subjekty. Nástroje, jimiž je realizována aktivní politika zaměstnanosti, jsou zejména:

- a) rekvalifikace
- b) investiční pobídky
- c) veřejně prospěšné práce
- d) společensky účelná pracovní místa
- e) překlenovací příspěvek
- f) příspěvek na dopravu zaměstnanců
- g) příspěvek na zapracování
- h) příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program (1)

Součástí opatření aktivní politiky zaměstnanosti jsou rovněž:

- poradenství, které provádějí nebo zabezpečují úřady práce za účelem zjišťování osobnostních a kvalifikačních předpokladů fyzických osob pro volbu povolání, pro zprostředkování vhodného zaměstnání, pro volbu přípravy k práci osob se zdravotním postižením a při výběru vhodných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti
- podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- cílené programy k řešení zaměstnanosti (1)

Na nabídku pracovních míst má velký vliv přístup státu k podnikatelům – podporuje-li stát podnikání, vzniká mnohem víc pracovních míst, než když stát např. přehnanou byrokratizací a vysokými daněmi podnikatele od podnikání v ČR spíše odrazuje. (35)

✓ **pasivní politika zaměstnanosti**

Jedná se v podstatě o různé dávky a příspěvky pro nezaměstnané, aby byli schopni přežít do té doby, dokud neseženou práci. Čím větší je nezaměstnanost, tím je pro stát dražší. Jde o soustavu institutů životního minima, minimální mzdy a podpory v nezaměstnanosti, přičemž jejich výše musí být v rovnováze a při změně jedné se musí změnit všechny (systém musí být nastaven tak, aby se lidem vyplatilo pracovat, ale aby nezaměstnaní neumřeli hladem). (7)

1.6.11.1 Částečný pracovní úvazek

Částečný pracovní úvazek je jedním z nástrojů pro snižování nezaměstnanosti. A zvýšení ekonomické aktivity. Flexibilita trhu práce se projevuje i změnami v pracovní době. Mění se její distribuce a délka. Pracovníci na částečný úvazek mohou zlepšovat výkonnost firmy několika způsoby. Jejich ochota pracovat déle, je vzhledem ke kratší pracovní době větší než u jejich kolegů. Částeční pracovníci mohou firmě ušetřit také náklady na vyplácení přesčasových hodin a pomoci zajistit pracovní sílu v nespolečenskou dobu jako brzy ráno, pozdě večer nebo v noci. Kromě toho kratší pracovní doba může být spojena s vyšším pracovním odhodláním, výkonem, menší únavou a vést tak k vyšší produktivitě. Pro samotné pracovníky je přínosem částečný úvazek tím, že může posloužit jako most ke stabilnímu a perspektivnímu zaměstnání. (44)

Nižší počet částečných pracovníků souvisí s menším podílem zaměstnanosti ve službách. Mezi typické pracovníky na částečný úvazek patří mladé ženy s dětmi nebo naopak starší pracovníci nad 55 let. Výhodou je snížení nezaměstnanosti a zvýšení motivace pracovat, aniž by lidé přišli o sociální dávky. Působí výchovně a pomáhá šetřit veřejný rozpočet. (44)

1.6.11.2 Domáctí zaměstnanci

Zákoník práce pojem domácí zaměstnanec neupravuje, lze však předpokládat, že okruh zaměstnanců, kteří pracují na jiném místě než na pracovišti zaměstnavatele, se bude s postupem času rozšiřovat a s ohledem na rozvoj internetu a telekomunikačních technologií se bude měnit i charakter jejich práce (tzv. teleworking). (7)

Jedná se o zaměstnance, kteří nepracují na pracovišti zaměstnavatele, ale podle dohodnutých podmínek pro něj vykonávají sjednané práce (zpravidla doma) v pracovní době, kterou si sami rozvrhují. Mzda nebo plat domácích zaměstnanců nesmí být nižší než minimální mzda. (7)

Domácí zaměstnání může být variantou zapojení se do pracovního procesu pro lidi, kteří mají např. vážné zdravotní problémy, pro ženy s malými dětmi. Je také jedním z nástrojů pro snižování nezaměstnanosti.

1.7 Venkov

1.7.1 Definice venkova

Venkov je prostor mimo městské osídlení, který je charakterizován nižší hustotou zalidnění a tradičně zaměřen na zemědělství. Pojem bývá užíván v dichotomii město × venkov. Tyto dva prostory se liší nejen charakterem osídlení a architekturou, ale i převládajícím způsobem obživy, stylem života, kulturou atd. Liší se i převládající charakter sociálních sítí a organizace společenství. Venkov bývá považován za prostředí méně anonymní, s vyšší sociální kontrolou, ale také s vyšší sociální soudržností a sociální oporou. Sociologové upozorňují např. i na rozdílné vnímání času na venkově a ve městě. (57)

Vymezení venkova je možné buď pozitivně – „toto je venkov“, nebo negativně – „toto není v žádném případě venkov, to je městské, urbánní“. V druhém případě tak vymezujeme venkov jako doplněk k urbánnímu, venkov je to co zbude, odečteme-li městské struktury. (29)

Obecně lze venkov definovat jako prostor, který zahrnuje jak krajinu, tak i venkovská sídla. Pojem venkov tedy integruje jak nezastavěné území, tak i zastavěné území malých sídel – vesnic. Pro venkov jsou charakteristické menší intenzity sociálně ekonomických kontaktů, menší hustota vazeb mezi jednotlivými subjekty, které se ve venkovském prostoru pohybují. Venkov je kontinuálně vymezený prostor. (29)

Pro konvenční vymezení venkova se často používají ukazatele hustoty zalidnění. Hustotou zalidnění chápeme počet obyvatel vztahovaný k jednotce prostoru, zpravidla k 1 km². Pro potřeby vymezení venkovského prostoru ve státech EU se zpravidla používá vymezení venkova jako území s hustotou obyvatelstva do 100 obyvk/km². (29)

1.7.2 Venkovské sídlo

Vidíme však, že i tato definice venkova je velmi obecná a neumožňuje exaktní vymezení prostoru na městský a venkovský. Navíc definice zavádí další nový pojem a to venkovské sídlo.

Venkovské sídlo lze definovat celou řadou nástrojů a pravděpodobně dojde podle třetí definice k různému vymezení souborů venkovských sídel. Jednotlivé nástroje umožňují vymezení venkovských sídel z následujících hledisek :

a) urbanistické - venkovské sídlo je vymezeno jako sídlo s typickou urbanistickou strukturou nízkopodlažní zástavby s vysokým podílem rodinných domů s málo vyvinutou uliční sítí s dominantním prostorem návsi jako společenského a kulturního centra sídla a vysokým podílem zeleně v sídle.

b) architektonické - venkovské sídlo je vymezeno jako sídlo s dominancí nízkopodlažní zástavby v individuálních rodinných domech, které nemají vybudováno přízemí určené k obchodní činnosti nebo ke službám. Venkovský dům je doplněn rozsáhlejším hospodářským zázemím, které sloužilo původně pro zemědělskou prvovýrobu (chlěvy stáje). V současnosti slouží k zabezpečení provozu domu. Pro tradiční venkovský dům je typické vymezení dvora a zahrady s výrazně oddělenými funkcemi.

c) sociální – venkovské sídlo je takové sídlo, kde existují mnohem užší sociální kontakty mezi jednotlivými obyvateli sídla, kde existuje dlouhodobá neformální sociální kontrola a participace.

d) ekonomické – venkovské sídlo je takové sídlo, kde dominantní nebo rozhodující činností je zemědělství a primární výroba potravin a kde významný podíl ekonomicky aktivních osob vyjíždí do zaměstnání mimo toto sídlo.

e) historické – sídlo, které v minulosti získalo městská práva, je městem, ostatní sídla jsou vesnicemi. Městem by tedy byly i sídla jako Rabštejn nad Střelou s 26 obyvateli, který v současnosti nemá ani statut obce.

f) administrativní – městy jsou ty obce, které stát jako města definuje a která mají právo používat městská práva a městský znak. Toto označení nově propůjčuje městům

předseda Poslanecké sněmovny a nemá žádný administrativní nebo jiný význam. Jeho jediný význam je prestižní.

g) statistické – venkovské sídlo je takové sídlo, které má méně než konvenčně stanovený počet obyvatel.

Právě toto poslední statistické vymezení venkovského sídla je jediné, které lze zpravidla použít, hodnotíme-li soubor velkého počtu sídel. Pro vymezení venkovských sídel v ČR se běžně užívá hranice 2 000 obyvatel v sídle resp. v obci jako hranice pro nepochybně venkovské sídlo (obec). Přitom jsme si vědomi, že nepochybně existují sídla, která mají jednoznačně venkovský charakter a mají více než 2 000 obyvatel a současně i existují malá města, která mají nyní i méně než 2 000 obyvatel, ale jejich urbanistická struktura, architektonická kvalita jednotlivých domů nebo struktura ekonomických činností je spíše městská než venkovská. Města s více než 10 000 obyvateli jsou nepochybně města. Sídla od 2 000 do 10 000 obyvatel jsou často definovány účelově podle potřeby jednotlivých autorů. (29)

Tato konvenční hranice 2 000 obyvatel pro nepochybné vesnice je stanovena pro typicky českou strukturu osídlení. V některých evropských státech je toto konvenční hledisko nastaveno až na velikost 5 000 obyvatel. (29)

1.7.3 Obec versus venkovské sídlo

Pro hodnocení venkova a venkovského sídla je dále důležité jednoznačně oddělit dva často používané pojmy. Jedná se o pojem obec, který je vymezen pro administrativní vymezení základní jednotky veřejné správy, na které je voleno zastupitelstvo a starosta a která spravuje v samostatné působnosti svoje správní území. Obec se často skládá z více územně oddělených sídel. Sídlo je prostorově oddělená jednotka, kterou tvoří skupina domů a která je oddělena od dalších sídel volným nezastavěným prostorem. Sídlo má nebo alespoň v minulosti mělo obytnou funkci, nebo má rekreační funkci. Sídelní struktura, a tedy založení velké většiny sídel v ČR, vznikala při postupné kolonizaci prostoru české kotliny. Znamená to tedy, že osídlení v ČR je relativně stabilní od pozdního středověku. (29)

1.7.4 Charakteristika českého venkova

Český venkov představuje v podstatě ve všech členských státech EU méně rozvinutou oblast s četnými problémy. To lze říct i o českém venkovu. Snahou všech vyspělých států je zvýšit životní úroveň obyvatel venkovských oblastí, odstranit či alespoň zmírnit regionální disparity a zachovat života schopnost venkovského prostoru – osídlení, krajinu. (20)

Z celkového počtu obyvatel ČR představují obyvatelé venkova zhruba jednu čtvrtinu (26,1 %). Nárůst počtu venkovského obyvatelstva v posledních letech je důsledkem migračního pohybu, který se obrátil ve směru město - venkov. Důvodů je několik: vzrostl zájem obyvatel střední a vyšší vrstvy o bydlení na venkově, především v atraktivních lokalitách a v blízkosti velkých měst. Další skupinu představují lidé, kteří se v průběhu života přestěhovali do měst a na stáří se opět na venkov vrací. Jedná se i o městské obyvatelstvo mající na venkově rekreační objekty, které postupně začínají využívat k trvalému bydlení. Pro život na venkově se rozhodla i řada mladých lidí, která odchází hledat na venkov nový životní styl. A mladí lidé (často se jedná o mladé rodiny s dětmi), pro které je život na venkově přitažlivější jak z ekologického hlediska (zdravějšího přírodního prostředí), tak z hlediska ekonomického (možnost získání bytu či domku za únosnou cenu apod.). (20)

1.7.5 Typologie venkova

Vymezení jednotlivých typů venkovského prostoru vychází především z dlouhodobého sledování změny sociálně ekonomických parametrů venkova a dlouhodobého sledování změn počtu obyvatel na venkově. Na základě historických, sociálních, ekonomických a fyzicko-geografických kritérií je možné v českém venkovském prostoru identifikovat několik základních typů venkovského osídlení. (20)

➤ *suburbánní zóna*

V blízkosti velkých měst po roce 1990 dochází k novému pokračování do té doby pozastaveného vývoje suburbánních struktur. Pro tyto procesy je charakteristické, že do původního venkovského prostoru s venkovskou urbanistickou strukturou, sociální strukturou a částečně i venkovskou strukturou ekonomických činností se postupně

ve větší míře prosazují městské činnosti. Na okraji vesnic v zázemí měst dochází k intenzivnější výstavbě skupin rodinných domů, které jsou ve vlastnictví původních obyvatel měst, a kteří žijí městským způsobem života. Nové domy nemají charakter venkovského domu, chybí zde hospodářské zázemí domu. V jednotlivých lokalitách se postupně začíná prosazovat městský způsob života, původní zemědělské funkce se vytrácejí nebo přímo zanikají. Venkovské suburbánní oblasti se intenzivně propojují na jednotlivé městské struktury, včetně napojení městské sítě technické infrastruktury a městské veřejné dopravy. Prosazují se i nové další funkce. Jedná se o lokalizaci velkých nákupních středisek typu „megastore“ s komplexní nabídkou poskytovaného zboží a doplněné o velkokapacitní parkoviště. Venkov ztrácí svoje původní funkce a přeměňuje se na městské struktury. Postupně dochází k propojení původně samostatných místních částí – sídel v souvislou zástavbu a za poslední fázi suburbánního vývoje lze považovat splynutí původní suburbánní zóny do původně souvisle zastavěného území včetně administrativní integrace. Tento proces je nejvíce patrný především v okresech v zázemí velkých měst (Praha-východ, Brno-venkov, Plzeň, České Budějovice a další). (20)

➤ **venkov v bohatých zemědělských oblastech**

Jedná se o další typ venkova zejména v oblastech se stabilizovanou a intenzivní zemědělskou výrobou. Jsou to oblasti českého Polabí s rozšířením i na dolní Poohří a dále na Moravě prostor Moravských úvalů a jihovýchodní části Moravy (vinorodý kraj). V této oblasti díky tradiční a velmi významné roli zemědělské výroby došlo i intenzivnímu využití krajiny pro zemědělskou rostlinnou výrobu. Jednotlivé obce jsou větší a jsou tvořeny velmi často pouze jedním sídlem – místní částí, protože zemědělská půda byla schopna uživit větší počet obyvatel. V samotných venkovských obcích nebo okolních městech vznikaly a dosud existují zemědělské provozy a potravinářské závody. Je zde zachována větší pospolitost obyvatel. Lépe se zde udržují venkovské vzorce chování a tradiční svátky a slavnosti. V tomto typu a především na Moravě se zachoval mnohem silněji vliv církve. Mají velmi dobře vyvinutou síť infrastruktury a veřejné dopravy. Oblasti od okresů Olomouc a Prostějov až po Znojmo a Hodonín. (20)

➤ **severní (bohaté) Sudety**

Tato oblast je vymezena na základě bývalé etnické hranice rozšíření původního německého obyvatelstva v pásu osídlení podél severozápadní a severovýchodní hranice Česka. Bohaté Sudety se rozkládají v prostoru od Ašského výběžku přes Karlovarsko, severočeskou konurbaci, oblast Českého středohoří, Liberecko, krkonošské a orlické podhůří až na Jesenicko. Pro tuto oblast je charakteristická velmi rychlá industrializace na bázi lehkého průmyslu (textilní, sklářský) a s ní spojenou urbanizaci. Liberec byl v roce 1869 druhé největší město po Praze v Čechách.

Poněkud jiný vývoj prodělala část tohoto území na levém břehu Labe. V souvislosti s rozšířením těžby hnědého uhlí zde docházelo od konce 19. století k rozšiřování těžkého průmyslu, strojírenství, pochopitelně těžby a později chemického průmyslu. Tato struktura ekonomických činností vedla k rozvoji měst v poněkud pozdějším časovém horizontu a na jiném základě. Rychle rostoucí povrchová těžba a koncentrace ekonomických činností se především v období po druhé světové válce velmi rychle zasloužily o naprostou degradaci venkovského prostoru a o jeho zničení na relativně velkých rozlohách. Obnova venkova v této oblasti je spojena především s udržením a postupnou obnovou alespoň základních ekologických prvků stability. (20)

Odsun původního německého obyvatelstva byl v období let 1947 – 1953 velmi rychle nahrazen přírůstkem počtu obyvatel migrací. Do tohoto regionu patří okresy od Chebu, Sokolova a Karlových Varů přes pánevní okresy a Liberecko až po okresy Orlických hor a Jesenicko. (20)

➤ **jižní (chudé) Sudety**

Oblast Jižní Sudety se rozkládá podél jihozápadní, jižní a jihovýchodní hranice Česka. Jedná se o oblast, která je vymezena na bázi původní etnické hranice, ale na rozdíl od předcházejícího typu v rurálním prostředí. Po odsunu německého obyvatelstva došlo pouze k částečnému dosídlení oblasti. Díky hornatému terénu, neexistenci průmyslových center a velmi malé tradici průmyslové výroby v menších městech se celá oblast zalidňovala velmi pozvolna. Část této oblasti byla po spuštění železné opony znovu vysídlena a tak v pásu podél státní hranice byl pás široký místy až 10 km, kde prakticky zmizelo veškeré osídlení. Dosídlení nebylo prioritou tehdejšího

socialistického Československa, předpokládalo se, že tato oblast je prvním bojištěm potencionálního válečného konfliktu Západ – Východ. (20)

Díky omezenému rozvoji celé oblasti a absenci významnějších průmyslových závodů je však celá oblast velmi cenná z hlediska přírodního prostředí (chráněné krajinné oblasti, národní parky). Díky tomu je zde možné rekreační nebo turistické využití. Neexistence sídel v bývalém hraničním pásmu a naopak velmi hustá a kvalitní síť bývalých vojenských komunikací velmi napomáhá rozvoji cykloturistiky. (20)

Do Jižních Sudet patří okresy od Tachova, přes okresy Českého lesa, Plzeňska, Šumavy až po Českokrumlovsko a i dále na Moravu. (20)

➤ **Moravsko-slovenské pomezí**

Specifickým typem venkovského osídlení představuje osídlení na moravsko-slovenské hranici. Tato oblast byla v období do roku 1992 středem republiky. Většina spojů a linií z Čech byla vedena přes toto území. Proto i v podhorských nebo horských oblastech moravsko-slovenského pomezí byl rozvoj jednotlivých sídel nebo mikroregionů relativně dobře zajištěn. Po změně tranzitní dopravy z Čech na Bavorsko, Sasko a z Moravy na Rakousko se začínají v této oblasti projevovat některé jevy, které jsou typické pro periferní oblasti. Jedná se především o vyšší míru nezaměstnanosti, nižší celkové daňové výnosy, ztráta pracovních příležitostí v místě. Stupeň perifernosti bude záviset především na dalším vývoji společenských a politických vztahů mezi Českou republikou a Slovenskem. Pokud se tato hranice stane hranicí se sníženou propustností a hranicí s vyšším výskytem nedovolených přechodů hranic nelegálních běženců, pak hrozí, že zvyšující se sociální a ekonomické rozdíly povedou k vyššímu stupni perifernosti. Tento region se nachází v okresech podél slovenské hranice od Hodonína, přes Uherské Hradiště, Zlín a Vsetín. (20)

➤ **vnitřní periferie**

Jedná se o tradiční českou venkovskou oblast ve středních a vyšších polohách, kde horší podmínky pro zemědělskou výrobu vedly k tomu, že v krajině vznikalo velké množství malých sídel – malých vesniček, které jsou relativně blízko sebe a navazují jedna na druhou. V převážné míře v těchto sídlech vymizela přirozená hospodářská základna a to včetně jednotlivých provozů zemědělské výroby a občanského vybavení.

Zaměstnanost, a tedy i pracovní příležitosti pro obyvatele byly především v okresních městech nebo regionálních centrech, které ovšem leží na vnějším okraji celé oblasti. Je nutné do těchto míst relativně dlouho dojíždět. Veřejná doprava se zde stala klíčovým problémem. (20)

Region vnitřní periferie představuje plošně nejrozsáhlejší oblast českého venkova, který se rozkládá od Rakovnícka, přes středo-jihočeské pomezí v okresech Příbram, Písek, Tábor, Benešov, Pelhřimov až do prostoru Českomoravské vrchoviny. (20)

1.8 Územní rozvoj

1.8.1 Ekonomika územního rozvoje

Urbanistická (územní) ekonomika se snaží pochopit a vysvětlit města jako prostorové ekonomické systémy, v nichž se jednotlivé subjekty snaží maximalizovat svůj zisk využitím potenciálů pozemků, jejichž využití mohou nějak ovlivňovat. Systematicky se však ekonomickými aspekty využití území a naopak prostorovými aspekty ekonomických procesů začala věda zabývat teprve ve 20. a 30. letech 20. století. U nás se ekonomické zákonitosti urbanistického rozvoje dostaly do popředí zájmu v souvislosti s obnovováním tržní ekonomiky, restitucemi, privatizací nemovitostí a znovuzískáním samosprávy obcí. Trh nahradil centrální fungování ekonomiky a tržní mechanismy vstoupily také do územního rozvoje. Cílem ekonomické činnosti v území je dosáhnout co největšího prospěchu. Prospěšnost však mohou vidět jinak jednotlivci a jinak společnosti. K etice urbanismu patří zásada, že sleduje především obecný prospěch. (19)

Cílem užívání území je dosáhnout co největšího užítku z každého pozemku, využít co nejlépe jeho potenciálu. Území (pozemky) přitom mohou přinést dvojí druh užítku: buď přírodními vlastnostmi (úrodnost, nerostné bohatství), nebo jsou užívány jako urbanizované (zastavěné) území: pak je jejich užitek dán činnostmi a strukturami, pro které území poskytuje prostor: bydlení, výroba, veřejné služby, doprava atd. Jednotlivé subjekty při každodenním rozhodování o rozvoji často opomíjejí dlouhodobé důsledky své činnosti – devastace krajiny, znečišťování. Upřednostňován je krátkodobý efekt

před dlouhodobým. Ukazuje se, že skutečné ekonomické využití území, k němuž by měla urbanistická ekonomie směřovat, má rozhodně blíže k principu trvale udržitelného rozvoje, podle kterého je přípustné čerpat přírodní zdroje jen v takové míře, kterou jsou přírodní procesy za pomoci člověka schopny kompenzovat, než ke krátkodobým kalkulacím ve stylu po mně potopa, kterými se řídí mnozí investoři. Princip udržitelného rozvoje je v naší legislativě zakotven v Zákoně o životním prostředí. (19)

1.8.2 Územní rozvoj obecně

Pod pojmem územní rozvoj rozumíme cílevědomé zhodnocování území tj. záměrnou změnu způsobu využívání území a staveb v něm. A nebo změnit intenzitu jeho využívání tak, aby se zvýšil užitek (výnos). Ne každá investiční činnost v území ale nakonec přinese skutečné zhodnocení území. Proto je třeba, aby investici do územního rozvoje předcházela velmi pečlivá analýza existujících a budoucích tržních potenciálů a podmínek trhu v místě zamýšlené investice a pro zamýšlené využití.

Subjekty územního rozvoje:

- ✓ **stavebníci** – jsou přímí investoři, kteří rozvojovou stavební nebo nestavební investici financují, realizují a budou zpravidla jejími uživateli
- ✓ **investoři** – jsou právnické nebo fyzické osoby, které podnikají v oblasti věcných investic. Investoři jsou individuální (osoby, malé firmy) nebo institucionální (banky, pojišťovny, společnosti, velké podniky). Dokončenou stavbu hodlají přímo užívat nebo ji alespoň dlouhodobě vlastnit.
- ✓ **developeři** – jsou podnikatelé, pro které je realizace stavebních investic předmětem vlastní podnikatelské činnosti. Po dokončení stavby ji hodlají prodat nebo pronajmout. (19)

Podle kritérií uplatňovaných pro investici do územního rozvoje rozlišujeme komerční (sledují vlastní zisk a užitek), veřejné (cílem je obecná prospěšnost pro danou komunitu, obec) a neziskové subjekty. (19)

1.8.3. Projekt územního rozvoje

V současnosti se vychází z anglosaského pojetí slova project jako proces plánování a řízení rozsáhlých operací. Nejde pouze o výsledek – projektovou dokumentaci, ale o tvůrčí proces. Projekt je cílevědomý návrh na uskutečnění určité inovace v daných termínech zahájení a ukončení. Projekt je vždy jedinečný (provádí se pouze jednou, jde o něco, co se dříve nedělalo), neopakovatelný (jiný projekt je vždy v něčem odlišný), dočasný (má začátek a konec) a téměř pokaždé se na jeho řešení podílí jiný tým projektantů. Existují různé druhy projektů: spojené s výstavbou, výzkumné a vývojové, technologické a organizační. (25)

1.8.3.1 Projekt spojený s výstavbou

Projekty spojené s výstavbou jsou často nazývány projekty investičními. Souvisí to s pojmem investiční výstavba, který zavedli právníci a pod který zahrnují vše, co souvisí s jakoukoliv stavbou a na co se vztahuje stavební zákon č. 50/ 1976 Sb. Každá taková investice vyžaduje předem zpracovat projekt, jehož součástí je posouzení finanční výhodnosti akce. Z tohoto hlediska jsou všechny kategorie a druhy projektů investičními projekty. (25)

Úplný název stavebního zákona zní Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Tento zákon reguluje investiční výstavbu jak z hlediska území, tak i ve vztahu k provádění staveb. Územně plánovací dokumentace zahrnuje:

- územní plán velkého území
- územní plán obce – využití katastrálního území
- regulační plán – reguluje jednotlivé funkční využití pozemků, zastavěnou plochu, výšku budov, tvary střech (25)

Za tvorbu dokumentace odpovídají územní orgány, jimiž jsou obce, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo obrany (spravuje velké vojenské újezdy). Při tvorbě územních plánů jsou využívány různé podklady: urbanistická studie, územní prognóza, územně technické podklady. Konkrétních staveb se týká stavební řízení. Stavby, jejich změny a úpravy lze provádět na základě stavebního povolení od stavebního úřadu.

Užívat stavbu lze jen na základě kolaudačního rozhodnutí. Zkoumá se dodržení podmínek územního rozhodnutí a stavebního povolení. (25)

1.8.3.2 Hodnocení investičního projektu

Investiční rozhodování patří mezi nejvýznamnější druhy firemních rozhodnutí. Jeho náplní je rozhodování o přijetí či zamítnutí jednotlivých investičních projektů. Čím rozsáhlejší tyto projekty jsou, tím větší dopady mohou mít na firmu a její okolí. Investiční rozhodování, a to především rozhodování strategického charakteru, by mělo vycházet z firemní strategie, a přispívat k její realizaci. Cílem je dosahovat růstu hodnoty firmy. (10)

Příprava, hodnocení a výběr projektů by měly nejen vycházet z cílů firemní strategie, ale respektovat její určité složky, které tvoří strategie: výroková, marketingová, inovační, finanční, personální a zásobovací. Kromě interních faktorů spojených s firemní strategií musí investiční rozhodování respektovat i určité externí faktory spojené s podnikatelským okolím. Mnoho z těchto faktorů (chování konkurence, tržní situace, ceny základních surovin a energií, měnové kurzy, pracovní síla aj.) má charakter rizika a nejistoty, jejichž vývoj lze jen obtížně předpovídat. Opomenout nelze ani to, že podnikatelské okolí nepřináší pouze rizika, ale také příležitosti, které mohou být zdrojem zajímavých investičních projektů. (10)

Projekt může být realizován různými způsoby jako:

❖ investiční výstavba

Jde obvykle o projekty orientované na rozšíření výrobní kapacity resp. kapacity služeb, zavedení nových výrobků technologií, rozšíření kapacity obslužných resp. podpůrných činností. Tyto projekty se realizují buď v již existujícím podniku, nebo formou výstavby na zelené louce.

❖ akvizice

Jde o projekty koupě již existující firmy, která vhodně rozšiřuje aktivity nabyvatele. (18)

Vlastní přípravu a realizaci projektů od identifikace určité základní myšlenky projektů až po ukončení jeho provozu a likvidaci lze chápat jako určitý sled čtyř fází:

- předinvestiční
- investiční
- provozní
- ukončení provozu a likvidace

Každá z těchto fází je důležitá z hlediska úspěšnosti projektů. Přesto bychom však měli věnovat zvýšenou pozornost předinvestiční fázi, neboť úspěch či neúspěch daného projektu bude ve značné míře záviset na informacích a poznatcích marketingové, technicko-technologické, finanční a ekonomické studii a na interpretaci těchto poznatků. Tyto studie přináší informace o podnikatelském okolí, které zahrnují poptávku po určitých produktech a službách, exportní možnosti, odhalení zdrojů surovin, objevení nových výrobků a technologií. Využívají se studie struktury produkce a spotřeby v dané zemi, marketingové studie, analýzy odvětvové a oborové struktury průmyslu, vyhodnocení zkušeností ostatních zemí s obdobným ekonomickým základem a úrovní kapitálů, pracovních sil a přírodních zdrojů. Tato fáze může být již určitým podnětem pro potencionální domácí či zahraniční investory. (10)

Součástí je i hodnocení komerčních, technických, ekonomických a finančních požadavků na projekt. Dále jsou identifikovány základní rizikové faktory a hodnocení jejich dopadů při realizaci projektu. (10)

Investiční fáze zahrnuje vlastní realizaci projektů. Základem této fáze je vytvoření právního, finančního a organizačního rámce tzn. zajištění financování, vytvoření projektového týmu, získání nezbytných pozemků, uzavření příslušných smluv. (10)

Provozní fázi je nutno posuzovat z krátkodobého i dlouhodobého pohledu. V této části došlo k uvedení projektu do provozu. Důležité je hodnocení obtíží, které pramení z nezvládnutí technologického procesu, resp. z výrobního zařízení, nedostatečná kvalifikace pracovníků. Dlouhodobý pohled je založen na efektivitě projektu a jeho výnosů na jedné straně a nákladů na druhé straně. (10)

Ukončení provozu a likvidace představuje závěrečnou fázi života projektů. Fáze je spojena s příjmy z likvidovaného majetku, tak i s náklady spojenými s jeho likvidací. Rozdíl příjmů a výdajů z likvidace projektů představuje tzv. likvidační hodnotu projektu. Výdaje spojené s ukončením provozu tzn. sanace území původní výroby,

výdaje na likvidaci budov a příprava území pro nové využití obvykle převyšují příjmy z likvidace. (10)

1.8.3.3 Technicko-ekonomická studie

Cílem této studie je detailní rozpracování technických, ekonomických, finančních, manažerských aj. aspektů projektu. Tato studie by měla přinést všechny informace, které jsou podstatné pro vyhodnocení projektu.

- analýza trhu a marketingový mix – cílový trh, segmentace trhu, konkurence, distribuční kanály, zákazníci
- popis technologie a velikost výrobní jednotky
- materiálové vstupy a energie
- umístění výrobní jednotky
- pracovní síly (lidské zdroje)
- organizace a řízení
- finanční analýza a hodnocení
- analýza rizik
- plán realizace (10)

Důležitá pozornost je věnována základním materiálům a surovinám, na kterých je výrobní program založen, a které tvoří značnou část nákladů. Sleduje se dostupnost, substituce, kvalita, vzdálenost, míra rizika spojená se zabezpečováním materiálu a cenová úroveň. (10)

Volba umístění výrobní jednotky se chápe často jako dvouetapový proces, kdy se v první etapě zvažují lokality jako určité širší oblasti (část povodí řeky, městská resp. příměstská oblast s určitou vzdáleností od centra) a po výběru lokality se pak hodnotí varianty vlastního místa výstavby. Pokud se jedná o požadavky na lokalitu, pak největší význam mají požadavky na infrastrukturu a požadavky na pracovní sílu. Dále je nutné zvážit dopady na životní prostředí. Tyto požadavky mohou být někdy omezujícím faktorem a zužují možnou volbu daného území. (10)

1.8.3.4 Požadavky projektu na infrastrukturu

Disponibilita rozvinuté a diverzifikované technické, ekonomické a sociální infrastruktury má často rozhodující význam. Zahrnuje životně důležité požadavky na fungování projektu. (10)

Doprava - je nutná pro přepravu vstupů i hotových produktů. Jsou nezbytné některé druhy transportu: železniční, silniční, vodní a letecká přeprava. Doprava tvoří významnou nákladovou položku projektu

Komunikace - zde se jedná o požadavky na vyhovující komunikační zařízení, resp. o náklady potřebné na zajištění potřebných komunikací v lokalitách s jejich nedostatečnou úrovní.

Energie - zvolená velikost výrobní jednotky i technologie umožňuje specifikovat požadavky na vodu z hlediska kvantity a kvality (voda pitná, chladicí, na výrobu páry aj.), elektrickou energii, jednotlivé druhy paliva (uhlí, zemní plyn, topný olej).

Lidské zdroje – disponibilita kvalifikované pracovní síly s vhodným dovednostmi a zkušenostmi (včetně manažerů) může mít pro projekt ohromný význam. Vhodné je navrhnout odpovídající programy výcviku a určit výši osobních nákladů (mzdy, platy, náklady na zdravotní a sociální zabezpečení, odměny a prémie).

Stanovení potřeby pracovních sil podle jejich jednotlivých kategorií tvoří zvolená velikost výrobní jednotky a technologický proces, případně typy výrobních zařízení. Jako o kategorii pracovních sil je možné uvažovat např. o výrobních dělnících - rozčleněných podle kvalifikace na – dělníky bez kvalifikace, se střední a vysokou kvalifikací, pracovníky pomocných a obslužných provozů, řídicí pracovníky na různých úrovních řízení.

Při plánování pracovních sil je třeba věnovat pozornost určitým faktorům:

- poptávka a nabídka pracovníků
- legislativní podmínky v oblasti pracovních vztahů – směny, příjem a uvolňování pracovníků, platové podmínky včetně prémie a odměn
- počet pracovních dní v roce
- vhodné metody a způsoby nábory a získávání pracovních sil
- potřebné programy výcviku a zvyšování kvalifikace

- výše mzdových nákladů, odvody pojistného
- počet klíčových řídicích pracovníků

Stavební, montážní a opravářské kapacity – nároky na externí zajištění prací

Likvidace a ukládání odpadů – důležité pro činnost podniku a ochranu životního prostředí.

Velký význam mají **finanční a daňové aspekty** zahrnující míru zdanění, daňové zvýhodnění či jiné finanční stimuly rozvoje podnikatelské činnosti v určitých málo rozvinutých regionech (přímé dotace, subvence, záruky bankovních úvěrů, nižší úrokové sazby) či zóny volného obchodu. (10)

Klimatické podmínky jako teplota, dešťové srážky, možnosti záplav, zemětřesení, které mohou ovlivnit výši investičních nákladů v určitých oblastech. Vliv na životní prostředí a **ekologické požadavky** hrají ve schvalování projektu důležitou úlohu. (10)

1.8.4 Město a vesnice jako prostředí pro investice a inovace

Inovaci lze chápat jako impulz měnící celkovou ekonomickou situaci ve prospěch dalšího rozvoje. První města a vesnice na evropském kontinentě byly zaznamenány v řeckém kulturním okruhu. Využití půdy má ve středoevropských regionech po staletí poměrně stálou strukturu (zemědělská půda, lesy, zastavěné plochy dnes občanské, bytové a průmyslové výstavby). Výrobní faktor pracovní síla má ve své struktuře kvalifikace a v celkovém počtu pracovníků oborů a profesí poměrně stabilní hodnoty. Jejich změna znamená rekvalifikaci nebo řízenou migraci. Vložení nových funkcí znamená zatížení, ale i nové požadavky na objemové a plošné začlenění do stávající zástavby a krajiny. Charakter zástavby se novými funkcemi mění. Poloha a dopravní dostupnost je jedním z hlavních vlivů ekonomické využitelnosti pozemků a území vůbec. Samostatnou pomůckou, která popisuje funkční souvislosti (využití ploch) jsou územní plány. (4)

Rozvoj území je víceúrovňový proces. V rozvinutých vztazích investičních dějů, developerství, ale i využití ploch v území jako ekonomického zdroje. Je to rozmanitost a změna, která je klíčem k vytváření užitků a ekonomických efektů. V každém území najdeme speciální vztahy, pracovní potenciál, produkty a suroviny, které jsou svým

způsobem zvláštní nebo jedinečné. Investiční návrh je může promrhat nebo zhodnotit. (4)

Projekty podporující rozvoj infrastruktury, financované z veřejných prostředků, jsou pro privátní sféru jedním z těchto podnětů pro rozvoj. Jejich dosah a rozsah (finanční objem, počet vytvořených pracovních míst) má být vesměs násobně vyšší a trvalejší, než jsou počáteční veřejné investice. Do uvedené skupiny investic patří v současnosti v ČR průmyslové zóny. (4)

1.9 Průmyslové zóny

Počátek 90. let 20. století přinesl celou řadu změn, které se odrážejí i ve změnách využívání krajiny. Významnou transformací v současné době prochází zejména příměstská krajina. Tuto oblast významně zasahují především projevy suburbanizace. Původní zemědělské využití území je nahrazováno jinými funkcemi, zejména využití ke komerčním nebo obytným účelům. (40)

V souvislosti s transformací ekonomiky České republiky dochází k poměrně rozsáhlé transformaci průmyslové výroby. Vznikají průmyslové zóny, které jsou financované z veřejných rozpočtů a váží k sobě následně investiční prostředky vkládané zahraničními i tuzemskými investory do nejrůznějších výrob a služeb. (4)

Průmyslové zóny jsou často plochy, které trpí různými ekonomickými zátěžemi minulosti, ať skutečnými, nebo domnělými. Pro potencionální investory jsou to plochy bez záruk po odstranění ekologických zátěží velmi riskantní. Z hlediska rozvoje území a zájmu veřejnosti je na druhé straně nepřijatelné ponechat existující prostorový potenciál bez hospodářského využití. Podstatnou nákladovou položkou nevyužití ploch jsou ztráty pracovních míst. Investice do průmyslových zón přináší vytvoření nových pracovních míst, což znamená pro veřejný rozpočet odlehčení od výplat podpor v nezaměstnanosti a dalších sociálních dávek spojených s nezaměstnaností. Jedním ze zdrojů cílené podpory počátečního investování do průmyslových zón jsou prostředky rozvojových agentur, podporovaných vládními rozvojovými programy. V letech 1999 – 2002 bylo do průmyslových zón jednotlivých krajů ČR vloženo celkem 2 363 688 tisíc Kč. Velikost území, pro které byla investice užita, činila 2 149 ha, tj. 1 090 tisíc Kč/ha.

Z hlediska budoucího užití a potenciálních příjmů z jednoho hektaru po dostavbě průmyslové investice, jinak extenzivně využívaných ploch, se jedná o částku relativně malou, v celostátním průměru o 110 Kč/m². Tok budoucích příjmů z veřejného financování úspěšně se rozvíjejících průmyslových zón je třeba vidět v příjmech jako je HDP a daň z příjmů fyzických osob. (4)

Neopominutelné místo zaujímá i zemědělská výroba. Negativní důsledky jednostranně zaměřeného ekonomického rozvoje před rokem 1989, kdy byly upřednostňovány krátkodobé cíle a rychlá exploatace zdrojů, se naplno projeví při restrukturalizaci průmyslu. Restrukturalizace průmyslu je proto doprovázena celou řadou sociálně ekonomických a ekologických problémů (útlum průmyslové výroby, nezaměstnanost, zhoršená sociální struktura obyvatel, nutnost vysokých investic do životního prostředí apod.). (40)

Nové vlastnické vztahy a nové tržní prostředí vedly ke kolapsu mnoha zavedených výrobních, které byly nahrazovány všemi možnými, převážně pak spornými aktivitami. Plochy v intravilánu měst, dlouhodobě určené územními plány pro výrobu, tak v mnoha případech odumírají a stávají se zdrojem obtíží hospodářského sociálního a ekologického rázu. (40)

1.9.1 Význam dopravní dostupnosti a bydlení

Dopravní dostupnost má v současných podmínkách značně komplexní vliv. Pro jednotlivé průmyslové oblasti je důležitý potenciál pracovních sil a jejich mobilita do spádové oblasti. Dopravní dostupnost je jednou z hlavních podmínek rozvoje. Právě mobilita se podílí na integraci pracovních schopností, bydlení a uplatnění pracovních schopností. Dopravní infrastruktura umožňuje přesun pracovních sil v území, jejich přiblížení k výrobním zdrojům a výrobním prostředkům. Je-li mobilita malá, je okruh dostupnosti malý a nahromaděný pracovní a výrobní potenciál je nízký. (4)

Bydlení je významnou funkcí sídla na pracovní místo. Prvek bydlení je produktem ekonomického potenciálu území. Nevytváří se tam, kde neexistuje perspektiva udržitelného rozvoje. Rozvoj města a jeho širšího zázemí je orientován na průmyslové zóny a zázemí průmyslu teprve v poslední vývojové etapě rozvoje 1958 – 1998. (4)

1.9.2 Vlastnosti regionu

Základním vlivem působícím na rozvoj jsou zdroje: vedle půdy, pracovních sil, kapitálu také informace. V každém regionu je celková hospodářská situace dána na jedné straně existujícími a využívanými nebo připravovanými investicemi. Výsledný rozvoj regionu v indikátorech jako bydlení, doprava, infrastruktura je měřítkem rozvoje regionu. Není však plně v rukou developerů, mnoho pravomocí a odpovědnosti spočívá v rukou státní správy, která reguluje regionální vztahy. Indikátorem lokálního rozvoje regionu jsou tempa vkládání prostředků do podmiňujících investic pro realizaci:

- bytů různých forem vlastnictví
- průmyslové výstavby
- sektoru služeb
- malého a středního podnikání

Samostatným faktorem podmiňujícím rozvoj území a obcí je demografický vývoj obyvatelstva v regionech. Důležitým prvkem je vzdělanostní struktura obyvatelstva, užívaný technologický standard a investiční potenciál. (4)

Každý okres, město, region pracuje v jiných věcných podmínkách. Podíl zastavěného území ukazuje, do jaké míry již je území intenzivně využíváno. Základními vlivy umožňující rozvoj však zůstávají vnitřní zdroje regionu. (4)

1.9.3 Základní pojmy

Podnikatelská nemovitost je pozemek nebo budova včetně příslušné infrastruktury, která je určena Podporovanému podniku, zahrnující:

- podnikatelské parky
- podnikatelské objekty (40)

Podnikatelským parkem se rozumí ucelené území vymezené v závazné části schváleného územního plánu velkého územního celku či schváleného územního plánu obce jako území současně zastavěné převážně objekty pro průmyslovou výrobu, obchod, služby nebo jako zastavitelné území vhodné převážně pro umístění průmyslové výroby, obchodu, služeb. Za Podnikatelský park se považuje též území, na kterém lze umístit objekty pro průmyslovou výrobu, obchod a služby na základě

pravomocného územního rozhodnutí. Podnikatelským parkem se rozumí dále též území určené na základě územně plánovací dokumentace nebo pravomocného územního rozhodnutí pro umístění Podnikatelského objektu. Podnikatelským parkem se rozumí též průmyslová zóna splňující definici Podnikatelského parku. (40)

Podnikatelským objektem se rozumí: výrobní hala, příp. s funkčně propojenou nebo integrovanou skladovou, technickou a administrativní částí, administrativní nebo jiná budova, určená pro Podporovaný podnik. (40)

Podporovaným podnikem se rozumí:

- podnik působící převážně v oboru zpracovatelského průmyslu nebo v oblasti strategických služeb a technologických center
- subjekt působící převážně v oblasti výzkumu a vývoje
- podnik podnikající v energetických odvětvích na základě licence (40)

Rozvojovou společností se rozumí:

- právnická osoba, jejímž převažujícím předmětem podnikání jsou, nebo k termínu dokončení Projektu budou, živnosti přímo související s rozvojem a prodejem nebo pronájemem nemovitostí na území ČR (40)
- instituce s majoritní účastí státu, obce nebo kraje, která předloží záměr na realizaci Strategického projektu nebo projektu v oblasti výzkumu a vývoje (40)

1.9.4 Management kvality

Systém managementu kvality se pomalu stává nezbytnou součástí každé moderně řízené společnosti ve světě. Je provázán se všemi jejími oblastmi, počínaje obchodem, plánováním, výrobou a konče kontrolou, personalistikou a ekonomikou. Před implementací systému řízení kvality dle mezinárodních standardů je nezbytné provést analýzu a zhodnocení současného stavu fungování ve srovnání s požadavky vybraných mezinárodních standardů. Jedná se o plošnou kontrolu shody současného stavu ve společnosti z pohledu procesního řízení, strategie, orientace na zákazníka, personálu a dalších požadavků. Teprve skutečně kvalitně nastavený systém může včas upozornit na změny (například na změnu v chování zákazníků), ale současně také umožní

organizaci okamžitě reagovat - a to pouhou změnou svého nastavení. Systém se tak neustále mění, vyvíjí a zdokonaluje a spolu s ním se mění, vyvíjí a zdokonaluje sama organizace. Kvalitní systém se tak nestává brzdou, ale naopak, stává se nástrojem růstu. (50)

Systém managementu jakosti podle normy ISO 9000 se zdaleka neomezuje jen na otázku kvality produktů. Jeho podstatou je specifikace obecných požadavků na řízení organizací. Pro pochopení je možno přeložit Management jakosti jako „Dobrý systém řízení“. Zavedením tohoto uznávaného systému řízení získáte jistotu, že svůj podnik vedete správně. Výhody tohoto systému řízení:

- uplatnění mezinárodně uznávaných metod řízení (procesní přístup)
- zavedení systému, řádu a pořádku do všech firemních aktivit
- plnění zákonných požadavků (21)

Zavedení tohoto systému není zadarmo, ale jeho cílem je zvýšení prosperity, která se objeví ve výsledcích hospodaření. Systém managementu jakosti může zavést společnost sama nebo za pomoci konzultanta. Ve větších firmách bývá vytvořena nová pracovní pozice Manager jakosti. (21)

Certifikace, neboli ověření fungování vybudovaného systému řízení znamená, že nezávislý orgán, v tomto případě jedna z certifikačních společností, kterých je na českém trhu asi 60, ověří, že vybudovaný systém odpovídá normě, na základě které byl vybudován. Toto ověření probíhá formou auditu. Vámi vybraná certifikační společnost vystaví po úspěšném skončení auditu příslušný certifikát. Tento certifikát je platný po dobu 3 let a musí být v pravidelných intervalech obnovován. (26)

Systém řízení jakosti nemusí být nutně certifikován. Cílem většiny implementací systému managementu jakosti je právě získání certifikátu. Certifikát je důkaz pro potencionální zákazníky o tom, že nezávislý certifikační orgán posoudil management jakosti.

Certifikace systému managementu kvality může být podmínkou ve výběrovém řízení, při žádosti o dotaci nebo požadavkem vašeho obchodního partnera. Platnost je mezinárodní. Průběh certifikace je následující:

- příprava na certifikaci, provedení interního auditu
- výběr certifikačního orgánu
- absolvování certifikačního auditu (21)

1.9.4.1 Normy ISO

ISO - International Organization for Standardization je mezinárodní organizace pro vývoj a sjednocení standardů. Byla založena v roce 1947 jako síť národních institutů pro normalizaci s centrálním sekretariátem v Ženevě. Hlavní činností je vývoj technických norem.

ISO je nevládní organizace, která zaujímá překlenovací pozici mezi veřejným a soukromým sektorem. Národním zástupcem v ISO za Českou republiku je Český normalizační institut. (53)

Normy ISO 9000 patří k nejvíce známým a úspěšným standardům a staly se respektovanou mezinárodní referencí pro požadavky trhu na kvalitu. Jádrem souboru norem tvoří čtyři mezinárodní standardy, které poskytují návod k vypracování a uplatnění systému řízení kvality. Nejsou specifické pro žádný druh produktů a dají se uplatnit ve všech oborech výroby a služeb. V normě ISO 9000 jsou klíčové zásady managementu kvality charakterizovány následovně: zaměření na zákazníka, vedení, zapojení zaměstnanců, procesní přístup, systémový přístup managementu, neustálé zlepšování, přístup k rozhodování zakládajících se na faktech, vzájemně prospěšné dodavatelské vztahy.

ISO 9000

ISO 9000:2000

Uvádí zásady a základy managementu kvality, popisuje, čeho se tato řada norem týká a uvádí základní definice termínů pro použití v organizaci.

ISO 9000:2001

Uvádí požadavky na systémy managementu kvality pro případ, kdy je nutné prokázat, že organizace je způsobilá účinně plnit požadavky zákazníků a legislativy

ISO 9004:2000

Poskytuje návod pro zavedení systému managementu kvality, který překračuje

požadavky ISO 9001 a umožňuje organizaci účinně plnit a předvídat očekávání zákazníků

ISO 19011

Poskytuje návod pro plánování a provádění auditů kvality (53)

ISO 14001

ČSN EN ISO 14001 patří do systému environmentálního managementu.

Základním záměrem normy je podpora ochrany životního prostředí a prevence znečišťování. Klade důraz na dodržování legislativních požadavků týkajících se jednotlivých složek životního prostředí (voda, vzduch, půda, odpady, atd.). (42)

OHSAS 18001

OHSAS 18001 se řadí do Systému managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Základním principem je identifikace všech možných rizik na pracovištích a jejich efektivní řízení tak, aby bylo minimalizováno možné poškození zdraví zaměstnanců. Důraz je kladen na prevenci a předvídatelnost situací nebezpečných pro osoby pohybující se na pracovištích a to při všech činnostech spojených s fungováním organizace (26)

ISO 27001

Systém managementu dle požadavků normy ISO 27001 je určen všem organizacím, které chtějí získat nejen konkurenční výhodu, ale které chtějí chránit svá informační aktiva s vysokou hodnotou a tím minimalizovat ztráty způsobené jejich únikem. Ti, kdo nakládají s citlivými informacemi nebo osobními údaji mohou touto cestou předejít finančním postihům a trestům, vyplývajících ze zákona, při úniku informací nebo neoprávněným nakládáním s osobními údaji. (26)

1.9.4.2 Akreditace průmyslové zóny

V rámci programu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR Podpora rozvoje průmyslových zón vznikl projekt Akreditace průmyslových zón, který si klade za cíl ověřit připravenost některých těchto lokalit na soutěž o přímé zahraniční investice a zároveň proškolit manažery průmyslových zón. Absolventi kurzu obdrželi certifikát akreditovaného manažera průmyslových zón, který je schopen efektivně zajišťovat

správu a rozvoj průmyslové zóny, její prezentaci, organizaci návštěv investorů a koordinovat zabezpečení všech potřebných dat a informací. Může jím být např. kmenový pracovník radnice, zaměstnanec firmy, či fyzická osoba, která příslušný servis pro danou obec vykonává na základě mandátní smlouvy.

Zadavatelem projektu je CzechInvest, ve výběrovém řízení na realizaci zvítězilo konsorcium společností DHV CR a Berman Group.

Akreditace průmyslové zóny je komplexní studijní a akreditační program, který zvyšuje odbornost manažerů průmyslových zón v oblastech ekonomického rozvoje, strategického plánování, inženýrské přípravy, řízení a marketingu městských průmyslových zón. Projekt je řízen vládní agenturou pro zahraniční investice CzechInvest a jeho součástí jsou mimo jiné 4 tématické tréninkové cykly v tuzemsku a 10 denní studijní pobyt v zahraničí v místech úspěšného rozvoje průmyslových zón ve Velké Británii (Edinburgh) a v Irsku (Galway).

Akreditace je dvojího typu: **akreditace průmyslové zóny** a **akreditace manažera průmyslové zóny** a je udělována Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, CzechInvestem a konsorciem odborných garantů a dodavatelů školícího programu (společnosti BermanGroup a DHV). Akreditace je udělena těm uchazečům a těm účastnickým zónám, které vyhoví ve všech předepsaných parametrech programu, což jsou pro účastníky zejména zkoušky a obhajoba prezentace průmyslové zóny a pro průmyslové zóny to je splnění minimálních standardů připravenosti stanovených CzechInvestem. (42)

Akreditovaná průmyslová zóna bude pro investora představovat záruku, že daná lokalita je spolehlivě ošetřena územním plánem, k zóně se neváží žádné problémové majetkoprávní vztahy a město může pozemky v ní investorům prodávat. Zóna má vyřešenou dopravní obslužnost a je v ní odpovídající technická infrastruktura či alespoň existuje řešení těchto nezbytných parametrů a ani z právního hlediska mu nic nestojí v cestě.

Certifikát o akreditaci průmyslové zóny představuje pro investory také jednoznačný pozitivní signál, že se budou moci spolehnout na kvalitní servis místní samosprávy. (42)

Průmyslová zóna – Písek Čížovská, developer průmyslové zóny město Písek získalo Certifikát o akreditaci průmyslové zóny 08. 06. 2004. Manažerem průmyslové zóny se stal Bc. Petr Matoušek, vedoucí odboru rozvoje, investic a majetku Městského úřadu v Písku. (42)

Průmyslová zóna ve Strakonících Certifikát o akreditaci průmyslové zóny nemá. Ani v současné době není tato aktivita aktuální. Jisté je, že Certifikát o akreditaci průmyslové zóny zvyšuje prestiž a je zárukou kvality dané průmyslové zóny.

1.9.5 CzechInvest

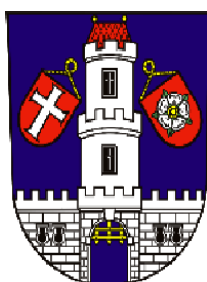
CzechInvest, Agentura pro podporu podnikání a investic, je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, která posiluje konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center.

V rámci zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a Evropskou unií CzechInvest zastřešuje celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu, a to jak z prostředků EU, tak ze státního rozpočtu. CzechInvest dále propaguje Českou republiku v zahraničí jako lokalitu vhodnou pro umístění mobilních investic, je výhradní organizací, která smí nadřízeným orgánům předkládat žádosti o investiční pobídky, a podporuje české firmy, které mají zájem zapojit se do dodavatelských řetězců nadnárodních společností. Prostřednictvím svých služeb a rozvojových programů tak CzechInvest přispívá k rozvoji domácích firem, českých a zahraničních investorů i celkového podnikatelského prostředí. Agentura CzechInvest založila na začátku roku 2004 síť třinácti regionálních kanceláří ve všech krajských městech. (27)

Specialisté z agentury jsou schopni poskytnout spolehlivé informace o podnikatelském prostředí i o konkrétním sektoru, asistovat při hledání vhodné nemovitosti a lokality pro investici či pomoci s vyhledáním dodavatelů a partnerů pro společné podnikání. CzechInvest je také jediným subjektem v České republice, u kterého lze registrovat žádosti o investiční pobídky. Pro region Jihozápad je stanovena míra státní podpory jen 36%, nejméně ze všech regionů. (32)

Podle průzkumu Ernst & Young se Česká republika udržela mezi deseti nejatraktivnějšími zeměmi světa pro přímé zahraniční investice. Tentokrát obsadila devátou příčku. Jako nejatraktivnější destinace pro přímé zahraniční investice vede Čína, Indie a Rusko. Při pohledu na skutečné směřování zahraničních investic v loňském roce je však zřejmé, že Evropa je spolu s USA stále mezi hlavními příjemci. (8)

1.10 Region Strakonicka

obr.č. 1 znak města Strakonice

Za region Strakonicka považují bývalý okres Strakonice. Okres Strakonice je okresem v Jihočeském kraji. Jeho sídlem je město Strakonice. Sousedí s jihočeskými okresy Prachatice, Písek a České Budějovice, plzeňskými okresy Plzeň-jih a Klatovy, střeďočeským okresem Příbram. (28)

K 1. 1. 2008 měl region rozlohu 1032,1 km², správně byl členěn do 112 obcí (měst je zde 6, městysů 4 a vsí 102), žilo zde přes 69 500 obyvatel, což znamená 67 obyvatel na km². Region je převážně průmyslově zemědělský s pěstováním zrnin, píce, olejnin a brambor, chovem skotu, prasat a drůbeže, s rozvinutým rybníkářstvím. Průmysl je rozšířen převážně ve městech (Strakonice) - jedná se o strojírenství, výroba potravin a nápojů, dopravních prostředků, strojů a zařízení, textilní a oděvní průmysl. V regionu je množství důležitých surovin - stavební kámen, vápence, šterky, písky a cihlářské hlíny. (52)

Charakteristickým rysem této krajiny je její harmonie mezi danými přírodními podmínkami a jejich využívání člověkem. Kdysi postupně zúrodňovaná půda se stala na dlouhou dobu hlavní obživou obyvatel, průmysl sem pronikal jen postupně a velmi pomalu. Postupně se stal dominujícím a tento region profilujícím. Produkty zdejších průmyslových podniků zásobovaly celosvětové trhy. (2)

V současné době vlivem nedokončené restrukturalizace velkých průmyslových podniků ztrácí významné postavení a to i vlivem sílící vnější konkurence. Rovněž tak zemědělství nenachází po rozbití družstevního způsobu vlastnictví svojí původní podobu. Zdá se, že tento způsob hospodaření se zde zakořenil a zemědělství se jen pomalu vrací ke své dřívější prosperující podobě. Pro celé území lze konstatovat, že dochází k výraznému poklesu zaměstnanosti v těchto rozhodujících oborech. Uvolněné pracovníky dosud absorboval terciární sektor, který se začal již výrazně rozvíjet a to zejména v obchodní síti, službách jak pro obyvatele tak i turistické návštěvníky a který není zdaleka ještě plně saturován. (2)

Do širších nadregionálních územních vztahů vstupuje tedy region jako:

- zemědělská oblast
- průmyslová oblast
- oblast cestovního ruchu

Při rozboru jednotlivých jmenovaných funkcí lze vyvodit, že žádná z těchto funkcí není v současné době tak dominantní, aby region zásadním způsobem profilovala. Otevřenost regionu spočívá v aktivní roli těch specializačních funkcí, které v nadregionální dělbě práce mají komparativní výhody, profilují se především nízkými dopravními náklady a najdou odpovídající tržní segment. Rozvojový program by tyto funkce měl aktivně vyhledávat, podporovat a urychlovat jejich rozvoj (a to prostředky, které jsou konformní s existencí trhu). Prvořadým úkolem jakékoli rozvojové strategie zřejmě v případě Strakonického regionu není hledání nových struktur a jejich nová lokalizace, ale nalezení způsobu zintenzívnění stávajících aktivit, s návratem k určitým identifikačním tradicím. Nabízí se rovněž souběžné posílení místního průmyslu o nové podnikatelské subjekty (diverzifikace rizika „krachu“ velkých zaměstnavatelů), vybudování odpovídající infrastruktury cestovního ruchu, využití nových aktivit v agroturistice a v této souvislosti posílení terciární a kvartérní sféry. (2)

Zkoumaný region je z hlediska socioekonomických aktivit charakteristický jako nodální oblast s intenzívními vazbami na své jádro, t.j. město Strakonice a nejbližší okolí. Vysoká koncentrace socioekonomických aktivit, v tomto centru je determinována

především množstvím nabídek pracovních příležitostí (odhadujeme tak 20 % v primárním sektoru, 70 % v sekundárním sektoru a 80 % v sektoru terciálním).

Z hlediska postavení jednotlivých obcí v územním systému socioekonomického rozvoje došlo v období transformace k významným změnám v územní dělbě práce. Většina menších obcí zaznamenala v souvislosti s vývojem v zemědělské výrobě úbytek pracovních příležitostí a zvětšila se tak jejich závislost na dojízdčkovém centru. (2)

1.10.1 Město Strakonice

Město Strakonice leží v Jihočeském kraji na soutoku řek Otavy a Volyňky. Prvopočátky vzniku města se váží k druhé polovině 12. století, kdy byl založen strakonický hrad. Žije zde cca 24 tisíc obyvatel. Vzdálenost města je zhruba 60 km od Českých Budějovic, 80 km od Plzně a 110 km od Prahy.

Město je obcí s pověřeným obecním úřadem (pro 49 dalších obcí) a obcí s rozšířenou působností (pro 68 obcí).

Město Strakonice má 8 městských částí (Strakonice I, Strakonice II, Přední Ptákovice, Modlešovice, Virt, Hajská, Střela, Dražejov) a katastrální výměru 3468 ha. (61)

1.10.2 Průmyslová zóna ve Strakonících

Na území města Strakonice jsou nabízeny investiční příležitosti. Lokality jsou rozděleny do tří typů: průmyslové zóny pro nové výrobní kapacity, obchodní zóny určené pro oblast obchodu a služeb a lokality pro výstavbu obytných objektů.

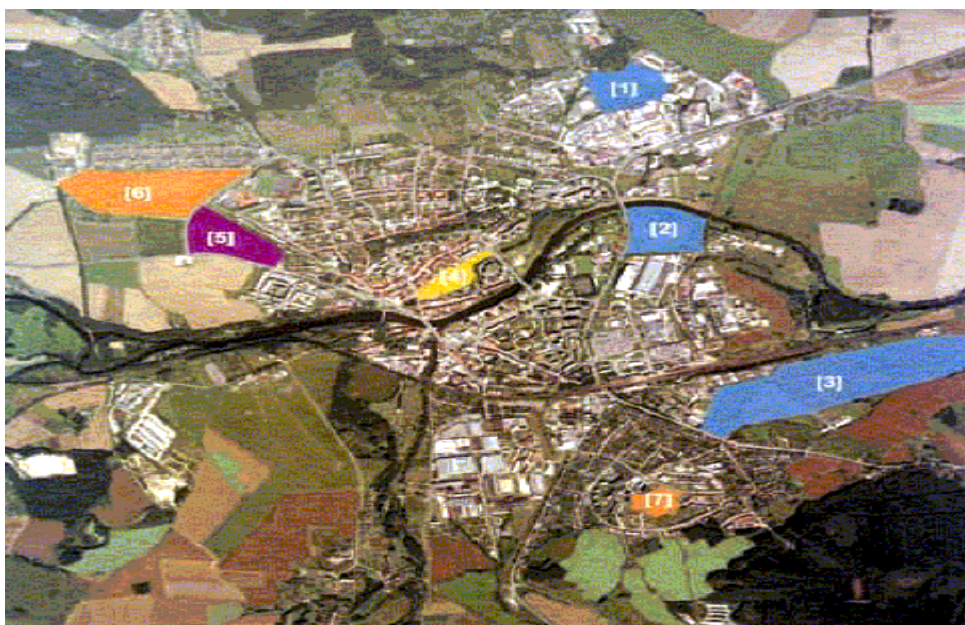
Město Strakonice lze historicky i v současné době zařadit mezi města průmyslová. Obyvatelé Strakonice i širokého okolí nacházeli obživu nejen v továrně na fezy, dnešní Fezko (založené 1812), ve strojírenském závodě České zbrojovce (založené 1919), nyní ČZ Strakonice, ale i v dalších, z nichž nejznámější je strakonický pivovar. A právě tyto dlouhodobé průmyslové tradice dnes vytváří dobré podmínky pro další rozvoj podnikatelských aktivit především při výstavbě nových výrobních kapacit na území města.

Zajímavá je poloha Strakonice, které se nachází 100 km od hlavního města Prahy a 60 km od hraničního přechodu Strážný na vstupu do SRN.

Předností města jsou i výhodné dopravní podmínky, kdy městem prochází dvě komunikace I. třídy: I/4 (trasa Praha – Strakonice – Strážný) a I/22 (propojení trasy Plzeň – Strakonice - České Budějovice). K dalšímu zlepšení přispěje dobudování rychlostí komunikace R4 právě v trase I/4.

Město má i dobré napojení na železnici a je zde možnost využít zdejší letiště. Mezi nejvyšší priority města patří podpora investorských aktivit. Proto se snaží vyvíjet maximální úsilí o vytvoření příznivých podmínek pro vstup investorů na území města. (13)

Obr. č. 2 Mapa průmyslové zóny Strakonice

(Zdroj: MÚ Strakonice)

- 1) Na Jelence
- 2) Kání Vrch
- 3) Hájská
- 4) Ostrov
- 5) Katovická
- 6) Jezárka

7) Na Muškách

Investoři v průmyslové zóně Strakonice:

○ **ČZ Strakonice, a.s. (CZ)**

V minulosti česká zbrojovka založena již roku 1919. Vyráběla české zbraně, které vyrábí dodnes. Její specializace se však rozšířila na strojírenskou výrobu, výrobu příslušenství do automobilů, řetězů a vysokozdvihných vozíků zn. Desta. Zaměstnává 1634 lidí. Společnost, která se řadí k největším strojírenským podnikům v Jihočeském kraji.

○ **Fezko, a.s. (CZ)**

Společnost s dlouholetou tradicí. V dnešní době se orientuje na výrobu textilií pro interiéry dopravních prostředků a výroba pokrývek hlav. Je zde zaměstnáno cca 750 pracovníků.

○ **Metal Progres Strakonice, s.r.o. (D)**

Zabývá se odléváním dílů z lehkých slitin hliníku, jejich opracováním a montáží. Pracuje zde cca 200 zaměstnanců.

○ **Sítos, a.s.**

Výroba papírenských sít a technických tkanin. Zaměstnává cca 120 lidí.

○ **Denios, s.r.o. (D)**

Zabývá se výrobou zařízení pro ochranu proti požárům a manipulaci s nebezpečnými chemickými látkami. Vyrábí kladovací komory a prostředky. Získala ocenění za zajištění ochrany životního prostředí.

○ **Jihospol, a.s. (CZ)**

Firma provádějící stavební práce, obchodní činnost, leasing, výrobu železobetonových výrobků a výrobu eurooken. Pracuje zde cca 300 zaměstnanců.

○ **Prima, a.s. (CZ)**

Společnost zaměřená na stavební a obchodní činnosti, výrobu oken a truhlářské práce. Zaměstnává cca 200 lidí na hlavní pracovní poměr.

○ **Protom, s.r.o. (CZ)**

Firma, která se orientuje na stavební práce, prodej stavebnin, prodej tuhých paliv. Obchodování s realitami. Pracuje zde cca 180 lidí.

1.10.2.1 Průmyslová zóna Na Jelence

Lokalita je určena pro vybudování průmyslové zóny využitelné pro stavby především průmyslového charakteru. Možnosti využití pozemků:

- ✓ výrobní a montážní haly pro průmyslovou výrobu lehčího a středního charakteru
- ✓ administrativní budovy
- ✓ skladovací prostory (38)

Lokalita se nachází v severovýchodní části města a navazuje na stávající průmyslovou zónu. Celková plocha pozemků je 60 000 m². Město Strakonice již vlastní 56 % pozemků. O odkupu ostatních pozemků jedná město se současným vlastníkem. Uvedenou lokalitu je možno napojit na stávající vodovodní a kanalizační síť. Pára, plynovod a rozvod elektrické energie je zajištěn. (38)

Průmyslová zóna má výhodnou dopravní polohu s návazností na silnici I/4 (Praha – Strážný). (14)

Prodej potřebného pozemku se uskuteční na základě dohody při poskytnutých zárukách o výstavbě. (14)

1.10.2.2 Průmyslová zóna Kání vrch

Tato průmyslová zóna je určena pro stavby průmyslového charakteru. Možnosti využití pozemků:

- ✓ výrobní a montážní haly pro průmyslovou výrobu lehčího charakteru
- ✓ administrativní budovy
- ✓ skladovací prostory (14)

Lokalita se nachází v západní části města a navazuje na stávající průmyslovou zónu. Celková plocha pozemků činí 70 000 m². Město Strakonice vlastní 78 % pozemků. O odkupu ostatních pozemků jedná město se současným vlastníkem. Město má zajištěno napojení na infrastrukturu. Je zde výhodná dopravní polohu s návazností

na silnici I/4 Praha – Strážný. Finanční podmínky budou dohodnuty při poskytnutí záruk při výstavbě. (14)

1.10.2.3 Průmyslová zóna U Hájské

Lokalita je určena pro stavby průmyslového charakteru. Možnosti využití pozemků:

- ✓ stavby průmyslového charakteru – výrobní haly
- ✓ administrativní budovy
- ✓ skladovací prostory (14)

Zóna se nachází v jihovýchodní části města v těsné blízkosti I/22 ve směru Plzeň – České Budějovice. Celková plocha pozemků je 200 000 m². Město Strakonice již vlastní 15 % pozemků. O odkupu ostatních pozemků se jedná se současnými vlastníky. (14)

Na vybudování potřebné technické infrastruktury je město připraveno se podílet. Uvedenou lokalitu je možno napojit na stávající vodovodní sítě, plynovod popř. rozvody tepla. Dostatečnou kapacitu elektrické energie je nutno řešit vybudováním nové trafostanice a nezbytné je i vybudování kanalizační sítě. (14)

Průmyslová zóna má výhodné dopravní spojení. Pro možnost využití zóny se připravuje obslužná komunikace s přemostěním stávající železniční tratě Plzeň – České Budějovice. Prodej se uskuteční při dohodě o poskytnutí záruk o výstavbě. (14)

1.10.2.4 Ostatní části průmyslové zóny ve Strakonících

❖ lokalita Ostrov

Záměrem města je revitalizace bývalé průmyslové zóny v centru města a vybudování nového polyfunkčního centra města. Při rekonstrukci stávajících budov i v případě nové výstavby je možno počítat s těmito funkcemi: maloobchod, služby, tržnice, prodejní pasáže, objekty administrativy, peněžní objekty, zařízení veřejného ubytování a stravování, kulturní a sportovní zařízení, drobná řemesla a ateliéry, bydlení a občanská vybavenost. (14)

Areál se nachází v centru města v prostoru mezi Palackého a Velkým náměstím. Výhodou je napojení na stávající fungující centrum města. Majoritním vlastníkem

pozemků a budov je Fezkoservis, a.s.. Město Strakonice vlastní 35 % pozemků. Území je vybaveno trafostanicí, ostatní sítě vyžadují rekonstrukci. Celková plocha pozemků je 30 000 m². K rekonstrukci je připraveno 6 cihlových vícepodlažních budov. (14)

❖ **lokalita Katovická**

Lokalita je určena pro výstavbu objektů obchodní sítě a dalších větších obchodních aktivit. Území se nachází na západním okraji města a v současné době je zde již ukončena výstavba supermarketů – Kaufland, Penny market. A další výstavba probíhá. Celková plocha pozemků je 17 000 m². Výstavbu infrastruktury zajistí případný investor. Zóna je přímo přístupná ze silnice I/22 Plzeň – České Budějovice. (14)

❖ **lokalita Jezárka**

Hlavním cílem je vytvoření smíšené zóny veřejného vybavení a hodnotného bydlení. Je zde plán na výstavbu rodinných domů, bytových domů, domů s pečovatelskou službou, občanskou vybaveností, parkování i zeleň. Lokalita se nachází v severozápadní části města, kde se již kromě rodinných domů realizuje stavba základní školy a areálu sociálních zařízení. Celková plocha pozemků je 140 000 m². Město Strakonice vlastní 100 % pozemků. Infrastrukturu (inženýrské sítě, komunikace) zajistí město Strakonice. Prodej těchto pozemků je realizován již od roku 2002. (14)

❖ **lokalita Na Muškách**

Záměrem je vybudování individuálních rodinných domů v atraktivní lokalitě města. Součástí jsou plochy veřejné zeleně s možností sportovně-rekreačních příležitostí. Území se nachází v jižní části města. Celková plocha pozemků je 39 000 m². Město Strakonice vlastní 100 % pozemků. Infrastrukturu zajistí město Strakonice. Prodej těchto pozemků probíhá od roku 2003. (14)

1.11 Region Písecka

obr. č. 3 znak města Písek

1.11.1 Město Písek

Písek je jihočeské historické město, nyní obec s rozšířenou působností na řece Otavě. Má necelých 30 000 obyvatel (29 796 podle sčítání lidu z roku 2001). V Písku se nachází nejstarší dochovaný český most ze 13. století. O Písku se někdy říká, že má univerzitní charakter, protože je v něm více středních škol, než je pro města takové velikosti obvyklé. (31)

Tradičními píseckými podniky jsou dnešní Schneider Electric (bývalý Elektropřístroj), textilka Jitex a masokombinát ZŘUD. Další podniky vznikly v průmyslové zóně založené na konci 90. let. Jedním z posledních přírůstků je otevření závodu firmy Faurecia. Za městem směrem na Smrkovice je velká teplárna. Město se snaží částečně přeorientovat na turistický ruch, který byl důležitý za Rakousko-Uherska a první republiky (v té době byl Písek znám jako lázeňské centrum v Prácheňském kraji pro své lesy). (31)

Na jihu města se nachází hlavní nádraží, na severu je stanice Písek-město a na severozápadě Písek-zastávka. Z Písku vedou železniční tratě č. 201 do Tábora, 200 přes Březnici a Příbram do Zdic na trati Praha-Plzeň a elektrifikovaná spojka přes Putim do Ražic nebo Protivína na trati České Budějovice-Plzeň. (31)

Z Písku vychází silnice I. třídy č. 29 do Tábora a podél jižního okraje města vede obchvat silnice I/20 z Českých Budějovic do Plzně, jejíž zhruba 10 km úsek na křižovatku se silnicí I/4 u Nové Hospody slouží i pro spojení do Prahy. Úsek je čtyřproudý a v listopadu 2007 byla dostavěna mimoúrovňová křižovatka, na roky 2010 - 2015 se plánuje prodloužit k ní rychlostní silnici R4 od Příbrami. (31)

1.11.2 Průmyslová zóna Písek

Obr. č. 4 Mapa průmyslové zóny Písek-Čížovská

(Zdroj: MÚ Písek)

Základní údaje:

Celková procha – 62,6 ha. Obsazení 24,8 ha a volná procha 29,8 ha. Vlastnictví pozemků: obecní 24,2 ha, státní 5,94 ha, soukromé výrobní areály 27,6 ha, soukromé-k prodeji 4,81 ha. (39)

V současnosti zažívá Písek velký průmyslový rozkvět, kdy je směrem na Čížovou po několik let stavěna velká průmyslová zóna, využívána množstvím velkých podniků. Zdejší průmysl je zaměřen převážně na automobilový průmysl (Faurecia, s.n.o.p.cz a.s. Písek) a elektroprůmysl (Schneider Electric). Pozemky v zóně jsou již vykoupěny, ale plánuje se její další rozšíření. Pomocí dotace od Evropské unie byla do zóny vystavěna cyklostezka. (31)

Investoři:

- České a moravské obalovny, s.r.o. (CZ)

Zahájení výstavby v roce 1995, obalovna živičných směsí a asfaltové směsi pro stavbu komunikací. Počet pracovních míst 15. Její poloha byla určující pro vznik průmyslové zóny.

- **Schneider Electric a.s. (F)**

Zahájení výstavby v září roku 1997, výroba elektropříslušenství. Počet vytvořených pracovních míst 400.

- **Heyco Werk ČR s.r.o. (D)**

Zahájení výstavby srpen 1998, automobilový průmysl. Počet pracovních míst 150.

- **S.N.O.P. cz a.s. (F)**

Zahájení výstavby rok 2000, automobilový průmysl. Počet vytvořených míst 254. V současné době 600 pracovních míst. Subdodavatel Schneider Electric.

- **Brotex Z & J s.r.o. (CZ)**

Zahájení výstavby rok 2002, textilní průmysl (výroba dek a polštářů). Počet pracovních míst 31. V současné době již 50 míst.

- **Aisin Europe Manufacturing Czech s.r.o (CZ)**

Zahájení výstavby listopad 2002, automobilový průmysl. Počet nových míst 61. Dnes již zaměstnává 250 lidí.

- **Faurecia s.r.o. (F)**

Zahájení výstavby říjen 2006, příslušenství pro automobilový průmysl. Počet míst cca 1 000.

- **I.n.p. Písek s.r.o. (CZ)** – ve výstavbě

- **CSS Spedition s.r.o. (CZ)** – ve výstavbě

- **Kunststoff – Frölich a.s. (D)**

Zahájení výroby v roce 2007, počet zaměstnanců 150. Zaměření na výrobu plastů do automobilů. (48)

Ocenění:

Ocenění za třetí místo „**Průmyslová zóna roku**“ bylo uděleno průmyslové zóně v roce 2000. Ocenění bylo uděleno pod záštitou Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky Agenturou Czechinvest a Sdružením pro zahraniční investice AFI.

V roce 2004 získala průmyslová zóna „**Certifikát o akreditaci průmyslové zóny**“ v rámci programu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest.

Současně s programem „Akreditace průmyslových zón“ pořádaným Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest, získalo město Písek i ocenění „**Akreditovaný manažer průmyslové zóny**“. (41)

2. Cíle práce a hypotézy

2.1 Cíl práce

V této práci se budu věnovat problematice nezaměstnanosti na venkově. Venkov lze považovat za specifickou část naší země, která se projevuje specifickými problémy ekonomického charakteru. Jedním z vážných problémů je otázka nezaměstnanosti, kdy míry nezaměstnanosti venkova dosahují vyšších hodnot oproti území měst. Jako jednu z možností rozvoje území lze považovat budování průmyslových zón, které podporují rozvoj podnikatelských aktivit a vytváření nových pracovních míst. Tyto aktivity mohou pozitivně ekonomicky ovlivňovat danou oblast, tedy i venkov, a může docházet ke snížení některých negativních jevů jako je např. nezaměstnanost.

Cílem diplomové práce je porovnat míry nezaměstnanosti venkovských obcí regionu Písek a venkovských obcí regionu Strakonice s přihlédnutím k funkci a kvalitě průmyslových zón měst v obou regionech.

2.2 Hypotézy

Ve své diplomové práci jsem si stanovila dvě hypotézy:

H1: Venkovské obce Písecka, jež se nachází v okolí města Písku, které získalo „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“, mají nižší míru nezaměstnanosti, než venkovské obce v okolí města Strakonice, které „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“ nezískalo.

H2: Nezaměstnaní lidé z venkova v okolí města Písku, které získalo „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“, se více zajímají o možnost získat zaměstnání v průmyslové zóně města Písku, než se zajímají nezaměstnaní lidé z venkova v okolí města Strakonice o možnost získat zaměstnání v průmyslové zóně města Strakonice, které „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“ nezískalo.

3. Metodika

Ve své práci jsem prováděla ze sociologického hlediska kvantitativní výzkum, z tohoto důvodu mám na začátku výzkumu stanovené dvě hypotézy. Tyto hypotézy byly formulované tak, aby umožnily sběr dat a jejich následnou analýzu.

Výzkum probíhal na základě stanovení problémové situace – nezaměstnanost na venkově v závislosti na fungování a kvalitě průmyslových zón v dané oblasti, na které byl výzkum zaměřen. Dále byly definované cíle práce, hypotézy, stanovení základního výzkumného souboru a následně vzorku a určeny objektivní techniky sběru dat. Následovala fáze přípravná (vytvoření srozumitelných otázek a odpovědí v dotazníku, dále příprava otázek pro rozhovor), realizační fáze (sběr dat v terénu – Úřad práce Strakonice a Písek, Městský úřad Strakonice a Písek). Dále zpracování výsledků a v závěrečné fázi – analýza dat, verifikace hypotézy a na závěr interpretace zjištěných údajů.

3.1 Použité metody a techniky sběru dat

Dosažení cílů daného výzkumu předpokládalo sběr informací prostřednictvím více metod a daných technik, tak aby výzkum byl validní. Jako základní metody jsem zvolila dotazování a analýzu dokumentů. Samotný výzkum byl rozdělen do 4 částí.

V první výzkumné části byla použita metoda analýza dokumentů a technika sekundární analýza dat. Cílem tohoto výzkumu bylo zjistit vývoj nezaměstnanosti v okrese Strakonice a ve vybraných venkovských obcích v okolí města Strakonice a v okrese Písek a venkovských obcích v okolí města Písek za posledních 5 let, tedy roky 2003 – 2007. Dané venkovské obce byly vybrány kvótním výběrem, kdy kvóta byla určena jako 15 km vzdálenost od okresního města Strakonice a okresního města Písek. Okruh venkovských obcí – 15 km je určen na základě předvýzkumu v přípravné fázi. Tento údaj byl zjištěn dotazováním několika vybraných nezaměstnaných na ÚP Písek a ÚP Strakonice. Bylo osloveno 50 lidí na ÚP Písek a 50 lidí na ÚP Strakonice. Na hodnotě 15 km se shodla většina oslovených nezaměstnaných na ÚP Písek a na ÚP Strakonice. Díky tomuto předvýzkumu byl zvolen okruh 15 km, jako ekonomicky

únosný pro možnost dojíždění do zaměstnání. Tímto způsobem bylo zvoleno 58 venkovských obcí regionu Strakonice a 30 venkovských obcí regionu Písek. Za venkovské obce byly považovány obce s méně než 2 000 obyvateli. Dále bylo pro srovnání provedeno porovnání vývoje míry nezaměstnanosti měst Strakonice a města Písek také od roku 2003 – 2007. Součástí je uvedení současné míry nezaměstnanosti za 1. polovinu roku 2008, jak venkovských obcí daných regionů a také měst Strakonice a Písek.

V druhé výzkumné části byla provedena metoda dotazování prostřednictvím techniky dotazníku. Dotazník je součástí příloh pod názvem: Dotazník pro obyvatele venkova. Dotazník obsahuje celkem 19 otázek. Jedná se o otázky otevřené, polootevřené, ale i uzavřené. Otázky jsou rozděleny do určitých bloků, aby na sebe obsahově navazovaly. Na začátku dotazníku jsem volila identifikační otázky. Dále se jedná o otázky zaměřující se na problematiku nezaměstnanosti, identifikace typu venkovské obce a vyjádření se k otázce průmyslových zón a snaze najít zde pracovní uplatnění.

Dotazníkové šetření bylo realizováno v regionu vybraných venkovských obcí v okolí města Strakonice a v regionu vybraných venkovských obcí v okolí města Písku. Opět je zde stanovena kvóta 15 km od daných měst Strakonice a Písku. Dotazníky byly rozdávány na Úřadu práce ve Strakonících a na Úřadu práce v Písku nezaměstnaným lidem z vybraných venkovských obcí.

Pomocí dotazníku jsem se snažila zjistit informace o nezaměstnanosti na venkově a dále informovanost obyvatel o existenci průmyslové zóny v okolí jejich trvalého bydliště. A snahu nezaměstnaných lidí evidovaných na Úřadu práce ve Strakonících nebo v Písku využít možnost nalézt zaměstnání právě v některých z podniků existujících v průmyslové zóně.

Dále jsem na úřadu práce zjišťovala, zda existují nějaké konkrétní programy, které by řešily otázku nezaměstnanosti na venkově. Tyto údaje jsem získala prostřednictvím krátkého rozhovoru. Jednalo se pouze o doplňující techniku, která by pomohla více objasnit danou problematiku.

Ve třetí výzkumné části byl výzkum proveden opět metodou dotazování za užití techniky dotazníku. Dotazník je součástí příloh pod názvem: Dotazník pro představitele venkovské samosprávy. Dotazník obsahuje celkem 7 otázek. Jedná se o otázky otevřené, polootevřené a uzavřené. Otázky byly zaměřeny na identifikaci venkovské obce a dále na zjištění informovanosti o existenci průmyslové zóny a na zjištění spolupráce představitelů jednotlivých podniků průmyslové zóny s představiteli venkovské samosprávy daných regionů venkovských obcí regionu města Strakonice a venkovských obcí regionu města Písku. Byla zde snaha zjistit zájem řešit problematiku nezaměstnanosti na venkově prostřednictvím informační kampaně o možnostech pracovat v průmyslové zóně v okolí.

Výzkumný soubor tvořili představitelé místní samosprávy vybraných venkovských obcí. Okruh těchto obcí je vymezen 15 km vzdáleností venkovských obcí od města Strakonice a venkovských obcí od města Písku.

Dotazníky byly venkovské samosprávě rozesílány prostřednictvím emailu. Velmi malá část dotazníků byla rozesílána poštou. Většina obcí má zřízenou emailovou adresu. Prostřednictvím emailu a poštou bylo rozesláno 58 dotazníků do regionu venkovských obcí v okolí města Strakonice a 30 dotazníků bylo rozesláno do regionu venkovských obcí v okolí města Písku. Vrátilo se kompletně vyplněných 29 dotazníků.

Poslední, čtvrtá výzkumná část byla zpracována metodou dotazování a zvolenou technikou byla technika rozhovoru. Výzkumný soubor tvořili představitelé městské samosprávy města Strakonice a města Písku, zejména pracovníci odboru rozvoje, investic a majetku. Rozhovor byl realizován jako polostandardizovaný. Cílem bylo zjistit základní informace o průmyslové zóně v dané oblasti města Strakonice a města Písek. Zajímala jsem se o impulz vzniku průmyslové zóny. Co bylo největším problémem, o počet firem v dané oblasti, o budoucí plány. Jaké výhody jsou nabízeny nově příchozím podnikatelským subjektům. Jaké oborové zaměření mají společnosti v průmyslové zóně, zda jsou tam nějaká konkrétní specifika. Zda se vliv průmyslové zóny projevil na nezaměstnanosti. Jak napomáhá průmyslová zóna rozvoji města nebo zda se objevují nějaké negativní vlivy průmyslové zóny.

3.2 Charakteristika výzkumného souboru

První výzkumný soubor je tvořen nezaměstnanými lidmi, kteří jsou evidováni na úřadu práce. Musí být splněna podmínka, že tito lidé mají trvalé bydliště v některých z vybraných venkovských obcí v rozsahu 15 km od města Strakonice a venkovských obcí vzdálených 15 km od města Písku.

Druhý výzkumný soubor tvoří představitelé místní samosprávy venkovských obcí v okolí města Strakonice a v okolí města Písku. Opět musí být splněna podmínka 15 km vzdálenosti od daných měst.

Třetí výzkumný soubor je tvořen představiteli samosprávy města Strakonice a města Písku. Jedná se o pracovníky Městských úřadů Strakonice a Písek, zejména odboru rozvoje, investic a majetku, kteří souhlasili s mým rozhovorem zaměřeným na problematiku průmyslové zóny a jejího vlivu na nezaměstnanost právě v okolí těchto dvou měst – Strakonice, Písek.

4. Výsledky

Výzkumná část číslo 1

4.1 Analýza nezaměstnanosti daných regionů

4.1.1 Nezaměstnanost v okrese Strakonice

Okres Strakonice leží v západní části Jihočeského kraje a svou rozlohou 1 032 km² patří k nejmenším okresům kraje. Okres je rozdělen do 112 obcí s 263 osadami. Celkem se nachází v okrese 6 měst – Strakonice, Blatná, Volyně, Vodňany, Bavorov a od roku 2006 Sedlice. Ve městě Strakonice žije cca 24 000 obyvatel (34,3 % obyvatel). Okres dělíme na čtyři územní regiony. Největší z nich je region Strakonicko, který je tvořen 50 obcemi, region Blatensko tvoří 26 obcí, region Volyňsko tvoří 19 obcí, region Vodňansko tvoří 17 obcí.

Přes strukturální změny i nadále zůstává okres Strakonice okresem průmyslově zemědělským. Průmyslovým střediskem okresu je samotné město Strakonice, kde nalezneme větší počet průmyslových podnikatelských subjektů. Další významnější provozovny nalezneme v Blatné a Vodňanech.

Tabulka č. 1 – Obyvatelstvo okresu Strakonice

Okres	obyvatelstvo		ekonomicky aktivní		
	celkem	z toho ženy	celkem	muži	ženy
Strakonice	69863	35595	35171	18335	14377

Zdroj: ČSÚ rok 2001

Pro specifická šetření člení úřad práce okres Strakonice na osm oblastí – mikroregionů: Strakonice město, Strakonice okolí, Blatná město, Blatná okolí, Vodňany město, Vodňany okolí, Volyně město, Volyně okolí. V jednotlivých oblastech - mikroregionech je patrný rozdílný vývoj nezaměstnanosti. Nezaměstnanost se zde vyvíjí specificky podle místních podmínek.

✓ rok 2003

Pro výpočet ukazatele celkové míry nezaměstnanosti je používán údaj VŠPS – výpočet šetření pracovních sil (NUT 3). Je stanoven pro jednotlivá čtvrtletí roku.

Tabulka č. 2 – Bilance zdrojů pracovních sil a rozdělení dle VŠPS za IV. čtvrtletí roku 2003

rok 2003		
	celkem	ženy
pracovní síla	34314	14767
zaměstnaní z VŠPS	31807	13365

Zdroj: ÚP ST 2003

Nejvyšší nezaměstnanost od roku 1990 byla vykazována v lednu roku 2000, kdy úřad práce registroval v absolutním počtu 2 783 uchazečů o zaměstnání. Tento počet byl téměř překonán v prosinci roku 2003, kdy nezaměstnanost v okrese dosáhla navýšení až na počet 2779 evidovaných uchazečů. Tento vyšší stav byl způsoben ukončením činnosti několika významných i menších společností a ukončením sezonních prací. Vykazovaná míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2003 činila 8,1 %, což je nejvyšší dosažená hodnota dosud, která překonala hodnotu 8,04 % z ledna roku 2000. Mikroregion Strakonice okolí vykazuje vyšší míru nezaměstnanosti než mikroregion Strakonice město, jedná se o číslo 8,61 % míry nezaměstnanosti.

Na úřad práce bylo v roce 2003 celkově nahlášeno 1543 volných pracovních míst, jejichž profesní struktura byla převážně tvořena dělnickými profesemi, zhruba ze 70 – 85 %. V měsíčním průměru bylo úřadem nabízeno 457 pracovních příležitostí. V prosinci roku 2003 bylo nabízeno pouze 327 míst, což představovalo meziroční pokles pracovních příležitostí o 48 %.

V okrese Strakonice se počet uchazečů na 1 volné pracovní místo v roce 2003 pohybovalo na 4,5 uchazeče v květnu roku 2003, nejvíce 8,5 uchazeče v prosinci roku 2003. (63)

✓ rok 2004

Tabulka č. 3 – Bilance zdrojů pracovních sil a rozdělení dle VŠPS za IV. čtvrtletí roku 2004

rok 2004		
	celkem	ženy
pracovní síla	35604	14760
zaměstnaní z VŠPS	32091	13055

Zdroj: ÚP ST 2004

Nejvyšší nezaměstnanost v okrese Strakonice byla v 1. čtvrtletí roku 2004, kdy v únoru dosáhla navýšení až na počet 2928 evidovaných nezaměstnaných uchazečů. Během roku počty nezaměstnaných mírně klesaly. V prosinci 2004 bylo evidováno 2858 evidovaných nezaměstnaných. Vykazovaná míra nezaměstnanosti v únoru 2004 činila 8,45 %. Došlo k navýšení evidované nezaměstnanosti o 6,3 %.

Míra nezaměstnanosti mikroregionu Strakonice okolí dosáhla úrovně 9,03 % oproti mikroregionu Strakonice město 7,51 %.

Na úřad práce bylo v roce 2004 celkově nahlášeno 1834 volných pracovních míst, jejichž profesní struktura byla převážně tvořena dělnickými profesemi, zhruba ze 75 – 83 %. V měsíčním průměru bylo úřadem nabízeno 396 pracovních příležitostí. V prosinci roku 2004 bylo nabízeno pouze 388 míst, což představovalo meziroční nárůst pracovních příležitostí o 18,6 %.

V okrese Strakonice se počet uchazečů na 1 volné pracovní místo pohyboval na 6,2 uchazeče v říjnu roku 2004, nejvíce 7,6 uchazeče v listopadu roku 2004. (64)

✓ rok 2005

Nejvyšší nezaměstnanost v okrese Strakonice byla v lednu 2005, kdy dosáhla navýšení až na počet 3082 evidovaných nezaměstnaných uchazečů, tj. míra nezaměstnanosti 8,05 %. Po té míry nezaměstnanosti klesaly. Nárůst v červnu – září způsobil příchod absolventů škol a skončení pracovních poměrů na dobu určitou. Celkově se jednalo o meziroční nárůst evidované nezaměstnanosti o 2 %. Míra nezaměstnanosti se pohybovala kolem 7,34 %.

Míra nezaměstnanosti mikroregionu Strakonice okolí dosáhla na úroveň 8,09 % oproti mikroregionu Strakonice město 6,51 %.

Na úřad práce bylo v roce 2005 celkově nahlášeno 1475 volných pracovních míst, jejichž profesní struktura byla převážně tvořena dělnickými profesemi, zhruba ze 70 – 78 %. V měsíčním průměru bylo úřadem nabízeno 405 pracovních příležitostí. Stále na trhu práce převládá nedostatek pracovních příležitostí pro občany s úplným středoškolským vzděláním, a to zejména s administrativním charakterem. Zájem je o dělnické profese s vyučením.

V okrese Strakonice se počet uchazečů na 1 volné pracovní místo pohybovalo na 5,4 uchazeče v srpnu roku 2005, nejvíce 8,2 uchazeče v únoru roku 2005. Počet 10,5 dosažitelného uchazeče připadalo na 1 VPM v prosinci 2005 u uchazečů s úplným středoškolským vzděláním s maturitou bez vyučení. (65)

✓ rok 2006

V lednu roku 2006 se nezaměstnanost navýšila na 2987 registrovaných. Od března se nezaměstnanost začala snižovat. Závěr roku 2006 představoval opětovný mírný nárůst evidovaných uchazečů na 2557. Došlo k průměrnému poklesu nezaměstnanosti o 6,3 %. Míra nezaměstnanosti za rok 2006 byla 6,05 %. Rozdílná míra nezaměstnanosti mezi mikroregionem Strakonice město 5,68 % a Strakonice okolí 7,00 %.

V prosinci roku 2006 bylo hlášeno 803 volných míst, tj. nárůst o 96,3 %. Navýšení nabídek pracovních příležitostí vykazovaly všechny oblasti okresu, zejména v odvětví stavební výroby, dopravy, pohostinství, obchodu, textilního průmyslu a strojírenství. Tento nárůst ovlivnili příchozí zahraniční zaměstnanatelé a vznik nových podnikatelských subjektů, kteří nabírali zaměstnance v dělnických profesích.

V okrese Strakonice se počet uchazečů na 1 volné pracovní místo v roce 2006 pohyboval na 2,9 uchazeče v listopadu roku 2006, nejvíce 6,2 v lednu 2006. (66)

✓ rok 2007

V lednu roku 2007 bylo evidováno 2692 uchazečů, ale od února docházelo k výraznému snížení až na počet 2099 uchazečů evidovaných v červnu. Koncem roku bylo registrováno 2148 nezaměstnaných osob. Přetrvávající pozitivní situace na trhu práce byla ovlivněna zejména zvýšenou poptávkou po pracovní síle a klimatickými

podmínkami další mírné zimy, které umožňovaly práce v některých rezortech průmyslu. Došlo k poklesu nezaměstnanosti o 14,3 %.

Na úřad práce bylo v průběhu roku 2007 nahlášeno 2443 volných pracovních míst. Profesionální struktura byla tvořena především dělnickými profesemi, zhruba ze 70 – 85 %. V měsíčním průměru bylo úřadem práce nabízeno 1051 pracovních příležitostí. Ve srovnání s rokem 2006 nárůst o 66 %. Větší podíl nabízených pracovních příležitostí je ze strany zahraničních zaměstnavatelů, zaznamenán je nárůst ze 143 míst na 328 v prosinci roku 2007. Navýšení nabídek pracovních míst zaznamenaly všechny oblasti regionu. Míra nezaměstnanosti vykazovala hodnotu 5,31 %. Míra nezaměstnanosti v mikroregionu Strakonice město byla 4,72 a Strakonice okolí činila míra nezaměstnanosti hodnota 5,52 %.

V roce 2007 připadali na 1 volné pracovní místo nejméně 1,7 uchazeči v říjnu, nejvíce 3,2 v lednu. Výrazný nedostatek pracovních příležitostí je dlouhodobě zaznamenáván pro osoby se zdravotním postižením a pro ženy pečující o děti do 15 let věku. (67)

✓ rok 2008

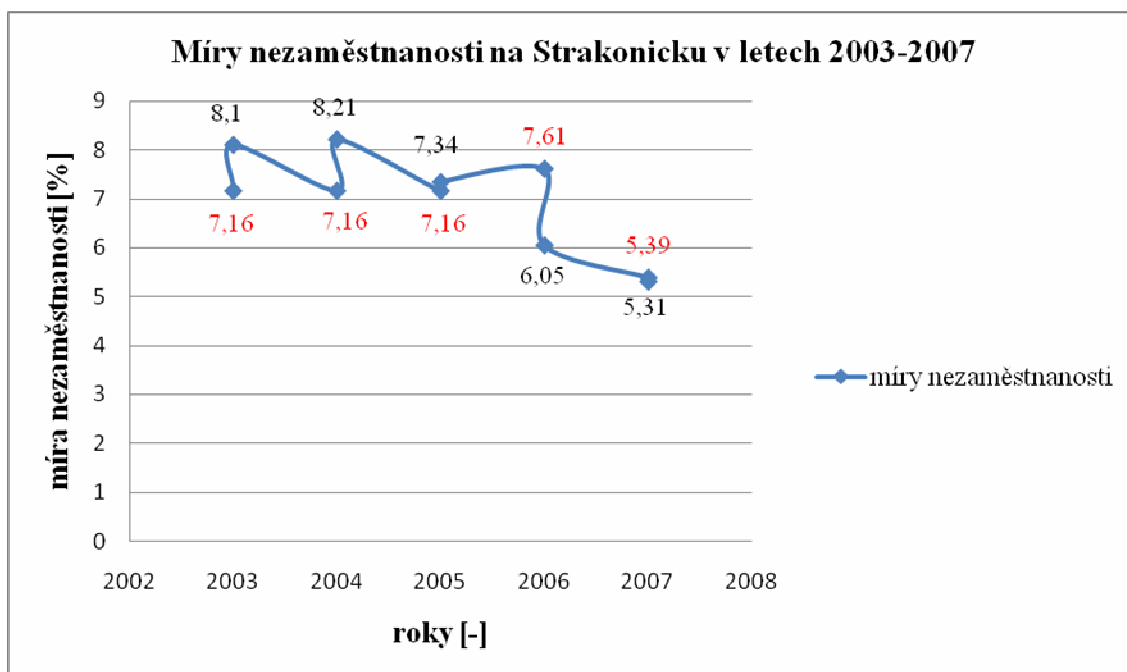
Na konci června roku 2008 je na úřadě práce registrováno 1881 uchazečů o zaměstnání. Míra nezaměstnanosti je v současné době 4,7 %. Na úřad práce je hlášeno 301 nových volných míst, celkově je evidováno 1337 nabídek práce.

Tabulka č. 4 - Míry nezaměstnanosti v letech 2003 - 2007

	Míry nezaměstnanosti v daných letech				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
červen	7,16	7,16	7,16	7,61	5,39
prosinec	8,1	8,21	7,34	6,05	5,31

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č.1 Míry nezaměstnanosti v okrese Strakonice v letech 2003 – 2007

Zdroj: vlastní výzkum

Do příloh přikládám mapy, které dokazují, že venkovské obce v okolí města Strakonice mají vyšší hodnoty míry nezaměstnanosti než mikroregion Strakonice město. Tento jev má dlouhodobější trvání.

4.1.2 Nezaměstnanost v okrese Písek

Okres Písek je okresem v Jihočeském kraji. Jeho sídlem je město Písek. Rozloha okresu je 1126,84 km². Počet obyvatel je cca 70 500 lidí. Hustota obyvatel je 62 obyvatel na 1 km². V okrese je celkem 75 obcí, z toho 5 měst a 1 městys.

Tabulka č. 5 Obyvatelstvo okresu Písek

Okres	obyvatelstvo		ekonomicky aktivní		
	celkem	z toho ženy	celkem	muži	ženy
Písek	70550	36071	35638	18369	14652

Zdroj: ČSÚ rok 2001

Pro potřeby úřadu práce je okres Písek členěn do několika částí – mikroregionů: Písecko, Milevsko, Mirovicko a Protivínsko.

✓ rok 2003

V prosinci roku 2003 byla míra nezaměstnanosti 8,4 %, Zvýšení nezaměstnanosti bylo zaznamenáno ve všech mikroregionech. Vliv na tuto situaci mělo ukončení sezonních prací v zemědělství, lesnictví a veřejně prospěšných prací u obcí a měst. V prosinci roku 2003 bylo hlášeno 2958 uchazečů o zaměstnání.

K 31. 12. 2003 bylo úřadem práce nabízeno celkem 241 volných pracovních míst, z toho 188 pro dělníky (78 %). Největší zájem je o dělníky dřevovýroby, šičky, ale ze strany českých uchazečů je o tato místa malý zájem. (45)

✓ rok 2004

Míra nezaměstnanosti se pohybuje v prosinci na 8,3 %. Počet uchazečů o zaměstnání je celkem 2853 dosažitelných evidovaných nezaměstnaných. Na Písecku se jedná o 1517 dosažitelných uchazečů. Opět se odráží nárůst ukončení sezonních prací a ukončení veřejně prospěšných prací.

Ke konci roku bylo evidováno 307 volných pracovních míst, z toho 84 % pro dělníky. Zájem je o slévárenské dělníky a montážní dělníky. Na 1 VPM připadalo 9,3 uchazeče. Vliv na situaci na trhu práce mají personální změny ve společnosti Jitex Písek a Jitex a.s. (46)

✓ **rok 2005**

V tomto roce došlo v prosinci k nárůstu míry nezaměstnanosti na 8,5 %. Příčinou bylo ukončení sezonních prací ve stavebnictví a lesnictví. Odrazil se i vliv ukončení některých pracovní poměrů pro nadbytečnost. Celkový počet dosažitelných uchazečů je 2927 osob, z toho na Písecku 1516 lidí.

K 31. 12. 2005 bylo úřadem práce nabízeno celkem 402 volných pracovních míst, z toho opět 77,7 % pro dělníky a pro ostatní profese (THP a ostatní) 22,3 % míst. Zájem je stále o profese švadlena, dělník ve slévárně, stavební profese a zedníci. (47)

✓ **rok 2006**

Míra nezaměstnanosti ke konci prosince byla 6,9 %. V porovnání s minulým rokem došlo ke snížení o 1,6 %. Celkový počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání je 2448 osob, z toho na Písecku je tento počet 1246 lidí.

Ke konci roku 2006 bylo úřadem práce evidováno a nabízeno 837 volných pracovních míst, z toho 719 pro dělníky (85,9 %) a 118 míst pro THP a ostatní profese (14,1 %). Zájem je o nástrojaře, montážní dělníky, švadleny, zedníky a číšníky.

Na 1 VPM připadá v tomto roce 3,1 uchazeče. (48)

✓ **rok 2007**

V roce 2007 se míra nezaměstnanosti pohybuje na 5,05 %. V porovnání s minulým rokem došlo k poklesu o 1,85 %. Počet uchazečů schopných nastoupit do zaměstnání je 1860, z toho v mikroregionu Písek 915 osob.

Na konci roku bylo nabízeno 1119 nových volných pracovních míst, z toho 955 pro dělnické profese (85,3 %) a 164 pro THP a ostatní pracovníky (14,7 %). Převládají místa dělníků při obsluze linií. Zájem přetrvává o švadleny, řidiče nákladních automobilů a pomocné dělníky na stavbě. Tento výrazný nárůst je způsoben zájmem zaměstnavatelů z průmyslové zóny Písek – Čížovská a soukromých agentur práce. V tomto roce připadá na 1 VPM 1,8 uchazeče. Ještě v minulém roce, tedy rok 2006, to bylo 3,9 uchazeče. (49)

✓ **rok 2008**

Situace na trhu práce v měsíci červnu roku 2008 míra nezaměstnanosti je 3,38 %. V porovnání s předchozím měsícem došlo ke snížení o 0,1 %. V porovnání se stejným

obdobím minulého roku došlo ke snížení o 1,1 %. Pracovní sílu na Písecku tvoří 37 176 osob. Z toho je na úřadu práce evidováno 1256 dosažitelných uchazečů, z toho na Písecku 627 pracovníků.

K 30. 6. 2008 je evidováno 1231 volných pracovních míst. Převládá zájem o dělníky (89,6 %) a THP a ostatní profese 10,4 %. Nabízeny jsou místa u montážních linek, záměčnická místa a také pozice prodavačů. Pracovní pozice jsou nabízeny podniky z průmyslové zóny a od soukromých agentur práce. Zvyšuje se i podíl povolení pro zaměstnávání cizinců, také na pracovní pozice v průmyslové zóně. Celkový počet povolení pro cizince je 309 pracovních míst. Jedná se pracovníky z těchto zemí: Ukrajina, Moldavsko, Mongolsko, Gruzie a Vietnam. Větší počet pracovních míst nabízí firma Faurecia s.r.o. a Aisin Europe Manufacturing czech s.r.o..

Krátkodobá prognóza předpokládá, že míra nezaměstnanosti se nebude dále zvyšovat. Do evidence budou přicházet uchazeči převážně z běžné fluktuace. (50)

Tabulka č. 6 – Míry nezaměstnanosti venkovských obcí mikroregionu Písek

	rok 2003	rok 2004	rok 2005	rok 2006	rok 2007
Název obce	míra nezam.	míra nezam.	míra nezam.	míra nezam.	míra nezam.
Boudy	8,10%	9,10%	8,10%	17,20%	7,10%
Cerhonice	8,60%	12,10%	13,80%	15,50%	8,60%
Čížová	9,00%	9,40%	8,30%	6,70%	8,10%
Dobev	8,20%	7,60%	8,50%	6,50%	6,20%
Dražič	9,30%	9,30%	4,70%	4,70%	2,70%
Drhovle	3,60%	7,10%	9,80%	4,50%	4,00%
Heřmaň	6,00%	11,00%	7,00%	5,00%	5,70%
Kestřany	9,00%	7,80%	8,40%	6,00%	5,70%
Kluky	8,90%	8,00%	8,00%	5,80%	4,00%
Mirotice	10%	9,70%	9,10%	8,90%	4,60%
Novosedly	12,10%	12,10%	9,90%	7,70%	6,60%
Oslov	7,10%	8,70%	4,00%	2,40%	4,00%
Ostrovec	13,90%	12,70%	11,00%	9,20%	5,80%
Předotice	11,30%	10,30%	7,90%	6,90%	9,40%
Putim	6,20%	9,80%	6,20%	6,20%	4,40%
Ražice	10,50%	11,00%	7,30%	6,30%	5,80%

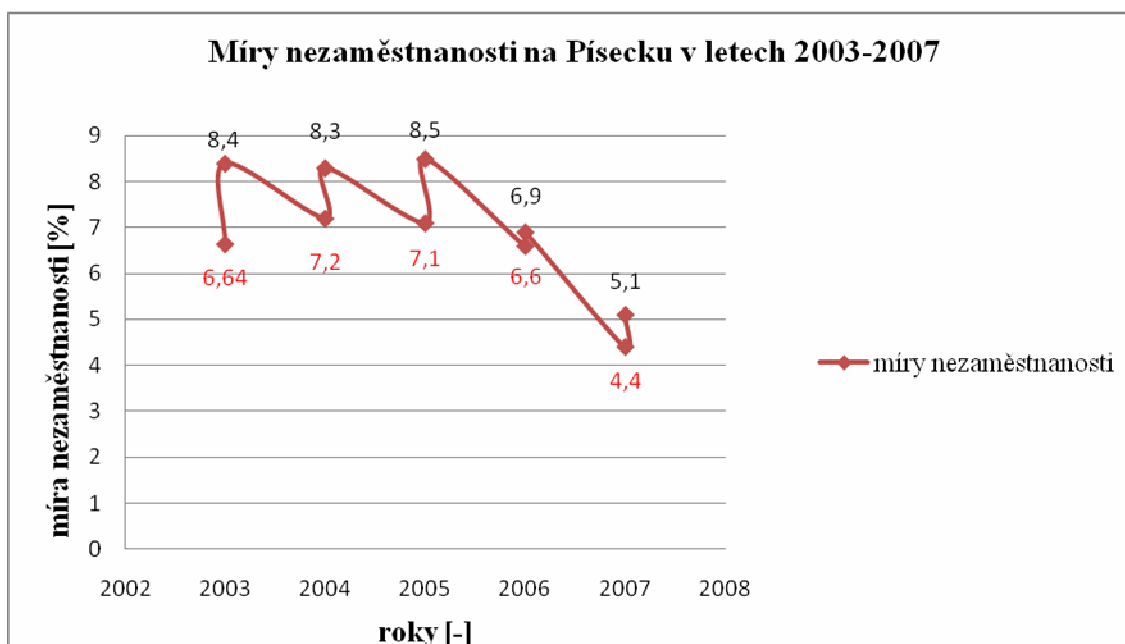
Slabčice	7,10%	8,30%	3,60%	6,50%	5,90%
Temešvár	10,30%	7,70%	7,70%	5,10%	5,10%
Varvažov	14,10%	12,70%	12,70%	11,30%	7,00%
Vojníkov	14,60%	14,60%	5,60%	5,60%	0,00%
Vráž	10,30%	12,40%	11%	7,60%	4,10%
Záhoří	6,10%	8,90%	8,90%	6,70%	4,20%
Zvíkovské podhradí	5,50%	4,40%	7,70%	5,50%	5,50%

Zdroj: ÚP Písek

Tabulka č. 7 - Míry nezaměstnanosti v letech 2003 -2007

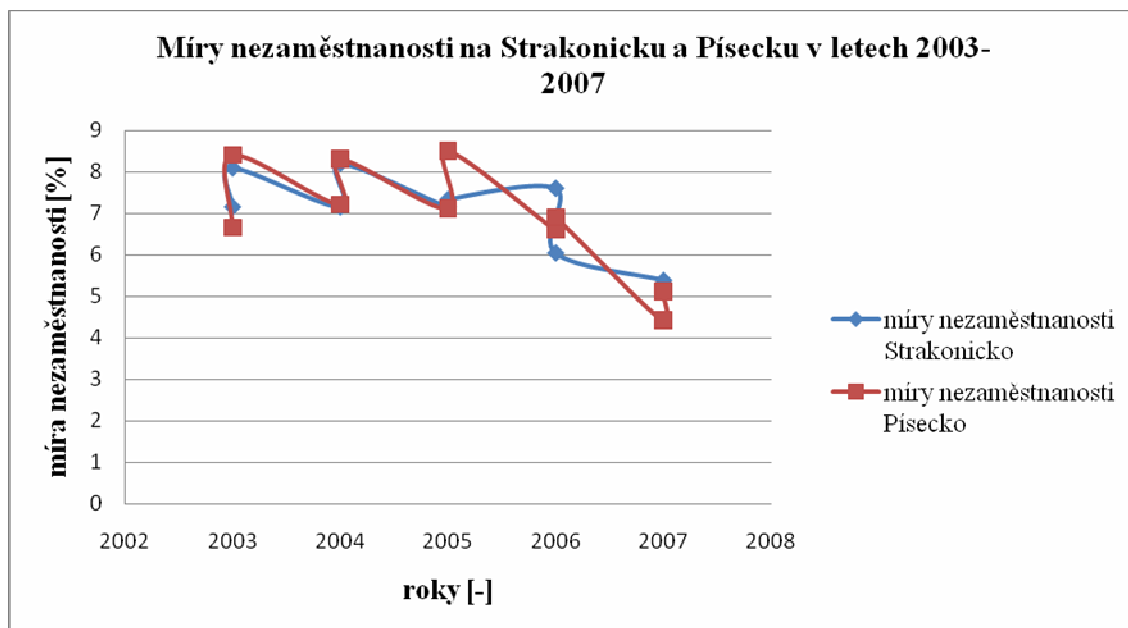
Míry nezaměstnanosti v daných letech					
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
červen	6,64	7,2	7,1	6,6	4,4
prosinec	8,4	8,3	8,5	6,9	5,1

Graf č. 2 Míry nezaměstnanosti v okrese Písek v letech 2003 -2007

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 3 Srovnání míry nezaměstnanosti v daných okresech v letech 2003-2007

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu lze vyčíst, že v období roku 2003 a 2005 dosahovala míra nezaměstnanosti v okrese Písek vyšších hodnot než míra nezaměstnanosti v okrese Strakonice. Dále musím podotknout, že od roku 2006 začíná míra nezaměstnanosti okresu Písek klesat oproti hodnotám v okrese Strakonice. Dostává se na současnou hodnotu 3,38 % v okrese Písek pro rok 2008.

Výzkumná část číslo 2

4.2 Nezaměstnanost na venkově a průmyslové zóny

4.2.1 Nezaměstnanost a průmyslová zóna Strakonice

Na ÚP Strakonice jsem osobně doručila 80 dotazníků. Tyto dotazníky měly být předány lidem, kteří jsou v evidenci daného Úřadu práce ve Strakonicích. Tito lidé museli splňovat podmínku trvalého pobytu na venkově a vzdálenost jejich bydliště nesmí překračovat 15 km od města Strakonice. Tato 15 km vzdálenost byla určena již v rámci předvýzkumu prováděného mezi nezaměstnanými lidmi, evidovanými na Úřadu práce Strakonice.

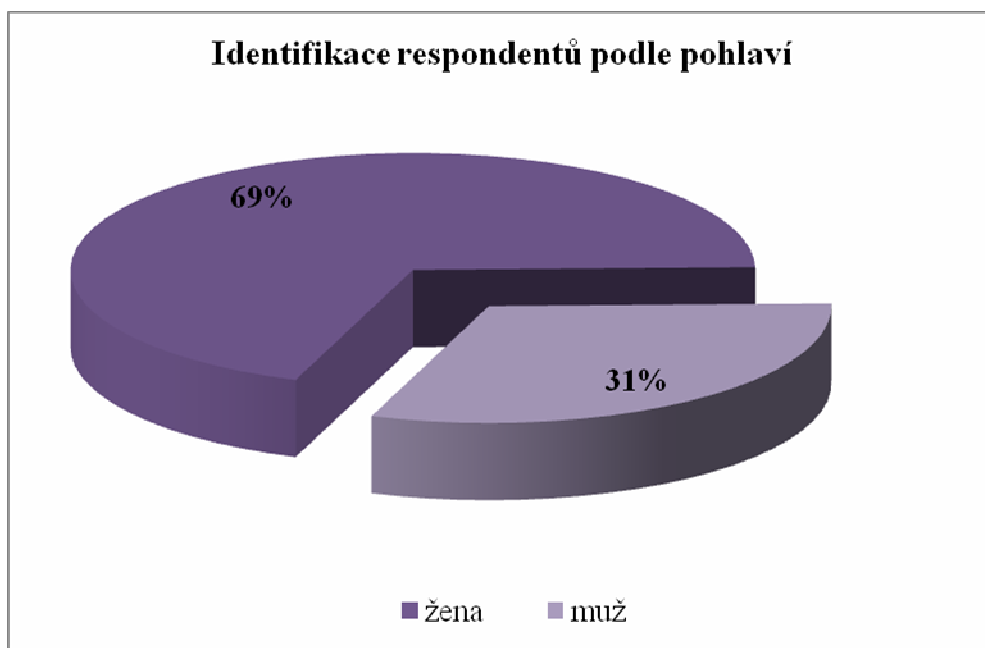
Po té jsem vysvětlila pracovníkům postup, komu mají být dotazníky předávány k vyplnění. Také jsem zpracovala seznam venkovských obcí (viz. příloha), kde mají mít vybranní lidé trvalé bydliště.

Na ÚP Strakonice jsem zanechala 80 ks dotazníků. Zpět se mi vrátilo 62 dotazníků, což je v procentním vyjádření 77,5 %. Správně vyplněných dotazníků bylo 57, přepočteno na procenta se jedná o 92 % dotazníků. Ke zpracování diplomové práce jsem použila 55 dotazníků, aby byl stejný počet v obou dvou srovnávaných oblastech výzkumu – region Strakonice, region Písek.

Otázka č. 1

Úkolem této otázky je rozdělení respondentů podle pohlaví, tzn. počet mužů a počet žen.

Graf č. 4 – Odpovědi na otázku č. 1

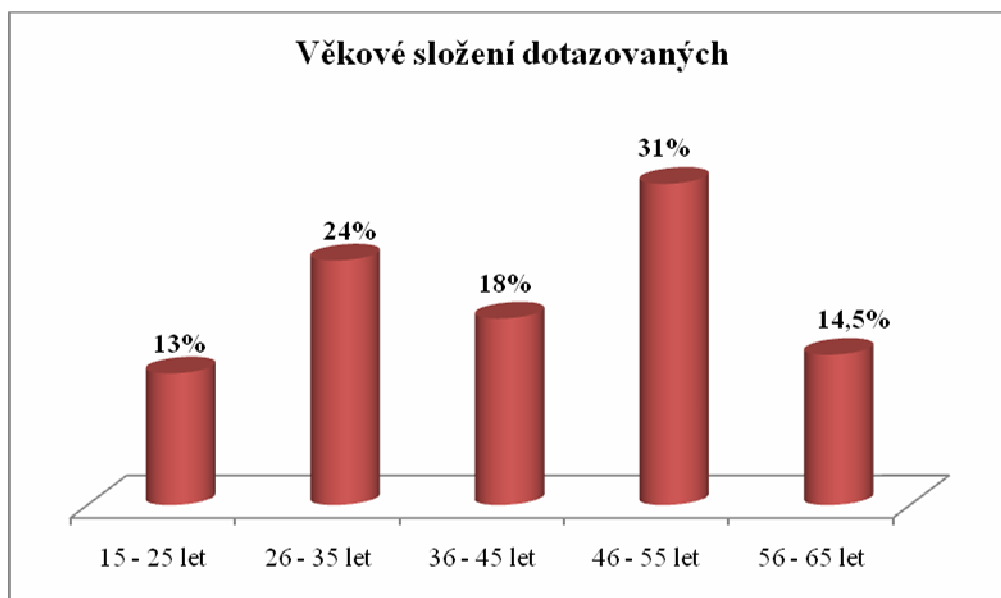
Zdroj: vlastní výzkum

Rozčlenění podle pohlaví je následující: výzkumu se zúčastnilo 69 % žen a 31 % mužů.

Otázka č. 2

Tato otázka se zaměřuje na rozdělení respondentů podle věku.

Graf č. 5 – Odpovědi na otázku č. 2

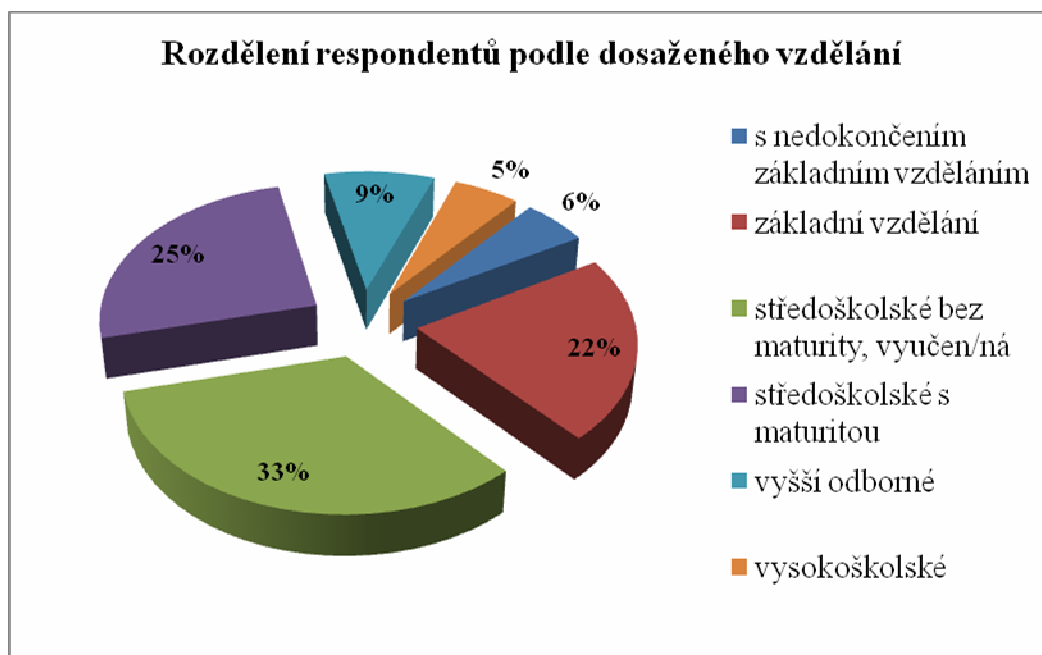
Zdroj: vlastní výzkum

Podle výsledků je největší počet respondentů ve věku od 46 – 55 let, v procentním vyjádření 31 % dotazovaných. Další početnou skupinu tvoří lidé ve věku 26 – 35 let, tzn. 24 % respondentů. Významnou část tvoří lidé ve věku 36 – 45 let, jedná se o 18 % dotazovaných.

Otázka č. 3

Tato otázka rozděluje respondenty do skupin podle dosaženého vzdělání.

Graf č. 6 – Odpovědi na otázku č. 3

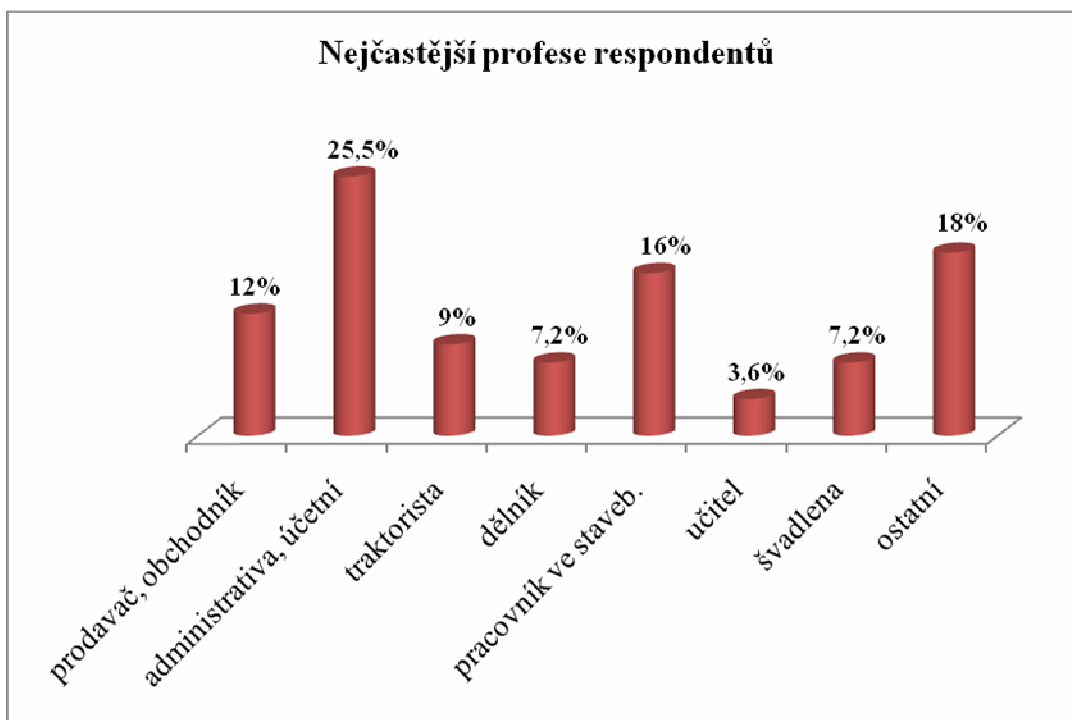
Zdroj: vlastní výzkum

Podle této otázky má 33 % respondentů středoškolské vzdělání bez maturity/vyučen/ná. 25 % lidí dosáhlo středoškolského vzdělání. A významnou skupinu tvoří lidé se základním vzděláním, v procentním vyjádření se jedná o 22 %.

Otázka č. 4

Cílem této otázky bylo zjistit zastoupení nejčastějších profesí u jednotlivých respondentů, kteří jsou v evidenci úřadu práce.

Graf č. 7 – Odpovědi na otázku č. 4

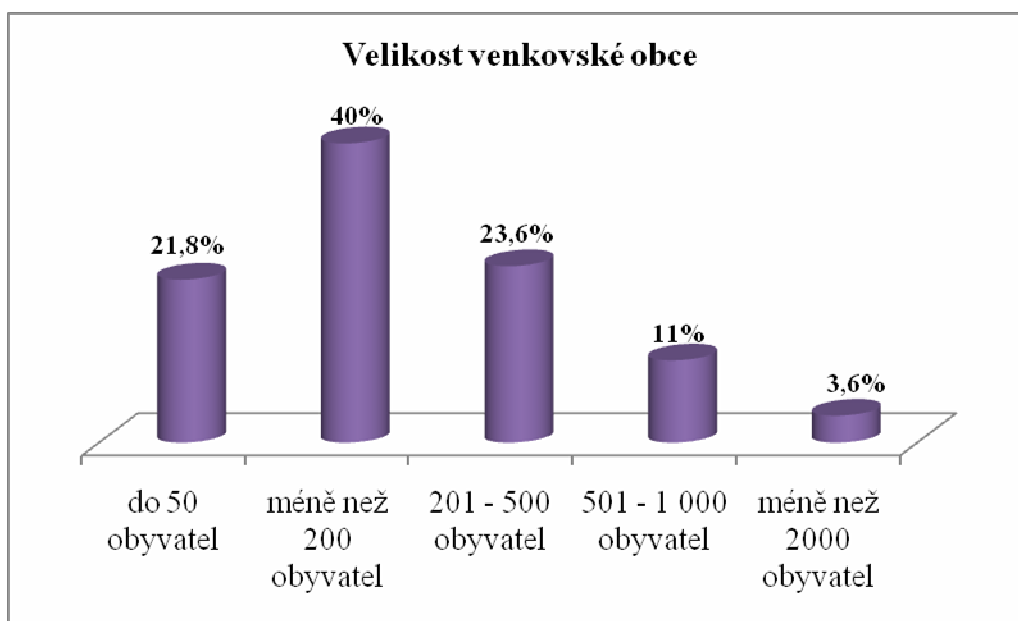
Zdroj: vlastní výzkum

Nejpočetněji byla u respondentů uvedena profese pracovník v administrativě, účetní a to 25,5 % dotázaných. Dále v 18 % ostatní profese, kam jsem zařadila: učitele, vojáky, zdravotní sestry, automechaniky. U 16 % dotázaných byla uvedena profese pracovník ve stavebnictví (instalatér, zedník, pokrývač atd.). 12 % dotázaných pracovalo dříve jako prodavač, obchodník.

Otázka č. 5

Úkolem této otázky bylo určení velikosti venkovské obce, ve které má respondent trvalé bydliště.

Graf č. 8 – Odpovědi na otázku č. 5

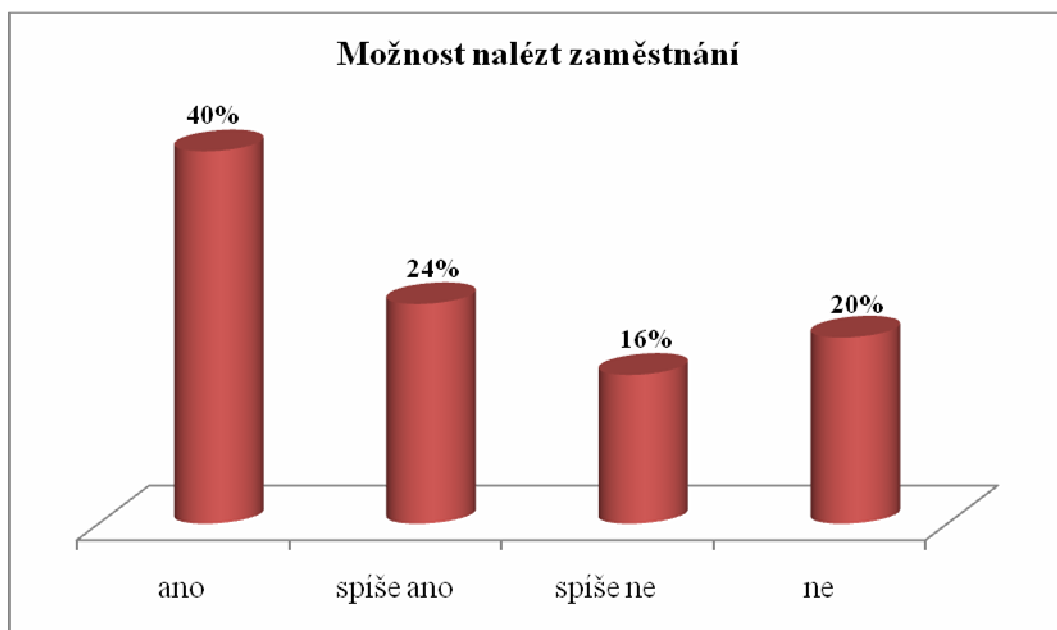
Zdroj: vlastní výzkum

Venkovské obce jsou rozděleny následujícím způsobem: 40 % obcí mají méně než 200 obyvatel. 23,6 % obcí má 201 – 500 obyvatel. Větší podíl zauímají i obce s počtem obyvatel do 50, v procentním vyjádření tzn. 21,8 % obcí.

Otázka č. 6

Hlavním cílem této otázky v dotazníku bylo zjištění názoru, zda se nezaměstnaní lidé z venkova domnívají, že mají ztíženou možnost nalézt zaměstnání díky jejich trvalému pobytu na venkově.

Graf. č. 9 – Odpovědi na otázku č. 6

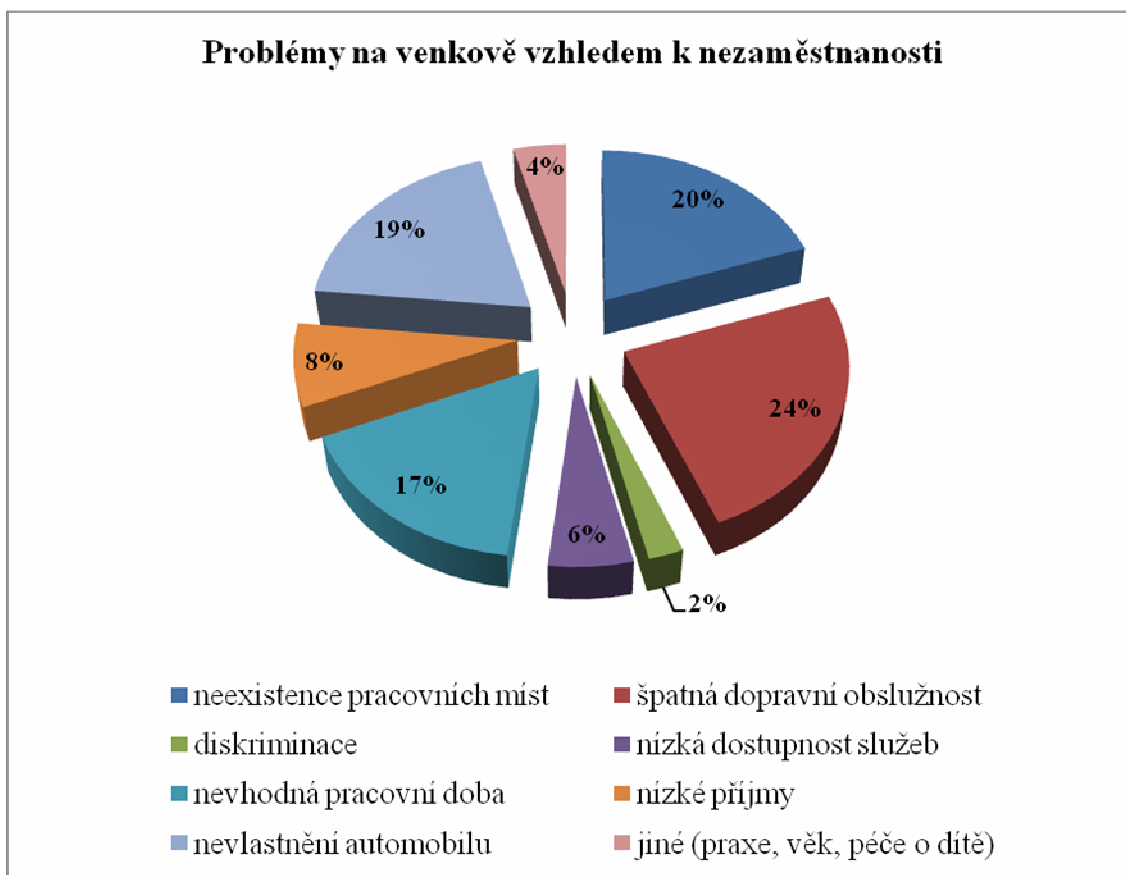
Zdroj: vlastní výzkum

Na tuto otázku odpovědělo 40 % dotázaných, že se domnívá, že má zhoršené možnosti nalézt zaměstnání, díky svému bydlišti na venkově. 24 % respondentů sdílí názor, že má spíše ano zhoršené možnosti nalézt uplatnění na trhu práce. Variantu ne zvolilo 20 % dotázaných.

Otázka č. 7

Cílem takto položené otázky bylo zjištění, co dotázaní spatřují jako největší problém života na venkově vzhledem k nalezení zaměstnání.

Graf č. 10 – Odpovědi na otázku č. 7

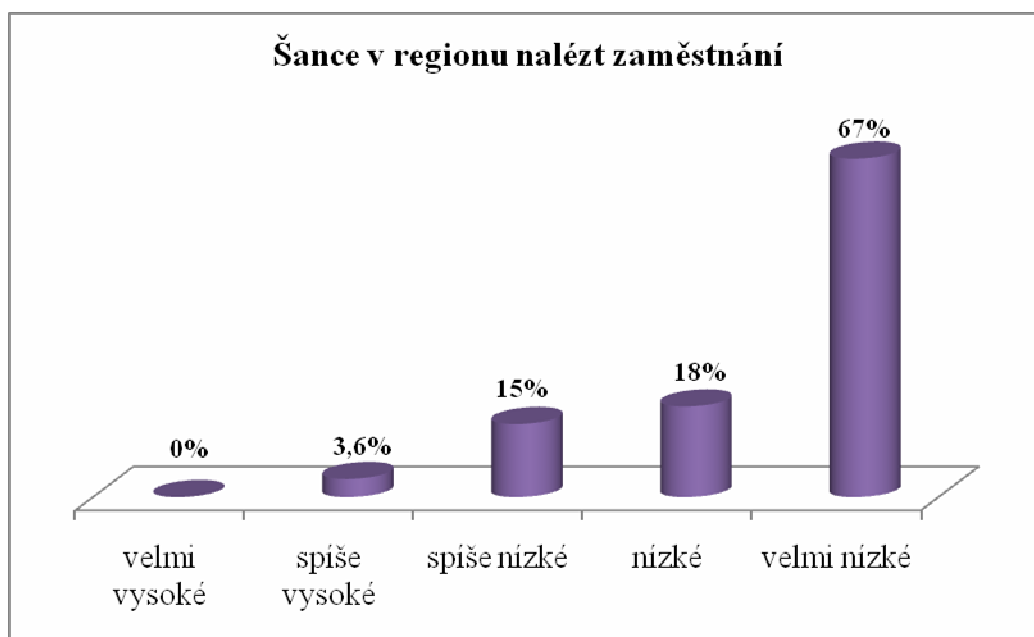
Zdroj: vlastní výzkum

24 % dotázaných spatřuje velký problém v dopravní obslužnosti na venkově. Druhým vážným problémem je samozřejmě neexistence pracovních míst, tento problém uvádí 20 % respondentů. 19 % dotázaných negativně hodnotí to, že nevlastní automobil, aby si mohli zlehčit dojíždění do zaměstnání. Dalším důvodem je také nevhodná pracovní doba, tuto variantu zvolilo 17 % dotázaných.

Otázka č. 8

Záměrem této otázky je zjištění šancí nalézt zaměstnání v daném regionu, tedy v bývalém okrese Strakonice.

Graf. č 11 – Odpovědi na otázku č. 8

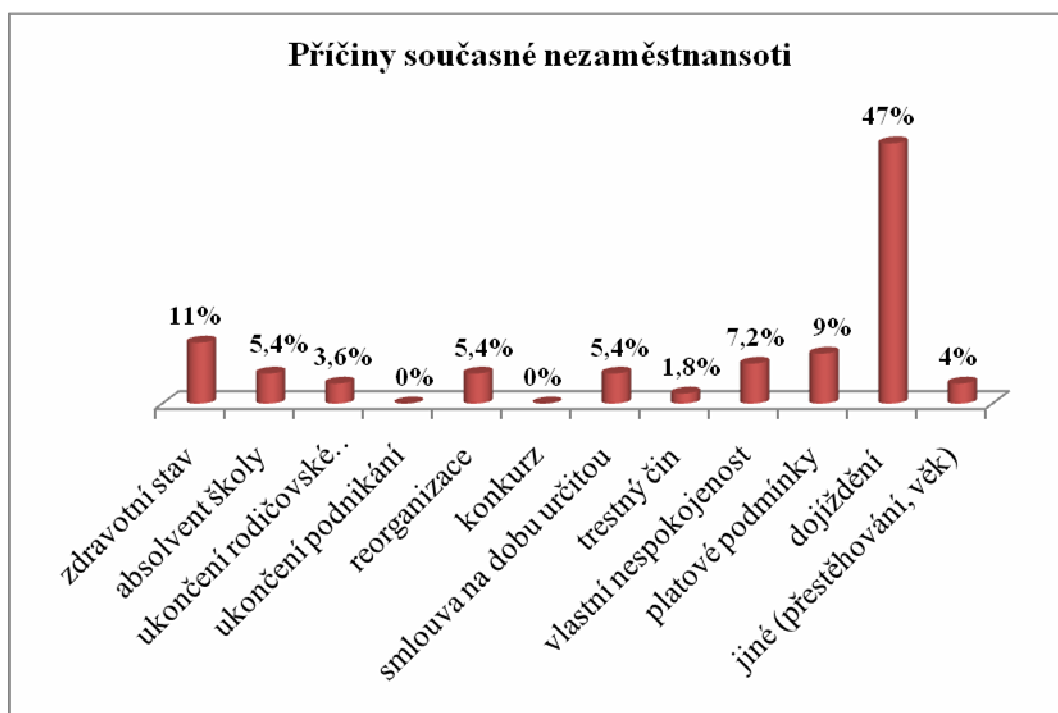
Zdroj: vlastní výzkum

Na tuto otázku odpovědělo 67 % dotázaných, že šance nalézt zaměstnání v regionu jsou velmi nízké. 18 % lidí se domnívá, že jsou tyto šance nízké. A spíše nízké šance na nalezení zaměstnání uvádí 15 % respondentů.

Otázka č. 9

Důvodem položení této otázky je určení současné příčiny nezaměstnanosti dotázaných jedinců.

Graf. č.12 – Odpovědi na otázku č. 9

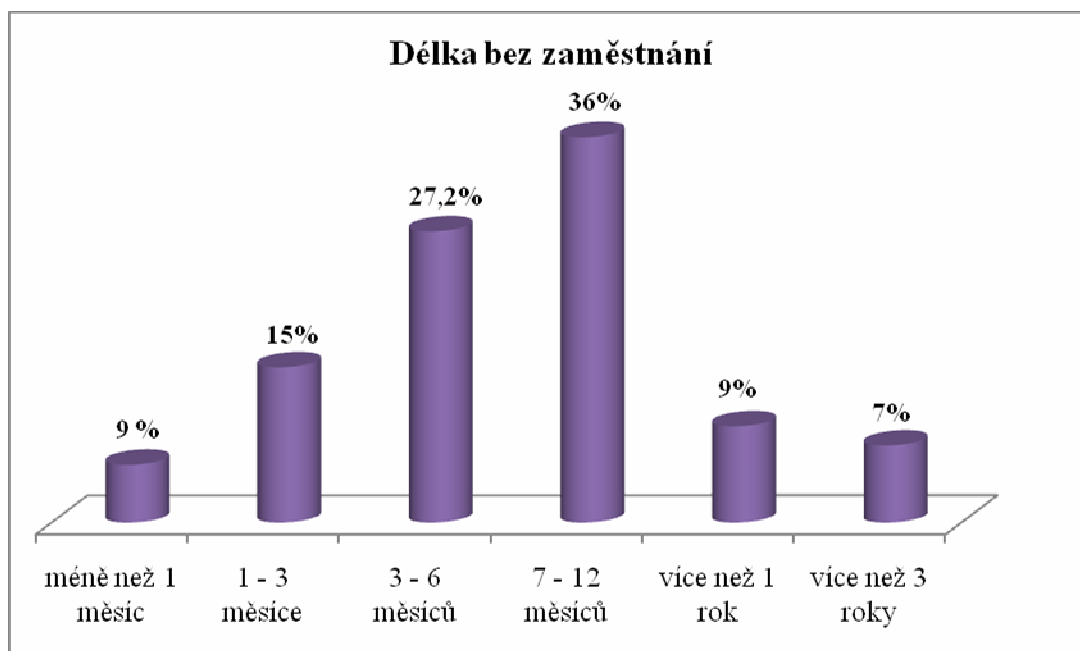
Zdroj: vlastní výzkum

Na danou otázku odpovědělo 47 % dotázaných, že současnou příčinou jejich nezaměstnanosti je problematické dojíždění do zaměstnání. Druhým důvodem nezaměstnanosti je v 11 % zdravotní stav jedince. Významnou příčinou nezaměstnanosti tvoří i platové podmínky. Dalším důvodem, který byl zastoupen 7,2 % respondentů je vlastní nespokojenost s danou pracovní pozicí. Příčiny jako je absolvent školy, reorganizace podniku či smlouva na dobu určitou byly zastoupeny 5,4 % dotázaných.

Otázka č. 10

Tato otázka odpovídala na délku nezaměstnanosti respondentů.

Graf č. 13 – Odpovědi na otázku č. 10

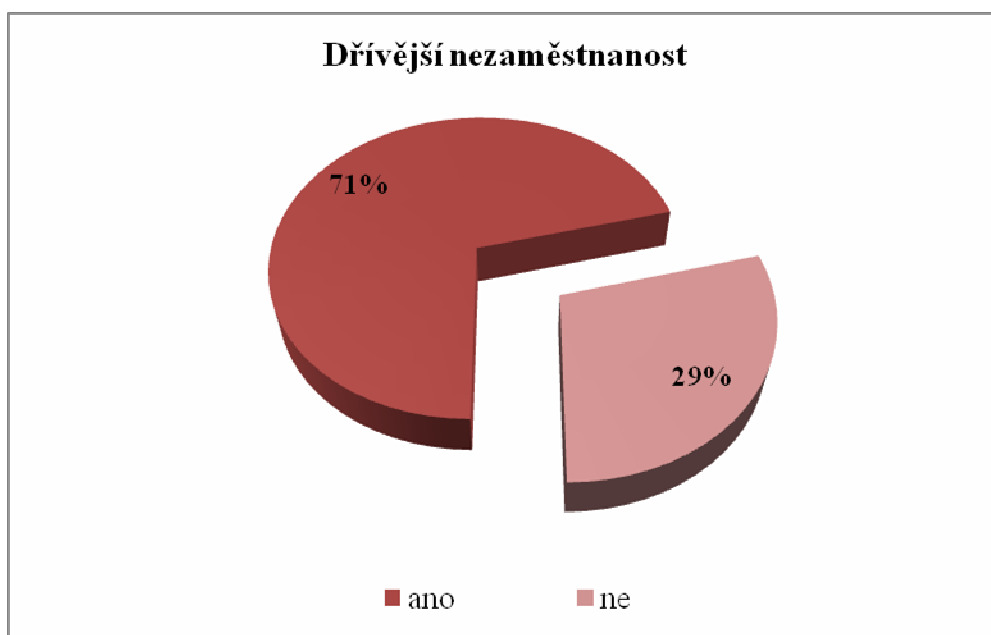
Zdroj: vlastní výzkum

Na tuto otázku odpovědělo 36 % respondentů, že bez zaměstnání je již 7– 12 měsíců. 27,2 % dotázaných je bez zaměstnání 3 – 6 měsíců . 1 – 3 měsíce je bez zaměstnání 15 % dotázaných nezaměstnaných lidí.

Otázka č. 11

Cílem takto kladené otázky bylo zjistit, zda byli dotazovaní lidé již někdy dříve nezaměstnaní nebo zda je to jejich první zkušenost v této pozici.

Graf č. 14 – Odpovědi na otázku č. 11

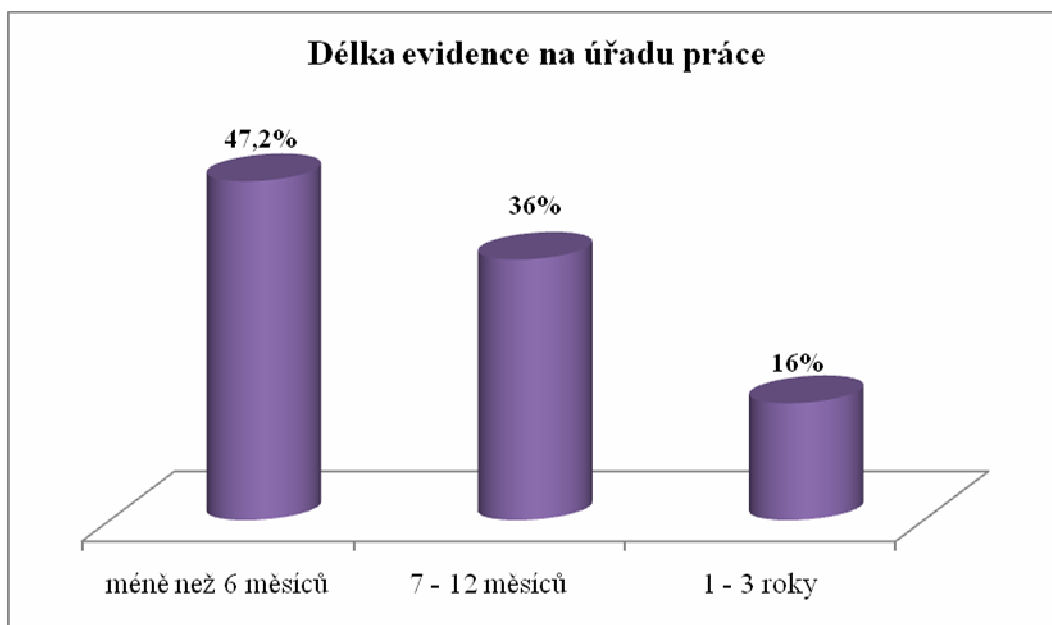
Zdroj: vlastní výzkum

71 % dotázaných odpovědělo, že bylo již někdy dříve v roli nezaměstnaného. A 29 % respondentů tuto zkušenost prozatím nemělo.

Otázka č. 12

Úkolem bylo zjistit jak dlouho je respondent evidován na úřadu práce.

Graf č.15 – Odpovědi na otázku č. 12

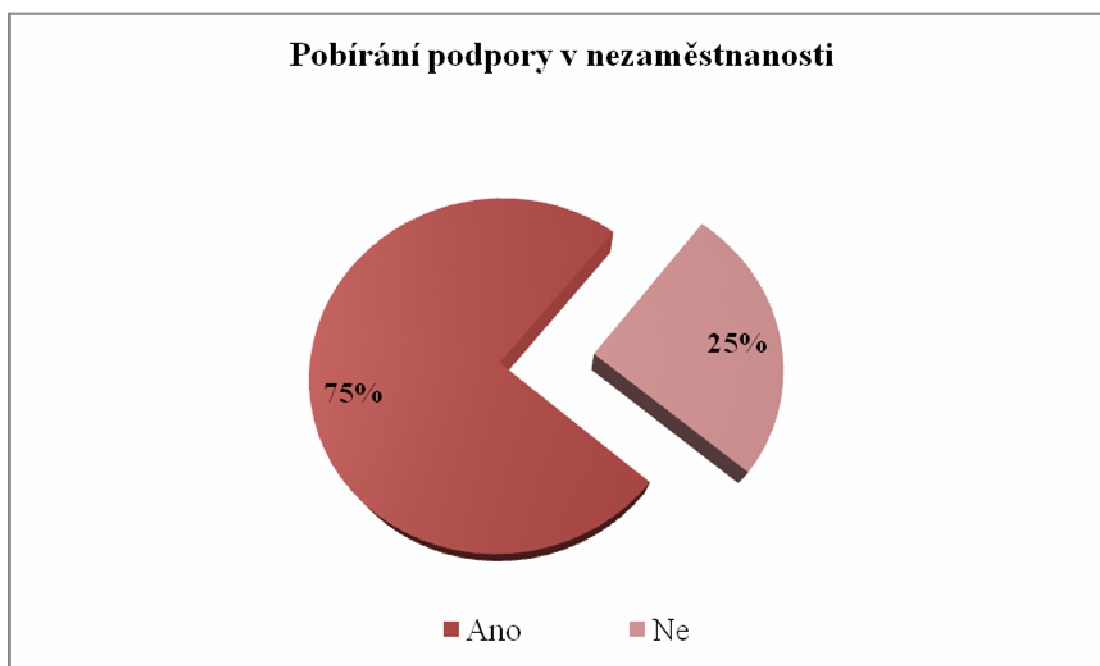
Zdroj: vlastní výzkum

47,2 % dotázaných je na úřadu práce evidováno méně než 6 měsíců. 7 – 12 měsíců je v evidenci úřadu práce 36 % nezaměstnaných lidí. 16 % respondentů je v evidenci úřadu práce 1 – 3 roky.

Otázka č. 13

V této otázce jsem se zaměřila na to, zda nezaměstnaný člověk v evidenci úřadu práce pobírá podporu v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci.

Graf č. 16 – Odpovědi na otázku č. 13

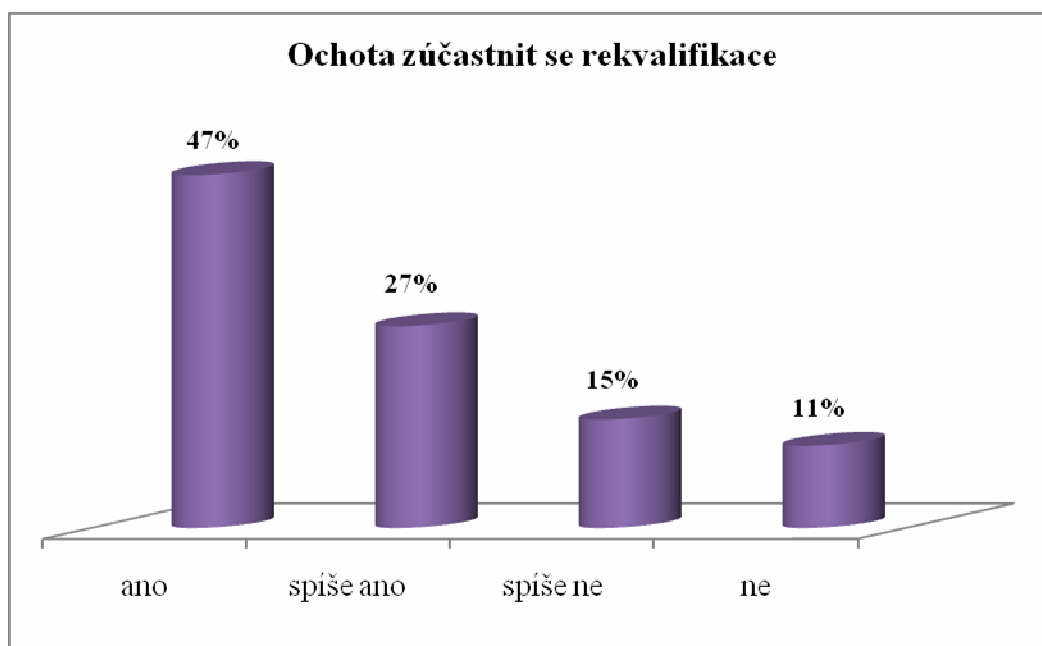
Zdroj: vlastní výzkum

Na tuto otázku odpovědělo 75 % dotázaných, že pobírá podporu v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci. 25 % těchto lidí nespĺňuje nárok na žádnou z podpor poskytovaných nezaměstnaným jedincům od úřadu práce.

Otázka č. 14

Zde jsem zjišťovala ochotu nezaměstnaných lidí zúčastnit se rekvalifikačního kurzu, aby našli vhodné zaměstnání.

Graf č. 17 – Odpovědi na otázku č. 14

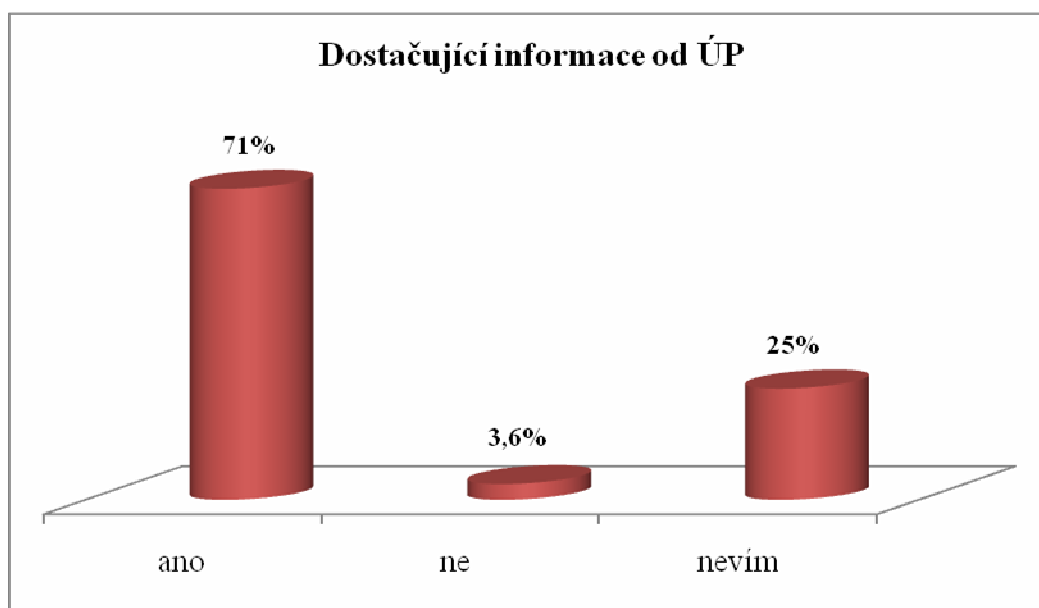
Zdroj: vlastní výzkum

Výsledky této otázky jsou následující: 47 % respondentů je ochotno či se již rekvalifikace zúčastňuje. 27 % dotázaných odpovědělo, že spíše ano. 15 % respondentů si myslí, že spíše ne. A 11 % dotázaných uvedlo, že není ochotno zúčastnit se rekvalifikačního kurzu.

Otázka č. 15

Záměrem takto položené otázky bylo zjištění názoru nezaměstnaných lidí, zda jim úřad práce poskytuje dostatek informací, aby se mohli uplatnit na pracovním trhu.

Graf č. 18 – Odpovědi na otázku č. 15

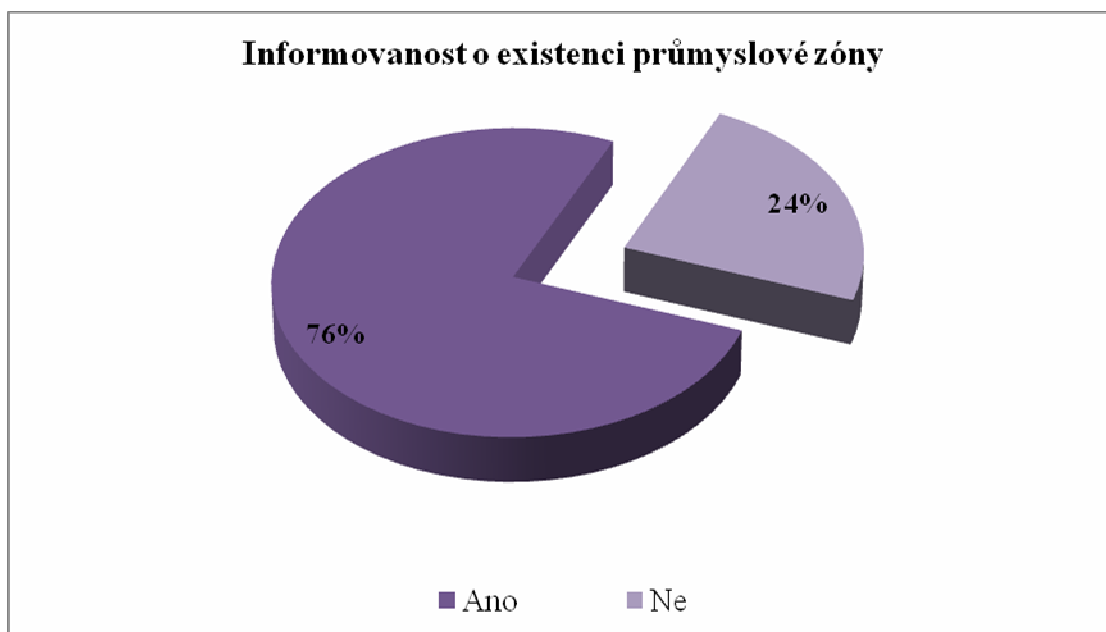
Zdroj: vlastní výzkum

71 % evidovaných nezaměstnaných si myslí, že jim úřad práce poskytuje dostatečné množství informací k lepší orientaci na trhu práce. 25 % respondentů neví, zda jsou tyto informace dostatečné. A 3,6 % dotázaných se domnívá, že tyto informace nejsou dostatečné.

Otázka č. 16

Tato otázka zjišťovala informovanost lidí o průmyslové zóně v dané oblasti.

Graf č. 19 – Odpovědi na otázku č. 16

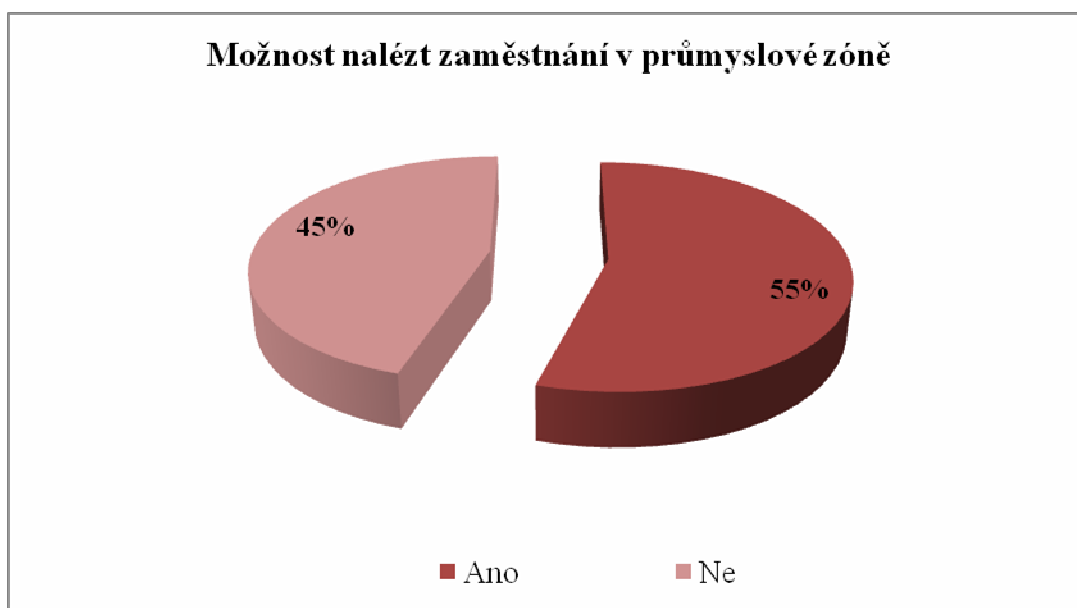
Zdroj: vlastní výzkum

76 % dotázaných ví, že v jejich okolí existuje průmyslová zóna. 24 % jedinců o této zóně neví.

Otázka č. 17

Zajímala jsem se o to, zda lidé, kteří ví o průmyslové zóně, se snažili nalézt zde vhodné zaměstnání.

Graf č. 20 – Odpovědi na otázku č. 17

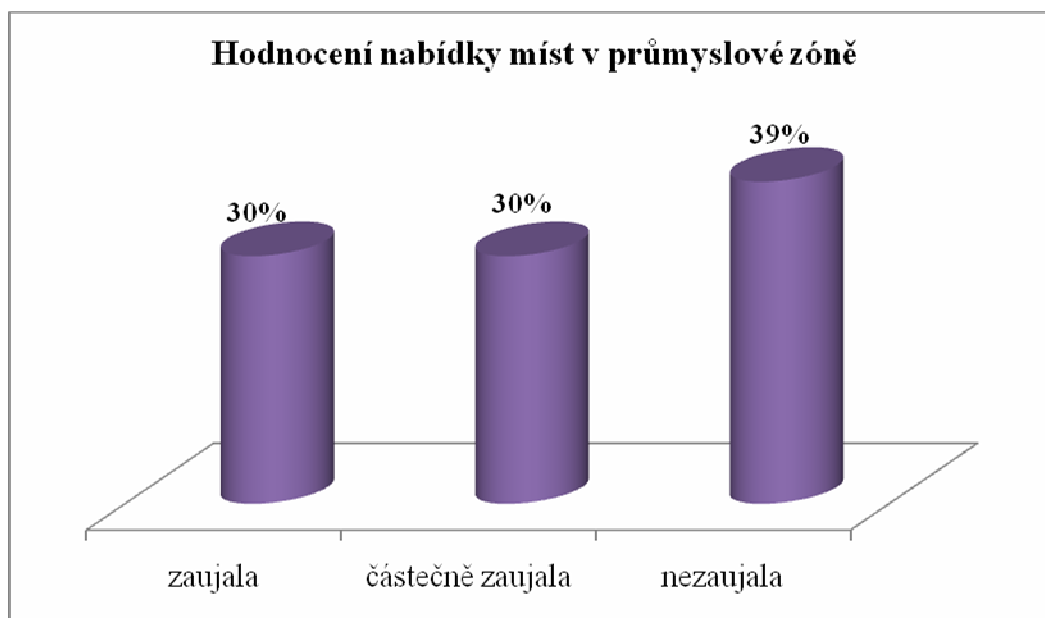
Zdroj: vlastní výzkum

55 % lidí se snažilo nalézt zaměstnání v průmyslové zóně. 45 % respondentů tuto možnost zeptat se na pracovní uplatnění nevyužilo.

Otázka č. 18

Informace o zaujetí či nezaujetí nabídky pracovních míst v průmyslové zóně.

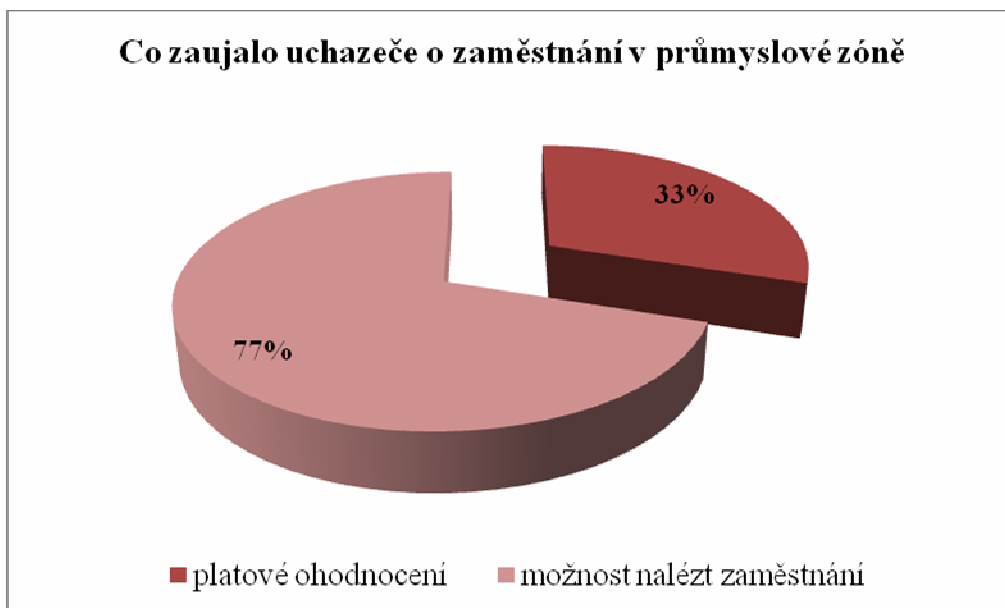
Graf č. 21 – Odpovědi na otázku č. 18

Zdroj: vlastní výzkum

39 % dotázaných odpovědělo, že s nabídkou míst a pracovními podmínkami nebylo spokojeno. 30 % dotázaných práce zaujala či zaujala jen částečně.

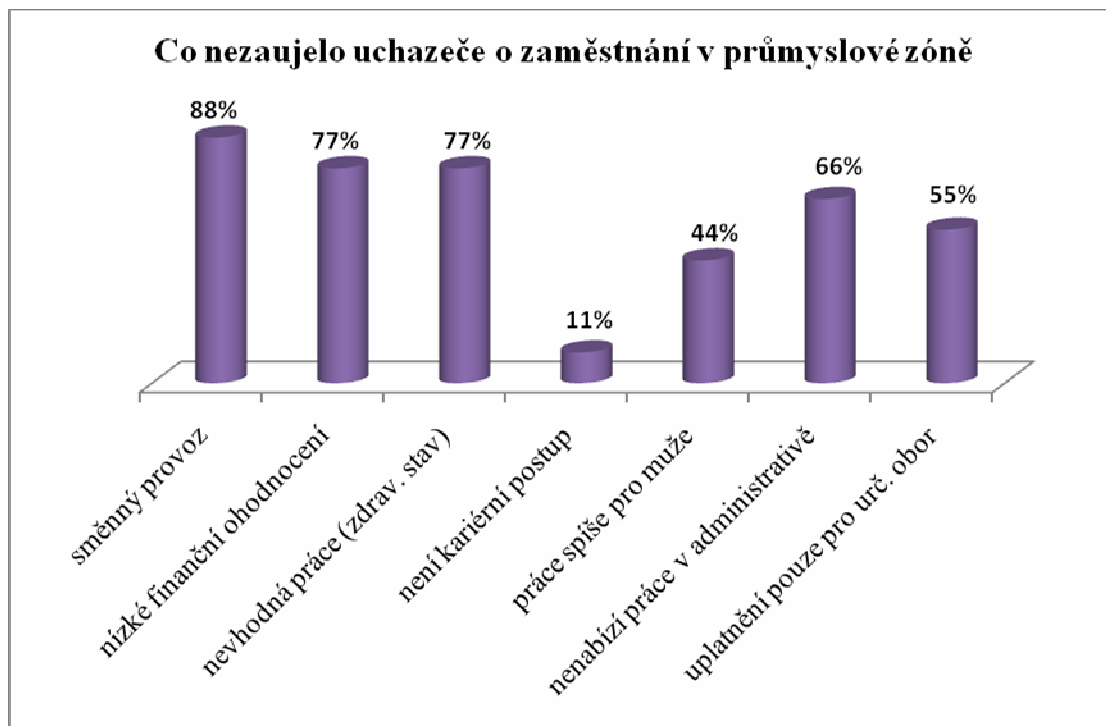
Graf č. 21 a – Odpovědi na otázku č.18

Zdroj: vlastní výzkum

Uchazeče o zaměstnání nejvíce zaujala samotná pracovní příležitost uplatnit se na trhu práce, tento důvod uvedlo 77 % dotázaných. Dalším důvodem bylo platové ohodnocení, které se některým zdálo lepší než dávky od úřadu práce, v procentním vyjádření se jednalo o 33 % respondentů.

Graf č. 21 b – Odpovědi na otázku č. 18

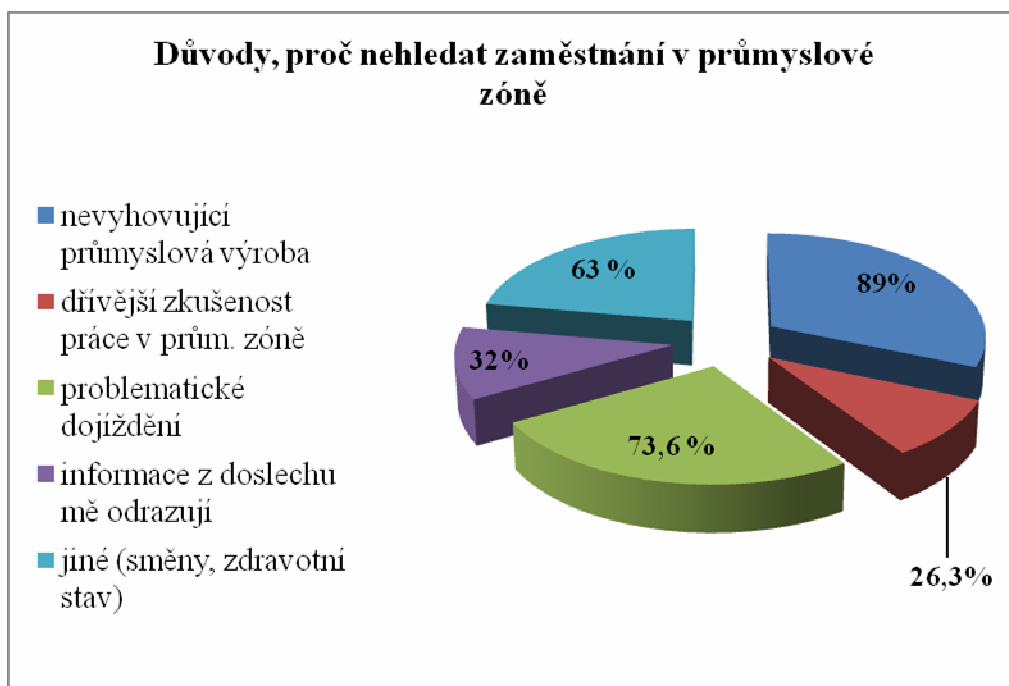
Zdroj: vlastní výzkum

Důvodů, kterými lidé argumentovali, proč v průmyslové zóně není vhodné uplatnění, byla celá řada. Nejvíce byla zastoupena příčina směnného provozu, v procentním vyjádření se jedná o 88 % dotázaných. 77 % dotázaných nezaújalo finanční ohodnocení a nevhodné pracovní podmínky vzhledem k jejich zdravotnímu stavu. Problém je nabízení práce pouze v jednom oboru, chybí nabídka míst v administrativě, protože velký počet nezaměstnaných tvoří právě lidé se SŠ vzděláním ekonomického zaměření a administrativního charakteru. 44 % dotázaných uvádí, že jsou nabízeny práce spíše vhodné pro muže než ženy.

Otázka č. 19

Jejím úkolem bylo zjistit, proč nezaměstnané respondenty práce v průmyslové zóně nezajímala. A proč se nesnažili nalézt alespoň nějaké informace o možnosti uplatnit se na trhu práce.

Graf č. 22 – Odpovědi na otázku č. 19

Zdroj: vlastní výzkum

89 % lidí se domnívá, že průmyslová výroba nevyhovuje jejich požadavkům na zaměstnání. 73,6 % respondentů není spokojeno s možností dojíždět do zaměstnání. Jako další důvody byla zvolena varianta jiné, kam byl přiřazen směnný provoz, zdravotní stav respondentů, tuto možnost vybralo 63 % dotázaných.

4.2.2 Nezaměstnanost a průmyslová zóna Písek

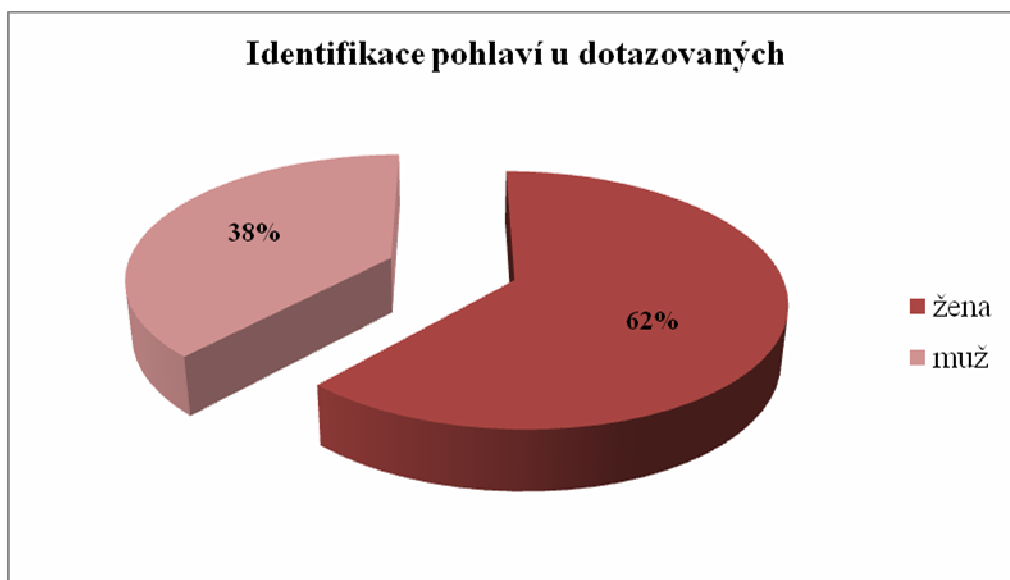
Na ÚP Písek jsem osobně doručila 70 kusů dotazníků, s tím že dotazníky budou předávány nezaměstnaným lidem, kteří jsou v evidenci úřadu práce. A dále musí tito lidé splňovat podmínku trvalého bydliště v některých z venkovských obcí v 15 km vzdálenosti od města Písek. Vysvětlila jsem jednotlivým zaměstnancům úřadu práce, komu mají být dotazníky předloženy k vyplnění. Spolu s dotazníkem jsem vypracovala ještě seznam obcí, ve kterých mají mít jednotliví nezaměstnaní lidé trvalé bydliště (seznam venkovských obcí viz. příloha). Jedná se o obce, které jsou v 15 km vzdálenosti od města Písku. Hranice 15 km byla určena již dříve v předvýzkumu.

Jak jsem zmiňovala zanechala jsem na ÚP Písek 70 dotazníků, z toho se mi vrátilo celkem 58 vyplněných dotazníků, to je celkem 82,8 % dotazníků. Správně vyplněných dotazníků bylo celkem 55, v procentním vyjádření tzn. 95 % správně vyplněných dotazníků.

Otázka č. 1

Cílem této otázky bylo zjistit pohlaví jednotlivých dotazovaných lidí.

Graf č. 23 – Odpovědi na otázku č. 1

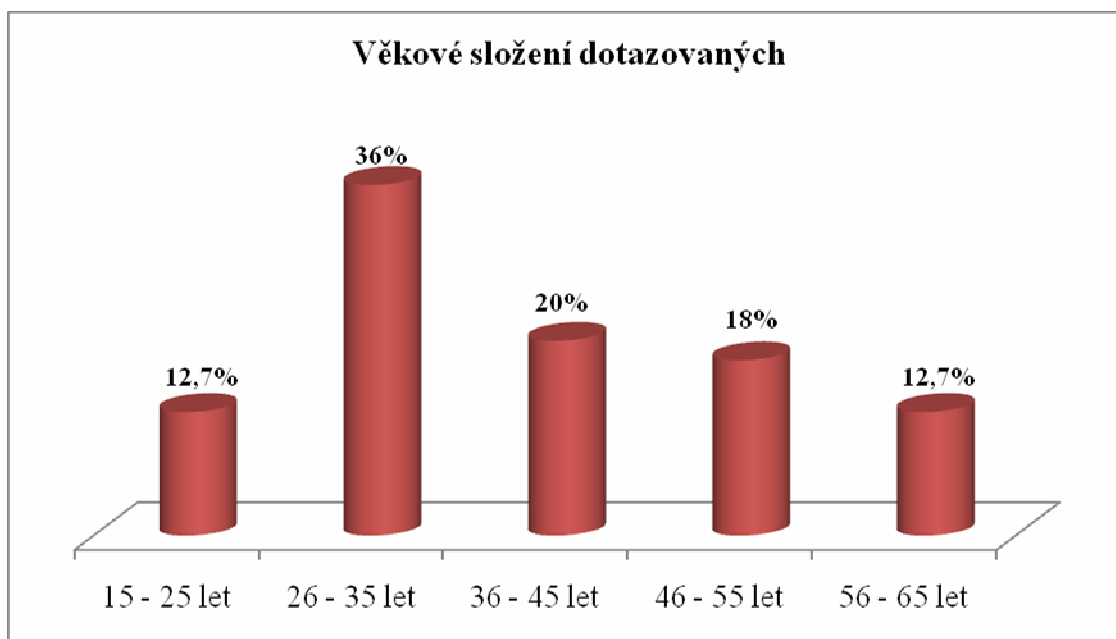
Zdroj: vlastní výzkum

Z celkového počtu dotazovaných bylo 62 % žen a 38 % mužů.

Otázka č. 2

Druhá otázka byla zaměřena na věk dotazovaných.

Graf č. 24 – Odpověď na otázku č. 2

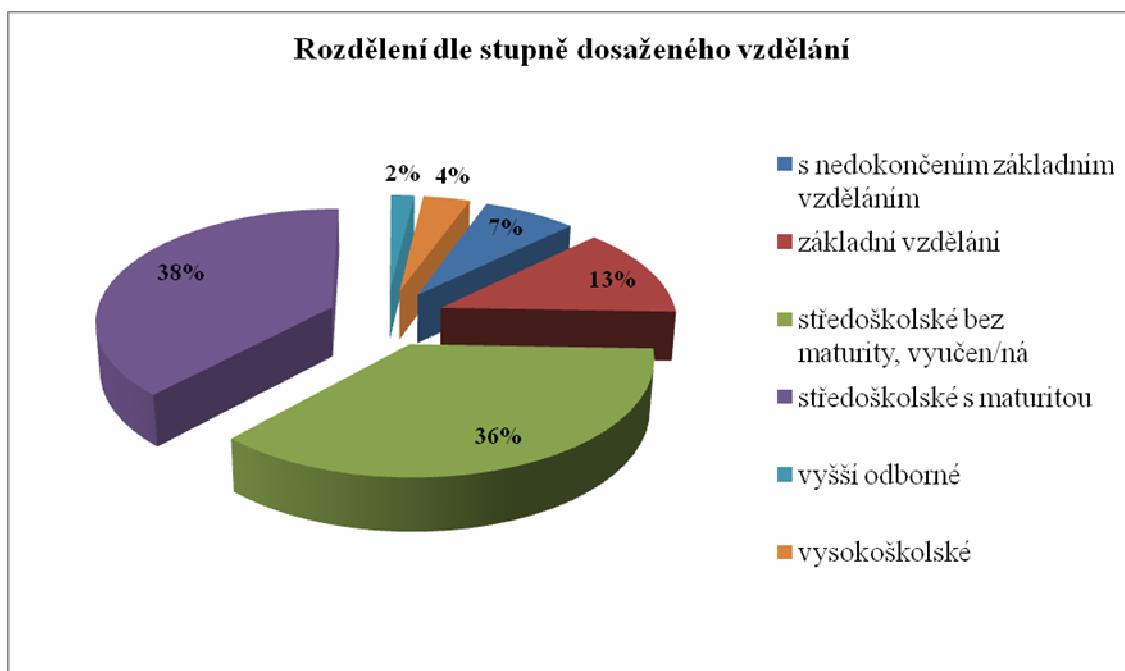
Zdroj: vlastní výzkum

Věkové zastoupení dotazovaných jedinců je následující. Nejpočetnější skupinu tvořili dotazovaní ve věku 26 – 35 let, v procentním podílem tzn. 36 %. Druhou početnou skupinu tvořili lidé ve věku 36 – 45 let, v procentním vyjádření se jedná o 20 % dotazovaných jedinců.

Otázka č. 3

Úkolem této otázky bylo zjistit stupeň dosaženého vzdělání dotazovaných lidí.

Graf č. 25 – Odpověď na otázku č. 3

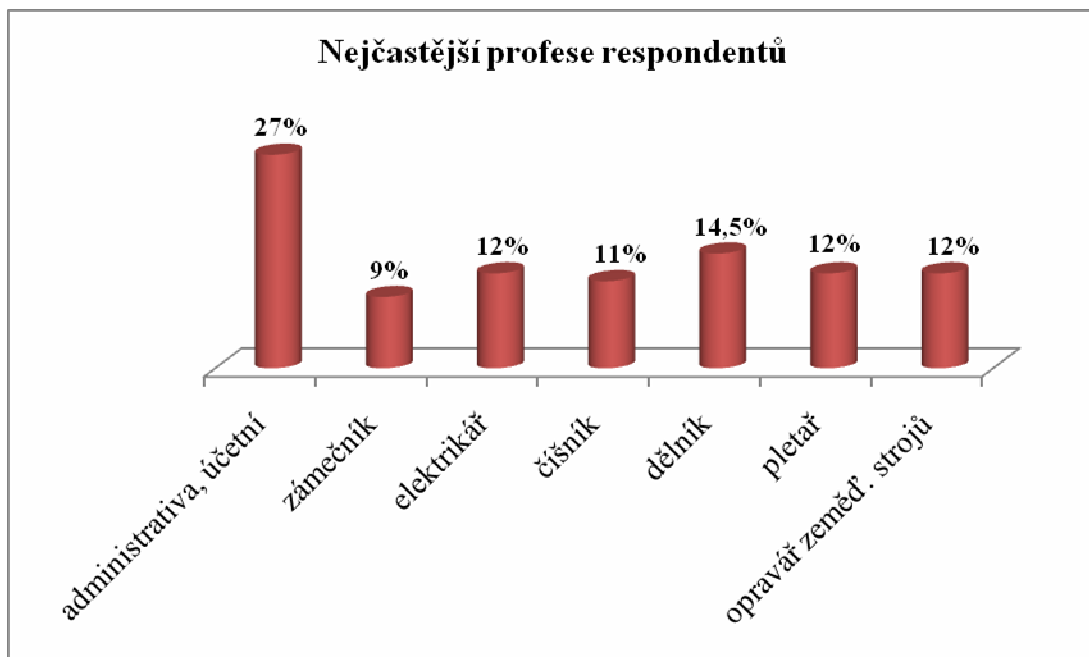
Zdroj: vlastní výzkum

V této otázce jsem se zajímala o rozdělení dotazovaných jedinců podle jejich stupně vzdělání. Nejvíce dotazovaných bylo se středoškolským vzděláním, v procentním zastoupení jich bylo 38 %. Další početnou skupinu tvořili lidé se středoškolským vzděláním bez maturity, tedy vyučení v nějakém učebním oboru, jedná se o 36 % dotazovaných. Velmi nízké zastoupení tvořili lidé s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním, kteří téměř v evidenci úřadů práce nejsou zastoupeni.

Otázka č. 4

V této otázce jsem se zaměřila na rozdělení profesí u jednotlivých dotázaných nezaměstnaných respondentů. Zjišťovala jsem nejpočetnější skupinu mezi nezaměstnanými.

Graf č. 26 – Odpovědi na otázku č. 4

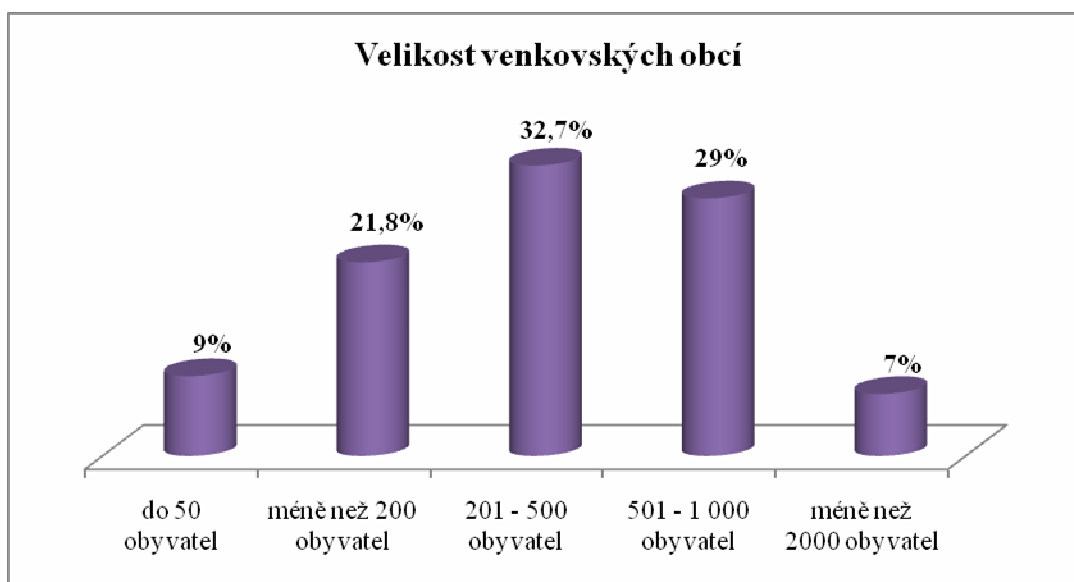
Zdroj: vlastní výzkum

Na danou otázku odpovědělo 27 % dotázaných, že jejich profese je práce v administrativě či práce na pozici účetní. 14,5 % respondentů pracovalo jako dělník. Profese elektrikáři byla zastoupena 12 % dotázaných. 12 % respondentů je profesí pletář/ka. Jako profese opravář zemědělských strojů je uvedena také ve 12 %.

Otázka č. 5

Prostřednictvím této otázky jsem zjišťovala velikost venkovské obce, ve které má dotazovaná osoba trvalé bydliště.

Graf č. 27 – Odpovědi na otázku č. 5

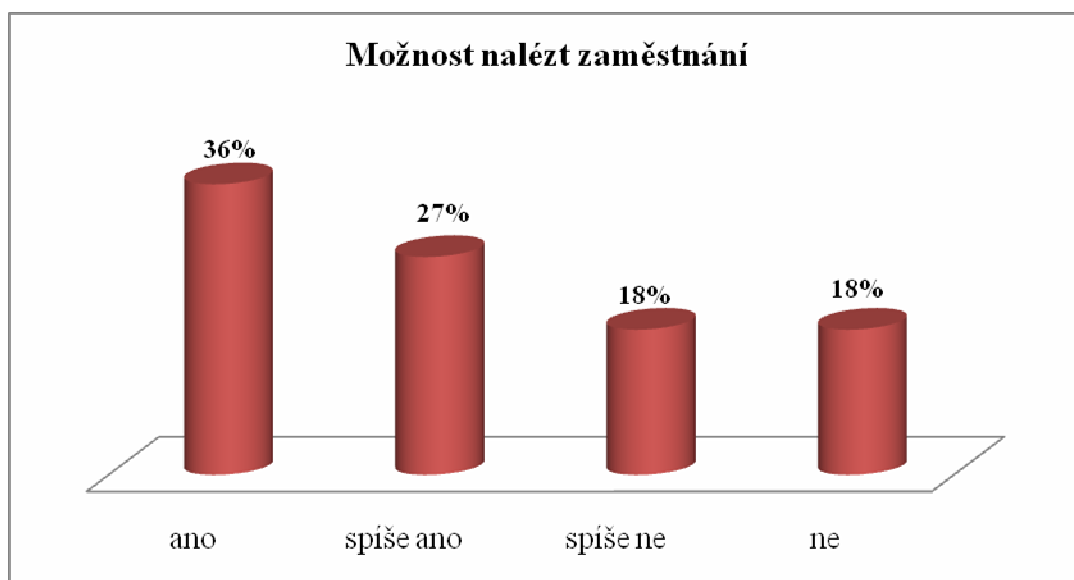
Zdroj: vlastní výzkum

Nejvíce dotazovaných respondentů má trvalé bydliště v obci velikosti 201 – 500 obyvatel, jedná se o 32,7 % respondentů. Významnou skupinu tvoří i obce velikosti 501 – 1 000 obyvatel, v procentním zastoupení zauímají tyto obce 29 %. Poslední skupinu tvoří obce velikosti menší než 200 obyvatel, v procentním vyjádření se jená o 21,8 % obcí.

Otázka č. 6

V této otázce jsem zjišťovala, zda se respondenti domnívají, že mají ztíženou možnost nalézt zaměstnání díky svému trvalému pobytu na venkově.

Graf. č. 28 – Odpovědi na otázku č. 6

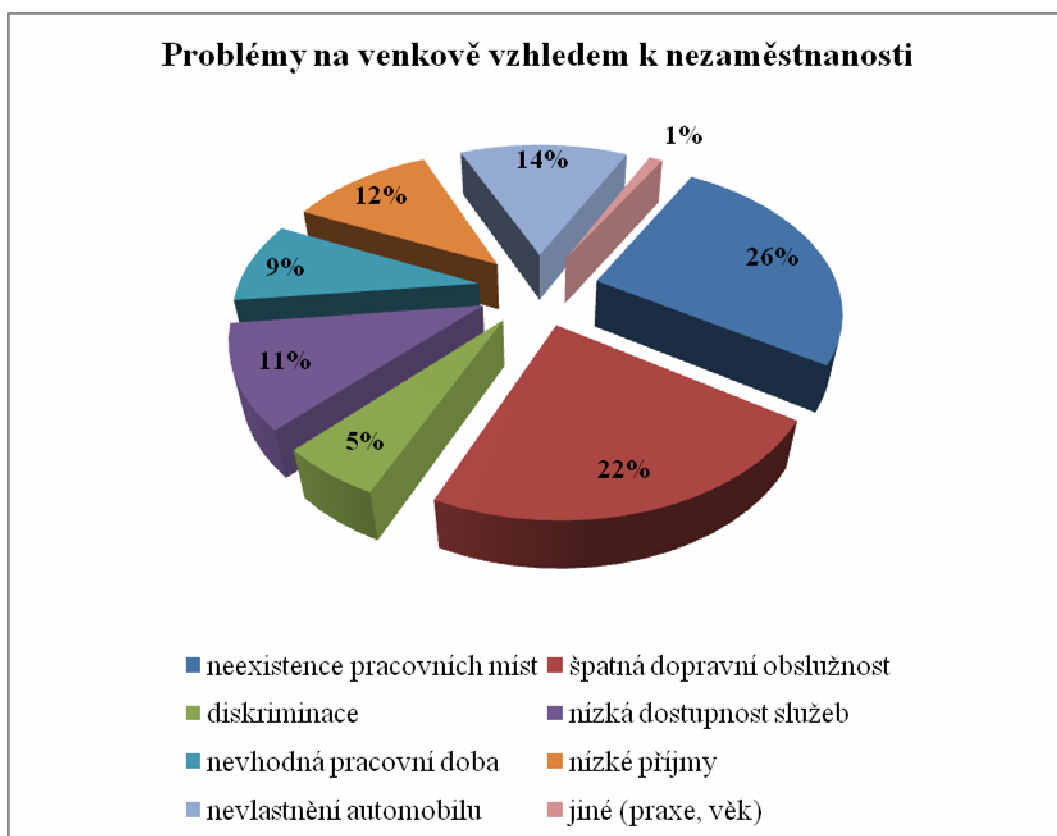
Zdroj: vlastní výzkum

Z odpovědí můžeme vidět, že 36 % dotázaných je přesvědčeno, že má ztíženou možnost nalézt zaměstnání díky tomu, že má trvalé bydliště na venkově. 27 % respondentů si myslí, že má spíše ztíženou možnost nalézt zaměstnání.

Otázka č. 7

Úkolem této otázky je zjistit, v čem dotázaní spatřují největší problém života na venkově vzhledem k nalezení zaměstnání.

Graf č. 29 – Odpovědi na otázku č. 7

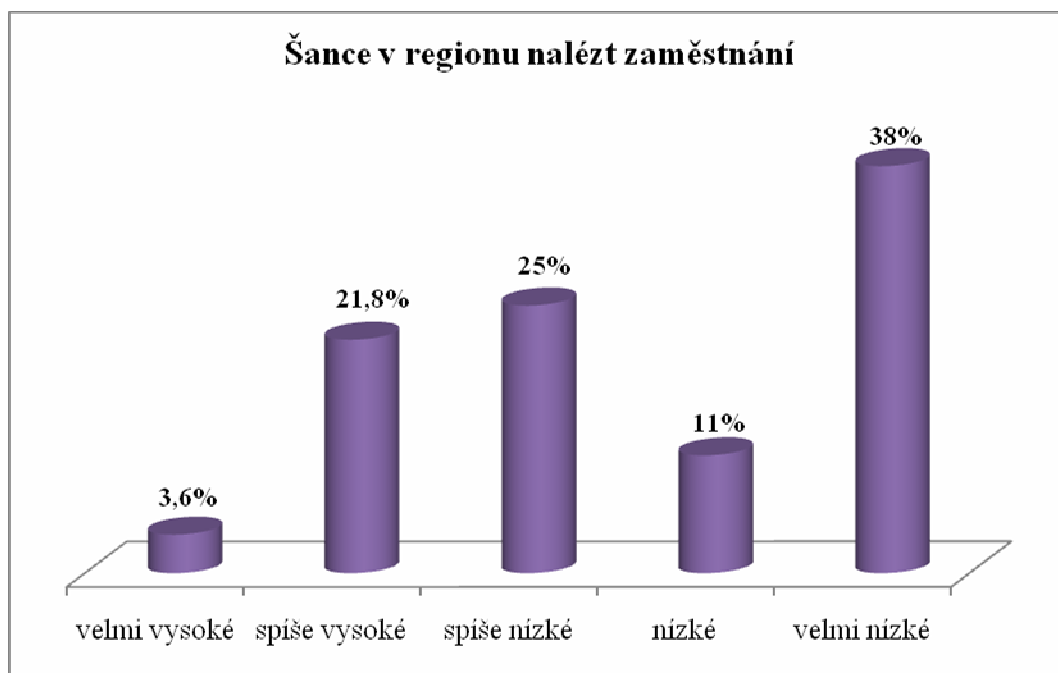
Zdroj: vlastní výzkum

Na tuto otázku odpovědělo 26 % lidí, že největším problémem v oblasti nezaměstnanosti vzhledem k životu na venkově je samotná neexistence pracovních míst. Druhým největším problémem je špatná dopravní obsluha, v procentním vyjádření se jedná o 22 %. Velkým problémem, na kterém se shodlo 14 % dotázaných je nevlastnění automobilu, který by zlepšil dostupnost při dojíždění do zaměstnání.

Otázka č. 8

V této otázce byla zjišťována: jaká je šance v daném regionu nalézt zaměstnání.

Graf č. 30 – Odpovědi na otázku č. 8

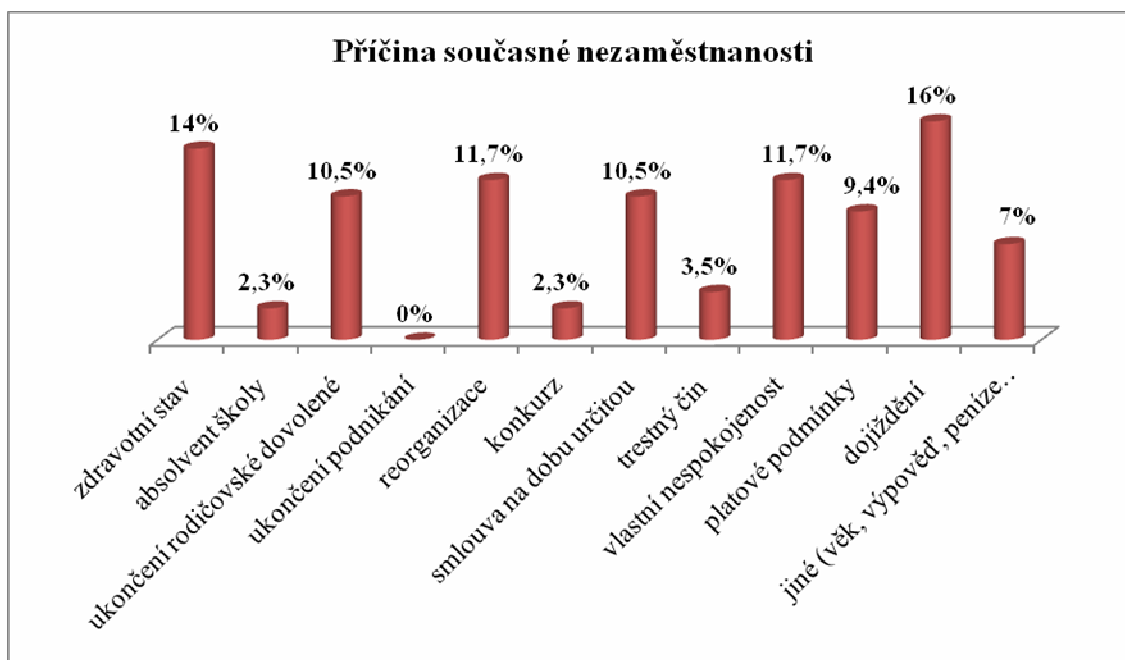
Zdroj: vlastní výzkum

V 38 % se respondenti shodli, že šance nalézt v regionu zaměstnání jsou velmi nízké. 25 % lidí se domnívá, že šance nalézt zaměstnání je spíše nízká. Ale 21,8 % respondentů je také přesvědčeno, že šance nalézt zaměstnání je spíše vysoká.

Otázka č. 9

Prostřednictvím této otázky byla sledována hlavní příčina současné nezaměstnanosti.

Graf č. 31 – Odpovědi na otázku č. 9

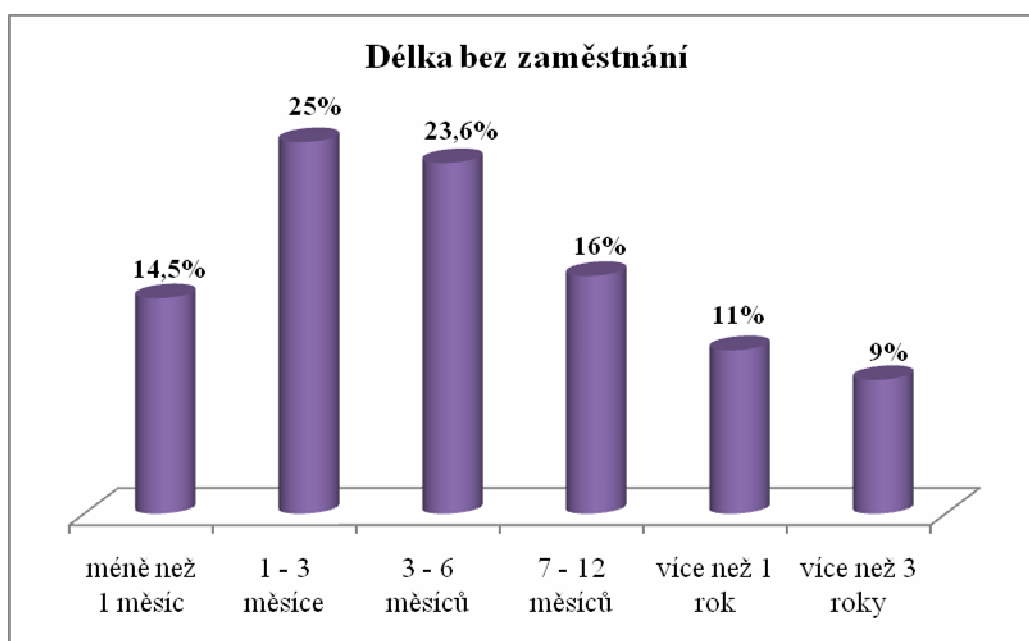
Zdroj: vlastní výzkum

Ukázalo se, že hlavní příčinou současné nezaměstnanosti dotázaných respondentů je v 16 % dojíždění za prací. Druhou důležitou příčinou je ve 14 % zdravotní stav dotázaných. Dále je to 11,7 % ukončení zaměstnání díky nadbytečnosti vzhledem k reorganizaci. Stejný podíl 11,7 % lidí zaujímá stanovisko, že nezaměstnaní jsou z důvodu vlastní nespokojenosti s pracovními podmínkami či pracovní náplní.

Otázka č. 10

Tato otázka byla zaměřena na dobu, po kterou jsou dotazovaní respondenti bez zaměstnání.

Graf č. 32 – Odpovědi na otázku č.10

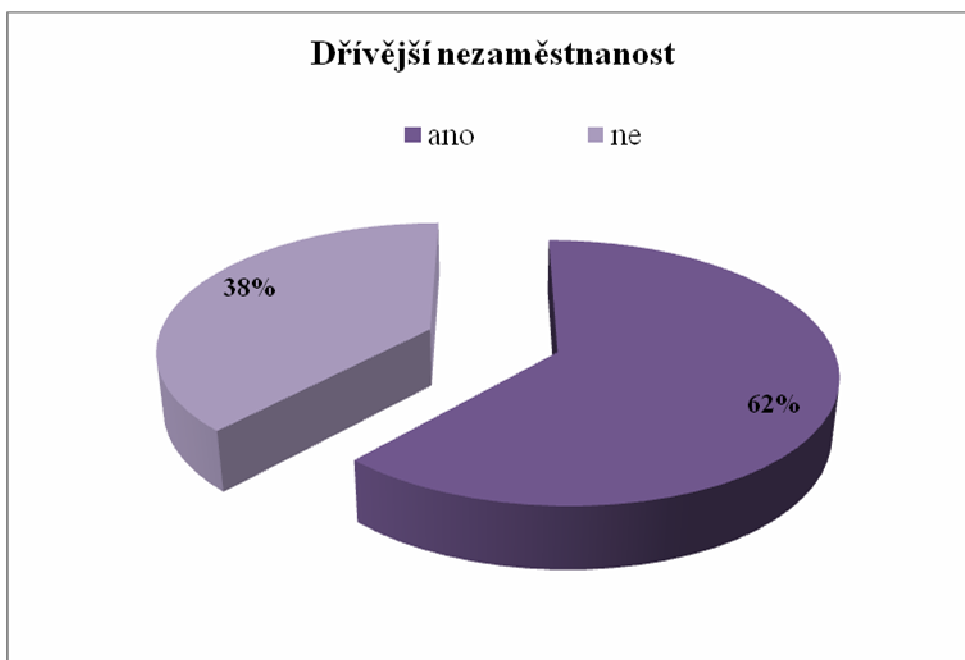
Zdroj: vlastní výzkum

Na tuto otázku odpovědělo 25 % respondentů, že je bez zaměstnání 1 – 3 měsíce. Další početná skupina respondentů odpověděla, že je bez zaměstnání 3 - 6 měsíců. 16% dotázaných je bez zaměstnání 7 – 12 měsíců.

Otázka č. 11

Náplní této otázky je informace, zda byl již respondent někdy dříve nezaměstnaný.

Graf č. 33 – Odpovědi na otázku č. 11

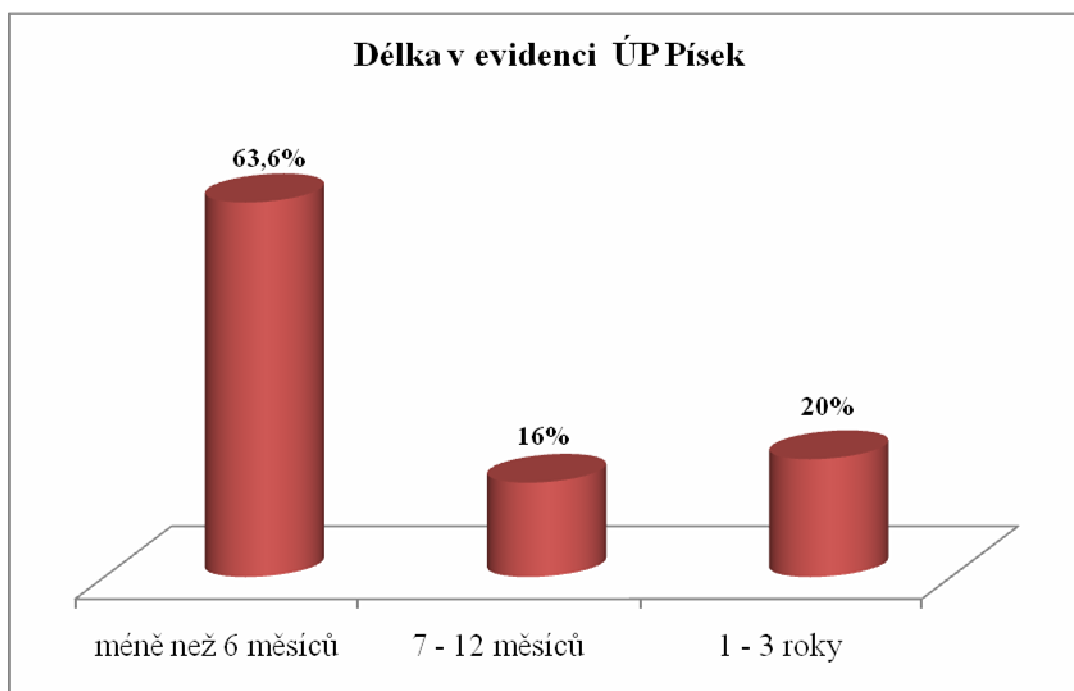
Zdroj: vlastní výzkum

Na danou otázku odpovědělo 62 % respondentů, že byli již někdy dříve nezaměstnaní. 38 % jedinců ještě nemá zkušenost nezaměstnaného člověka.

Otázka č. 12

Touto otázkou se zjišťovala délka evidence nezaměstnaných respondentů na Úřadu práce v Písku.

Graf č. 34 – Odpovědi na otázku č. 12

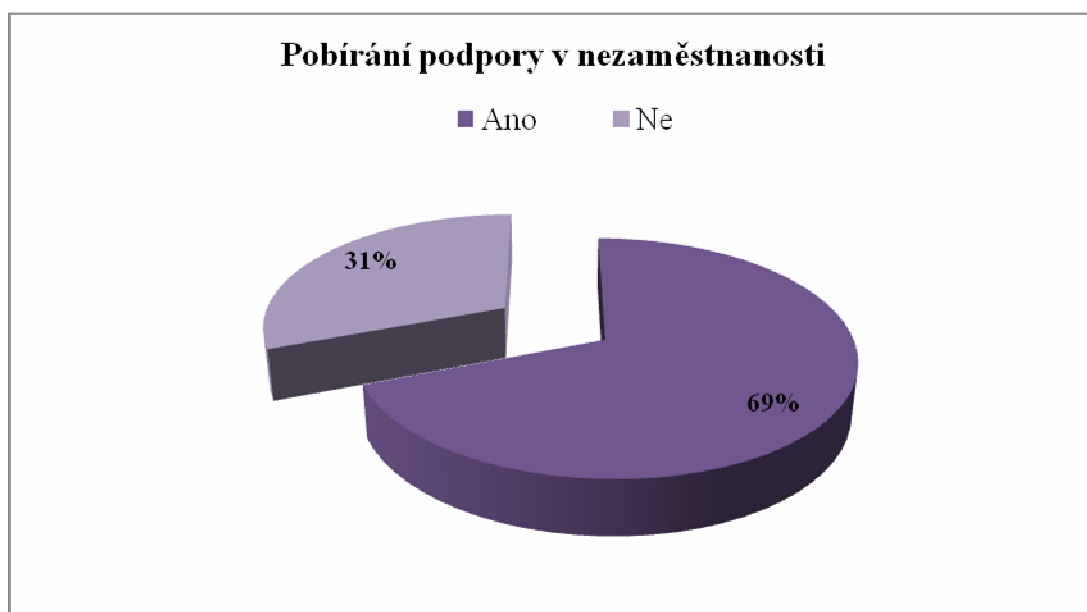
Zdroj: vlastní výzkum

63,6 % respondentů je v evidenci úřadu práce méně než 6 měsíců. 20 % respondentů je v evidenci úřadu práce v rozmezí 1 – 3 roky. Do této skupiny patří většinou starší lidé cca 50 let a s nižší kvalifikací.

Otázka č. 13

Cílem této otázky bylo získat informaci o pobírání podpory v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci.

Graf č. 35 – Odpovědi na otázku č. 13

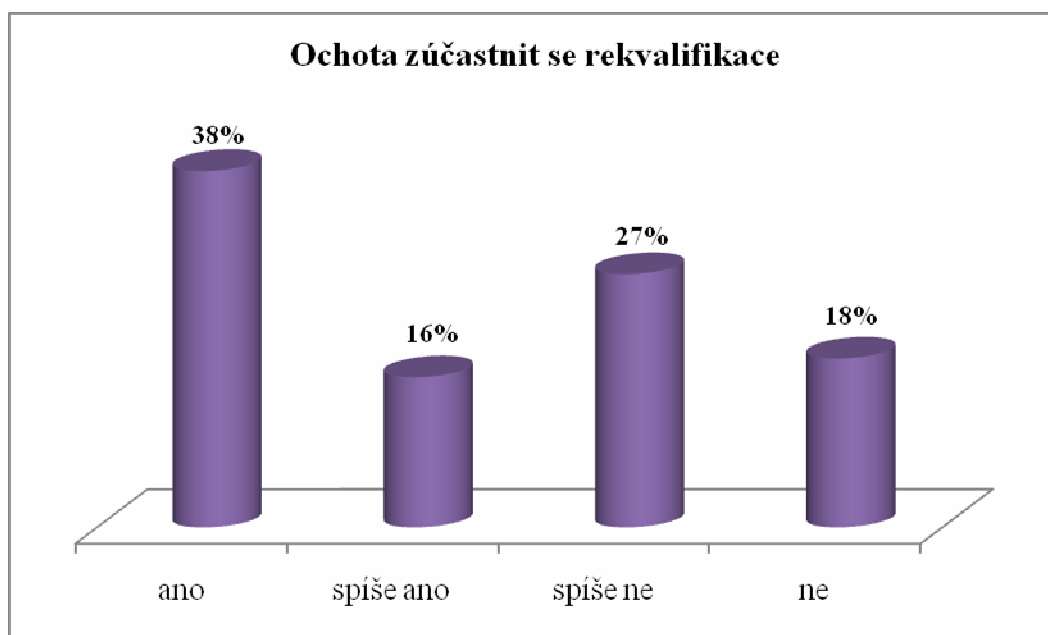
Zdroj: vlastní výzkum

Na tuto otázku odpovědělo 69 % respondentů, že pobírají podporu v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci. 31 % dotázaných podporu v nezaměstnanosti ani při rekvalifikaci nepobírá.

Otázka č. 14

Záměrem této otázky bylo zjištění, jaká je ochota nezaměstnaných lidí zúčastnit se rekvalifikačního kurzu, aby našli vhodné uplatnění na trhu práce.

Graf č. 36 – Odpovědi na otázku č. 14

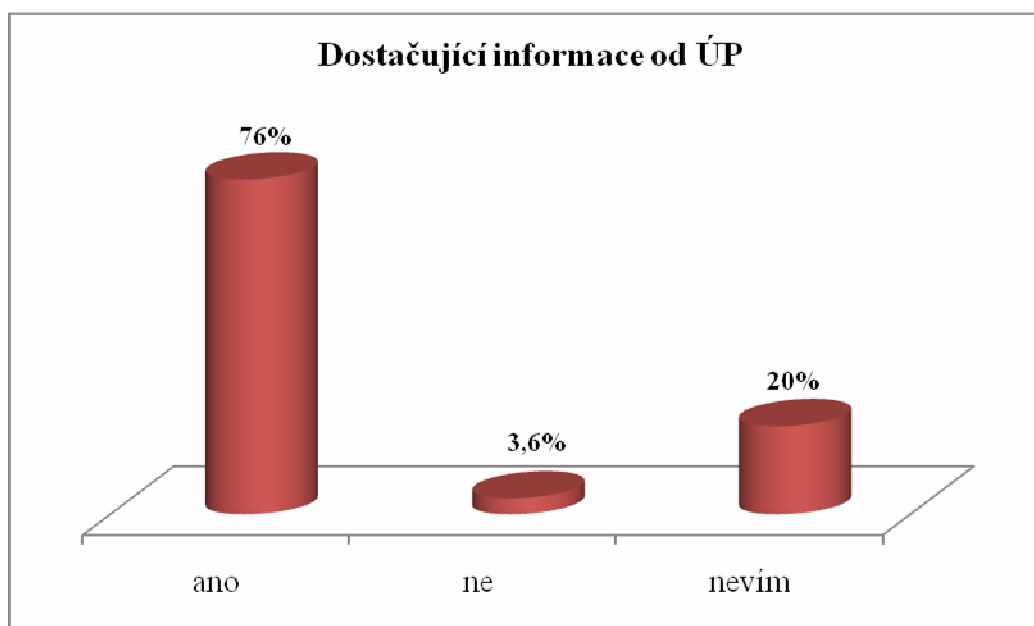
Zdroj: vlastní výzkum

Zájem a nezájem zúčastnit se rekvalifikace je rovnoměrný vzhledem ke všem zvoleným variantám. 38 % respondentů je ochotno zúčastnit se rekvalifikace. 18 % dotázaných se rekvalifikace zúčastnit nechce.

Otázka č. 15

Následující otázka se dotazuje, zda úřad práce poskytuje dostatek informací o možnostech nalézt zaměstnání v okolí bydliště.

Graf . č 37 – Odpovědi na otázku č. 15

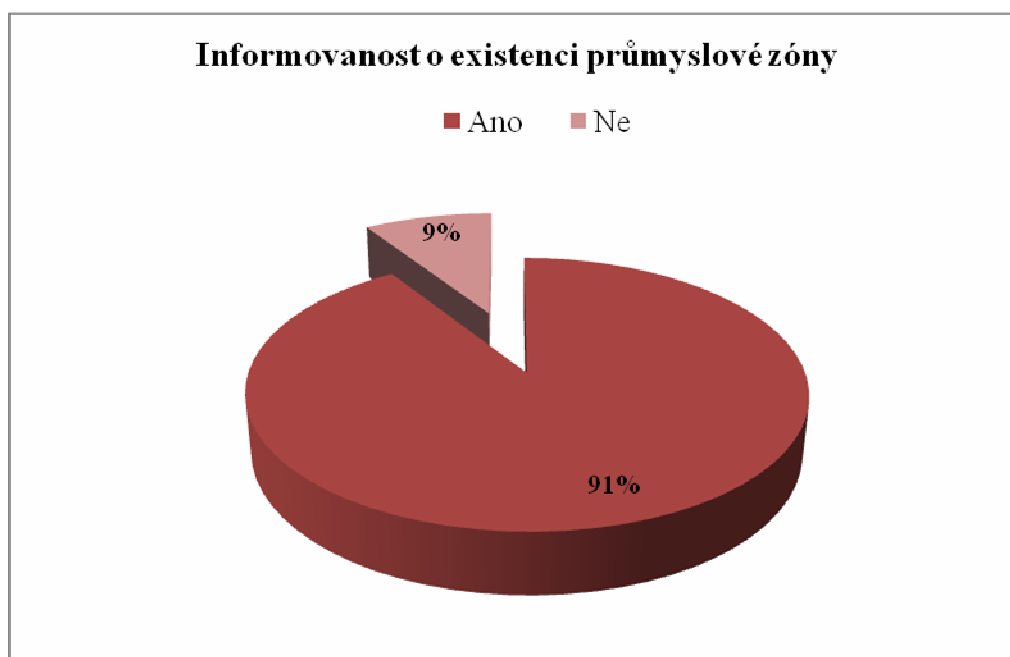
Zdroj: vlastní výzkum

76 % dotázaných se domnívá, že má od úřadu práce dostatek informací o možnostech nalézt vhodné zaměstnání v místě bydliště. 20 % lidí neví, zda od úřadu práce získává dostatečné informace o trhu práce a o možnosti nalézt zaměstnání.

Otázka č. 16

Hlavním cílem této otázky bylo zjištění, zda jsou lidé informováni o existenci průmyslové zóny v jejich blízkém okolí.

Graf č. 38 – Odpovědi na otázku č. 16

Zdroj: vlastní výzkum

91 % respondentů ví, že v jejich okolí existuje průmyslová zóna. Pouze 9 % dotázaných o její existenci neví.

Otázka č. 17

Úkolem této otázky bylo zjistit snahu a zájem lidí nalézt zaměstnání v dané průmyslové zóně.

Graf č. 39 – Odpovědi na otázku č. 17

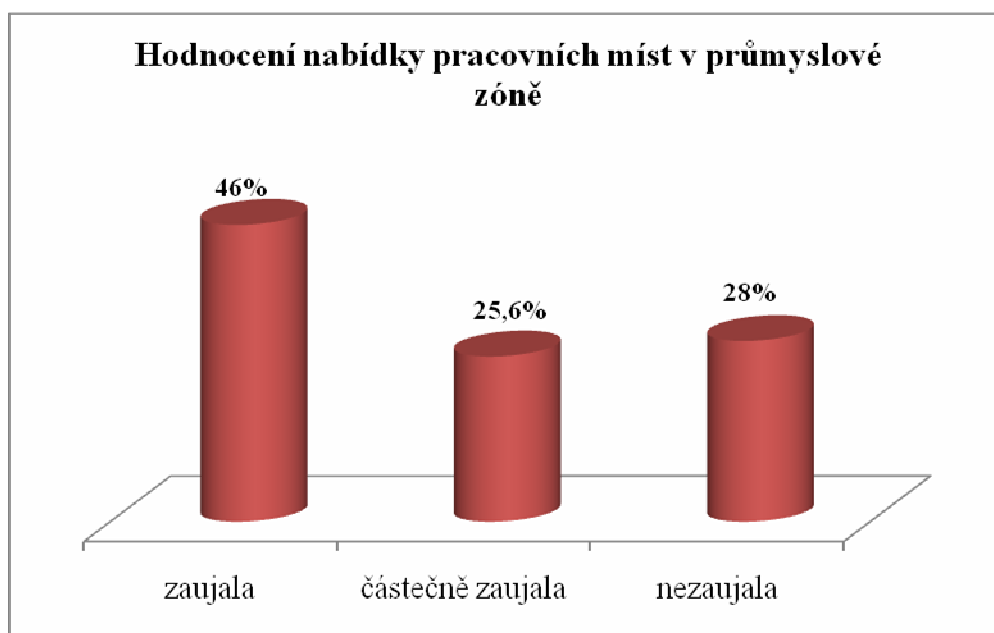
Zdroj: vlastní výzkum

Na danou otázku odpovědělo 71 % respondentů, že se sami informovali o možnosti nalézt zaměstnání v dané průmyslové zóně. 29 % dotázaných tuto snahu neprojevalo.

Otázka č. 18

Prostřednictvím této otázky jsem se zajímala o názor respondentů, jak je zaujala či nezaujala nabídka pracovních míst v dané průmyslové zóně.

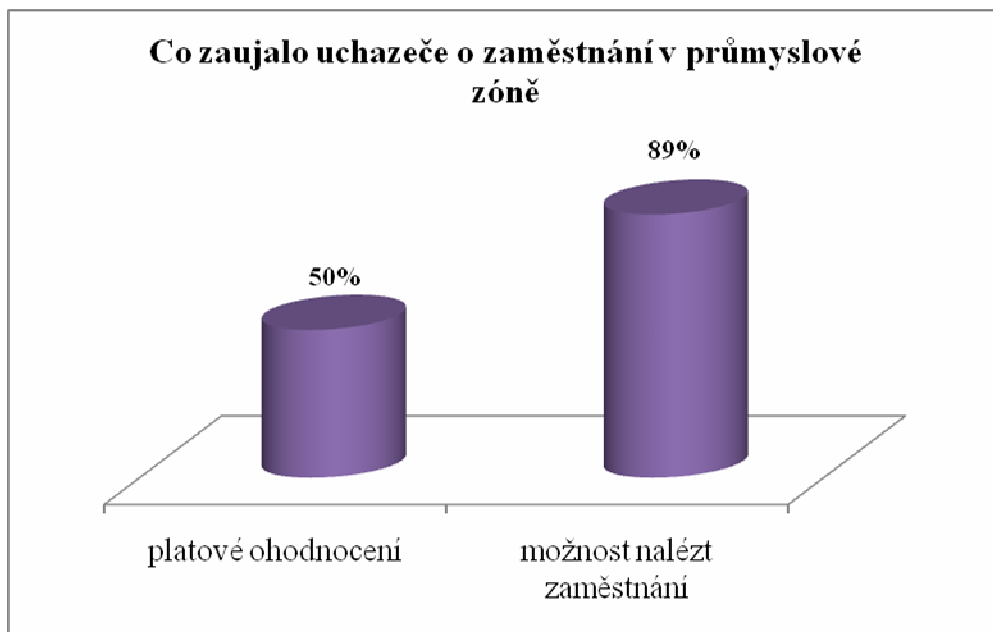
Graf č. 40 – Odpovědi na otázku č. 18

Zdroj: vlastní výzkum

46 % dotázaných nabídka pracovních míst zaujala. 25,6 % lidí tato nabídka zaujala pouze částečně. A 28 % respondentů nabídka práce nezaujala. Z této otázky vyplývá, že většina lidí, byla nabídkou práce v průmyslové zóně spokojena.

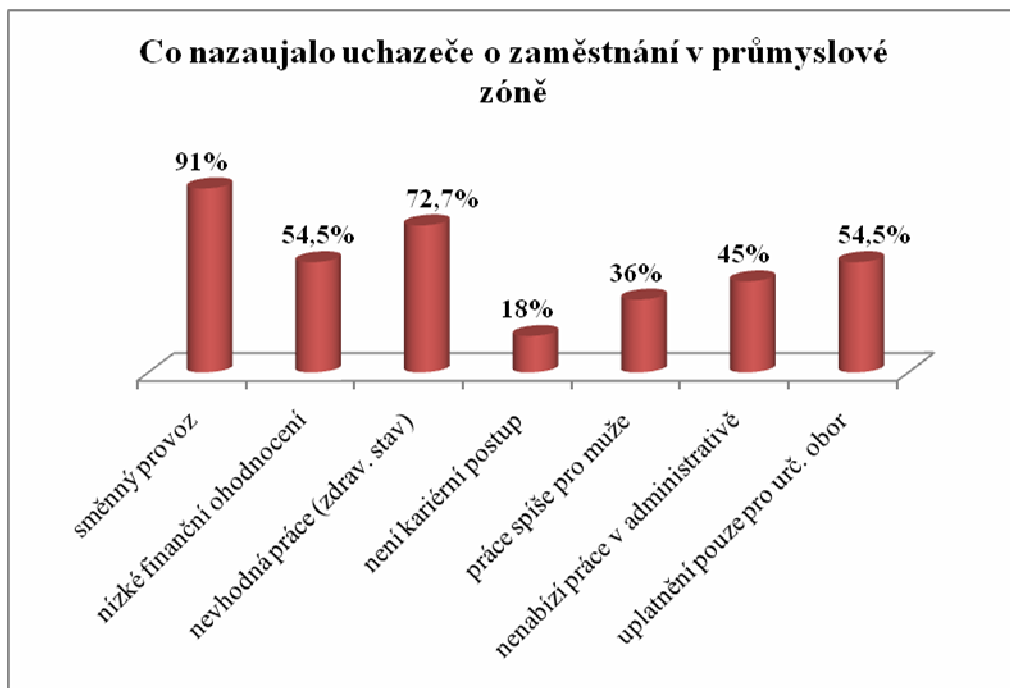
Graf č. 40 a – Odpovědi na otázku č. 18

Zdroj: vlastní výzkum

89 % respondentů zaujala vlastní možnost nalezení pracovního uplatnění. 50 % dotázaných uvedlo platové ohodnocení, které shledávali za pozitivní.

Graf č. 40 b – Odpovědi na otázku č. 18

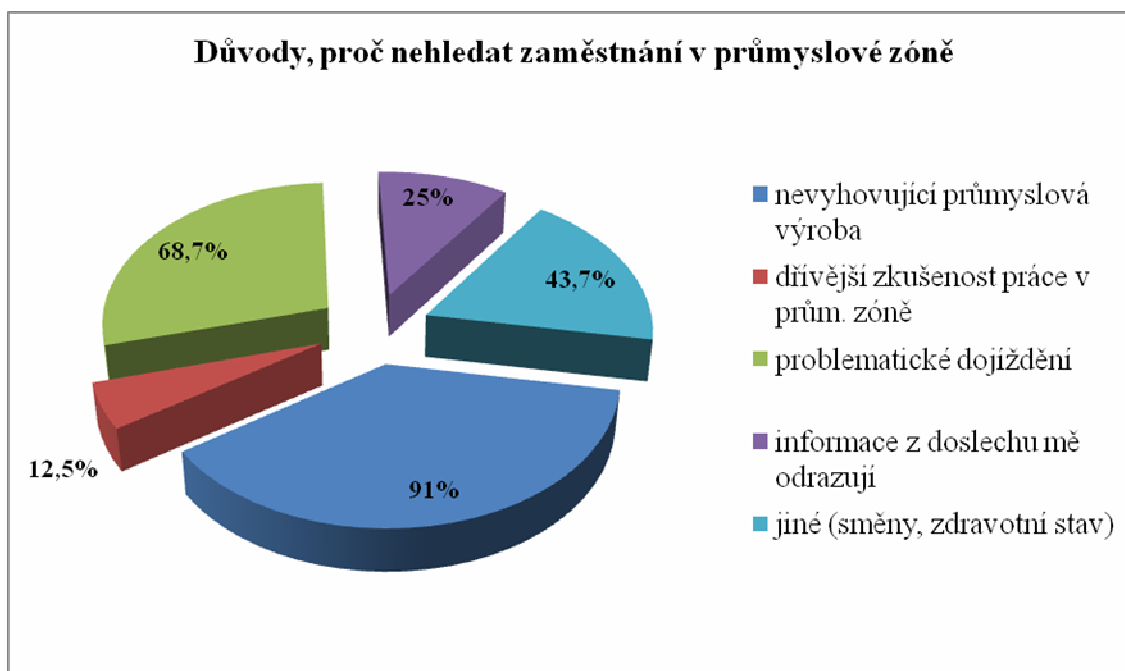
Zdroj: vlastní výzkum

91 % dotázaných odpovědělo, že jim nevyhovuje směnný provoz. 72,7 % lidí uvádí nevhodný zdravotní stav vzhledem k nabízeným pracovním pozicím. Dále se objevil důvod nízkého finančního ohodnocení a nabídka práce pouze pro jeden obor, v procentním vyjádření se jedná o 54,5 % dotázaných.

Otázka č. 19

Záměr této otázky byl jednoznačný, zjistit, proč dotazované nezaměstnané lidi nezaujala možnost nalézt zaměstnání v nedaleké průmyslové zóně.

Graf č. 41 – Odpovědi na otázku č. 19

Zdroj: vlastní výzkum

Na danou otázku odpovědělo 91 % respondentů, že nehledá zaměstnání v průmyslové zóně, protože jim nevyhovuje průmyslová výroba a ani neopovídá jejich profesnímu zaměření. Druhým závažným důvodem je pro 68,7 % lidí problématické dojíždění. Pro 43,7 % dotázaných je důvodem práce na směny a závažné zdravotní problémy, které jim nedovolují práci v podnicích průmyslové zóny

Výzkumná část číslo 3

4.3 Názory venkovské samosprávy na nezaměstnanost

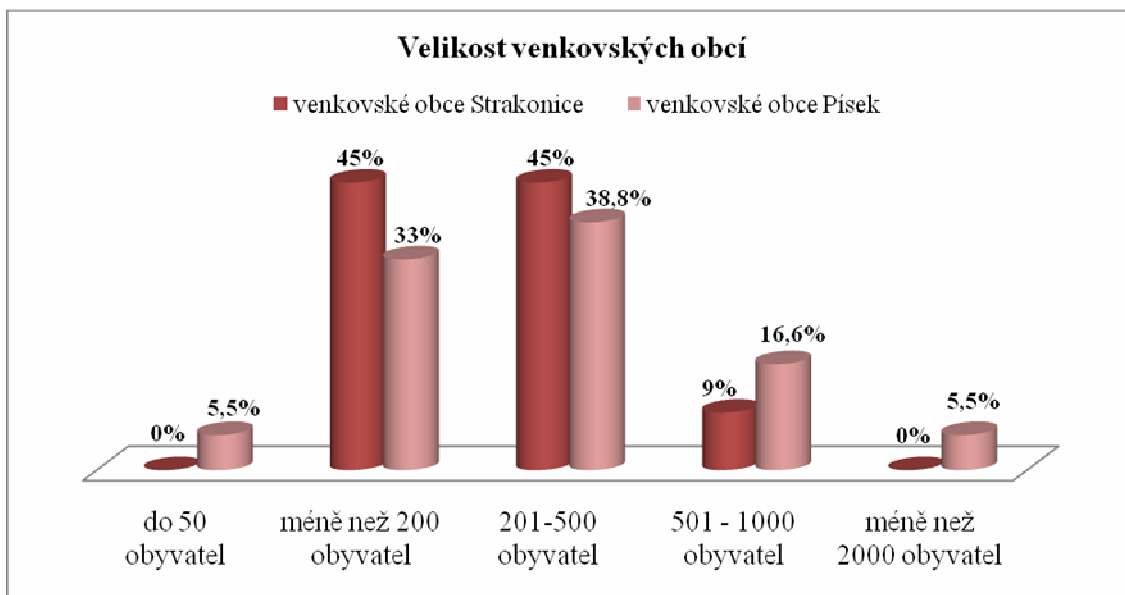
Tato část výzkumu byla prováděna prostřednictvím dotazníkového šetření ve venkovských obcích v okolí města Strakonice a venkovských obcí v okolí města Písku. Okruh těchto obcí byl vymezen 15 km vzdáleností od měst – Strakonice a Písek. 15 km vzdálenost byla stanovena již v předvýzkumu mezi nezaměstnanými lidmi na ÚP Strakonice a na ÚP Písek. Výzkumný soubor tvořili představitelé místní samosprávy, tedy starostové vybraných venkovských obcí (viz příloha). Prostřednictvím emailu a poštou bylo rozesláno 58 dotazníků do regionu venkovských obcí v okolí města Strakonice a 30 dotazníků bylo rozesláno do regionu venkovských obcí v okolí města Písku. Z venkovských obcí okresu Strakonice se vrátilo v absolutním počtu 11 dotazníků, to je 18,9 %. Z venkovských obcí okresu Písek bylo zpět vráceno 18 dotazníků, v procentním vyjádření se jedná o 60 % dotazníků.

Celkem bylo rozesláno poštou a emailem 88 dotazníků. Zpět jich bylo navraceno celkem 29. Návratnost dotazníků činila 32,9 %.

Otázka č. 1

Prostřednictvím této otázky jsem zjišťovala velikost venkovské obce. Otázka zněla: Kolik obyvatel má obec, ve které půsíte jako starosta/starostka. Velikosti daných obcí jsou obsaženy v grafu č. 42.

Graf č. 42 Odpovědi na otázku č. 1

Zdroj: vlastní výzkum

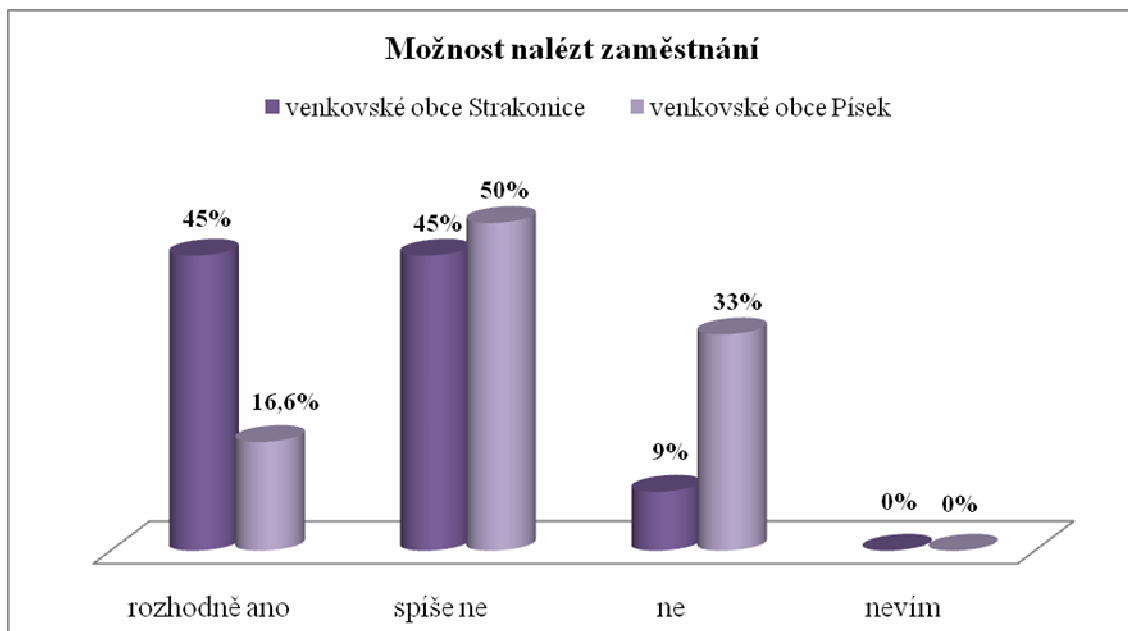
Z celkového počtu 88 kontaktovaných venkovských obcí Strakonice a Písecka. Odpovědělo 29 starostů/starostek venkovských obcí. Z tohoto počtu převažovaly zejména obce velikosti 201 – 500 obyvatel, kterých bylo celkem 12, to je 41 %. Další část tvořily obce s velikostí méně než 200 obyvatel, kterých je 11, to je 37,9 %. Významnou skupinu tvořily i obce s počtem obyvatel 501 – 1 000 obyvatel. Tyto obce byly celkem 4, to je z celkového počtu 13,7 %.

Myslím si, že toto početní zastoupení venkovských obcí dle velikosti, tedy počtu obyvatel, odpovídá počtu obcí, které jsou nejvíce zastoupeny v České republice.

Otázka č. 2

V této otázce jsem zjišťovala názor představitelů venkovské samosprávy na možnost nalézt v dané oblasti zaměstnání. Otázka zněla: Myslíte si, že obyvatelé Vaší venkovské obce mají problém nalézt vhodné zaměstnání. Odpovědi jsou uvedeny v grafu č. 43.

Graf č. 43 - Odpovědi na otázku č. 2

Zdroj: vlastní výzkum

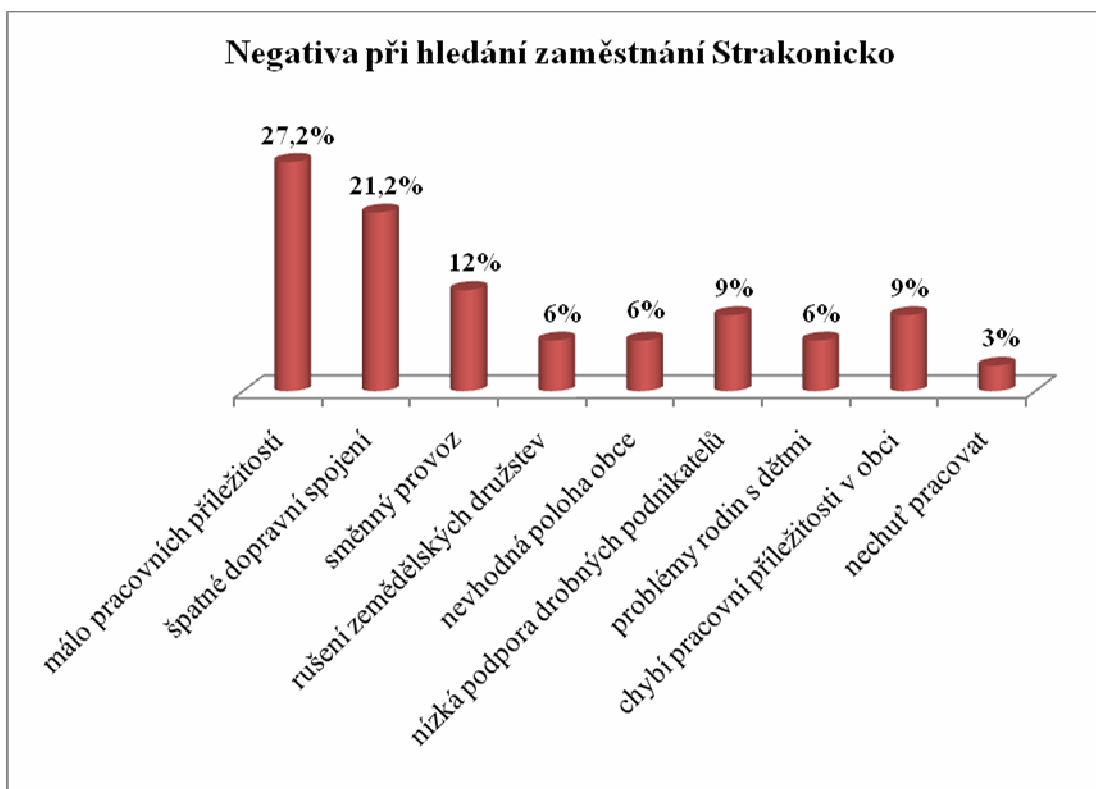
Na otázku, zda je problém nalézt vhodné zaměstnání, odpovědělo 14 obcí, že problém to spíše není, v procentním zastoupení se jedná o 48,3 % obcí. Druhou skupinu tvořily obce s odpovědí rozhodně ano, těch bylo celkem 8. V procentním vyjádření 27,5% obcí. Výrazný podíl zaujímají i obce s odpovědí, že problém to není, obcí bylo celkem 7 a procentní podíl zaujímá 24 % obcí.

Otázka č. 3

Cílem této otázky bylo zjistit, co je největším problémem na venkově v oblasti nezaměstnanosti. Otázka zněla takto: Co shledáváte jako největší problém na venkově v oblasti nezaměstnanosti.

V této otázce byl vymezen prostor pro vlastní odpověď představitelů venkovské samosprávy. Zajímalo mě, kde o ni sami spatřují největší problém nalézt v daných obcích vhodné zaměstnání nebo naopak, proč to z jejich pohledu problém není. Jejich odpovědi jsou uvedeny v grafu č. 43a, 43b, 43c, 43d - Vyjádření se k problematice a možnostem nalezení vhodného zaměstnání.

Graf č. 43 a – Odpovědi na otázku č. 3

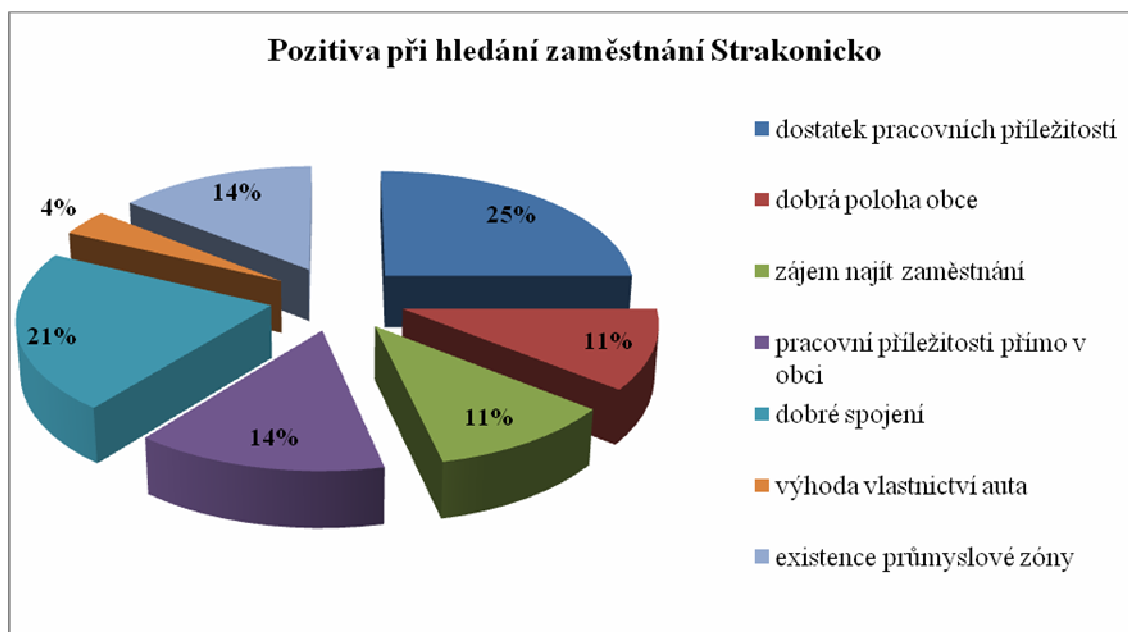

Zdroj: vlastní výzkum

Na tuto otázku uváděli venkovští představitelé obcí následující odpovědi. Jako největší problém byl spatřován problém neexistence samotných pracovních příležitostí na venkově. Tato odpověď zaujímala celkem 27,2 % ze všech odpovědí. Špatné

dopravní spojení zastoupeno 21,2 %. Velkým problémem je i směnný provoz, uveden byl ve 12 %.

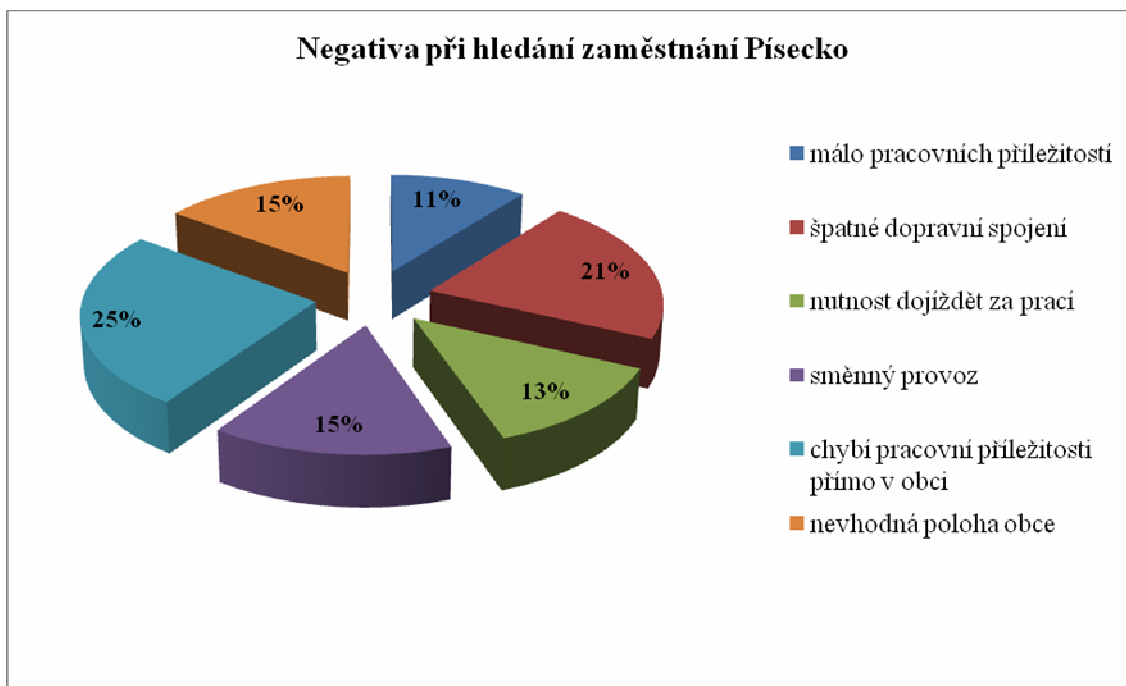
Graf č. 43 b – Odpovědi na otázku č. 3

Zdroj: vlastní výzkum

25 % dotázaných uvedlo dostatek pracovních příležitostí. 21 % si nemůže stěžovat ani na dopravní spojení, shledává je dostačující. Ve 14 % odpovědí bylo uvedeno existence průmyslové zóny a pracovní příležitosti přímo v obci.

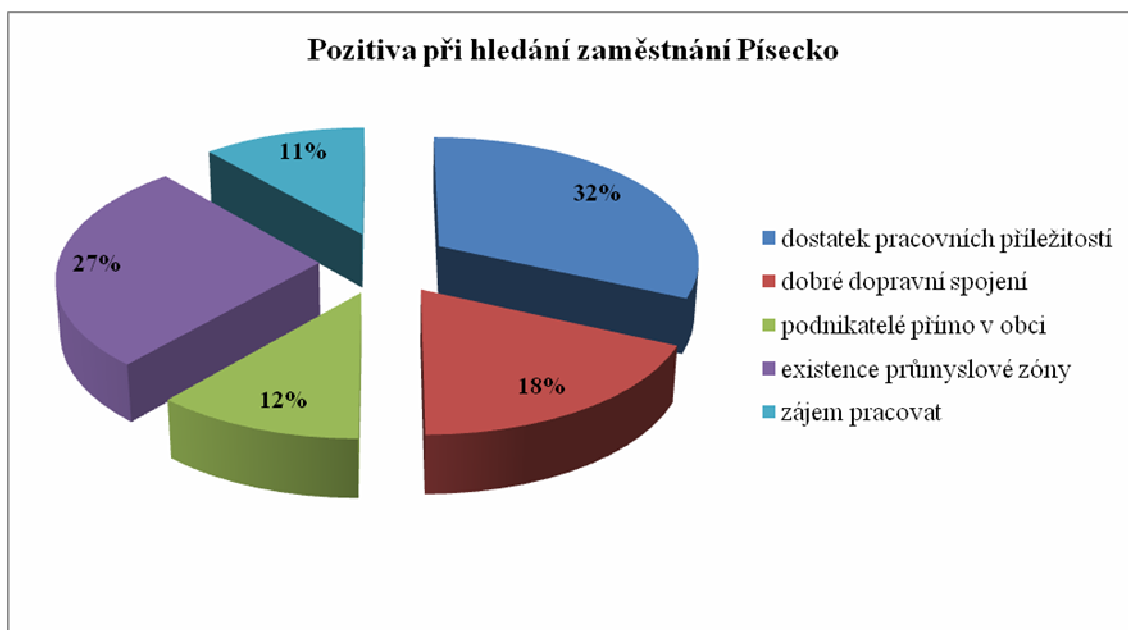
Graf č. 43 c – Odpovědi na otázku č. 3

Zdroj: vlastní výzkum

Za negativní považují lidé na Písecku málo pracovních příležitostí, v procentním vyjádření se jedná o 25 % dotázaných. Dále byla zmíněna nevhodná poloha obce a směnný provoz, v procentním podílu zaujímají tyto odpovědi 15 %.

Graf č. 43 d – Odpovědi na otázku č. 3

Zdroj: vlastní výzkum

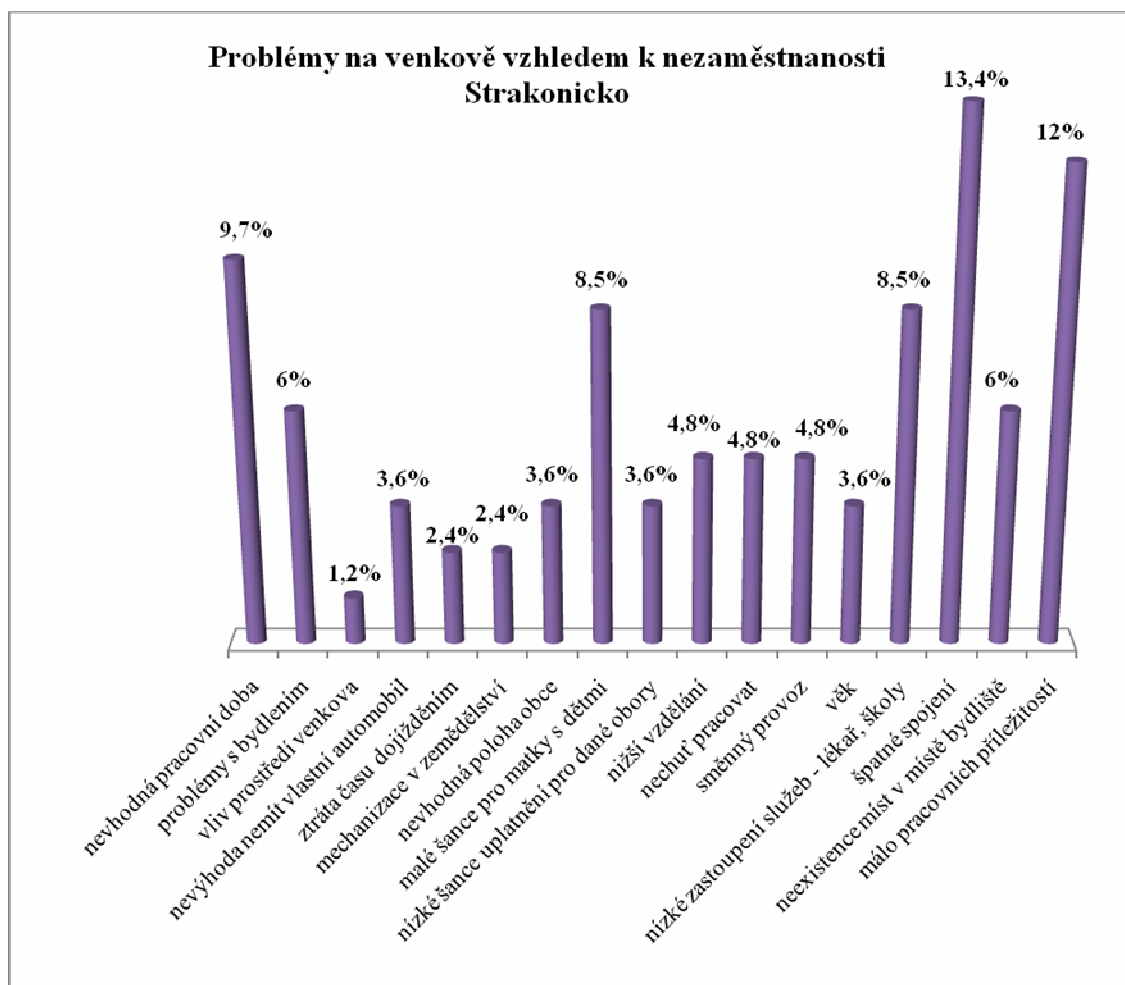
32 % dotázaných kladně hodnotí dostatek pracovních míst. 27 % lidí uvádí existenci průmyslové zóny. A dále 18 % respondentů zmiňuje dobré dopravní spojení.

Na uvedenou otázku jsem získala širokou škálu odpovědí, které poukazují na problémy na venkově vzhledem k nezaměstnanosti. Nejvíce byla zastoupena odpověď: málo pracovních příležitostí. Tato odpověď byla uvedena u všech dotázaných starostů/starostek, tedy v 18 případech. V procentním vyjádření tvoří odpověď 25 %. Dále bylo uváděno špatné dopravní spojení, které samozřejmě komplikuje možnost nalézt vhodné zaměstnání. Tato varianta byla uvedena celkem v 15 dotaznících. V procentním zastoupení zaujímá 21 %. Významný podíl představuje i odpověď neexistence pracovních příležitostí v místě bydliště, která byla vyslovena celkem 12, v procentním vyjádření se jedná o 11,5 %.

Samozřejmě bylo jako velký problém uváděno následující spektrum odpovědí: nízké zastoupení služeb (lékař, školy, obchody) v 9,6 %, existence nízkých mezd v 8,6 %, malé šance pro matky s dětmi nalézt vhodné zaměstnání 7,6 %, nevhodná poloha obce

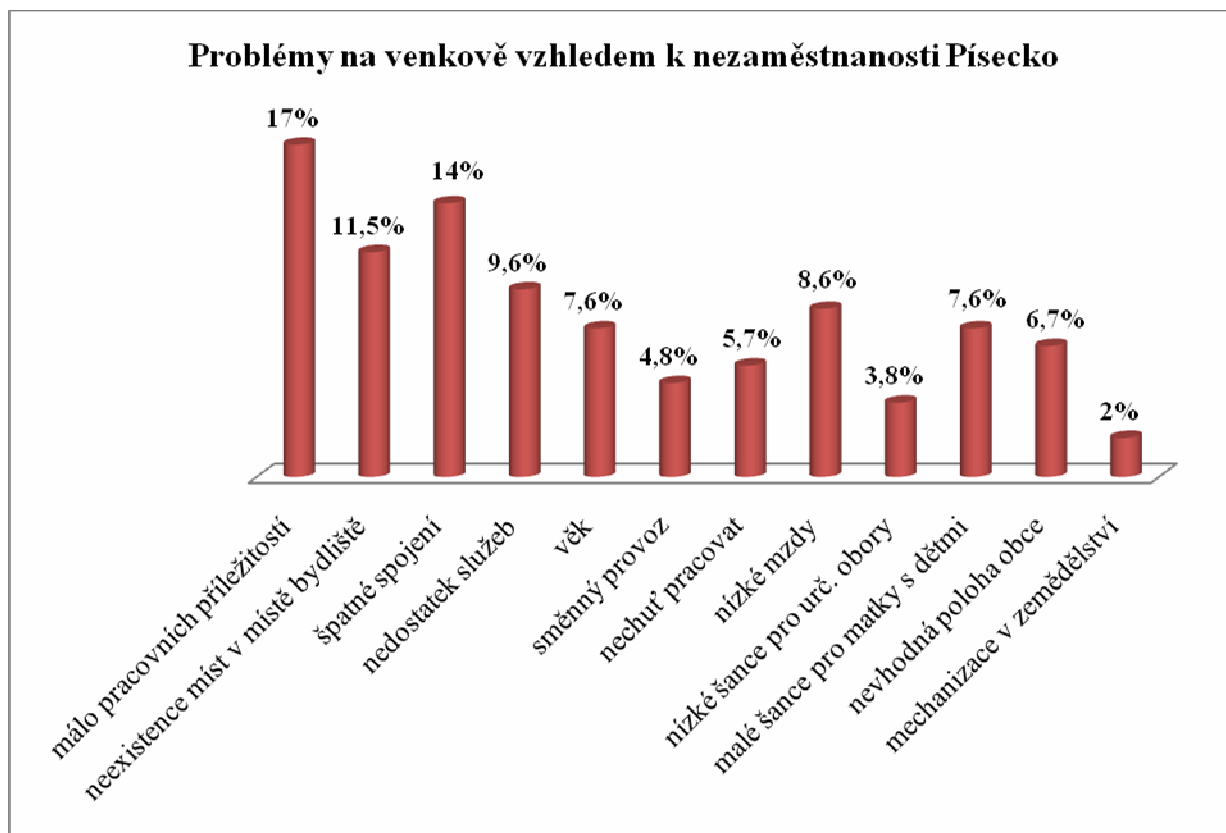
6,7 %. Další odpovědi obsahovaly důvody typu: nezáměr a nechuť pracovat, směnný provoz a nízké uplatnění pro některé obory.

Graf č. 44 a – Problémy na venkově Strakonicko

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 44 b – Problémy na venkově Písecko

Zdroj: vlastní výzkum

Při zjišťování názorů venkovských starostů/starostek, proč lidé nemohou nalézt vhodné zaměstnání, převažovaly následující odpovědi. V regionu venkovských obcí Písecka byly uvedeny následující důvody: nedostatek pracovních příležitostí přímo v obci a na druhou stranu i nedostatek pracovních příležitostí obecně v regionu. Další významné místo zaujímala odpověď typu: nevhodná poloha obce a s tím související špatné dopravní spojení.

Venkovské obce regionu Strakonicka uváděly podobné důvody: nízká nabídka pracovních příležitostí, špatná dopravní obslužnost a rušení zemědělských družstev, a podniků, které jsou charakteristické právě pro venkov, kde je práce v zemědělství výrazněji zastoupena.

Na druhou stranu někteří zástupci venkovských obcí uváděly, že lidé nemají problém nalézt vhodné zaměstnání. V regionu Písecka byly zastoupeny odpovědi typu: dostatek

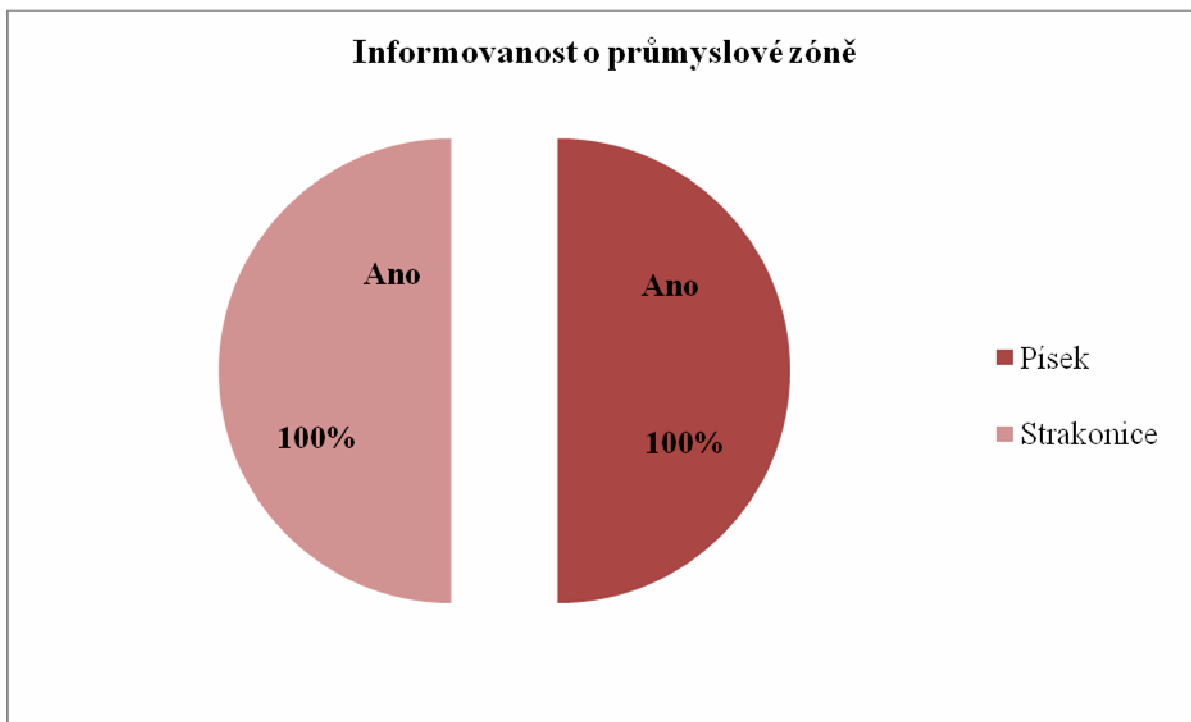
pracovních příležitostí, existence průmyslové zóny a také zájem najít si vhodné zaměstnání a pracovat. Starostové venkovských obcí Strakonicka uváděly obdobné důvody: dostatek pracovních příležitostí, dobré dopravní spojení, existence pracovních příležitostí přímo v obci.

Dále byla zmiňována nevhodná pracovní doba celkem 8 krát, s procentím zastoupením 9,7 %. Uvedeny byly i důvody jako např. nízké zastoupení služeb (lékař, školy, obchod), malé šance pro matky s malými dětmi to bylo uvedeno celkem 7 krát, vyjádření procentím podílem 8,5 %. Dalšími problémy, které mohou výrazně ovlivňovat nezaměstnanost na venkově je neexistence pracovních míst přímo v místě bydliště, problémy s bydlením na venkově 6%. Dalšími argumenty byly nechuť pracovat, směnný provoz a nižší vzdělání tyto důvody tvořily v procentím zastoupení 4,8%.

Otázka č. 4

Tato otázka měla za úkol zjistit informovanost o výstavbě a fungování průmyslové zóny. Otázka byla položena takto: Víte, že ve Vašem okolí existuje průmyslová zóna. Odpovědi jsou uvedeny v grafu č. 45.

Graf č. 45 – Odpovědi na otázku č. 4

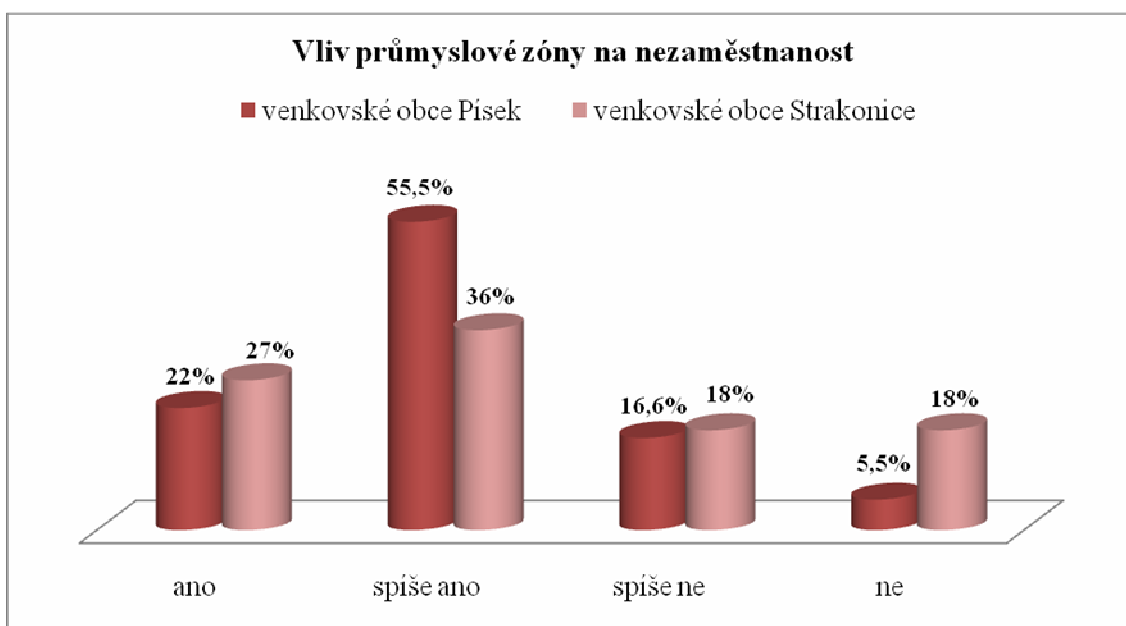
Zdroj: vlastní výzkum

Na otázku na existenci průmyslové zóny v okolí vybranných venkovských obcí regionu Písecka a Strakonicka, všichni dotazovaní představitelé venkovské samosprávy odpověděli: ANO.

Otázka č. 5

Úkolem této otázky bylo zjistit, zda průmyslová zóna řeší nezaměstnanost ve vybrané venkovské obci. Otázka byla položena tímto způsobem: Myslíte si, že průmyslová zóna řeší nezaměstnanost ve Vaší obci. Získané informace jsou uvedeny v grafu č. 46.

Graf č. 46 – Odpovědi na otázku č. 5

Zdroj: vlastní výzkum

V této otázce jsem zjistila názor starostů/starostek vybraných venkovských obcí regionu Písecka a Strakonicka na vliv průmyslové zóny na nezaměstnanost v těchto obcích. V regionu Písecka byla zastoupena nejvíce odpověď, že průmyslová zóna řeší problematiku nezaměstnanosti, jednalo se o odpověď spíše ano, Tato varianta byla uvedena v 10 případech. Procentní podíl těchto odpovědí zaujímá 34,4 %. Na druhém místě se umístila odpověď ano, že průmyslová zóna řeší problematiku nezaměstnanosti. Celkem byla uvedena 4 krát, v procentním vyjádření obsahuje 13,7 %.

Venkovské obce regionu Strakonice uváděly odpovědi ano, tato odpověď byla uvedena 4 krát, v procentním vyjádření představuje 13,7 %. Další odpovědi byly spíše

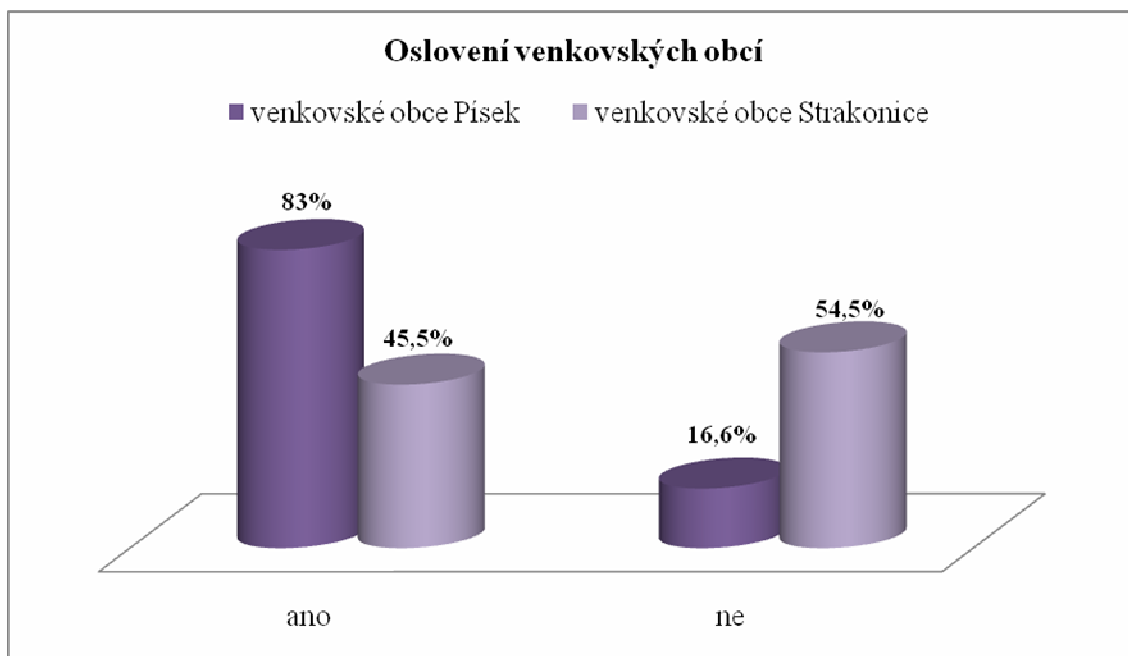
ano 10,3 %. Ale výrazně byly uvedeny i odpovědi ne a spíše ne, které představovaly 6,8% obcí.

Na vysvětelní proč si myslí, že průmyslová zóna řeší či neřeší danou problematiku nezaměstnanosti na venkově. Bylo uvedeno, že mnoho lidí našlo pracovní uplatnění právě v průmyslové zóně. A problémem zůstává špatná dopravní obslužnost a nemožnost nalézt zaměstnání vzhledem k věku a kvalifikaci některých skupin lidí.

Otázka č. 6

V této otázce jsem se zaměřila na to, zda představitelé jednotlivých firem zastoupených v průmyslové zóně oslovili venkovské obce. Otázka zněla: Oslovili Vás představitelé místní samosprávy, příslušného úřadu práce nebo jednotliví zástupci firem podnikající v průmyslové zóně s nabídkou informací a zprostředkování meetingu o činnosti a nabídce pracovních míst v průmyslové zóně. Odpovědi jsou uvedeny v grafu č. 47.

Graf č. 47 – Odpovědi na otázku č. 6

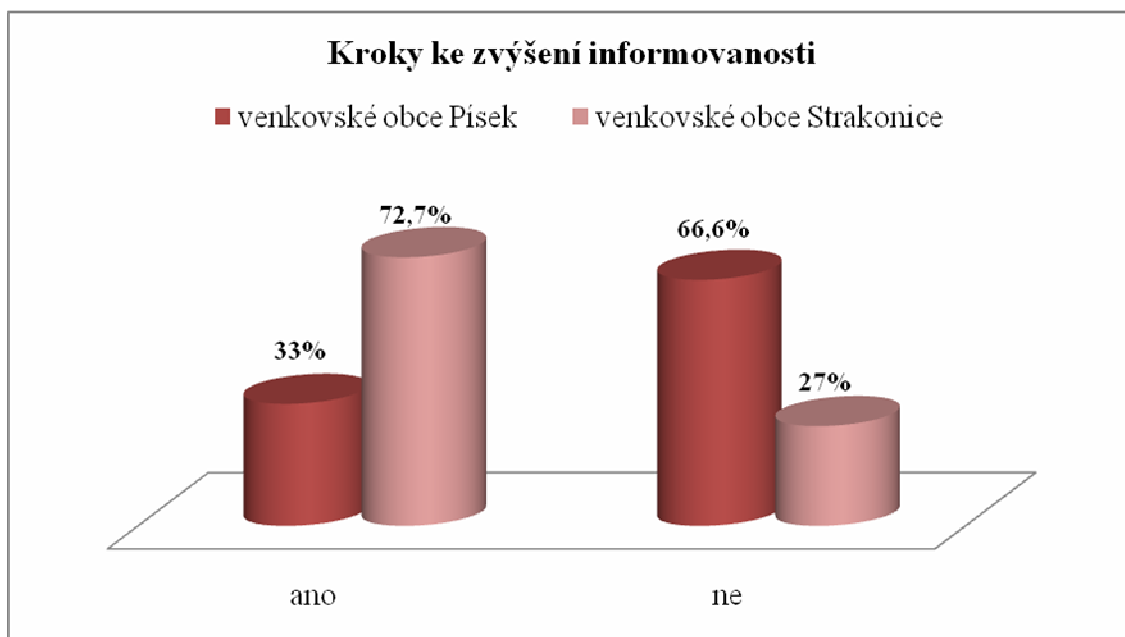
Zdroj: vlastní výzkum

Většina venkovských obcí regionu Písecka na otázku odpověděla, že byli kontaktováni představiteli průmyslové zóny v jejich oblasti. Celkem tuto variantu uvedlo 15 oslovených starostů/starostek, v procentním vyjádření to znamená 51,7 % obcí. Na Strakonicku můžeme vidět celkově vyrovnaný podíl odpovědí ano a ne. Odpověď ano uvedlo 6 obcí, v procentech to představuje 20,6 % obcí. Odpověď ne uvedlo celkem 5 obcí regionu Strakonicka, jedná se o 17,2 %. Někteří představitelé venkovské samosprávy Strakonicka uvedli, že byli kontaktováni představiteli průmyslové zóny v Písku a ne ve Strakonících, která se nachází v jejich 15 km vzdálenosti.

Otázka č. 7

Cílem této otázky bylo zjistit, zda jednotlivé obce, budou činit nějaké kroky, které by zvýšily informovanost o dané průmyslové zóně. Otázka byla formulována následujícím způsobem: Budete podnikat nějaké kroky, které by pomohly zvýšit informovanost o průmyslové zóně ve Vaší obci, a tím napomáhat snížení nezaměstnanosti. Zjištěné údaje jsou uvedeny v grafu č. 48.

Graf č. 48 – Odpovědi na otázku č. 7

Zdroj: vlastní výzkum

Na tuto otázku jsem získala následující odpovědi. Ve většině obcí regionu Písecka byla odpověď ne, tzn. že nebudou činit žádné kroky, které by napomohly zvýšit informovanost o dané průmyslové zóně. Celkem jich bylo 12, v procentním vyjádření se jedná o 41,3 % obcí.

Naopak venkovské obce regionu Strakonicka uvedly, že budou činit kroky, které by napomohly zvýšit informovanost. A budou se snažit snížit nezaměstnanost na venkově. Těchto odpovědí bylo celkem 8, procentní podíl zaujímal 27,5 %.

Zdůvodněním proč nebudou činit kroky ke zvýšení informovanosti bylo zejména dostatečná informovanost. Domnívají se, že téměř všichni o existenci průmyslové zóny vědí. A že tyto kroky nebudou nutné. Na druhou stranu připouštějí vzájemnou spolupráci s představiteli těchto firem. Další obce uváděly, že tyto kroky provádějí prostřednictvím rozhlasu, vývěsných tabulí obecních úřadů, vydáváním místního zpravodaje a roznášením letáků o možnostech pracovních míst v daných společnostech průmyslové zóny.

Výzkumná část číslo 4

4.4 Rozhovor s představiteli měst Strakonice a Písek

4.4.1 Rozhovor s pracovníkem z Odboru rozvoje města Strakonice

Pro svou diplomovou práci jsem získala také rozhovor s panem Jaroslavem Baštou, pracovníkem Městského úřadu Strakonice. Pan Bašta pracuje na Odboru rozvoje, je vedoucím Oddělení územního plánování. Hlavním záměrem mého rozhovoru bylo získat potřebné informace a zajímavosti o průmyslové zóně ve Strakonících. Domnívám se, že jeho stanovisko mi pomůže lépe srovnat fungování a kvalitu daných průmyslových zón jak ve Strakonících tak také v Písku.

Rozhovor obsahoval následující otázky:

Co bylo impulzem vzniku průmyslové zóny ve Strakonících?

„Město Strakonice se snažilo připravit případné vybrané plochy pro příchod nových investorů.“ „Cílem bylo zabezpečit pozemky a vybraná území pro stavbu nových výrobních objektů ve Strakonících.“ „A tím zvýšit atraktivitu města pro nové podnikatelské záměry.“

Byla průmyslová zóna v plánu rozvoje města?

„V době schválení současného platného územního plánu tj. v roce 1998 nebyl ještě zpracován plán rozvoje města.“ „Průmyslové zóny byly převzaty z předchozího územního plánu, nové průmyslové zóny byly navrženy z podnětu města Strakonice.“

V jakých místech vznikla průmyslová zóna (pozemky, budovy)?

„Průmyslové zóny jsou navrženy ve východní části města.“ „Důvodem této orientace jsou převládající západní větry.“ „Případné spaliny či jiné znečištění by tedy neměly omezovat obytnou zástavbu ve městě.“

Co bylo největším problémem při vzniku průmyslové zóny?

„Největším problémem byl výkup pozemků, který není do dnešního dne v některých případech vyřešen.“ „Jediná průmyslová zóna, která je ve vlastnictví města je zóna č. 1 „Na Jelence“.“ „Zóna číslo 2 „Kání vrch“ je ve vlastnictví města pouze z jedné poloviny.“ „Nejproblematičtější z tohoto pohledu je zóna č. 3 „U Hajské“, kde jednání o vykoupení pozemků většinou ztroskotala.“ „Dalšími problémy je chybějící přemostění tratě a nedostatek kvalitních vícepruhových silnic a značné problémy při budování

fungující infrastruktury, která není v některých částech zóny zajištěna.“ „Nově příchozí investoři se obávají rizika případných záplav, které se udály v roce 2002.“ „Některé lokality průmyslové zóny se nacházejí v záplavové oblasti.“ „Komplikace se objevují i z hlediska vlastnictví některých objektů vhodných pro nové investory.“ „Většinu těchto nemovitostí vlastní firma ČZ Strakonice, která je nabízí k prodeji či pronájmu za vysoké ceny.“ „A tyto podmínky odrazují nově přicházející zájemce, kteří by se usadili ve městě a začali zde podnikat.“

Jak se získávají firmy, které začnou podnikat v dané průmyslové zóně?

„Město Strakonice nabízí uvedené zóny prostřednictvím internetu, propagačních materiálů apod.“ „Politika města je taková, že cena pozemku je individuální na základě dohody.“ „Tato cena se odvíjí od velikosti potřebné plochy s přímou souvislostí na počet zaměstnaných osob, tj. s rostoucím počtem zaměstnanců se cena pozemku snižuje.“

„Zájem investorů je jen částečný o průmyslové zóny, nejvíce však o komerční plochy a bytovou zástavbu.“ „Primárně je nutno zabezpečit pro město byty.“ „Politika získávání budoucích investorů a zvyšování jejich zájmu je i tím, že zde bude víc lidí mít možnost bydlet, a tudíž Strakonice budou mít víc pracovních sil, po kterých investoři volají, a kterých zde na jihu Čech není přebytek.“

Vliv průmyslové zóny na nezaměstnanost?

„Domnívám se, že lidé mohou najít v průmyslové zóně uplatnění.“ „Problémem je však skladba podniků, neboť jsou to většinou výrobní podniky zaměřené na strojařské profese.“ „A velký počet nezaměstnaných lidí nemá potřebnou kvalifikaci a vzdělání.“

Má samo město podíl na průmyslové zóně?

„Město Strakonice má podíl v Teplárně Strakonice, Pivovaru Strakonice a v Technických službách města Strakonice.“

Jaké jsou plány průmyslové zóny do budoucna?

„V současné době je z větší části zaplněna zóna č. 1 „Na Jelence“.“ „Zbylé navržené průmyslové zóny nebyly dosud využity a v nejbližší budoucnosti není ani předpoklad, že by došlo k jejich zastavění.“ „Území města, tak jak je postaveno, je vlastně omezeno sousedními obcemi, nenabízí až tak velký rozvoj právě v průmyslové zástavbě.“ „Takže

možností k rozšiřování průmyslových zón opravdu moc není, jak z hlediska omezení území, tak z hlediska konfigurace terénu, kdy rovinaté pozemky nejvíce vhodné pro zástavbu průmyslem, napojení na komunikace a železnici.“ „Z těchto důvodů se ani v nově připravovaném územním plánu města neuvažuje o výrazném rozšíření ploch pro průmyslové využití.“ „Naším cílem je získat finanční prostředky od potenciálních investorů a čerpat dotace od Ministerstva průmyslu a obchodu.“ „Přínosem by bylo navázání spolupráce s agenturou CzechInvest.“

Otázka akreditace průmyslové zóny?

„Myslím si, že otázka akreditace průmyslové zóny je v současné době bezpředmětná.“ „Zóny jsou nepřipravené, je zde velký problém vlastnických vztahů.“ „A aby byla možnost splnit podmínku akreditace, musí být tyto podmínky splněny.“ „To v našem případě není v současné době možné.“ „O akreditaci nelze ani uvažovat.“

Jaký důvod spatřujete za odchodem firmy Faurecia ze Strakonice do průmyslové zóny Písek – Čížovská?

„Firma Faurecia jako investor odešla z důvodu nevyjasněných majetkových vztahů v průmyslové zóně zde ve Strakonici.“ „Je škoda, že jednání ztroskotala.“

Váš názor na nezaměstnanost na venkově?

„Ano, souhlasím s tím, že nezaměstnanost je větším problémem na venkově.“ „Z hlediska vybavenosti těchto venkovských regionů oproti městům.“ „Ale většina měst a soukromých subjektů se snaží vytvářet takové podmínky, aby se zlepšila alespoň dopravní obslužnost v těchto obcích.“ „A lidé byli schopni dojíždět za prací do měst.“ „Problém spatřuji také v neexistenci pracovních příležitostí.“ „Myslím si, že by bylo dobré více podporovat drobné a střední podnikatele právě na venkově.“ „Vše je otázkou politiky a finančních prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti.“ „Ještě bych dodal, že důležitý je zájem lidí práci si hledat a nevyužívat jen sociální systém.“

4.4.2 Rozhovor s manažerem průmyslové zóny v Písku

Součástí mého výzkumu je také rozhovor s Ing. Petrem Matouškem vedoucím oddělení strategického rozvoje Odboru rozvoje, investic a majetku města Městského úřadu v Písku. Pan inženýr Matoušek je také manažerem průmyslové zóny Písek-Čížovská. Zúčastnil se vzdělávacího projektu Akreditace průmyslových zón, který vznikl ve spolupráci s CzechInvestem.

Cílem mého rozhovoru bylo získat bližší informace o průmyslové zóně v Písku, kdy jsem přesvědčena, že právě pan inženýr Matoušek je adekvátní osoba, která o této zóně ví nejvíce. Je jejím manažerem a zasloužil se o její vznik a další rozvoj, zejména o její akreditaci a získání certifikátu kvality.

Rozhovor obsahoval následující otázky:

Impulz vzniku průmyslové zóny v Písku, stručná historie?

„Město Písek bylo v minulosti spíše město lázeňského charakteru bez významnějších průmyslových závodů.“ „Změna nastala ve 40. letech 20. století, kdy začaly postupně vznikat a budovat si své jméno továrny jako např. Jitex, Kovosvit, Elektropřístroj, Vodohospodářské opravy a strojírna, Masokombinát, Jihočeské cihelny Písek a jiné.“

„Zhruba po půl století začíná město Písek psát další etapu své průmyslové tradice.“ „Právě v „Severní průmyslové zóně Písek – Čížovská“, která je se svou výměrou 64 ha největší na Jihu Čech.“

„Rozvoj města Písku v posledních letech přinesl nutnost rozšiřování především výrobních, obslužných a obytných ploch a tím vyvolal tlak na další nové plochy pro tyto prostory.“ „Velkým podnětem pro dané území byla okamžitá potřeba místního závodu Schneider Electric a.s., který uvolnil důležitou plochu ve vnitřní části města.“ „A také budování přeložky silnice I/20 Praha – České Budějovice, kdy toto území získalo značnou výhodu svou snadnou přístupností a atraktivní polohou na příjezdu od Prahy.“ „Za tímto účelem byla posouzena výhodnost rozvoje tohoto území jako nové zóny pro průmyslovou výrobu a technickou vybavenost, výrobní, nevýrobní a motoristické služby a další doplňkové funkce města.“

„Velkým pozitivem byla shledána bezkolizní dopravní obsluha bez dopadu na životní prostředí města, snadná dostupnost inženýrských sítí a též mírná konfigurace terénu a krajiny.“ „Tyto předpoklady zaručují fungování dané oblasti ku prospěchu celého města.“

„Cílový stav území respektuje nejen požadavky potenciaálních investorů na rozsáhlé pozemky s dobrou přístupností, ale také do krajiny doplňuje chybějící prvky ekologické stability (výsadba lesoparku a veřejné zeleně) a estetické kvality a vytváří podmínky pro tvorbu nových pracovních příležitostí pro danou oblast Písecka.“

Etapy výstavby průmyslové zóny?

„Výstavba a rozvoj průmyslové zóny byl rozdělen do 3 etap.“

„V I. etapě bylo hlavním úkolem vytvoření urbanistické koncepce řešící danou lokalitu, aby bylo využito dosud neurbanizované území jako nová rozvojová zóna města pro umístění výrobních a jim podobných provozů“ „Jejichž přítomnost v zastavěných částech města vyvolává negativní vlivy na životní a obytné prostředí města.“ „Tento návrh tvořil dodatek k vypracovanému územnímu plánu o celkové výměře 25 ha.“

„Nově navrhované plochy byly pravidelně rozloženy podél stávající sítě komunikací, což jim přidává na atraktivitě.“ „Tento nový záměr navazoval na areál společnosti ČMO – České a moravské obalovny, s.r.o. a využívá další volné plochy území.“ „V krátké době byly tyto pozemky obsazeny společnostmi Schneider Electric, a.s., HEYCO WERK ČR a s.n.o.p. cz, a.s., které zahájily svou výrobu v letech 1998 a 2000.“ „V roce 2001 požádal o prodej pozemku první místní podnikatel společnost BROTEX Z&J, s.r.o. a všechny tři stávající zahraniční společnosti požádaly o prodej dalších pozemků pro rozšíření své výroby.“

„V II. etapě došlo o rozšíření zóny o 38 ha, noví investoři měli zájem zahájit své podnikání.“ „Všechny pozemky pro druhou etapu byly ve vlastnictví státu a správě Pozemkového fondu ČR.“ „A městu Písek se je podařilo získat do majetku v rámci investičních pobídek.“ „Rozšíření plánu bylo schváleno v roce 2001.“ „Téměř okamžitě se podařilo městu Písek získat ve spolupráci s Českou agenturou pro zahraniční investice CzechInvest významného investora, společnost AISIN EUROPE MANUFACTURING CZECH, s.r.o., která z této plochy odkoupila zhruba 15 ha.“

„V současné době provozuje svou činnost v několika výrobních halách.“ „Druhou část pozemků, rok 2003, odkoupila společnost FAURECIA.“ „Zóna je tak naplněna z 94 % a přesáhla, tak republikový průměr obsazenosti, který je 78 %.“

„V dnešní době probíhá III. etapa výstavby průmyslové zóny.“ „Hlavním investorem je firma FAURECIA, která nyní v Písku staví výrobní halu pro své tři divize.“ „Má však problém, v kraji chybí vhodní pracovníci.“

„Probíhá další rozšiřování územního plánu o 40 ha pozemků.“ „Ale pouze polovina již bude určena pro průmyslovou výstavbu.“ „Zbylé pozemky budou sloužit pro poskytování služeb.“ „Za velkými inventory se snaží do zóny dostat jejich subdodavatelé v rámci jihočeského regionu.“

„Cílem III. etapy je zaměřit se na zkvalitnění služeb a rozvoj infrastruktury pro pracující zaměstnance daných podniků.“

Průmyslová zóna a plán rozvoje města?

„Jak už jsem uvedl v předchozí části v době příprav plánu průmyslové zóny nebyla tato zóna zařazena do územního plánu.“ „Tento plán byl zpracován až v roce 2001 pod názvem Strategický plán ekonomického rozvoje.“ „Po jeho vypracování bylo hlavním úkolem nalézt strategického investora a podporovat příliv nových investorů a příchozích podnikatelů.“

Prostory a pozemky pro průmyslovou zónu?

Průmyslová zóna vznikla v extravilánu města na pozemcích ve vlastnictví města Písku, správce Pozemkový fond ČR a na pozemcích několika soukromých subjektů. Výraznější problémy při odkupu pozemků od soukromých osob nenastaly.

Otázka infrastruktury?

„Bylo nutné zajistit veškeré sítě technické infrastruktury, výjimkou byly pouze skládky.“ „Došlo také k zásadní úpravě autobusové dopravy.“ „Nutná je též úprava vlakového spojení, vytváření nových zastávek.“ „Město Písek za finanční spoluúčasti Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a získání dotace z Programu rozvoje průmyslových zón investovalo do rozvoje a obnovy technické infrastruktury (spojovací komunikace, kanalizace, vodovodu) částku 25 mil. Kč.“

Zásadní problém průmyslové zóny?

„Za největší problém průmyslové zóny považuji, rok 1995, kdy bylo nutné přesvědčit zastupitelstvo města, že podpora průmyslové zóny je cesta správným směrem.“ „V té době byla průmyslová zóna pouze v Plzni na Borských polích a Verne v Klášterci nad Ohří.“

Získávání nových investorů (společností)?

„Při získávání firem jsme se snažili vlastní cestou nabízet zónu s vyjasněnými majetkovými poměry a schváleným územním plánem.“ „To je základní znak „zdravé zóny“, která s sebou nese hrozbu následných komplikací.“ „Toto tvrzení podporuje i získaný Certifikát o akreditaci průmyslové zóny, který je zárukou kvality pro potencionální investory.“ „Po zahájení provozu zóny nám byl velkým a významným partnerem CzechInvest, který nám pomohl získávat nové investory.“ „Poskytl nám cenné rady a myšlenky, které byly zárukou pro získávání nových společností do naší zóny.“

Podíl města Písek na průmyslové zóně?

„Podíl města Písek je nepřímý a to prostřednictvím získávání podílu z daní z příjmu fyzických osob.“ „Výhodnější bylo přerozdělování daní před rokem 1997, kdy město získávalo do svého rozpočtu i podíl na daních od právnických osob se sídlem v daném městě.“ „Město Písek žádnou firmu v průmyslové zóně nevlastní.“

Akreditace průmyslové zóny?

„Samotná akreditace zóny dává potencionálnímu investorovi najevo, že se jedná o bezproblémovou zónu tzn. zpracovaný územní plán, vyřešené vlastnické vztahy, zajištěna otázka ochrany možných lokalit chráněné fauny a flory.“ „Dále pak je zárukou profesionálního přístupu při jednání s nově příchozími investory včetně nabídnutí a zajištění pomoci při vzniku nového začínajícího podniku.“

Přínos pro město a okolí, výhody a nevýhody průmyslové zóny?

„Prvním a hlavním přínosem průmyslové zóny pro město je její vliv na nezaměstnanost v regionu.“ „Výrazný přínos je rozvoj subdodavatelské základny z řad podnikatelů ve městě.“ „Přesto se jedná spíše o nepřímý přínos.“ „Má značný vliv na rozvoj malého a středního podnikání v regionu (dle expertních odhadů CzechInvestu jedno přímo vytvořené místo v průmyslové zóně vytvoří další 1,5 nepřímého místa).“

„Pozitivně ovlivňuje i rozvoj dalších služeb jako např. stravovací a ubytovací služby.“ „Zvýšenou poptávkou motivuje k výstavbě nových obytných souborů.“ „Rovněž dochází k podpoře kulturních a sportovních akcí formou sponzoringu ze strany investorů v zóně.“

„Pozitivně lze hodnotit i úpravu autobusové dopravy a také výstavbu vlakové zastávky v Dobešicích.“ „Dále byl vybudován chodník a cyklostezka včetně veřejného osvětlení v délce 1,8 km spojující město Písek a průmyslovou zónu.“

„Má vliv i na rozpočet města Písku, jak již bylo uvedeno dříve, prostřednictvím zisku po rozdělení daní z příjmu a nemovitostí.“

„Každý jev má bohužel dvě strany.“ „Také průmyslová zóna má kromě svých předností i řadu negativních vlivů.“ „Městu Písek hrozí díky malé pestrosti výrobních odvětví v zóně riziko masového propouštění v případě útlumu automobilového průmyslu.“ „Druhým negativním jevem pro město a okolí bude zvýšení kriminality v důsledku přílivu levné pracovní síly ze zahraničí.“

„Za zmínku stojí také zabránění a narušení hodnotné zemědělské půdy a trvalý dopad na ráz krajiny města a okolí.“

Vliv na nezaměstnanost v regionu?

„Zde bych uvedl, jak přesně se odrazil vliv zóny na míře nezaměstnanosti ve městě a okolí.“ „Teoretická úvaha by byla, že úměrně s nově vytvořenými pracovními místy v zóně bude klesat procento nezaměstnanosti, až k její přirozené hranici.“ „V případě Písku to tak ale nebylo.“ „Zóna od svého začátku fungovala spíše jako „kompenzátor zaměstnanosti“.“ „Ještě po 8 letech od jejího vzniku a vytvoření 1 000 pracovních míst se míra nezaměstnanosti v regionu téměř nezměnila.“ „Důvodem byl zánik několika dominantních společností v regionu jako např. Jitex Písek, Hikor či Kovosvit.“ „Většina propuštěných zaměstnanců z těchto závodů našla okamžitě či po absolvování rekvalifikačního kurzu nové uplatnění v průmyslové zóně.“ „Míra nezaměstnanosti začala zřetelně klesat až s příchodem společnosti AISIN a FAURECIA, kdy byly v průmyslové zóně vytvořeny již 2 000 pracovních míst.“ „Po té klesla míra nezaměstnanosti z prvotních cca 7 % (v zimě cca 9 %) na současných 3,38 %.“

Plány do budoucna?

„V současné době probíhá III. etapa rozvoje průmyslové zóny.“ „Jejím cílem je rozšíření podnikatelských a výrobních aktivit, ale také rozšířit zejména množství a kvalitu služeb pro zaměstnance daných společností.“ „Je nutné vytvořit zázemí v podobě služeb – jako jsou mateřské školy, lékaři, nákupní centra.“ „V plánu je vytvoření školícího a rekvalifikačního střediska a v části vybudovat technologický park ve spolupráci s vysokými školami a stávajícími podniky.“

„Průmyslová zóna by se po dokončení III. etapy měla rozkládat na ploše 100 ha.“ „Mělo by zde vzniknout 1 800 pracovních míst a po startu všech divizí firmy FAURECIA a AISIN zde najdou uplatnění až 3 000 pracujících z celého okolí.“ „Společnost FAURECIA se zaměřuje na automobilový průmysl a zavázala se investovat 3,2 mld. Kč.“ „Je největším investorem v zóně.“

Názor na nezaměstnanost a problematiku venkova?

„Domnívám se, že prostřednictvím průmyslové zóny se snažíme alespoň v našem městě a okolí řešit otázku nezaměstnanosti.“ „Důkazem je zajištění vhodných podmínek pro dopravu do zaměstnání, kdy se počítá se svozovou vzdáleností do 50 km.“

„Velkým problémem je stávající systém sociálních dávek a vyplácení nemocenské, kdy se stále velké skupině lidí vyplatí nepracovat či dlouhodobě pobírat nemocenskou.“

„Venkov je stále charakteristický zvýšenou mírou nezaměstnanosti a nízkou úrovní služeb a vybaveností celkově.“ „Je nutné zajistit programy a čerpat prostředky z fondů EU na rozvoj venkova a podporu podnikatelských aktivit.“ „Doufám, že průmyslová zóna je částečným řešením problému na venkově z hlediska zaměstnanosti.“ „Myslím si, že průmyslová zóna nabízí pracovní uplatnění mnoha lidem z venkova a že je možné za prací dojíždět, neboť se snažíme zajistit dobrou dopravní dostupnost – autobus, vlak.“ „Důležité je také projevit zájem a chtít pracovat, protože práce sama nepřijde.“

5. Diskuse

Ve své práci jsem se zaměřila na problematiku nezaměstnanosti na venkově a zejména jsem se zabývala vlivem průmyslové zóny na zaměstnanost v okruhu venkovských obcí v okolí města Strakonice a venkovských obcí v okolí města Písek. Tyto venkovské obce se nacházely ve vzdálenosti 15 km od města Strakonice a od města Písek. Tato 15 km hranice byla určena na základě předvýzkumu mezi nezaměstnanými lidmi na Úřadu práce ve Strakonici a v Písku. Kdy většina z oslovených nezaměstnaných lidí se přiklonila k variantě odpovědi 15 km vzdálenosti, kterou považovali jako vhodnou k dojíždění do zaměstnání.

Zajímala mě kvalita a fungování průmyslových zón ve vztahu k blízkému okolí. Důležitou součástí hodnocení průmyslové zóny tvořila akreditace průmyslové zóny a získání „Certifikátu o akreditaci průmyslové zóny“ Písek „Čížovská“, která by měla být zárukou kvality a prestiže pro všechny, kteří přijdou s průmyslovou zónou do kontaktu jak z hlediska potencionálních investorů, ale i pracovníků, kteří zde naleznou vhodné zaměstnání. Tento názor potvrzuje autor Jaromír Veber, který akreditaci vnímá jako posílení důvěry zákazníka ve způsobilost akreditovaných subjektů, zejména z pohledu zabezpečení jakosti. (57)

V diplomové práci jsem měla stanovené dvě hypotézy.

H1: Venkovské obce Písecka, jež se nachází v okolí města Písku, které získalo „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“, mají nižší míru nezaměstnanosti, než venkovské obce v okolí města Strakonice, které „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“ nezískalo.

H2: Nezaměstnaní lidé z venkova v okolí města Písku, které získalo „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“, se více zajímají o možnost získat zaměstnání v průmyslové zóně města Písku, než se zajímají nezaměstnaní lidé z venkova v okolí města Strakonice o možnost získat zaměstnání v průmyslové zóně města Strakonice, které „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“ nezískalo.

Na základě provedeného výzkumu, jehož výsledky jsou uvedeny výše v kapitole 4, který byl složen z několika částí se snažím potvrdit či vyvrátit tato předchozí tvrzení.

Jestliže zhodnotím výsledky statistického zpracování nezaměstnanosti v okrese Strakonice a v okrese Písek a zaměřím se na míry nezaměstnanosti ve venkovských obcích v okolí měst Strakonice a Písek v období 5 let, tedy roky 2003 – 2007. Musím konstatovat náledující. Úřad práce Strakonice člení území okresu Strakonice do menších částí tzv. mikroregionů, kterých je na Strakonicku celkem osm. Ve své práci jsem se zabývala mikroregiony Strakonice město a Strakonice okolí. V těchto oblastech jsem zaznamenala patrné rozdíly ve vývoji míry nezaměstnanosti v jednotlivých hodnotách za sledované období. Na konci roku 2003 činila míra nezaměstnanosti 8,1 %, což byla nejvyšší dosažená hodnota od roku 2000. Mikroregion Strakonice okolí, kam jsou řazeny většinou okolní venkovské obce, vykazoval hodnotu 8,61 % míry nezaměstnanosti, což je nepochybně vyšší hodnota oproti mikroregionu Strakonice město v daném roce.

V roce 2004 vykazoval region Strakonice hodnotu míry nezaměstnanosti 8,45 %, tzn. že míra nezaměstnanosti oproti minulému roku 2003 vzrůstala. Strakonice město disponovalo hodnotou 7,51 %. Míra nezaměstnanosti v mikroregionu Strakonice okolí měla hodnotu 9,03 %.

Na začátku roku 2005 dosáhla míra nezaměstnanosti opět navýšení přes 8 %. Během roku poklesla na míru nezaměstnanosti na 7,34 %. V mikroregionu Strakonice dosáhla míra nezaměstnanosti úrovně 8,09 % oproti mikroregionu Strakonice město 6,51 %.

V roce 2006 byly následující hodnoty míry nezaměstnanosti: míra nezaměstnanosti v mikroregionu Strakonice město dosahovala hodnoty 5,68 % a v mikroregionu Strakonice okolí byla zaznamenána hodnota 7,00 %. Celková míra nezaměstnanosti byla uvedena číslem 6,05 %.

V roce 2007 docházelo celkově k poklesu počtu nezaměstnaných lidí až na počet 2099 osob. Tento trend byl způsoben zvýšenou poptávkou po pracovní síle a klimatickými podmínkami zejména mírnou zimou, která umožňovala práce v určitých oblastech průmyslu. Celková míra nezaměstnanosti vykazovala hodnotu 5,31 %. Míra nezaměstnanosti v mikroregionu Strakonice město byla 4,72 % a v mikroregionu Strakonice okolí činila tato hodnota 5,52 %.

V současné době, tedy v 1. polovině roku 2008, je na úřadě práce registrováno 1881 uchazečů o zaměstnání. Míra nezaměstnanosti je na hodnotě 4,7 %.

Na základě těchto údajů lze tvrdit, že míra nezaměstnanosti venkovských obcí v okolí města Strakonice dosahuje skutečně vyšších hodnot, než míra nezaměstnanosti v mikroregionu Strakonice město. Tento jev je dán možnostmi města Strakonice, které nabízí nezaměstnaným lidem lepší šance nalézt si vhodné zaměstnání a uplatnit se na trhu práce než v oblastech venkovských obcí, kde jsou tyto možnosti ztíženy.

Popis statistických hodnot v okrese Písek opět za sledované období 5 let, roky 2003 – 2007. Úřad práce v Písku má rozdělené území pro správní činnost do čtyřech částí ztv. mikroregionů. V roce 2003 byla celková míra nezaměstnanosti na Písecku 8,4 %. Zvýšení nezaměstnanosti bylo zaznamenáno ve všech mikroregionech vlivem ukončení některých prací v zemědělství a zejména ukončení činnosti několika podniků.

V roce 2004 byla míra nezaměstnanosti na 8,3 %. Lze sledovat nepatrný pokles oproti minulému roku 2003. Na konci roku 2004 došlo k nárůstu počtu nezaměstnaných díky reorganizačním změnám ve společnostech Jitex Písek a Jitex a.s..

V roce 2005 došlo k nárůstu míry nezaměstnanosti na dokonce 8,5 %. Opět se projevilo ukončení sezonních prací a ukončení pracovních poměrů na dobu určitou.

V roce 2006 můžeme sledovat na Písecku pokles míry nezaměstnanosti z předchozích 8,5 % na 6,9 %. Došlo ke snížení oproti minulému roku o 1,6 %.

V dalším sledovaném roce 2007 se míra nezaměstnanosti pohybuje kolem 5,05 %. V porovnání s minulým rokem došlo k poklesu o 1,85 %. Tento pozitivní trend byl nastartován zájmem soukromých podniků z průmyslové zóny Písek – Čížovská o zaměstnance zejména k montážním linkám.

V tomto roce, rok 2008, se opět projevuje pozitivní situace na trhu práce. Míra nezaměstnanosti dosahuje hodnoty 3,38 %. Na trhu práce je evidováno ke konci června roku 2008 1231 volných pracovních míst. Převládá zájem o dělníky, zámečníky. Pracovní pozice tvoří zejména nabídka volných míst od společností z průmyslové zóny Písek – Čížovská, hlavně společnosti Faurecia s.r.o. a Aisin Europe Manufacturing Czech s.r.o..

Jestliže uvedu míry nezaměstnanosti venkovských obcí mikroregionu Písek, které jsou uvedeny v tabulce č. 4 – Míry nezaměstnanosti venkovských obcí mikroregionu Písek, za sledované 5 leté období musím konstatovat, že tyto míry dosahují vyšších hodnot oproti mírám nezaměstnanosti ve městě Písku. Tyto hodnoty se pohybují v průměru mezi 7 až 12 %. Tyto údaje potvrzují tvrzení, že venkovské obce v okolí města Písku dosahují skutečně vyšší míry nezaměstnanosti než je míra nezaměstnanosti ve městě Písek.

Budu-li srovnávat úroveň nezaměstnanosti v okrese Strakonice a v okrese Písek a jako měřítko si zvolím míru nezaměstnanosti musím konstatovat, že míry nezaměstnanosti v okrese Písek dosahovaly v letech 2003 – 2005 vyšší hodnoty než míry nezaměstnanosti v okrese Strakonice. Zlomovým rokem je rok 2006, kdy došlo k výraznému poklesu míry nezaměstnanosti v okrese Písek z 8,5 % na 6,9 %. V následujícím roce je tento rozdíl ještě výraznější míra nezaměstnanosti na Písecku dosahuje hodnoty 5,1 %. Tento pozitivní trend přetrvává dodnes, kdy je míra nezaměstnanosti 3,38 %. Ve Strakonickém okrese je současná míra nezaměstnanosti 4,7 %. Jestliže je míra nezaměstnanosti v okrese Písek nižší než ve Strakonických vycházím z přesvědčení, že i venkovské obce v okolí města Písek dosahují nižší míry nezaměstnanosti než venkovské obce v okolí města Strakonice.

Ve druhé části výzkumu jsem zjišťovala názory na nezaměstnanost na venkově od samotných nezaměstnaných lidí evidovaných na Úřadu práce ve Strakonických a v Písku, jejichž trvalý pobyt je do 15 km od těchto měst. Zajímala jsem se o jejich postoj k nezaměstnanosti na venkově a na možnosti nalézt zaměstnání právě v blízké průmyslové zóně. Zjišťovala jsem jejich zájem a snahu hledat zaměstnání právě zde. Sbírala jsem i informace týkající se problematiky života na venkově vzhledem k možnostem nalézt uplatnění na trhu práce.

Tato část výzkumu byla realizována prostřednictvím dotazníkového šetření na Úřadu práce ve Strakonických a na Úřadu práce v Písku. Celkem jsem měla k dispozici 110 dotazníků, 55 z ÚP Strakonice a 55 z ÚP Písek.

Jestliže se pokusím zhodnotit respondety, kteří se vyjadřovali k problematice nezaměstnanosti na venkově a kvalitě a fungování průmyslové zóny. Musím uvést

následující skutečnosti. Z venkovských obcí v okolí města Strakonice bylo členění respondentů na 69 % žen 31 % mužů. Co se týká věkového rozdělení nejvíce bylo dotazovaných z věkové skupiny 46 – 55 let, tj. 31 %. Další část tvořili lidé ve věku 26 – 35 let, tj. 24 % dotázaných. Podle vzdělání byli respondenti členěni na 33 % lidí se středoškolským vzděláním bez maturity, tedy vyučen/vyučená. 25 % dotázaných mělo středoškolské vzdělání s maturitou, 22 % respondentů mělo pouze základní vzdělání.

Zjišťovala jsem i velikost venkovské obce, ve které mají dotazovaní lidé trvalé bydliště. Nejvíce byla zastoupena velikost obce s méně než 200 obyvateli, v procentním vyjádření se jedná o 40 % obcí. Výrazný podíl tvořily i obce velikosti do 201 – 500 obyvatel, tj. 23,6 %. Obcí do 50 obyvatel bylo 21,8%.

Dále jsem zjišťovala, zda se respondenti domnívají, že mají ztíženou možnost nalézt zaměstnání kvůli svému trvalému pobytu na venkově. 40 % dotázaných je přesvědčeno, že ano a 24 % lidí si myslí, že spíše ano. Převládá názor, že většina lidí si myslí, že tím že žije na venkově má ztížené možnosti nalézt si vhodnou práci. Při položení otázky, co považují za největší problém života na venkově vzhledem k nezaměstnanosti byly uvedeny následující důvody: 24 % špatná dopravní obslužnost, 20 % neexistence pracovních míst, 19 % nevlastnění automobilu, který by ulehčil dopravu do zaměstnání. Dále byla uváděna nevhodná pracovní doba a to u 17 % dotázaných.

Informovala jsem se i na šance nalézt zaměstnání v regionu. 67 % respondentů uvedlo, že šance jsou velmi nízké. Zajímala jsem se i o důvod současné nezaměstnanosti, kterých byla uvedena celá řada od problematického dojíždění (47 %), zdravotní stav (11 %), platové podmínky (9 %) a mnohé další důvody, které lze na pracovním trhu zaznamenat. Jejich zastoupení nebylo vyjádřeno vysokou hodnotou.

Zajímala jsem se i o délku evidence na úřadu práce, nejvíce byla zastoupena hodnota 7 – 12 měsíců, což bylo 36 % . Délka evidence 3 – 6 měsíců byla uvedena ve 27,2 % případech. Na další otázku, zda je současná nezaměstnanost první zkušeností odpovědělo 29 % dotázaných, že ne. To znamená, že 71 % respondentů již bylo někdy dříve nezaměstnaným člověkem, evidovaným na úřadu práce. Převážná doba evidence na úřadu práce byla ve 47,2 % méně než 6 měsíců. 36 % respondentů bylo v evidenci úřadu práce 7 – 12 měsíců. Podporu v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci pobírá 75 %

respondentů. Na otázku rekvalifikace odpovědělo 47 % dotázaných, že je ochotno na rekvalifikační kurz nastoupit. 27 % respondentů zaujímalo postoj, že spíše ano. 11 % dotázaných lidí, tuto variantu odmítlo. Rekvalifikace se zúčastnit nechtějí. 71 % lidí je přesvědčeno, že jim úřad práce poskytuje dostatek informací o možnostech na trhu práce v jejich okolí. 25 % dotázaných nedokáže posoudit, zda jsou poskytované informace úplné.

Dále jsem se zaměřila na otázky týkající se informovanosti o průmyslové zóně v jejich okolí, tedy ve Strakonících. 76 % respondentů odpovědělo, že o průmyslové zóně ví. 24 % dotázaných o průmyslové zóně neví. V další položené otázce mě zajímalo, zda mají lidé zájem nalézt si zde vhodné zaměstnání. A zda tuto možnost využili a sami se informovali o nabídkách práce. 45 % dotázaných odpovědělo, že ano. 55 % lidí tuto variantu odmítlo. Práci v průmyslové zóně nehledali. Snažila jsem se zjistit, jak respondenty, kteří se na možnost pracovního uplatnění informovali, tato nabídka práce zaujala či nezaujala. 39 % dotázaných odpovědělo, že je nabídka práce nezaujala. 30 % respondentů potvrdilo, že je práce zaujala. Na otázku co je na těchto nabídkách práce zaujalo či nazaujalo. 77 % odpovědělo, že je zaujala samotná možnost nalézt zde zaměstnání a být zase pracujícím člověkem. 33 % lidí uvedlo platové ohodnocení. Na to co je na práci nezaujalo odpovědělo v 88 % případů směnný provoz. Dále to byly v 77 % nízké finanční ohodnocení, nevhodná práce vzhledem ke zdravotnímu stavu. A 66 % dotázaných si stěžuje na málo možností nabídek práce v administrativě. 55 % dotázaných je nespokojeno s nabídkou práce pouze pro určité profesní zaměření. Dále mě zajímalo, proč se někteří z nezaměstnaných lidí nesnaží nalézt zaměstnání, i když o možnostech a nabídkách zaměstnání v průmyslové zóně vědí. Na tuto otázku uvedlo 89 % dotázaných, že jim nevyhovuje průmyslová výroba. 73,6% respondentů jako důvod nevhodné dojíždění do zaměstnání a 63 % jiné důvody, kam byly zahrnuty směny a zdravotní stav.

Postoje nezaměstnaných lidí z venkovských obcí v okolí města Písku k problematice uplatnění na trhu práce vzhledem k možnostem průmyslové zóny byly následující. Rozdělení respondentů podle pohlaví. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 62 % žen a 38 % mužů. Podle věku byla nejpočetněji zastoupena skupina ve věku 26 – 35 let,

v procentním vyjádření se jednalo o 36 % dotázaných. Výraznou část tvořili i lidé ve věku 36 – 45 let, tj. 20 %. Roztřídění dotázaných jedinců dle věku bylo následující: 38 % lidí se středoškolským vzděláním s maturitou, 36 % dotázaných mělo středoškolské vzdělání bez maturity, tzn. vyučen/vyučená. 13 % respondentů má základní vzdělání.

Dále jsem se zaměřila na charakteristiku venkovských obcí, ve kterých mají respondenti trvalé bydliště. Podle velikosti obce bylo 32,7% dotázaných z venkovské obce velikosti 201 – 500 obyvatel. 29 % respondentů žije ve venkovské obci velikosti 501 – 1 000 obyvatel. Velikost obce méně než 200 obyvatel uvedlo 21,8 % dotázaných.

Zjišťovala jsem názor na to, zda se lidé domnívají, že mají ztíženou cestu při hledání zaměstnání kvůli tomu, že mají trvalý pobyt na venkově. 36 % respondentů uvedlo, že ano. 27 % respondentů si myslí, že spíše ano. 18 % je přesvědčeno, že nemá. Následující otázka řešila problémy života na venkově vzhledem možnostem nalezení pracovního uplatnění. Jako důvody byly často uvedeny tyto: 26 % uvádí neexistenci míst, 22 % špatnou dopravní obslužnost venkova, 14 % nevlastnění automobilu a 12 % lidí je přesvědčeno, že problémem jsou i nízké příjmy.

Další otázka se zabývala možnostmi v regionu nalézt zaměstnání. Odpovědi byly celkem vyrovnané. 38 % respondentů uvedlo šance jako velmi nízké. 25 % spíše nízké, ale na druhou stranu již 21,8 % dotázaných hodnotí tyto šance jako spíše vysoké. Zeptala jsem se i na příčinu současné nezaměstnanosti. Důvody byly rozličné v největší míře bylo uvedeno dojíždění do zaměstnání (16 %), zdravotní stav (14 %), reorganizace a vlastní nespokojenost byly uvedeny v 11,7 % odpovědí. Další možnosti jako ukončení rodičovské dovolené, smlouva na dobu určitou (10,5 %) byly také zmiňovány. Odpovědi na otázku týkající se doby bez zaměstnání byly tyto: 25 % dotázaných je bez zaměstnání 1 – 3 měsíce. 23,6 % respondentů je bez zaměstnání 3 – 6 měsíců. 16 % lidí je bez práce 7 – 12 měsíců.

Zjišťovala jsem i zkušenost s nezaměstnaností. Ptala jsem se, zda již byli dotázaní někdy dříve bez zaměstnání. 62 % lidí uvedlo, že ano. 38 % lidí někdy dříve nemělo status nezaměstnaného člověka. Je to jejich první zkušenost. Informovala jsem se i na délku evidence na Úřadu práce v Písku. 63,6 % respondentů odpovědělo, že jsou

v evidenci úřadu práce méně než 6 měsíců. 20 % respondentů uvedlo, že jsou v evidenci již 1 – 3 roky. Také jsem chtěla vědět, zda lidé pobírají podporu v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci. 69 % dotázaných podporu pobírá. 31 % lidí nemá nárok na žádnou dávku ze systému podpor v nezaměstnanosti. Zabývala jsem se i ochotou lidí zúčastnit se rekvalifikačního kurzu 38 % dotázaných s touto možností souhlasilo. 16 % respondentů uvedlo, že spíše ano. 27 % dotázaných tuto variantu spíše odmítá. 18 % lidí se vyjádřilo k této možnosti zamítavě. Otázka na poskytování informací od úřadu práce byla také položena. 76 % lidí se domnívá, že mají k dispozici od úřadu práce dostatek informací. 20 % neví, zda jsou tyto informace dostačující.

Dále jsem se zabývala informovaností respondentů o průmyslové zóně v jejich blízkém okolí. Na tuto otázku odpovědělo 91 % dotázaných, že o existenci průmyslové zóny ví. Pouze 9 % dotázaných o průmyslové zóně neví nic. Zjišťovala jsem i snahu nalézt v zaměstnání v průmyslové zóně. 78 % dotázaných potvrdilo, že se snažili v průmyslové zóně najít vhodnou práci. 22 % respondentů tuto možnost nevyužilo a nezajímali se o podmínky pracovního uplatnění. K celkovému obrazu a informovanosti o nabídkách práce v průmyslové zóně jsem chtěla vědět, zda je tato nabídka zaujala či nezaujala. 46 % dotázaných nabídka práce zaujala. 25,6 % dotázaných zaujala částečně a 28 % respondentů tato nabídka nezaujala. Na otázku co je zaujalo se shoduje 89 % dotázaných, že je to právě možnost opět začít pracovat. A také hodnotí kladně platové podmínky, tj. v 50 %. Když se vrátím k tomu, co je nezaujalo, je to zejména v 91 % směnný provoz. Dále byla uvedena nevhodná práce vzhledem ke zdravotnímu stavu, v procentním vyjádření se jedná o 72,7 % jedinců. 54,5 % respondentů negativně hodnotí finanční ohodnocení. A 54,5 % dotázaných si stěžuje na uplatnění pouze pro jeden obor.

Také jsem chtěla zjistit, proč nezaměstnané respondenty nezaujala možnost zaměstnání v průmyslové zóně. 91 % dotázaných uvedlo průmyslovou výrobu, která není podle jejich představ na pracovní uplatnění. Dále to bylo problematické dojíždění, které je zvenkova skutečně v některých případech problematické, v procentním ohodnocení se jednalo 68,7 % dotázaných. 43,7 % lidí nevyhovují směny a zdravotní stav.

Podstatnou část výzkumu tvořily také postoje a informace získané od starostů venkovských obcí, které jsou opět vzdáleny od města Strakonice a města Písek 15 km. Údaje jsem získala prostřednictvím dotazníkového šetření, které bylo realizováno prostřednictvím poslaných e-mailů či rozesláním dotazníků poštou. Opět jsem se zajímala o problematiku nezaměstnanosti na venkově vzhledem k fungování průmyslové zóny, kterou lze vnímat jako zdroj pracovního uplatnění pro nezaměstnané občany z venkova. Celkem bylo rozesláno 88 dotazníků. 58 ks dotazníků do venkovských obcí v okolí města Strakonice a 30 ks dotazníků do venkovských obcí v okolí města Písku. Celkem se zpět navrátilo 29 dotazníků, v procentním vyjádření se jedná o 32,9 % návratnost. Tyto informace mně měly pomoci potvrdit či vyvrátit mé předem stanovené hypotézy.

Opět jsem zjišťovala venkovské obce, ve kterých působí respondenti jako představitelé samosprávy, tedy jako starostové. Nejvíce byly zastoupeny obce velikosti 201 – 500 obyvatel, na Písecku se jednalo o 38,8 % obcí, na Strakonicku o 45 % obcí. Na druhém místě byly obce velikosti méně než 200 obyvatel, tyto obce tvořily na Písecku 33 %, na Strakonicku 45 %.

Dále jsem se ptala na možnost pracovního uplatnění v dané oblasti. Na tuto otázku odpověděla většina starostů, že tato možnost spíše ne. Tato varianta byla na Písecku zastoupena 50 % dotázaných, na Strakonicku 45 %. Variantu rozhodně ano uvedlo 16,6 % dotázaných na Písecku a 45 % dotázaných na Strakonicku.

Zjišťovala jsem i informace o tom, co spatřují jako největší problém vzhledem k zaměstnání. Starostové na Strakonicku uvedli tyto důvody: 28 % málo pracovních příležitostí, 21 % nízká podpora drobných podnikatelů na venkově, 12 % směnný provoz. Jako negativa vzhledem k zaměstnání byly uvedeny na Písecku tyto důvody: 25 % chybějící pracovní příležitosti, 21 % špatné spojení, 15 % směnný provoz, 15 % nevhodná poloha obce.

Pozitivně jako možnosti v daném regionu byly hodnoceny na Strakonicku: 25 % dostatek pracovních příležitostí, 21 % uvádí dobré spojení, 14 % pracovní příležitosti přímo v obci. Kladné hodnocení na Písecku spočívá v těchto důvodech: 32 % si myslí,

že je dostatek pracovních příležitostí, 27 % uvádí existenci průmyslové zóny a 18 % dotázaných starostů hodnotí dobré dopravní spojení.

Problémy ve venkovských obcích v okolí města Strakonice vzhledem k nezaměstnanosti byly vyjmenovány tyto: zejména špatné dopravní spojení (13,4 %), malé pracovní příležitosti (12 %), nevhodná pracovní doba (9,7 %), malé šance pro matky s dětmi (8,5 %), problémy s bydlením (6 %). Problémy ve venkovských obcích v okolí města Písek byly uvedeny následující: málo pracovních příležitostí (17 %), špatné spojení (14 %), neexistence míst v místě bydliště (11,5 %), nedostatek služeb (9,6 %), nízké mzdy (8,6 %). Byly uvedeny i jiné důvody, ale neměly výrazné procentní zastoupení jedná se např. o polohu obce, nechť pracovat, věk atd.

Následující otázka řešila informovanost starostů o průmyslové zóně v jejich okolí. Všichni starostové venkovských obcí v okolí města Strakonice i města Písek vědí o existenci průmyslové zóny. Tato odpověď byla potvrzena 100 % odpovědí.

V této položené otázce mě zajímalo, zda se starostové venkovských obcí domnívají, že průmyslová zóna řeší otázku nezaměstnanosti na venkově. 55,5 % starostů venkovských obcí v okolí města Písek potvrdilo, že spíše ano. 36 % starostů venkovských obcí Strakonice tvrdí, také že spíše ano. Variantu, že průmyslová zóna otázku nezaměstnanosti neřeší uvedlo 18 % starostů venkovských obcí v okolí města Strakonice, pouze 5,5 % dotázaných starostů z venkovských obcí v okolí města Písek zvolilo tuto odpověď.

Zjišťovala jsem také informace o tom, zda byli venkovští starostové osloveni představiteli průmyslové zóny, příslušného úřadu práce s nabídkou informací o možnostech najít zaměstnání v daných průmyslových zónách. 83 % venkovských starostů v okolí města Písek byli představiteli průmyslové zóny osloveni. 54 % představitelů venkovských obcí v okolí města Strakonice s touto nabídkou seznámeni nebyli.

Také jsem se chtěla informovat o tom, zda samotní starostové činí nějaké kroky, které by zvýšily informovanost o dané průmyslové zóně a pomohli tak ke snížení nezaměstnanosti ve venkovských obcích. Na tuto otázku uvedlo 72,7 % venkovských starostů Strakonicka, že tyto kroky hodlá činit. Tyto kroky budou provádět nebo už je

realizují prostřednictvím rozhlasu, vývěsných tabulí, zpravodajem či roznášením letáků. Venkovští starostové v okolí města Písku uvedli v 66,6 %, že tyto kroky podnikat nebudou. Jelikož o průmyslové zóně téměř všichni vědí. Ale mají snahu s představiteli průmyslové zóny v případě jejich zájmu navázat spolupráci.

Pro podporu svých tvrzení jsem získala rozhovor od představitelů Městských úřadů Strakonice a Písek. Měla jsem možnost mluvit přímo s manažerem průmyslové zóny Písek – Čížovská panem Ing. Petrem Matouškem, s Odboru rozvoje a investic Městského úřadu v Písku. A z Městského úřadu Strakonice mi poskytl informace pan Jaroslav Bašta, z Odboru rozvoje, je vedoucím Oddělení územního plánování. Na základě těchto rozhovorů jsem získala potřebné informace a zajímavosti týkající se průmyslových zón.

Na začátku práce jsem měla stanovené dvě hypotézy, na základě svého výzkumu mohu potvrdit jejich znění.

H1: Venkovské obce Písecka, jež se nachází v okolí města Písku, které získalo „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“, mají nižší míru nezaměstnanosti, než venkovské obce v okolí města Strakonice, které „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“ nezískalo.

Tato hypotéza je potvrzena, protože míra nezaměstnanosti v okrese Písek dosahuje nižších hodnot, v současné době je to 3,38 %. Tzn. že i venkovské obce v okolí města Písku mají nižší míry nezaměstnanosti než venkovské obce v okolí města Strakonice. Míra nezaměstnanosti v okolí města Strakonice je v současné době na hodnotě 4,7 %. Mé tvrzení je podloženo analýzou statistických hodnot v okrese Strakonice a v okrese Písku za sledované období 5 let (rok 2003 - 2007), uvádím hodnoty jak pro město Písek a Strakonice, ale i pro venkovské obce, abych mohla tyto údaje porovnat. Dále mám k dispozici údaje z 1. poloviny roku 2008, kdy hodnoty v okrese Písek dosahují nižší míry nezaměstnanosti než ve Strakonících.

H2: Nezaměstnaní lidé z venkova v okolí města Písku, které získalo „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“, se více zajímají o možnost získat zaměstnání v průmyslové zóně města Písku, než se zajímají nezaměstnaní lidé z venkova v okolí

města Strakonice o možnost získat zaměstnání v průmyslové zóně města Strakonice, které „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“ nezískalo.

Toto tvrzení musím potvrdit, mám jej podložené údaji z mého provedeného výzkumu, zejména díky dotazníkovému šetření a rozhovoru s představiteli Městského úřadu v Písku.

Na otázku informovanosti o průmyslové zóně v Písku odpovědělo 91 % dotázaných, že o průmyslové zóně ví. Na Strakonicku uvedlo tuto variantu pouze 76 % respondentů. Při zjišťování snahy a zájmu nalézt v této zóně uplatnění potvrdilo tento zájem na Písecku 78 % dotázaných, na Strakonicku pouze 45 %. Na další otázku týkající se zaujetí nabídky práce v průmyslové zóně odpovědělo na Písecku 46 % lidí, že je nabídka práce zaujala a pouze 28 % uvedlo variantu, že je práce v průmyslové zóně nezaujala. Ve venkovských obcích na Strakonicku odpovědělo 39 % dotázaných, že je nabídka práce nezaujala, pouze 30 % dotázaných nabídka práce zaujala. V 89 % odpovědí ve venkovských obcích nezaměstnané zaujala možnost nalezení zaměstnání. Také na Strakonicku byla uvedena odpověď, že 77 % dotázaných zaujala možnost pracovního uplatnění. Z odpovědí, proč je nabídka práce nezaujala, převažovaly důvody zejména směnný provoz, nízké finanční ohodnocení a nevyhovující zdravotní stav. Většina lidí, která se o práci v průmyslové zóně, jak na Strakonicku, tak na Písecku nezajímá, shodně uváděli, že je nezaujala, protože jim nevyhovuje průmyslová výroba a problematické dojíždění.

Dále mohu platnost hypotézy podpořit tvrzením venkovských starostů, kteří na otázku, zda mají lidé možnost nalézt v jejich regionu zaměstnání, odpověděli takto. Venkovští starostové na Strakonicku se domnívají ve 45 %, že tuto možnost mají rozhodně ztíženou. Zatímco starostové venkovských obcí na Písecku uvádějí v 50 %, že tuto možnost ztíženou nemají. Dále na podporu svého tvrzení musím uvést, že ve 27 % uvádějí venkovští starostové na Písecku možnost uplatnění v průmyslové zóně. Dále jsem zjistila názor venkovských starostů na řešení nezaměstnanosti v jejich obci vlivem fungování průmyslové zóny, na Písecku uvedlo 55,5 %, že průmyslová zóna tuto problematiku řeší. Zatímco na Strakonicku toto tvrzení potvrdilo pouze 36 % dotázaných starostů venkovských obcí. Při zjišťování informací o fungování

průmyslové zóny a o vzájemné spolupráci. 83 % dotázaných starostů na Písecku uvedlo, že s nimi představitelé jednotlivých společností jednali o nabídkách práce právě v průmyslové zóně. Na Strakonicku uvedlo tuto variantu pouze 45,5 % dotázaných starostů. To potvrzuje mé tvrzení, že akreditace průmyslové zóny je zárukou kvality a zajištění snahy oslovovat své okolí a představitele obcí.

Z rozhovoru s Ing. Petrem Matouškem vyplunulo, že průmyslová zóna výrazně řeší problematiku nezaměstnanosti na Písecku a že podporuje rozvoj malého a středního podnikání v regionu. Vliv na nezaměstnanost je patrný v posledních dvou letech, kdy bylo díky společnosti Faurecia a Aisin vytvořeno 2000 míst a došlo k výraznému poklesu nezaměstnanosti. Dále průmyslová zóna pozitivně ovlivňuje dopravní obslužnost v Písku a blízkém okolí, aby i přespolní lidé měli možnost uplatnit se v průmyslové zóně. Otázka akreditace je zárukou kvality a fungování a dále zaručuje profesionální přístup v jednání ke všem zúčastněným stranám, které přicházejí s představiteli průmyslové zóny do kontaktu. Toto tvrzení podporují myšlenky autora Jiřího Madara, který se zabývá managementem řízení kvality a získávání akreditace. Kvalita (jakost) je považována za nejdůležitější složku vývoje, postavení na trhu a úspěchu mnoha firem ve všech oblastech podnikání. (18) Tento trend je patrný hlavně v průmyslu, ale i ve službách. Počet certifikovaných firem, proto v České republice stoupá. Důvod je jednoznačný, kdo chce uspět na trhu u nás, ale i v Evropské unii, nemá jinou možnost než získat Certifikát kvality. (18) Je nutno řídit podnik jako celek, a mít na prvním místě spokojené zákazníky i zaměstnance. (18)

Na Strakonicku shledávám tuto problematiku horší. Mohu potvrdit, že při samotném zjišťování informací o průmyslové zóně mnoho lidí, pracovníků Městského úřadu ve Strakonících, o průmyslové zóně nevěděli téměř nic nebo jen velmi málo. Zjistit kontakt na osobu, která by měla na starost průmyslovou zónu, bylo nemožné. Neexistuje, zde nikdo jako v Písku manažer průmyslové zóny, který zajišťuje její chod. Zde musím opět pouze chválit a podporovat otázku akreditace průmyslové zóny. Mnoho lidí, se kterými jsem se během psaní této práce setkala, právě při jednání ve Strakonících průmyslovou zónu zpochybňovalo. Zóna je zde vnímána pouze jako termín ale faktické fungování zóny je složité až zavadějící. Proto opět musím apelovat

na průmyslovou zónu v Písku, o které si myslím, že skutečně funguje a dává pracovní příležitosti lidem ve městě i v okolí (venkovské obce) a zajišťuje rozvoj celého regionu Písecka.

Na základě výše uvedených informací musím obě dvě své hypotézy potvrdit. Průmyslová zóna Písek – Čížovská ovlivňuje nezaměstnanost ve městě ale i ve venkovských obcích. Venkovské obce v okolí města Písku mají nižší míru nezaměstnanosti než venkovské obce v okolí města Strakonice. A tito nezaměstnaní lidé, kteří mají trvalé bydliště na venkově, ve vzdálenosti 15 km od města Písek mají větší snahu nalézt si zde pracovní uplatnění. Zóna jim umožňuje opětovný návrat na pracovní trh. Akreditovanou průmyslovou zónu Písek – Čížovská shledávám jako velmi dobře fungující vzhledem k nezaměstnanosti. Toto tvrzení podporuje právě získání Certifikátu o akreditaci průmyslové zóny v Písku od agentury CzechInvest.

6. Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabývala otázkou nezaměstnanosti na venkově. Tento problém jsem řešila z pohledu fungování a existence průmyslové zóny v okolí venkovských obcí. Důležitou roli, zde hrála akreditace průmyslové zóny, která měla být zárukou kvality a fungování. Akreditovaná zóna je vnímána jako pozitivum pro investory, ale také jako velké plus pro daný region, protože vytváří pracovní příležitosti, a tím snižuje míru nezaměstnanosti. Zajímaly mě dopady a možnosti vlivu průmyslové zóny na šanci nalézt vhodné zaměstnání právě v daných venkovských obcích.

Cílem práce bylo porovnat míru nezaměstnanosti venkovských obcí v okolí města Písek s mírou nezaměstnanosti v okolí města Strakonice. Vzdálenost těchto venkovských obcí od daných měst byla stanovena jako 15 km. 15 km okruh byl určen na základě předvýzkumu mezi nezaměstnanými lidmi na Úřadu práce ve Strakonících a v Písku.

Na začátku výzkumu jsem měla stanovené dvě hypotézy, které jsem měla během realizace své práce potvrdit či vyvrátit. Samotný sběr dat byl rozdělen do čtyřech částí. První část tvořila metoda analýza dat, tedy statistické porovnání míry nezaměstnanosti venkovských obcí v okolí města Strakonice a města Písek v období 5 let, tedy rok 2003 – 2007. Druhou část výzkumu tvořila metoda dotazování prostřednictvím připraveného dotazníku pro nezaměstnané osoby, které musely splňovat podmínku trvalého bydliště v jedné z venkovských obcí do 15 km od města Strakonice a města Písek.

Další část výzkumu tvořilo také dotazníkové šetření, které bylo realizováno mezi starosty venkovských obcí, vzdálených 15 km od města Strakonice a města Písek. Zajímala jsem se o jejich názor na nezaměstnanost na venkově a zejména o vliv průmyslové zóny na možnost najít pracovní uplatnění pro lidi z venkovských obcí právě v nedaleké průmyslové zóně.

Poslední část výzkumu obsahuje rozhovor s představiteli místní samosprávy města Strakonice a města Písek. Měla jsem možnost mluvit s panem Jaroslavem Baštou pracovníkem Odboru rozvoje Městského úřadu ve Strakonících, kterého jsem se ptala na úskalí průmyslové zóny ve Strakonících. V Písku jsem realizovala rozhovor přímo

s manažerem průmyslové zóny Písek – Čížovská. Zjišťovala jsem výhody akreditace průmyslové zóny a samozřejmě vliv průmyslové zóny na nezaměstnanost na venkově z hlediska možnosti najít v těchto společnostech pracovní uplatnění.

Na základě tohoto výzkumu jsem zjistila důležité skutečnosti, které mi pomohly potvrdit mé následující hypotézy:

H1: Venkovské obce Písecka, jež se nachází v okolí města Písku, které získalo „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“, mají nižší míru nezaměstnanosti, než venkovské obce v okolí města Strakonice, které „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“ nezískalo.

H2: Nezaměstnaní lidé z venkova v okolí města Písku, které získalo „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“, se více zajímají o možnost získat zaměstnání v průmyslové zóně města Písku, než se zajímají nezaměstnaní lidé z venkova v okolí města Strakonice o možnost získat zaměstnání v průmyslové zóně města Strakonice, které „Certifikát o akreditaci průmyslové zóny“ nezískalo.

V rámci své práce jsem zjistila mnoho zajímavých informací týkajících se nezaměstnanosti a průmyslových zón. Zpracovala jsem svou práci a otázku nezaměstnanosti na venkově z drobet jiného úhlu pohledu. Doufám, že tyto poznatky budou sloužit jako zdroj vědomostí a inspirace pro všechny lidi, kteří se o tuto problematiku zajímají blíže.

7. Seznam použitých zdrojů

- 1) *Aktivní politika zaměstnanosti*. [online]. [citováno 15.06.2008].
Dostupné z:
< <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zamestnanost/cast5.aspx> >.
- 2) *Analýza vnějších a vnitřních rozvojových předpokladů*. [online].
[citováno 21. 06. 2008]. Dostupné z:
< <http://www.mu-st.cz/investor/analyza.htm> >.
- 3) ARMSTRONG, M. *Řízení lidských zdrojů*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 800 s. ISBN 978-80-247-1407-3
- 4) BERAN, V. et. al. *Management udržitelného rozvoje regionů, sídel a obcí*. 1. vyd. Praha: Academia, 2005. 323 s. ISBN 80-2001201-X
- 5) BŘESKÁ, N., VRÁNOVÁ, L. *Dávky pomoci v hmotné nouzi*. 1. vyd. Olomouc: Anag, 2007. 406 s. ISBN 978-80-7263-378-4
- 6) BUCHTOVÁ, B et. al. *Nezaměstnanost. Psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. 240 s. ISBN 80-247-9006-8
- 7) ČERVINKA, T. at. al. *Zaměstnávání občanů se zdravotním postižením, důchodců, mladistvých a studentů, absolventů škol, žen a dalších kategorií*. 3. vyd. Olomouc: ANAG, 2007. 215 s. ISBN 978-80-7263-382-1
- 8) *Česká republika opět patří do desítky investorsky nejatraktivnějších zemí světa*. [online]. [citováno 15.06.2008]. Dostupné z:
<<http://www.czechinvest.org/ceska-republika-opet-patri-do-desitky-investorsky-nejatraktivnejsich-zemi-sveta>> .
- 9) ECHAUDÉMAISON, C.-D. a kol. *Slovník ekonomie a sociálních věd*. Přel. M. Bednaříková. 1. vyd. Praha: E.W.A. Edition, 1995. 420 s. ISBN 80-85764-13-X
- 10) FOTR, J., SOUČEK, I. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 356 s. ISBN 80-247-0939-2
- 11) GALVAS, M. et. al. *Pracovní právo*. 2. vyd. Brno: Doplněk, 2004. 672 s. ISBN 80-7239-173-9

- 12) HELÍSEK, M. *Makroekonomie základní kurz*. 2. vyd. Slaný: Melandrium, 2002. 326 s. ISBN 80-86175-26-X
- 13) *Investiční možnosti a příležitosti k podnikání*. [online]. [citováno 14.06.2008]. Dostupné z: < http://www.mu-st.cz/investor/investor_H.htm >.
- 14) *Investiční příležitosti na území města Strakonice*. 1. vyd. Strakonice: město Strakonice, 2001. 3 s.
- 15) *Jak ve firmě zvládnout management kvality*. [online]. [citováno 12. 07. 2008]. Dostupné z: < http://www.businessworld.cz/bw.nsf/id/management_kvality >.
- 16) KUCHAR, P. *Trh práce*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2007. 183 s. ISBN 978-80-246-1383-3
- 17) LIŠKA, V. a kol. *Makroekonomie*. 1.vyd. Praha: Professional Publishing, 2002. 551 s. ISBN 80-86419-27-4
- 18) MADAR, J. a kol. *Řízení kvality ve zdravotnickém zařízení*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. 248 s. ISBN 80-247-0585-0
- 19) MAIER, K., ČTYROHÝ, J. *Ekonomika územního rozvoje*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000. 144 s. ISBN 80-7169-644-7
- 20) MAJEROVÁ, V. *Český venkov 2003. Situace před vstupem do EU*. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze. Provozně ekonomická fakulta, 2003. 210 s. ISBN 80-213-1121-5
- 21) *Management jakosti*. [online]. [citováno 12. 07. 2008]. Dostupné z: < <http://management.jakosti.cz/> >.
- 22) MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 2.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998. 172 s. ISBN 80-901424-9-4
- 23) *Minimální mzda: na hranici chudoby*. [online]. [citováno 15.06.2008]. Dostupné z: < <http://www.sfinance.cz/zpravy/finance/144903-minimalni-mzda-na-hranici-chudoby/> >.
- 24) *Nezaměstnanost*. [online]. [citováno 09.02.2008]. Dostupné z: <<http://www.miras.cz/seminarky/makroekonomie08-nezamestnanost.php>>.

- 25) NĚMEC, V. *Projektový management*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. 184 s. ISBN 80-247-0392-0
- 26) *Normy a certifikace*. [online]. [citováno 12. 07. 2008]. Dostupné z: < <http://www.mbk.cz/iso> >.
- 27) *O CzechInvestu*. [online]. [citováno 15.06.2008]. Dostupné z: < <http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu> >.
- 28) *Okres Strakonice*. [online]. [citováno 04.06.2008]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Okres_Strakonice>.
- 29) PERLÍN, R. *Venkov, Typologie venkovského prostoru*. [online]. [citováno 18.05.2008]. Dostupné z: < <http://www.mv.cz/odbor/reforma/perlin.pdf>>.
- 30) *Personální agentury*. [online]. [citováno 07.06.2008]. Dostupné z: < <http://www.podnikatel.cz/start/hr/personalni-agentury/>>.
- 31) *Písek (okres Písek)*. [online]. [citováno 21. 06. 2008]. Dostupné z: < [http://cs.wikipedia.org/wiki/P%C3%ADsek_\(okres_P%C3%ADsek\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/P%C3%ADsek_(okres_P%C3%ADsek))>.
- 32) *Podpora investic*. [online]. [citováno 15.06.2008]. Dostupné z: <<http://www.czechinvest.org/podpora-investic>> .
- 33) *Podpora v nezaměstnanosti*. [online]. [citováno 07.06.2008]. Dostupné z: < <http://www.mesec.cz/texty/podpora-v-nezamestnanosti/> >.
- 34) *Podpora v nezaměstnanosti není samozřejmost*. [online]. [citováno 07.06.2008]. Dostupné z: <<http://www.mesec.cz/clanky/podpora-v-nezamestnanosti-neni-samozrejmost/>>.
- 35) *Politika zaměstnanosti*. [online]. [citováno 15.06.2008]. Dostupné z: < <http://pravo.wz.cz/vyb/data/zamestnanost.rtf> >.
- 36) *Postup řešení životní situace. Ztráta zaměstnání*. [online]. [citováno 07.06.2008]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/708?POSTUP_ID=82&PRVEK_ID=63>
- 37) *Průmyslová zóna – investoři*. [online]. [citováno 21. 06. 2008]. Dostupné z: <

pisek.cz/user_data/zpravodajstvi/obrazky/File/odbor_investic/prum_zona/prumz
ona_invest.html> .

38) *Průmyslová zóna Na Jelence*. [online]. [citováno 21. 06. 2008]. Dostupné z:

< <http://www.mu-st.cz/investor/pznajelence.htm> >.

39) *Průmyslová zóna Písek*. [online]. [citováno 21. 06. 2008]. Dostupné z:

< http://www.mesto-pisec.cz/user_data/zpravodajstvi/obrazky/File/odbor_investic/prum_zona/index.html >.

40) *Průmyslové zóny*. [online]. [citováno 31.05.2008]. Dostupné z:

<http://www.kr-ustecky.cz/soubory/450018/prumyslove_zony_uvodni_slovo.pdf> .

41) *Průmyslová zóna-významná ocenění*. [online]. [citováno 21. 06. 2008].

Dostupné z: < http://www.mesto-pisec.cz/user_data/zpravodajstvi/obrazky/File/odbor_investic/prum_zona/prumz_ona_ocen.html >.

42) *První průmyslové zóny a její manažeři mají akreditaci*. [online].

[citováno 12. 07. 2008]. Dostupné z:

< <http://apz.implementace.cz/?str=zpr1> >.

43) SIEGEL, Z. *Jak úspěšně hledat a získat zaměstnání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 168 s. ISBN 80-247-1388-8

44) SIROVÁTKA, T., MAREŠ, P. *Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 272 s. ISBN 80-210-3048-8

45) *Situace na trhu práce v okrese Písek prosinec 2003*. [online].

[citováno 4.8.2008]. Dostupné z:

< http://portal.mpsv.cz/sz/local/pi_info/statpis/situace/prosinec03.pdf>.

46) *Situace na trhu práce v okrese Písek prosinec 2004*. [online].

[citováno 4.8.2008]. Dostupné z:

<http://portal.mpsv.cz/sz/local/pi_info/statpis/situace/prosinec04.pdf>.

47) *Situace na trhu práce v okrese Písek prosinec 2005*. [online].

[citováno 4.8.2008]. Dostupné z:

< http://portal.mpsv.cz/sz/local/pi_info/statpis/situace/prosinec05.pdf>.

- 48) *Situace na trhu práce v okrese Písek prosinec 2006*. [online].
[citováno 4.8.2008]. Dostupné z:
<http://portal.mpsv.cz/sz/local/pi_info/statpis/situace/prosinec06.pdf>.
- 49) *Situace na trhu práce v okrese Písek prosinec 2007*. [online].
[citováno 4.8.2008]. Dostupné z:
<http://portal.mpsv.cz/sz/local/pi_info/statpis/situace/prosinec07.pdf>.
- 50) *Situace na trhu práce v okrese Písek červen 2008*. [online].
[citováno 5.8.2008]. Dostupné z:
<http://portal.mpsv.cz/sz/local/pi_info/statpis/situace/cerven08.pdf> .
- 51) SPIRIT, M. et. al. *Pracovní právo a právo sociálního zabezpečení*. 1. vyd.
Praha: Prospektrum, 1999. 288 s. ISBN 80-7175-079-4
- 52) *Strakonicko, popis regionu*. [online]. [citováno 21. 06. 2008]. Dostupné z:
<http://www.trasovnik.cz/k_jihoc/strakon/strakon.asp>.
- 53) *Systém managementu jakosti - normy ISO*. [online]. [citováno 12. 07. 2008].
Dostupné z:
<<http://www.cestovni-ruch.cz/hoteliery/iso9000d.php>>.
- 54) ŠVARCOVÁ, J. *Ekonomie - stručný přehled*. 1.vyd. Zlín: Ceed, 2002. 279 s.
ISBN 80-902552-6-4
- 55) *ÚZ Sociální zabezpečení*. Ostrava: Sagit, 2008. 272 s. ISBN 978-80-7208-658-0
- 56) *ÚZ Zákoník práce*. Ostrava: Sagit. 2007. 112 s. ISBN 987-80-7208-613-9
- 57) VEBER, J. a kol. *Řízení jakosti a ochrana spotřebitele*. 2. vyd. Praha: Grada
Publishing, 2007. 204 s. ISBN 978-80-247-1782-1
- 58) *Venkov*. [online]. [citováno 18.05.2008]. Dostupné z:
<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Venkov>>.
- 59) VLČEK, J. et. al. *Ekonomie a ekonomika*. 2. vyd. Praha: ASPI Publishing,
2003. 512 s. ISBN 80-86395-45-6
- 60) *Základní informace pro zaměstnavatele*. [online]. [citováno 07.06.2008].
Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/zakinf>>.
- 61) *Základní údaje-poloha*. [online]. [citováno 13.06.2008]. Dostupné z:
<<http://www.strakonice.net/turista/poloha.asp>>.

- 62) *Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti.*
- 63) *Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2003 v okrese Strakonice.* [online].
[citováno 14.07. 2008]. Dostupné z:
< http://portal.mpsv.cz/sz/local/st_info/sz/zpravy/2003/analyza2003.pdf >.
- 64) *Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2004.* [online]. [citováno 3.8.2008].
Dostupné z:
< http://portal.mpsv.cz/sz/local/st_info/sz/zpravy/2004/analyza2004.pdf >.
- 65) *Zpráva o situaci na trhu práce rok 2005 v okrese Strakonice.* [online].
[citováno 4.8.2008]. Dostupné z:
< http://portal.mpsv.cz/sz/local/st_info/sz/zpravy/2005/analyza2005.pdf >.
- 66) *Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2006 v okrese Strakonice.* [online].
[citováno 4. 8.2008]. Dostupné z:
< http://portal.mpsv.cz/sz/local/st_info/sz/zpravy/2006/analyza2006.pdf >.
- 67) *Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2007 v okrese Strakonice.* [online].
[citováno 4.8.2008]. Dostupné z:
< http://portal.mpsv.cz/sz/local/st_info/sz/zpravy/2007/analyza2007.pdf >.
- 68) *Zvýšení podpory v nezaměstnanosti od 1.1.2008.* [online].
[citováno 07.06.2008]. Dostupné z:
< http://www.ceskenoviny.cz/prilohy/paragrafy/index_view.php?id=288683 >.

8. Klíčová slova

nezaměstnanost

venkov

průmyslová zóna

územní rozvoj

region Strakonice

region Písek

9. Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1 Dotazník pro obyvatele venkova

Příloha č. 2 Dotazník pro představitele venkovské samosprávy

Příloha č. 3 Seznam venkovských obcí v okolí města Strakonice

Příloha č. 4 Seznam venkovských obcí v okolí města Písek

Příloha č. 5 Míra nezaměstnanosti venkovských obcí Strakonicko

Příloha č. 1

DOTAZNÍK PRO OBYVATELE VENKOVA

Dobrý den,

jsem studentkou navazujícího magisterského studia na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Touto cestou Vás prosím o vyplnění dotazníku, který je součástí mé diplomové práce na téma: „Komparace míry nezaměstnanosti venkovských obcí regionu Písek s mírou nezaměstnanosti venkovských obcí regionu Strakonice. Cílem mé práce je zmapovat problematiku nezaměstnanosti na venkově a její řešení v návaznosti na výstavbu a funkčnost průmyslových zón právě v okolí venkovských obcí.

Dotazník je zcela ANONYMNÍ a výsledky budou použity pouze pro účely diplomové práce.

Děkuji Vám za ochotu a čas strávený vyplňováním.

Studentka ZSF JU v Českých Budějovicích

Petra Martíšková

e-mail: PetraMartiskova@seznam.cz

Pokyny pro vyplnění: správnou odpověď zakroužkujte (u některých otázek je možno zakroužkovat více odpovědí), popřípadě vypište.

1. Pohlaví:

a) žena

b) muž

2. Uveďte, prosím věk:.....

3. Nejvyšší dosažené vzdělání:

a) s nedokončeným základním vzděláním

b) základní

c) středoškolské bez maturity, vyučen/ná

d) středoškolské s maturitou

e) vyšší odborné

f) vysokoškolské

4. Uved'te, prosím Vaši profesi:.....

5. Kolik obyvatel má obec, ve které máte trvalé bydliště:

- a) do 50 obyvatel
- b) méně než 200 obyvatel
- c) 201 – 500 obyvatel
- d) 501 – 1 000 obyvatel
- e) méně než 2 000 obyvatel

6. Myslíte si, že máte ztíženou možnost nalézt zaměstnání díky Vašemu trvalému pobytu na venkově:

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

7. Co spatřujete jako největší problém života na venkově vzhledem k nalezení zaměstnání: (vyberte tři nejvíce odpovídající varianty odpovědi)

- a) samotná neexistence pracovních příležitostí na venkově
- b) špatná dopravní obslužnost (autobus, vlak)
- c) diskriminace vzhledem k místu trvalého pobytu na venkově
- d) nízká dostupnost služeb – časově nevyhovující (úřady, lékař, škola, nákupy)
- e) nevhodná pracovní doba oproti městu
- f) nízké příjmy oproti městu
- g) nevlastním automobil pro zlepšení dostupnost hledaného zaměstnání
- h) jiné, uveďte prosím:.....

8. Jaké máte v současné době šance v regionu, ve kterém žijete nalézt vhodné zaměstnání:

- a) velmi vysoké
- b) spíše vysoké
- c) spíše nízké
- d) nízké
- e) velmi nízké

9. Co je podle Vašeho mínění hlavní příčinou Vaší současné nezaměstnanosti:

- a) nevyhovující zdravotní stav
- b) absolvent školy
- c) ukončení rodičovské dovolené
- d) ukončení podnikání
- e) nadbytečnost vzhledem k reorganizaci
- f) prohlášení konkurzu na zaměstnavatele
- g) smlouva na dobu určitou
- h) spáchání trestného činu
- i) vlastní nespokojenost s pracovními podmínkami, pracovní náplní
- j) nevyhovující platové podmínky
- k) dojíždění do zaměstnání

l) jiné, uveďte prosím:.....

10. Jak dlouho jste bez zaměstnání:

a) méně než 1 měsíc	d) 7 – 12 měsíců
b) 1 – 3 měsíce	e) více než 1 rok
c) 3 – 6 měsíců	f) více než 3 roky

11. Byl/la jste již někdy dříve nezaměstnaný/ná:

a) ano	b) ne

12. Jak dlouho jste v evidenci úřadu práce:

- a) méně než 6 měsíců
- b) 7 – 12 měsíců
- c) 1 – 3 roky

13. Pobíráte podporu v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci od úřadu práce:

a) ano	b) ne

14. Jste ochoten/na zúčastnit se rekvalifikačního kurzu, aby jste našel/la vhodné pracovní uplatnění i mimo Vaši původní profesi:

a) ano	b) spíše ano	c) spíše ne	d) ne

15. Poskytuje Vám úřad práce dostatek informací o pracovních možnostech v místě Vašeho bydliště a jeho okolí:

a) ano	b) ne	c) nevím

16. Víte o existenci průmyslové zóny ve Vašem okolí:

a) ano	b) ne

Příloha č. 2

DOTAZNÍK PRO PŘEDSTAVITELE VENKOVSKÉ SAMOSPRÁVY

Dobrý den,

jsem studentkou navazujícího magisterského studia na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Touto cestou Vás prosím o vyplnění dotazníku, který je součástí mé diplomové práce na téma: „Komparace míry nezaměstnanosti venkovských obcí regionu Písek s mírou nezaměstnanosti venkovských obcí regionu Strakonice. Cílem mé práce je zmapovat problematiku nezaměstnanosti na venkově a její řešení v návaznosti na výstavbu a funkčnost průmyslových zón právě v okolí venkovských obcí.

Dotazník je zcela ANONYMNÍ a výsledky budou použity pouze pro účely diplomové práce.

Děkuji Vám za ochotu a čas strávený vyplňováním.

Studentka ZSF JU v Českých Budějovicích

Petra Martíšková

e-mail: PetraMartiskova@seznam.cz

Pokyny pro vyplnění: správnou odpověď zakroužkujte, popřípadě vypište.

1. Kolik obyvatel má obec, ve které působíte jako starosta/ starostka:

- a) do 50 obyvatel
- b) méně než 200 obyvatel
- c) 201 – 500 obyvatel
- d) 501 – 1 000 obyvatel
- e) méně než 2 000 obyvatel

2. **Myslíte si, že obyvatelé Vaší venkovské obce mají problém nalézt vhodné zaměstnání:**

- a) **rozhodně ano** (vysvětlete, prosím).....
- b) **spíše ne** (vysvětlete, prosím).....
- c) **ne** (vysvětlete, prosím).....
- d) **nevím**

3. **Co shledáváte jako největší problém na venkově v oblasti nezaměstnanosti (uved'te alespoň tři důvody):**

Uved'te:.....

4. **Víte, že ve Vašem okolí existuje průmyslová zóna (město Strakonice, město Písek):**

- a) ano
- b) ne

5. **Myslíte si, že průmyslová zóna řeší otázku nezaměstnanosti ve Vaší obci:**

- a) ano (vysvětlete, prosím).....
- b) **spíše ano** (vysvětlete, prosím).....
- c) **spíše ne** (vysvětlete, prosím).....
- d) ne (vysvětlete, prosím).....

6. **Oslovili Vás představitelé místní samosprávy, příslušného úřadu práce nebo jednotliví zástupci firem podnikající v průmyslové zóně s nabídkou informací a zprostředkováním meetingu o činnosti a nabídce pracovních míst v průmyslové zóně:**

- a) ano
- b) ne

7. **Budete podnikat nějaké kroky, které by pomohly zvýšit informovanost o průmyslové zóně ve Vaší obci, a tím napomáhat snížení nezaměstnanosti:**

- a) Jestliže ano, Jaké.....
- b) ne.....

Příloha č. 3 – Seznam venkovských obcí v okolí města Strakonice

Pořadí	Název obce	Názvy místních částí obce			
1.	Bílsko	Netonice	Záluží		
2.	Bratronice	Katovsko			
3.	Budyně				
4.	Cehnice	Dunovice			
5.	Čečelovice				
6.	Čejtice	Sedlčkovice	Sudoměř	Mladějovice	Sedliště
7.	Čepřovice	Jiřetice	Koječín		
8.	Doubravice	Nahošín			
9.	Drahonice	Albrechtice			
10.	Drachkov				
11.	Drážov	Dobrš	Kváskovice	Zálesí	
12.	Droužetice	Černíkov			
13.	Dřešín	Dřešínek	Hořejšice	Chvalšovice	
14.	Horní Poříčí	Dolní Poříčí			
15.	Hoslovice	Hodějov	Škrobočov		
16.	Hoštice				
17.	Chrást'ovice	Klínovice			
18.	Jinín				
19.	Katovice				
20.	Kalenice				
21.	Kladruby				
22.	Kraselov	Milčice	Mladotice		
23.	Kuřimany				
24.	Kváskovice				
25.	Libětice				
26.	Malenice	Straňovice	Zlešice		
27.	Mečichov				
28.	Měky nec				
29.	Milejovice				
30.	Miloňovice	Nová Ves	Sudkovice		
31.	Mnichov				
32.	Mutěnice				
33.	Nebřehovice	Zadní Ptákovice			
34.	Němčice				

35.	Němětice				
36.	Nihošovice	Jetišov			
37.	Nišovice				
38.	Novosedly				
39.	Osek	Jemnice	Malá Turná	Petrovice	Rohozná
40.	Paračov				
41.	Pivkovice	Chrást			
42.	Pracejovice	Makarov			
43.	Přední Zborovice				
44.	Přešťovice	Brusy	Kbelnice		
45.	Radějovice				
46.	Radošovice	Jedraž	Milíkovice	Svaryšov	
47.	Rovná				
48.	Řepice				
49.	Skály				
50.	Slaník				
51.	Sousedovice	Smiradice			
52.	Štěchovice				
53.	Štěkeň	Nové Kestřany	Vítkov		
54.	Strašice	Škúdra			
55.	Střelské Hoštice	Kozlov	Sedlo	Střelská Lh.	
56.	Strunkovice				
57.	Třebohostice				
58.	Volenice	Ohrazenice	Tažovice	Vojnice	

Zdroj: vlastní výzkum

Příloha č. 4 - Seznam venkovských obcí v okolí města Písek

Pořadí	Název obce	Názvy místních částí obce			
1.	Albrechtice nad Vltavou	Hladná	Chřešřovice	Jehnědno	Újezd
2.	Boudy				
3.	Cerhonice	Obora			
4.	Čížová	Borečnice	Bošovice	Krašovice	Nová ves
5.	Dobev	Oldřichov	Nová Dobev	Stará Dobev	
6.	Drhovle	Brloh	Chlaponice	Dubí Hora	
7.	Heřmaň				
8.	Kestřany	Lhota	Zátaví		
9.	Mirotice	Lučkovice	Jarotice	Radobytce	Bořice
10.	Novosedly				
11.	Kluky	Březí	Dobešice	Probulov	Mlaka
12.	Kožlí				
13.	Oslov	Svatá Anna	Tukleky		
14.	Olešná				
15.	Ostrovec	Horní Ostrovec	Dolní Ostrov.		
16.	Paseky	Nouzov			
17.	Putim				
18.	Předotice	Křešice	Malčice	Šamonice	Soběšice
19.	Ražice	Štětice	Humňany		
20.	Slabčice	Nemějic	Písecké Smolče		
21.	Tálín	Kukle			
22.	Temešvár				
23.	Varvažov	Zbonín			
24.	Vlastec	Červený Újezdec			
25.	Vojníkov	Borčnice			
26.	Vrcovice				
27.	Vráž	Jistec	Nová Vráž	Stará Vráž	
28.	Záhoří	Jamný	Svatonice	Třešně	
29.	Zvíkovské podhradí				
30.	Žďár	Nová Ves			

Zdroj: vlastní výzkum

